

ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Π. Μ. Σ. ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΝΕΩΤΕΡΗΣ & ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Η Μικρασιατική Εκστρατεία στον Παγκόσμιο Ιστό

Μεταπτυχιακή Διατριβή του:

Οικονόμου Αλέξανδρου

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια:

Αναγνωστοπούλου Σία

Ακαδημαϊκό Έτος:

2008-2009

Πίνακας Περιεχομένων

Πίνακας Περιεχομένων.....	2
Περίληψη	5
Abstract.....	5
Εισαγωγή	6
Μεθοδολογία: Τεχνικές συλλογής, επεξεργασίας και ανάλυσης.	13
Γενικά.....	13
Προβλήματα κατά τη διεξαγωγή της έρευνας.....	17
1. Η Μικρασιατική Εκστρατεία στο YouTube.	19
1.1. Κύρια έρευνα.....	19
1.1.1. Η απόβαση των ελληνικών δυνάμεων στη Σμύρνη.....	19
1.1.2. Η ελληνική κατοχή και οι ελληνικές ακρότητες.....	27
1.1.3. Η καταστροφή της Σμύρνης.	42
1.2. Υποστηρικτικές έρευνες.....	66
1.2.1. Ποσοστό Φιλελληνικών – Φιλοτουρκικών βίντεο σε σχέση με την Μικρασιατική εκστρατεία στο σύνολο του YouTube.	66
1.2.2. Χώρα Διαμονής – Χώρα Καταγωγής χρηστών του YouTube που παραθέτουν σχόλια στα βίντεο που σχετίζονται με την Μικρασιατική εκστρατεία.....	68
2. Η Μικρασιατική Εκστρατεία στη Wikipedia.	72
2.1. Κύρια έρευνα.....	73
2.1.1. Γενικά.....	73
2.2. Υποστηρικτικές έρευνες.....	73
2.2.1. Έλεγχος εγκυρότητας των αναφορών του άρθρου της Wikipedia «Greco- Turkish War (1919-1922)»	74

2.2.2. Στοιχεία συντακτών του άρθρου της Wikipedia «Greco-Turkish War (1919-1922)».....	77
2.2.3. Η “επικυριαρχία” της Wikipedia στον παγκόσμιο ιστό. Το παράδειγμα του άρθρου της Wikipedia «Greco- Turkish War (1919-1922)».....	81
3. Η Μικρασιατική Εκστρατεία στον Παγκόσμιο Ιστό.	83
3.1. Υποστηρικτικές έρευνες – Ανεξάρτητες έρευνες	83
3.1.1. Ποσοστό Φιλελληνικών – Φιλοτουρκικών ιστοσελίδων σε σχέση με την Μικρασιατική εκστρατεία, στα πρώτα εκατό αποτελέσματα της μηχανής αναζήτησης Google.	83
3.1.2. Διαδικτυακά Μιμίδια	86
Συμπεράσματα – Έλεγχος Υπόθεσης.	94
Επίλογος.....	96
Πηγές	100
1. Ιστορία	100
2. Παγκόσμιος Ιστός	108
Παράρτημα Ι – Γλωσσάρι.....	117
Παράρτημα ΙΙ – Έρευνα	125
1. Επεξήγηση Κωδικοποίησης.....	125
2. Έρευνα στο YouTube	134
2.1. Αποδελτίωση και απομαγνητοφωνήσεις.....	134
2.2. Αναλυτικά αποτελέσματα υποστηρικτικών ερευνών.....	151
3. Έρευνα στη Wikipedia.....	152
3.1. Αναλυτικά αποτελέσματα υποστηρικτικών ερευνών.....	153
4. Έρευνα στον παγκόσμιο ιστό.	165
4.1. Αποδελτίωση	165
4.2. Αναλυτικά αποτελέσματα υποστηρικτικών ερευνών.....	186

Περίληψη

Η παρούσα εργασία, μελετά την ποιότητα και την διάρθρωση της ιστορικής πληροφορίας στον παγκόσμιο ιστό. Η ιστορική θεματική, στην οποία επικεντρώνεται η εργασία, είναι η Μικρασιατική Εκστρατεία (1919-1922). Για την διεξαγωγή της έρευνας επιλέχθηκαν επτά αντιπροσωπευτικά βίντεο από το YouTube, οι αναφορές των οποίων εξετάστηκαν με τη χρήση σχετικής βιβλιογραφίας. Για τη διασφάλιση τέλους, εξαγωγής ορθών συμπερασμάτων, λόγω της ετερογένειας του μέσου, πραγματοποιήθηκαν συμπληρωματικές ποσοτικές έρευνες στον παγκόσμιο ιστό.

Παράλληλα, επειδή η εργασία εκ φύσεως, συγκεντρώνει διαδεδομένες ιστορικές πεποιθήσεις από την Τουρκία και την Ελλάδα, γίνεται αντιπαράβολή των δυο οπτικών, ενώ ελέγχεται η ορθότητα τους.

Όροι αναζήτησης

Ελλάδα, Τουρκία, Μικρά Ασία, πόλεμος, Μικρασιατική Εκστρατεία, ακρότητες, Σμύρνη, 1919, 1922, Διαδίκτυο, Παγκόσμιος Ιστός, YouTube, Wikipedia, Μιμείδια, Προπαγάνδα, ελληνοτουρκικές σχέσεις, estoria

Abstract

This paper uses seven historical video from YouTube to interpret how history is been narrated via World Wide Web. The historical topic that this paper focusing in, is the Asia Minor expedition (1919-1922). The methodology involves, the bibliographical crosschecking of each reference that is located in the selected videos. What is more, in order to reduce false results, due to polyphony of the medium, there are several quantifying researches and indexing, enclosed within the paper.

On the other hand, due to heteroclit origins of the references, this paper concentrates and investigates popular historical beliefs from both Greek and Turkish spectrum.

Search Terms

Greece, Turkey, Asia Minor, Asia Minor Campaign, atrocities, Smyrna, Izmir, 1919, 1922, Internet, World Wide Web, YouTube, Wikipedia, Memes, Propaganda, Greek Turkish relations, estoria

Εισαγωγή

Η εμφάνιση μιας καινοτόμου τεχνολογίας, συνοδεύεται συνήθως είτε με καχυποψία και αφορισμούς είτε με άκρατη αισιοδοξία και διθυράμβους.

Ο Πλάτων στον Φαίδρο, κατακεραυνώνει την εφεύρεση του αλφαβήτου με τις παρακάτω γραμμές:

«Γιατί αυτή σου [Θευθ] η εφεύρεση θα φέρει χαλάρωμα στο μνημονικό εκείνων που θα την μάθουν – γιατί θα αδιαφορήσουν για την εξάσκηση του. Περνά από το νου σου ότι, με το να βασίζονται στα γράμματα, το μυαλό τους θα ανιστορεί τα όσα έμαθε με τη βοήθεια κάποιου που έρχεται από έξω, με ξένα σημάδια, κι όχι από μέσα τους, από τη δύναμη του δικού τους μνημονικό [...] Γιατί σωρεύοντας μέσα τους γνώσεις πολλές δίχως να μαθητέψουν σε δασκάλους θα φανταστούν ότι έχουν πολύ μυαλό, ενώ οι περισσότεροί τους δεν έχουν καθόλου, και θα γίνουν ανυπόφοροι στις συζητήσεις – αφού, εκεί που περιμέναμε να γίνουν σοφοί, έγιναν δοξόσοφοι».¹

Ο άγγλος ποιητής Andrew Marvell γράφει τον παρακάτω στοίχο για την εφεύρεση της τυπογραφίας:

«Ω τυπογραφία! Πως εσύ έχεις διαταράξει την ειρήνη της ανθρωπότητας».²

Ο Søren Kierkegaard γράφει για τη διάδοση του τύπου:

« Η εποχή που οι άνθρωποι έγραφαν με μόχθο μεγάλα έργα, η εποχή των εγκυκλοπαιδιστών πέρασε. Τώρα έχουμε μια εποχή διανοούμενων

¹ Πλάτων. (2004). *Μύθοι* (Τόμ. Α). (Δ. Λυπούρης, Θ. Μαυρόπουλος, Κ. Ζήτρος, Επιμ., & Η. Σ. Σπύροπουλος, Μεταφρ.) Ζήτρος, σ. 179.

² Briggs, A., & Burke, P. (2007). *A social History of the Media. From Gutenberg to the Internet* (Β' εκδ.). Polity, σ.15.

τουριστών, μικρούς εγκυκλοπαιδιστές, που εδώ και κει, καταπιάνονται με όλες τις επιστήμες και όλη την πλάση.»³

Τέλος ο καθηγητής φιλοσοφίας στο πανεπιστήμιο του Μπέρκλεϋ γράφει για το διαδίκτυο:

«Ένας τέτοιος περιηγητής [περιηγητής του Διαδικτύου] έχει περιέργεια για τα πάντα και είναι πρόθυμος να ξοδέψει όλο του τον ελεύθερο χρόνο σε επισκέψεις στα τελευταία νέα σημεία του Διαδικτύου. Απολαμβάνει απλώς αυτό το εύρος των δυνατοτήτων. Για ένα τέτοιο άνθρωπο, το να επισκέπτεσαι όσο το δυνατόν περισσότερες ιστοσελίδες και να ενημερώνεται για τις πιο “ψαγμένες” είναι αυτοσκοπός [...] Αυτού του είδους η ζωή δημιουργεί ό,τι θα αποκαλούσαμε σήμερα μετανεοτερικό “εγώ” που δεν έχει ορισμένο περιεχόμενο ή συνέχεια, αλλά είναι ανοιχτό σε όλες τις δυνατότητες και στο να αναλαμβάνει διαρκώς νέους ρόλους».⁴

Αν και τα παραπάνω αποσπάσματα καλύπτουν σχεδόν όλο το χρονικό φάσμα των ιστορικών χρόνων, η ουσία του προβληματισμού τους παραμένει αναλλοίωτη. Οι επιδράσεις μιας νέας τεχνολογίας στην ανθρώπινη φύση και δη στη γνωσιακή ανάπτυξη τους.

Αντίστοιχης έντασης επιχειρήματα⁵ διαθέτουν στη φαρέτρα τους και οι “θιασώτες” των νέων τεχνολογιών. Η πιο χαρακτηριστική ίσως διατύπωση των παραπάνω προέρχεται από τον Marshal McLuhan:

« Κάθε τεχνολογία τείνει να δημιουργήσει ένα νέο ανθρώπινο περιβάλλον. Οι επιγραφές και οι πάπυροι δημιούργησαν το κοινωνικό περιβάλλον, το οποίο σκεπτόμαστε σε σχέση με τις αυτοκρατορίες του αρχαίου κόσμου. Το ιστίο και ο τροχός δημιούργησαν μοναδικά

³ Kierkegaard, S. The Present Age. Στο *Two Ages* (R. Hooker, Μεταφρ.). Ανάκτηση Ιούνιος 2008, από [sorenkierkegaard.org : http://sorenkierkegaard.org/texts/text14.htm](http://sorenkierkegaard.org/texts/text14.htm).

⁴ Dreyfus, H. L. (2003). *Το Διαδίκτυο*. (Γ. Ναθαναήλ, Επιμ., & Γ. Μπουρλάκης, Μεταφρ.) Αθήνα: Κριτική, σ.151.

⁵ Δεν παρατίθενται χάριν συντομίας. Βλέπε ενδεικτικά: Briggs & Burke, 2007, pp. 13-18 (τυπογραφία) και Νεγροπόντης, Ν. (2001). *Ψηφιακός Κόσμος*. (Α. Κατσίκας, Μεταφρ.) Αθήνα: Καστανιώτης (διαδίκτυο).

*περιβάλλοντα σε μεγάλη κλίμακα. Τα τεχνολογικά επιτεύγματα δεν είναι παθητικά δοχεία των ανθρώπων, αλλά είναι ενεργητικοί δρώντες που ανασχηματίζουν τους ανθρώπους και παρόμοιες τεχνολογίες».*⁶

Το κείμενο του McLuhan καταλήγει στον επαναστατικό για την εποχή⁷ του συλλογισμό, πως λίγο πολύ, οι ανθρώπινες αισθήσεις εκτείνονται μέσα από τη χρήση της τεχνολογίας.⁸

Παρ' όλες τις προσδοκίες και την καταστροφολογία που συνοδεύουν μια καινοτόμο τεχνολογία, το σίγουρο είναι πως η τεχνολογία ενσωματώνεται σε τέτοιο βαθμό στον ανθρώπινο και μερικές φορές στο μη ανθρώπινο κόσμο, που καθιστά αδύνατη την όποια απόπειρα εναλλακτικής εξιστόρησης, για το πώς θα φάνταζε ο κόσμος, χωρίς την εφεύρεση της τυπογραφίας ή του αλφαβήτου.

Το διαδίκτυο, αν και ακόμη σε πρόωρο στάδιο ανάπτυξης, φαίνεται να φέρει τα εχέγγυα μιας τεχνολογικής και γνωσιακής εν γένει επανάστασης, όμοια με τις προηγούμενες. Στα τέλη της δεκαετίας του 90, εκδόθηκε ένας μεγάλος αριθμός κειμένων που περιέγραφαν το θαυμαστό ή δυστοπικό⁹ νέο κόσμο που πρόκειται να έλθει μέσω της χρήσης του διαδικτύου.

Εκείνη τη περίοδο ωστόσο το διαδίκτυο έκανε τα πρώτα του βήματα, δεν είχε την μαζικότητα που έχει τη σημερινή εποχή και ούτε προσέφερε τις προηγμένες τεχνολογικές υπηρεσίες που χρησιμοποιούνται σήμερα σε καθημερινή βάση. Κατά συνέπεια οι περισσότερες προβλέψεις παρέμειναν κενό γράμμα (κίνδυνος υπαρκτός και για τις σύγχρονες μελέτες) και η εμπλοκή με το επισφαλές για προβλέψεις μέσο περιορίστηκαν

⁶ McLuhan, M. (1986). *the Gutenberg galaxy the making of typographing man*. Toronto: University of Toronto Press.

⁷ Δεκαετία του '60.

⁸ ο.π. Σε διάφορα σημεία του βιβλίου.

⁹ Η δυστοπική δυνητικότητα που μπορεί να πάρει το νέο μέσο, συμπυκνώνεται ογδόντα χρόνια περίπου πριν την εμφάνιση του διαδικτύου, στη διορατική νουβέλα του E.M. Forster, «The Machine stops».

Η επίδραση της τεχνολογίας στην επιστημονική παραγωγή¹⁰ ήταν μια από τις θεματικές που σε μικρότερη κλίμακα μελετήθηκαν εκείνη τη περίοδο και παραδόξως είχαν μεγαλύτερη οξυδέρκεια στη διατύπωση μελλοντικών προβολών, παρά το κλίμα των ημερών¹¹.

Ο Max Kaase, εν μέρει περιγράφει και εν μέρει προβλέπει στο άρθρο του «Political Science and the Internet» για τις αλλαγές που φέρει το νέο μέσο γενικά στην επιστημονική παραγωγή, και ειδικότερα στις ανθρωπιστικές επιστήμες και την πολιτική επιστήμη:

*«Δημόσια ιδρύματα, όπως βιβλιοθήκες, αρχεία ακαδημαϊκού περιεχομένου και εμπορικοί οίκοι θα έχουν τουλάχιστον μια επαναστατική πρόσβαση σε πληροφορίες και δεδομένα [πρόσβαση] που μπορεί ακόμη και να αλλάξει τη δομή κάποιων πεδίων έρευνας. Αν και αυτές οι τάσεις θα έχουν μελλοντικά είτε θετικό είτε αρνητικό αντίκτυπο και στις κοινωνικές επιστήμες παραμένει ένα ανοικτό ερώτημα».*¹²

Τα οκτώ χρόνια που πέρασαν από τη παραπάνω διατύπωση δικαίωσαν το συλλογισμό του Kaase¹³. Πλειάδα σπάνιων βιβλίων, αρχείων και άρθρων ψηφιοποιήθηκαν και προσφέρονται είτε δωρεάν είτε μέσω συνδρομητικών υπηρεσιών σε χιλιάδες μελετητές ή σπουδαστές ανθρωπιστικών επιστημών.

¹⁰ Βλέπε στα ελληνικά (κυρίως για ιατρικά θέματα): Γερμένης, Α. Ε. (1999). Από τον Γουτεμβέργιο στο Internet. Αθήνα: Παπαζήσης και στη διεθνή βιβλιογραφία Kaase, M. (2000, July). Political Science and the Internet. *International Political Science Review / Revue internationale de science politique*, 21 (3), σσ. 265-282. Ανάκτηση Μάιος, 2008 από JSTOR: <http://www.jstor.org/stable/1601236>.

¹¹ Όταν ο πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής Bill Clinton έκανε την εκστρατεία του «Bridge to the twenty-first century», όπου οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές θα αποτελούσαν όπως ο μαυροπίνακας, αναπόσπαστο κομμάτι της αίθουσας διδασκαλίας, με τίμημα 40 με 100 εκατομμύρια δολάρια και αναγκαστικές χρηματικές ή χωροταξικές περικοπές σε άλλους εκπαιδευτικούς τομείς όπως η μουσική και οι τέχνες, μια μεγάλη μερίδα εκπαιδευτικών κάθε βαθμίδας διαμαρτυρήθηκε για το ανωφελέδες της προεδρικής εκστρατείας. Για τη διαμάχη που ξέσπασε βλέπε: Oppenheimer, T. (1997, Ιούλιος). The computer delusion. *The Atlantic Monthly*, 280 (1), σσ. 45-62. Ανάκτηση Ιούνιος 2008 από <http://www.theatlantic.com/issues/97jul/computer.htm>. [κατά] και Νεγροπόντης, 2001 [υπέρ].

¹² Kaase, 2000, p. 273

¹³ Μια άλλη θεματική που μελετούσε το άρθρο του Kaase, που επίσης πραγματοποιήθηκε, ήταν η διευρυμένη και πιο άμεση επικοινωνία και η συνεργασία του επιστημονικού προσωπικού. Βλέπε ο.π. σ.274.

Η δομή της έρευνας άρχισε παράλληλα να αλλάζει. Μια από τις σημαντικότερες ικανότητες που ο μελλοντικός ερευνητής (και εν μέρει ο σημερινός μελετητής) διαφαίνεται πως πρέπει να διαθέτει είναι η επιτυχής αναζήτηση και αξιολόγηση αρχείων στο διαδίκτυο.

Τι συμβαίνει όμως με την ιστοριογραφία; Με εξαίρεση ίσως το Center for History and New Media του πανεπιστημίου George Mason και ιδιαίτερα το έργο του επικεφαλής του τμήματος Roy Rosenzweig¹⁴, δεν υπάρχουν πολλές μελέτες για την επίδραση του διαδικτύου στην επιστήμη της ιστορίας.

Στο έργο του Roy Rosenzweig βλέπουμε την επιφυλακτική υποδοχή του διαδικτύου και εν γένει των ψηφιακών αρχείων από τους ιστορικούς¹⁵, τη σταδιακή χρήση του νέου μέσου στη διδασκαλία της ιστορίας¹⁶ και την ολοένα αυξανόμενη προσφορά ιστορικού υλικού στο διαδίκτυο¹⁷.

Ο προβληματισμός των ιστορικών επικεντρώνεται κυρίως γύρω από τη ποιότητα των προσφερόμενων ελεύθερων πηγών του διαδικτύου (π.χ. Wikipedia), κατά πόσο είναι θεμιτό να χρησιμοποιούνται οι παραπάνω πηγές από φοιτητές ιστορίας και τέλος κατά πόσο προάγει την ιστορική έρευνα η διαδικτυακή “ευκολία”.

Το ιδιότυπο ερώτημα που τίθεται στο έργο του Rosenzweig, «free speech [or] free beer»¹⁸, αν δηλαδή οι παραπάνω πηγές αποτελούν μια πολυσυλλεκτική και σφαιρική ενημέρωση για τον ιστορικό ή το περιεχόμενο τους δεν έχει μεγαλύτερη αξία από δωρεάν μπύρα, φαίνεται να συμπυκνώνει το σύνολο της παραπάνω προβληματικής.

¹⁴ † 1950-2007

¹⁵ Rosenzweig, R. (2005, June 24). Digital Archives Are a Gift of Wisdom to Be Used Wisely. *The Chronicle of Higher Education*, 51 (42), σσ. B20. Ανάκτηση Σεπτέμβριος 2008, από Center for History and New Media : <http://chnm.gmu.edu/resources/essays/essay.php?id=32>.

¹⁶ O'Malley, M., & Rosenzweig, R. (1997, June). Brave New World or Blind Alley? American History on the World Wide Web. *Journal of American History*, 84 (1). Ανάκτηση Αύγουστος, 2008 από CHNM: <http://chnm.gmu.edu/resources/essays/d/13>.

¹⁷ Σε διάφορα έργα του. Βλέπε και: Rosenzweig, R. (2006, June). Can History be Open Source? Wikipedia and the Future of the Past. *The Journal of American History*, 93 (1), σσ. 117-146. Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Center for History and New Media : <http://chnm.gmu.edu/resources/essays/d/42>., που επικεντρώνεται στη Wikipedia.

¹⁸ Ο.π.

Ενώ λοιπόν το σύνολο του ιστορικού προβληματισμού περιστρέφεται γύρω από τη ποιότητα της ιστορικής πληροφορίας στο διαδίκτυο, φαίνεται να μην υπάρχει κάποια δημοσιευμένη έρευνα που να μελετά συστηματικά την ποιότητα των πληροφοριών, που δύναται να αντλήσει κάποιος χρήστης του διαδικτύου (συμπεριλαμβανομένων των ερευνητών και των φοιτητών ιστορίας) από τον παγκόσμιο ιστό, για μια συγκεκριμένη ιστορική θεματική.

Η παρούσα εργασία θα κινηθεί ακριβώς σ' αυτό το "ερευνητικό διάκενο", επιχειρώντας πρωτίστως να δημιουργηθεί μια πρώτη, εν πολλοίς διερευνητική, μελέτη που θα καλύπτει τη ποιότητα των πληροφοριών που δύναται να αντλήσει κάποιος χρήστης του διαδικτύου από τον παγκόσμιο ιστό στην αγγλική γλώσσα, σε σχέση με μια συγκεκριμένη ιστορική θεματική, που στην παρούσα εργασία θα είναι η μικρασιατική εκστρατεία.

Η επιλογή επίσης του συγκεκριμένου ιστορικού θέματος φέρει πολλές ιδιαιτερότητες που επιτρέπει στην μελέτη να καλύψει ένα σημαντικό κομμάτι των μηχανισμών παραγωγής ιστορικού λόγου στο παγκόσμιο ιστό:

1. Τα γεγονότα της μικρασιατικής εκστρατείας συνέβησαν πριν από περίπου ενενήντα χρόνια. Κατά συνέπεια υπάρχει η απαραίτητη χρονική αποστασιοποίηση ενώ παράλληλα δεν είναι τόσο απομακρυσμένα από τη συλλογική μνήμη.
2. Έχει δημοσιευτεί (και δημοσιεύεται) ένας σημαντικός αριθμός έργων ποικίλων ειδών (επιστημονικών, λαϊκών, λογοτεχνικών κ.α.), αποχρώσεων (φιλελληνικών, φιλοτουρκικών, ουδέτερων κ.α.) και γλωσσών (αγγλικά, γαλλικά, ελληνικά και τούρκικα), που πραγματεύεται την μικρασιατική εκστρατεία.
3. Παρ' όλη την εκτεταμένη βιβλιογραφία, μερικά γεγονότα παραμένουν αδιευκρίνιστα (η υπαιτιότητα της φωτιάς της Σμύρνης κ.α.) επιτρέποντας εθνικιστικές προβολές πάσης φύσεως.
4. Αποτελεί κομβικό σημείο διαμόρφωσης της αντίληψης του Άλλου (του Τούρκου για τους Έλληνες και του Έλληνα για τους Τούρκους).
5. Τα γεγονότα της μικρασιατικής εκστρατείας χρησιμοποιούνται εκτεταμένα από την ελληνική και την τουρκική ομογένεια για τον αυτοπροσδιορισμό και τον ετεροπροσδιορισμό της εθνικής τους ταυτότητας.

Η εργασία κατά συνέπεια δεν περιορίζεται μόνο στο διαδίκτυο, αλλά παράλληλα διερευνά την ευρύτερη βιβλιογραφία της θεματικής, μελετά γενικότερα ζητήματα προπαγάνδας και ελέγχει τέλος το λόγο του εθνικισμού.

Μεθοδολογία: Τεχνικές συλλογής, επεξεργασίας και ανάλυσης.

Γενικά

Το διαδίκτυο, απουσίας φυσικής υποστάσεως¹⁹ και γραμμικής διαρθρώσεως²⁰, εμφανίζει χαρακτηριστικά που αποτρέπουν την εφαρμογή παραδοσιακών τεχνικών μέτρησης και ανάλυσης.

Από τις διερευνητικές μελέτες που προηγήθηκαν της έρευνας, έγινε αντιληπτό πως για να αποφευχθούν φαινόμενα όπως το information overload και για να είναι πραγματοποιήσιμη και λειτουργική η εργασία, έπρεπε να τεθούν όρια στην έκταση της έρευνας.

Κατ' αρχάς, οι ιστοσελίδες και τα βίντεο που εξετάστηκαν από τη παρούσα εργασία, χρησιμοποιούν την αγγλική γλώσσα. Η επιλογή αυτή περιορίζει σημαντικά το δείγμα, δεύτερον χρησιμοποιεί τη lingua franca της εποχής μας²¹ και τέλος απευθύνεται, όχι μόνο στο εγχώριο πληθυσμό, που λίγο πολύ έχει μια διαμορφωμένη ιστορική αντίληψη, αλλά περισσότερο στους πολίτες του κόσμου, τους ξένους.²²

Επίσης, η ποιοτική ανάλυση της έρευνας περιορίστηκε σε επτά βίντεο που φιλοξενούνται στον ιστότοπο του YouTube. Τα βίντεο προτιμήθηκαν σε σχέση με κειμενικά διαρθρωμένες ιστοσελίδες για τους εξής λόγους:

¹⁹ Βλέπε την ενδιαφέρουσα προσέγγιση του φιλοσόφου Paul Levy που περιγράφει το διαδίκτυο ως μια δυνητικότητα. Levy, P. (1999). *Δυνητική Πραγματικότητα (Realite Virtuelle)*. (Μ. Καραχάλιος, Μεταφρ.) Αθήνα: Κριτική.

²⁰ Υπερσύνδεσμος. Βλέπε γλωσσάρι.

²¹ «Την αγγλική ομιλούν ως μητρική γλώσσα περί τα 380 εκατομμύρια και ως δεύτερη γλώσσα περί τα 253 εκατομμύρια. Ένα δισεκατομμύριο μαθαίνει την αγγλική, το ένα τρίτο περίπου του πληθυσμού της γης κατά κάποιο τρόπο εκτίθεται στην αγγλική και μέχρι το 2050, προβλέπεται πως περίπου ο μισός πληθυσμός της γης θα χειρίζεται λίγο πολύ τη γλώσσα. Είναι η γλώσσα της παγκοσμιοποίησης – της διεθνούς οικονομίας, πολιτικής και διπλωματίας. Είναι η γλώσσα των υπολογιστών και του διαδικτύου». Από, The triumph of English. (2001, December 20). *The Economist*. Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Economist: http://www.economist.com/world/europe/displayStory.cfm?Story_ID=883997.

²² Η εργασία δηλαδή δεν επικεντρώνεται τόσο στους εθνικούς μύθους εσωτερικής κατανάλωσης, αλλά πως προβάλλεται ή/και προπαγανδίζεται η εκάστοτε ιστορική θέση.

1. Από μελέτες, ειδικά στο χώρο της διαφήμισης²³, γνωρίζουμε πως ο συνδυασμός εικόνας και κειμένου αποτυπώνεται πιο έντονα στην μνήμη του αποδέκτη απ' ό,τι θα αποτυπωνόταν ένα μήνυμα αποκλειστικά σε κειμενική μορφή.
2. Τα βίντεο δεν απαιτούν την ίδια συγκέντρωση και προσπάθεια που απαιτείται για να διαβαστεί ένα κείμενο και κατά συνέπεια έχουν μεγαλύτερη απήχηση.
3. Ο λόγος του εθνικισμού έχει ίσως για πρώτη φορά πρόσβαση σε δημοφιλή οπτικοακουστικά μέσα.²⁴
4. Τα βίντεο δεν αποτελούν παρθενογενέσεις, αλλά σχεδόν πάντα χρησιμοποιούν κείμενα και ιδέες από άλλες ιστοσελίδες.
5. Σε αντίθεση με τις κειμενικά διορθωμένες ιστοσελίδες, όπου μπορούν να γίνουν αλλαγές ανά πάσα στιγμή το περιεχόμενο των βίντεο παραμένει αναλλοίωτο.
6. Ο αριθμός των βίντεο είναι σημαντικά μικρότερος σε σχέση με τον αριθμό των ιστοσελίδων.

Το YouTube προτιμήθηκε για τους εξής λόγους:

1. Είναι ο μεγαλύτερος και πιο δημοφιλής ιστότοπος με βίντεο στον παγκόσμιο ιστό.²⁵
2. Η αναζήτηση βίντεο είναι πιο εύκολη,²⁶ ασφαλή²⁷ και απουσιάζει ο κατακερματισμός που συνοδεύει εν γένει τον παγκόσμιο ιστό.
3. Παρέχει πολλά στατιστικά δεδομένα για κάθε βίντεο, όπως θεάσεις, ημερομηνία upload, σχόλια θεατών, βαθμολογία θεατών κ.α.

²³ Υπάρχουν πολλές μελέτες για αυτό το θέμα. Βλέπε παραδείγματος χάριν: Houston, M. J., Childers, T. L., & Heckler, S. E. (1987, November). Picture-Word Consistency and the Elaborative Processing of Advertisements. *Journal of Marketing Research*, 24 (4), σσ. 359-369. Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Jstor: <http://www.jstor.org/pss/3151383>.

²⁴ Σε βιβλιοπωλεία και περίπτερα κυκλοφορούν διάφορα εθνικιστικά έντυπα (π.χ. εφημερίδα στόχος κ.α.). Ωστόσο, τουλάχιστον για τα ελληνικά δεδομένα, ο λόγος του εθνικισμού, δεν έχει πρόσβαση σε τηλεοπτικά κανάλια πανελλαδικής κάλυψης.

²⁵ Βλέπε αναλυτικά στατιστικά δεδομένα στο γλωσσάρι.

²⁶ Υπάρχει εσωτερική μηχανή αναζήτησης βίντεο, που λειτουργεί κυρίως βάσει των λέξεων κλειδιών που προσθέτει κάθε uploader. Παράλληλα υπάρχουν πλαϊνές μπάρες που προσφέρουν τη δυνατότητα άμεσης σύνδεσης (hypermedia) με βίντεο παρόμοιου περιεχομένου.

²⁷ Δεν υπάρχει κίνδυνος προσβολής του υπολογιστή του χρήστη από ιούς και άλλα κακόβουλα προγράμματα κατά τη πλοήγηση του στην ιστοσελίδα.

4. Ο αριθμός των βίντεο σε κάθε θεματική είναι πεπερασμένος.

Το κάθε βίντεο που εξετάστηκε έπρεπε να πληροί τις εξής προϋποθέσεις:

1. Να είναι αντιπροσωπευτικό της ευρύτερης κατηγορίας²⁸ στο οποίο εντάσσεται.
2. Να χρησιμοποιεί στοιχεία και ιδέες που εντοπίζονται συχνά σε άλλες ιστοσελίδες.
3. Να έχει χαρακτηριστικά, όπως διαφορετική οπτική, στοιχεία προπαγάνδας κ.α., που επιτρέπουν μια διευρυμένη ανάλυση.

Όταν ολοκληρώθηκε η επιλογή, τα βίντεο απομαγνητοφωνήθηκαν, αποδελτιώθηκαν και εξετάστηκε η ορθότητα των ιστορικών αναφορών τους με τη χρήση βιβλιογραφίας.²⁹

Αν και τα βίντεο επιλέχτηκαν προσεκτικά, για να αποφευχθεί η πιθανότητα εξαγωγής λανθασμένων συμπερασμάτων λόγω του περιορισμένου δείγματος και της γενικότερης ανομοιογένειας του παγκόσμιου ιστού, χρησιμοποιήθηκαν παράλληλα με την ποιοτική ανάλυση (ανάλυση περιεχομένου) και αυτόνομες υποστηρικτικές ποσοτικές έρευνες στον παγκόσμιο ιστό και στο άρθρο της Wikipedia «Greco-Turkish war (1919-1922)».³⁰ Αποδελτιώθηκαν επίσης οι σημαντικότερες, σχετικά με το θέμα ιστοσελίδες.³¹

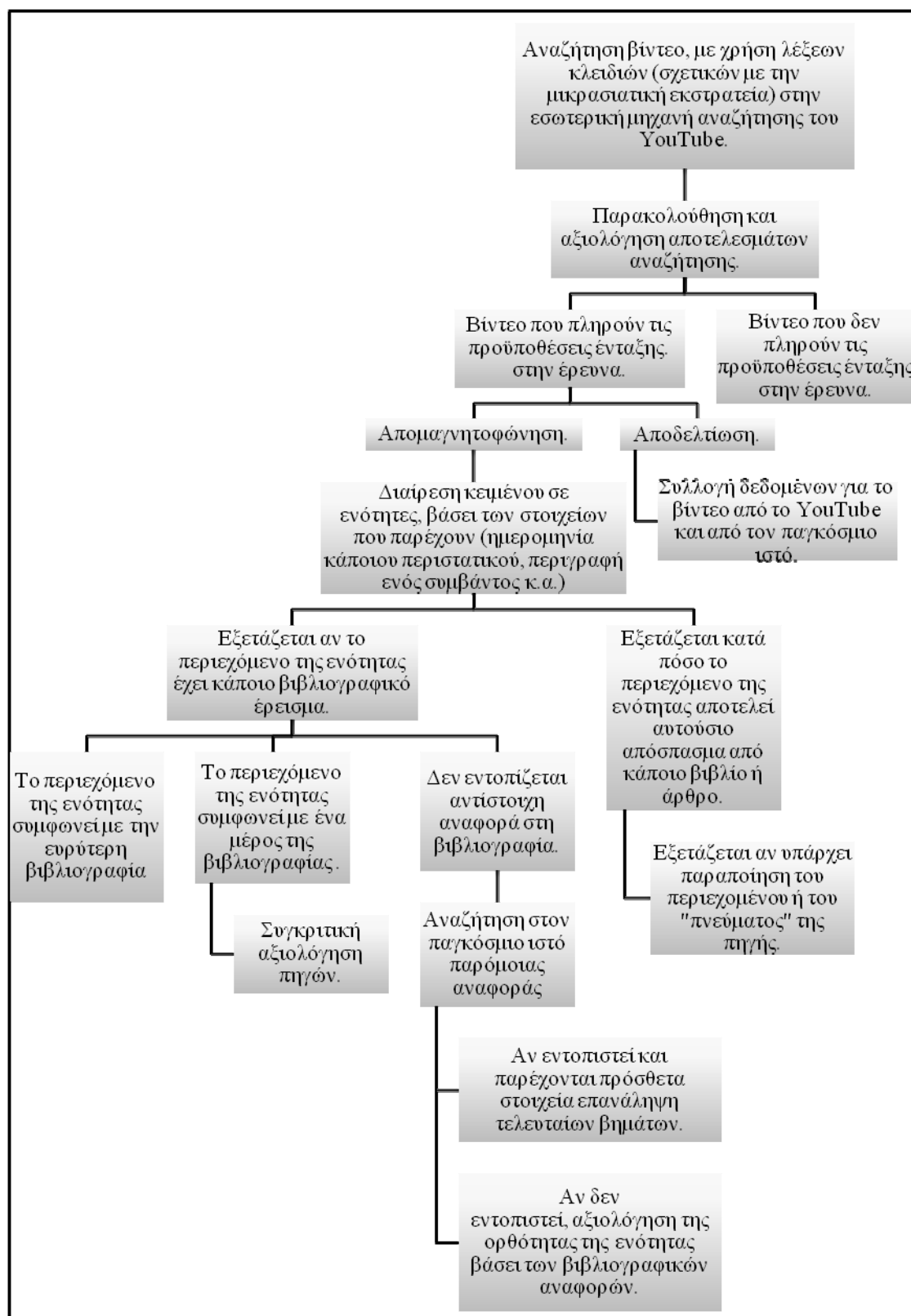
²⁸ Στο Επεξήγηση Κωδικοποίησης / Τυπολογία βάσει περιεχομένου, περιγράφεται η κατηγοριοποίηση των ιστοσελίδων και των βίντεο.

²⁹ Πιο αναλυτικά, βλέπε: Διάγραμμα 1.

³⁰ Η μεθοδολογία κάθε αυτόνομης έρευνας περιγράφεται στην υποενότητα «Ταυτότητα έρευνας» που προηγείται κάθε αυτόνομης έρευνας.

³¹ Βλέπε «Επεξήγηση κωδικοποίησης»

Διάγραμμα 1

Προβλήματα κατά τη διεξαγωγή της έρευνας.

Το κεντρικότερο πρόβλημα ήταν η ανυπαρξία σχετικής έρευνας. Χωρίς κάποιο προηγούμενο παράδειγμα, έπρεπε να σχεδιαστεί εξ' αρχής ένα καινούργιο σύστημα μελέτης και αποδελτίωσης. Η λειτουργικότητα του, δοκιμάστηκε στην εξέλιξη της εργασίας και αναπροσαρμόστηκε πάμπολλες φορές μέχρι να παγιωθεί.

Η κατεύθυνση της εργασίας επίσης άλλαξε. Ο προβληματισμός της αρχικής εργασίας ήταν θεωρητικός. Η κύρια προβληματική που εξετάζοταν αφορούσε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που έφερε η ιστορική αφήγηση στο διαδίκτυο. Η αρχική έρευνα ήταν βιβλιογραφική και ανυπαρξίας σχετικών μελετών, επεκτεινόταν σε διάφορα επιστημονικά πεδία.

Ελλείψει ωστόσο πραγματολογικών ερευνών, κρίθηκε πως η εργασία έπρεπε να περιλαμβάνει και πραγματολογική έρευνα που θα ήλεγχε το δόκιμο της θεωρητικής προσέγγισης. Η έρευνα στο διαδίκτυο όμως, όπως ελέχθη και νωρίτερα, παρουσίαζε μια σειρά ιδιαιτεροτήτων που *a posteriori* οδήγησαν σε μια εκ νέου ιεράρχηση των ερευνητικών προτεραιοτήτων της εργασίας, αντιστρέφοντας τη σημαντική κάθε μέρους. Κατά συνέπεια το θεωρητικό – βιβλιογραφικό κομμάτι της έρευνας τέθηκε υποστηρικτικό της πραγματολογικής έρευνας

Ένα εξίσου σημαντικό ζήτημα που προέκυψε κατά τη διεξαγωγή της έρευνας ήταν ο εντοπισμός της εγκυρότητας συγκεκριμένων αναφορών. Ο αρχικός σχεδιασμός προέβλεπε, την χρήση γενικών ιστορικών κειμένων για την εξέταση της εγκυρότητας των αναφορών. Η ετερογένεια ωστόσο των αναφορών προκάλεσε μια διευρυμένη και μακροχρόνια αναζήτηση ιστορικών κειμένων που πραγματεύονταν συγκεκριμένες θεματικές, αυξάνοντας την έκταση της ιστορικής βιβλιογραφίας.

Καθώς όμως αυξανόταν η βιβλιογραφία, αυξανόταν και ο αριθμός των συγκρουόμενων πηγών. Εκ των πραγμάτων προέκυψε σταδιακά το ζήτημα της ιστορικής εγκυρότητας, που για να αντιμετωπιστεί απαιτούσε μια σφαιρική κάλυψη της κάθε θεματικής, αρά μια εκ νέου διεύρυνση της ιστορικής βιβλιογραφίας. Για μια ακόμη φορά η έρευνα αναπροσαρμόστηκε και η σημαντική του ιστορικού επιπέδου μεταβλήθηκε από συστατική της πραγματολογικής έρευνας σε αυτόνομη και πρωτεύουσα.

Υπάρχει τέλος ένα συστατικό πρόβλημα που απειλεί την αξιοπιστία της έρευνας, η χρονικότητα. Το διαδίκτυο περιγράφεται συχνά και επιτυχημένα ως λεωφόρος.³² Το διαδίκτυο υπ' αυτή την έννοια δεν είναι στατικό αλλά αλλάζει συνεχώς. Οι αλλαγές του διαδικτύου εντοπίζονται κυρίως σε δύο τομείς, την τεχνολογία και το περιεχόμενο.

Οι τεχνολογικές αλλαγές (ταχύτητα σύνδεσης κ.α.), επιτρέπουν την ανάπτυξη εφαρμογών, όπως το YouTube που φάνταζαν λίγα χρόνια νωρίτερα εξωπραγματικές. Το περιεχόμενο απ' την άλλη πλευρά μεταβάλλεται συνεχώς. Ιστοσελίδες, αρχεία και άρθρα, αλλάζουν περιεχόμενο, μετατοπίζονται ή απλά εξαφανίζονται. Πως λοιπόν μια έρευνα που είναι συνδεδεμένη με τη τεχνολογία και το περιεχόμενο του διαδικτύου, δεν θα απαξιωθεί από τη συνεχόμενη αλλαγή;

Για την αποφυγή της παραπάνω εξέλιξης, ανοίγονταν δυο αντίθετης κατεύθυνσης δρόμοι που έφεραν την υπόσχεση επίλυσης. Ο πρώτος επέβαλε την μεγαλύτερη δυνατή χρονική αποστασιοποίηση, τη μελέτη δηλαδή της μικρασιατικής εκστρατείας στο διαδίκτυο ως σύνολο χωρίς χρονική σύνδεση.

Ο δεύτερος δρόμος, που τελικά επιλέχθηκε ήταν μια αυστηρή σύνδεση μεταξύ περιεχομένου και χρόνου. Κατ' αυτόν τον τρόπο κάθε κείμενο ή βίντεο που εξετάστηκε συνοδεύτηκε με ημερομηνία κατάταξης και εργασίας, ενώ το περιεχόμενο του αποθηκεύτηκε ως είχε. Αν και φαινομενικά το αντικείμενο της έρευνας “δενόταν”, με μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο, ήταν παραδόξως πιο αποτελεσματικός, στο να εξετάζει τις τάσεις και τις δυναμικές που αναπτύσσονταν στο διαδίκτυο. Επιπλέον δημιούργησε μια χρονική τομή, ένα σημείο αναφοράς ικανό να παρέχει πληροφορίες σε μελλοντικούς ερευνητές.

³² Π.χ. βλέπε Anderson, J. (1995, Αύγουστος). 'Cybarites', Knowledge Workers and New Creoles on the Superhighway. *Anthropology Today*, 11 (4), σσ. 13-15. Ανάκτηση Μάιος 19, 2008, από JStor: <http://www.jstor.org/stable/2783107>.

1. Η Μικρασιατική Εκστρατεία στο YouTube.

1.1. Κύρια έρευνα

1.1.1. Η απόβαση των ελληνικών δυνάμεων στη Σμύρνη.

«Όλη νύχτα ράβαμε σημαίες, αλλά και από μέρες ράβαμε σημαίες και όλα τα μπαούλα ήταν γεμάτα. Ερχόταν η διπλανή, και έλεγε αχ που είναι η σημαία δεν ξέρω που είναι πάρε τη δική μου, εγώ έβγανα απ' το μπαούλο τέσσερις πέντε έξι σημαίες, πάρε, βάλε και δώ και κει σημαίες παντού»³³

Φιλιώ Χαϊδεμένου

«Αφού έμαθα τις λεπτομέρειες της ελληνικής απόβασης, δεν μίλησα πολύ. Στην πραγματικότητα, σπάνια άνοιγα το στόμα μου, εκτός όταν το θέμα επικεντρώνονταν στον ιερό αγώνα που έπρεπε να γίνει»³⁴

Halide Edib

1.1.1.1. Τα αίτια της απόβασης

Σύμφωνα με το βίντεο y4.100.001.001n³⁵, που αποτελεί απόσπασμα του αμερικάνικου ντοκιμαντέρ Blood and Oil – Middle East in WW1³⁶, και καλύπτει τον τουρκικό εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα:

³³ Βλέπε τη μαρτυρία της Φιλιώ Χαϊδεμένου στο MegaChannel (Παραγωγός), Χαρώνης, Γ., & Βανταράκη, Κ. (Σκηνοθέτες). (2001-2002). *Φάκελοι του Αλέξη Παπαχελά - (Μικρασιατική Καταστροφή)* [Ταινία].

³⁴ Edib, H. Turkish Ordeal. Being the further memoirs of Halide Edib. The Century CO. Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Univeristy of Louisville. Turkish Mortality and Migration. The Baykan, Kuzay and Kevenk Collection : <http://louisville.edu/a-s/history/turks/>, κεφάλαιο II.

³⁵ Βλέπε παράρτημα

³⁶ Το ντοκιμαντέρ Blood and Oil – Middle East in WW1 είναι μια παραγωγή της εταιρίας Inecom Entertainment CO. Το κυρίως θέμα του, είναι ο ρόλος και οι πετρελαϊκές επιδιώξεις των μεγάλων δυνάμεων στην Μέση Ανατολή, κατά τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο. Το ντοκιμαντέρ διατίθεται τμηματικά από την εταιρία στο YouTube .

«Οι σύμμαχοι εξαντλημένοι από τα τέσσερα χρόνια ολοκληρωτικού πολέμου, δέχονται αβίαστα την ελληνική προσφορά για την καταστολή του τουρκικού εθνικιστικού κινήματος».

Με το τέλος, πράγματι, του μεγάλου πολέμου, η πλειοψηφία των συμμάχων και ιδιαίτερα η κοινή γνώμη των συμμαχικών χωρών, έδειχνε αδιαθεσία ανάληψης περαιτέρω δράσης.

Η ιταλική όμως πολιτική σ' αντίθεση με το γενικότερο κλίμα της εποχής, ήταν ιδιαίτερα δραστήρια και επεδίωκε την προσάρτηση της δυτικής ακτής της Μικρασίας. Την απόφαση αυτή, ήταν διατεθειμένη να επιβάλει και με τη στρατιωτική της ισχύ, φέρνοντας προ τετελεσμένων γεγονότων τους υπόλοιπους συμμάχους.³⁷

Με μια, που εκ των υστέρων αποδείχτηκε, βιαστική απόφαση, ο έλεγχος της περιοχής της Σμύρνης δόθηκε στις ελληνικές δυνάμεις που τοιουτοτρόπως θα δρούσαν ως ανασχετικός παράγοντας έναντι του ιταλικού επεκτατισμού.³⁸

Την περίοδο, άλλωστε που προηγήθηκε της ελληνικής κατάληψης, το τουρκικό εθνικιστικό κίνημα δεν αποτελούσε πηγή ανησυχίας. Κατά μια ερμηνεία η ελληνική απόβαση στη Σμύρνη ήταν που πυροδότησε την τουρκική αντίσταση.³⁹

1.1.1.2. Η απόβαση

Σύμφωνα με το βίντεο γ2.100.002.002t,⁴⁰ που προβλήθηκε στην Τουρκία από το τηλεοπτικό σταθμό Star TV:⁴¹

³⁷ Βλέπε Smith, M. L. (2004). *Το Όραμα της Ιωνίας. Η Ελλάδα στη Μικρά Ασία 1919-1922*. (Λ. Κασδάγλη, Μεταφρ.) Αθήνα: ΜΙΕΤ, σελ 160-172.

³⁸ Ο.π.

³⁹ Βλέπε Akcam, T. (2007). *Μια Επαίσχυντη Πράξη. Η Γενοκτονία των Αρμενίων και το ζήτημα της Τουρκικής Ευθύνης*. Αθήνα: Παπαζήση, σελ. 462 Το παραπάνω ενισχύεται από τη χρονική σύμπτωση της έναρξης του τουρκικού εθναπελευθερωτικού αγώνα και από τις ψυχολογικές επιδράσεις που επέφερε στο Μουσουλμανικό πληθυσμό. Βλέπε Edib, H. *Turkish Ordeal. Being the further memoirs of Halide Edib*. The Century CO. Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Univeristy of Louisville. Turkish Mortality and Migration. The Baykan, Kuzay and Kevenk Collection : <http://louisville.edu/a-s/history/turks/>.

⁴⁰ Βλέπε παράρτημα

«15 Μαΐου 1919. Η Σμύρνη είναι στολισμένη με ελληνικές σημαίες. Τις 8 πμ. Ο ελληνικός στρατός εισέρχεται στην περιοχή Pasaport».

Ο Ελληνικός στρατός ή

« ο στρατός της ελεύθερης και ανεξάρτητης Ελλάδας»⁴²

αποβιβάστηκε πράγματι στη Σμύρνη ή

«στην ένδοξη και πολυβασανισμένη πόλη της Σμύρνης»⁴³

που ήταν γεμάτη με ελληνικές σημαίες,⁴⁴ τις 15 Μαΐου 1919. Η αποβίβαση ωστόσο πραγματοποιήθηκε μεταξύ 10.00 και 11.00 πμ. Τις 8.00 πμ είχε αποβιβαστεί χωρίς προβλήματα, ένα απόσπασμα ελληνικών ναυτικών δυνάμεων, για την προετοιμασία της αποβίβασης του κεντρικού σώματος των ελληνικών δυνάμεων.

Η αποβίβαση, εν μέσω ελληνικών πανηγυρισμών, συνοδεύτηκε με «ζήτω», χορούς, καθαγιασμό των όπλων και λόγο από τον Μητροπολίτη Σμύρνης Χρυσόστομο. Τα λόγια και οι πράξεις του Μητροπολίτη κατά την απόβαση, σύμφωνα με το γ2.100.002.002t, ήταν οι ακόλουθες:

« Τέκνα μου, όσο περισσότερο τουρκικό αίμα πιείτε τόσο πιο αζιέπαινη θα είναι η πράξη σας". Έπεσε στα γόνατα και φίλησε τις μπότες του έλληνα συνταγματάρχη».

41 Το βίντεο είναι απόσπασμα τηλεοπτικής εκπομπής απ' το τουρκικό κανάλι Star TV. Στο σχολιασμό του ο Uploader παραθέτει το αντίστοιχο λήμμα της Wikipedia [http://en.wikipedia.org/wiki/Hasan_Tahsin] με πηγή, που ωστόσο δεν έχει καμιά σχέση με το λήμμα, μια εργασία που φιλοξενείται στον ιστότοπο του κέντρου στρατηγικών σπουδών του υπουργείου εξωτερικών της Τουρκίας [Erhan, C. (1999). SAM Papers No. 2/99. Greek Occupation of Izmir and Adjoining Territories. Report of the Inter-Allied Commission of Inquiry (May- September 1919). Ankara: Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Turkey. Center for Strategic Research. Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Center for Strategic Research : <http://www.sam.gov.tr/sampapers.php>].

42 Σύμφωνα, με της εθνικιστικής αισθητικής βίντεο γ2.320.007.007g. Βλέπε παράρτημα.

43 ο.π.

44 «Που βρεθήκαν τόσες ελληνικές σημαίες ήτο περίεργο πράγμα , όλες ήσαν έτοιμες και κρυμμένες δεν υπήρξε παράθυρο, μπαλκόνι, σπίτι δέντρο που να μην έχει ελληνική σημαία» Βλέπε Γιώργος Κατραμόπουλος, στο MegaChannel (Παραγωγός), Χαρώνης, Γ., & Βανταράκη, Κ. (Σκηνοθέτες). (2001-2002). *Φάκελοι του Αλέξη Παπαχελά - (Μικρασιατική Καταστροφή)* [Ταινία].

Αν και η εθνικιστική συμπάθεια του Μητροπολίτη ήταν δεδομένη,⁴⁵ δεν γίνεται καμία αναφορά παρόμοιας συμπεριφοράς,⁴⁶ που λόγω περιεχομένου και της εξελίξεως της αποβίβαση, θα είχε συμπεριληφθεί στα πορίσματα της διασυμμαχικής επιτροπής.

Η φράση πάντως του Μητροπολίτη, πρέπει να μην αποτελεί μεταγενέστερο κατασκευάσμα, αλλά πίστη της εποχής. Σύμφωνα με την περιγραφή του Mark O. Prentiss κατά το θάνατο του Μητροπολίτη: *«Ο Έλληνας Μητροπολίτης δέχθηκε επίθεση από ένα μεγάλο όχλο, που τον διαμέλισε. Ο όχλος προσπάθησε κυριολεκτικά να πιεί το αίμα του. Εκατοντάδες αγωνίστηκαν για να πάρουν ένα κομμάτι του σώματος του ως σουβενίρ. Περίμεναν να τους δοθεί μια ευκαιρία να του ορμήσουν, από την πρώτη αποβίβαση των ελλήνων στη Σμύρνη»*.⁴⁷

1.1.1.3. Ο πρώτος πυροβολισμός

Ενώ ο χριστιανικός πληθυσμός της πόλης πανηγύριζε, η μουσουλμανική αντίδραση υπόβοσκε. Με τα ελληνικά στρατεύματα, να παρελαύνουν μπροστά από το διοικητήριο (Κονάκ), ύστερα από μια προβληματικά εκτελεσμένη διαταγή,⁴⁸ ακούστηκε ο πρώτος πυροβολισμός, που σήμανε την έναρξη του αιματοκυλίσματος τόσο εκείνης της μέρας⁴⁹, όσο και εν γένει της ελληνικής εκστρατείας.

Σύμφωνα με το βίντεο γ2.100.002.002t:

«Ένας ψιλόλιγνος νεαρός άνδρας όρμισε ξαφνικά με ένα περίστροφο στο χέρι του και πυροβόλησε ένα έφιππο στρατιώτη, όπου σωριάστηκε στο έδαφος».

⁴⁵ Ο Στεργιάδης διέκοψε ένα από τα κηρύγματα του Χρυσοστόμου. Βλέπε Γκάιλς, Μ. (2008). *Χαμένος Παράδεισος. Σμύρνη 1922. Η καταστροφή της μητρόπολης του μικρασιατικού Ελληνισμού*. (Α. Καλοφωλιάς, Μεταφρ.) Αθήνα: Μίνωας, σελ. 192 και αλλού.

⁴⁶ Βλέπε π.χ. το λόγο του Μητροπολίτη στο: Το Αρχείο του Εθνομάρτυρος Σμύρνης Χρυσόστομου. Μικρά Ασία: Μητροπολίτης Σμύρνης, Β 1918 - 1922 σελ. 47-49.

⁴⁷ Prentiss, M. O. (1922, December 17). Americans Showed Heroism in Smyrna Conflagration. *The New York Times*.

⁴⁸ Νεράτζης, Χ. *Το Έπος Της Μικρασίας 1919-1922*. Μορφωτικός Κόσμος, σελ.165.

⁴⁹ Πέθαναν ή τραυματίστηκαν περίπου 300-400 Τούρκοι και γύρω στους 100 Έλληνες. Smith, 2004, σ.180

άποψη που συμμερίζεται και το βίντεο γ4.400.011.004g:⁵⁰

«Ένας τούρκος εθνικιστής ξεκίνησε να πυροβολεί, πράξη προπομπός, σκληρών αντιποίνων»

Παρ' όλη την κατηγορηματικότητα των αναφορών, η πατρότητα του πρώτου πυροβολισμού δεν έχει διευκρινιστεί.⁵¹ Κατά την τούρκικη επίσημη εκδοχή της εποχής μάλιστα προέρχεται «πιθανότατα από κάποιον Έλληνα διαδηλωτή».⁵² Το μόνο σίγουρο είναι, πως ένα μεγάλο μέρος του παρευρισκομένου πλήθους, ήταν οπλισμένο⁵³ και κατά συνέπεια ικανό να πυροβολήσει.

Ο θάνατος επίσης του έλληνα στρατιώτη από το πρώτο πυροβολισμό είναι ασαφής. Σύμφωνα με το βίντεο ήταν έφιππος⁵⁴, αλλού συναντάται ως παραστάτης⁵⁵, ενώ τις περισσότερες φορές δεν γίνεται αναφορά σε θάνατο στρατιώτη συνδεδεμένο με το πρώτο πυροβολισμό.⁵⁶

Το βίντεο συνεχίζοντας παραθέτει την ταυτότητα του δράστη και το “μαρτυρικό” του θάνατο:

⁵⁰ Το συγκεκριμένο βίντεο αποτελεί το τρίτο μέρος ενός ντοκιμαντέρ πέντε επεισοδίων που δημιουργήθηκε για το YouTube και αφηγείται την ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και της Τουρκικής Δημοκρατίας από το 1299 έως 2007 αντίστοιχα. Ο δημιουργός των βίντεο είναι αρμενικής καταγωγής και οι αριθμοί / στάση είναι σύμφωνη με την αρμενική ιστοριογραφία, βλέπε: Zürcher, E. J. (2004). *Σύγχρονη Ιστορία της Τουρκίας*. (Σ. Πετμεζάς, Επιμ., & Β. Κεχριώτης, Μεταφρ). Αθήνα: Αλεξάνδρεια. Σελ.453,163.

⁵¹ Βλέπε Toynebee (2007), Smith (2004) κ.α.

⁵² Βλέπε: Copy of the report addressed to the Ministry of War by the General Ali Nadir Pacha commanding the IVth Army corps of Smyrna (20/5/1919), από το βιβλίο Greek Atrocities in the Vilayet of Smyrna... σελ.18

⁵³ «Οι διοργανωτές της συνάντησης [σ.σ. που προηγήθηκε της απόβασης] ελευθέρωσαν Τούρκους από την φυλακή και διέρρηξαν το οπλοφυλάκιο των στρατώνων και ξεκίνησαν να διανέμουν όπλα στους Μουσουλμάνους». Mango, A. (2001). *Atatürk*. London: John Murray, σελ. 217 κ.α.

⁵⁴ Από τη διάταξη της μάχης που ακολούθησε, και από την ανυπαρξία βιβλιογραφικού ερείσματος, είναι δυνατόν να αποκλεισθεί ο συγκεκριμένος ισχυρισμός.

⁵⁵ Mango, 2001. ο.π.

⁵⁶Βλέπε μεταξύ άλλων: Γενικό Επιτελείο Στρατού Διεύθυνση Ιστορίας Στρατού. (2001). *Επίτομη Ιστορία Της Εκστρατείας Στη Μικρά Ασία 1919-1922*. Αθήνα: Διεύθυνση Ιστορίας Στρατού, σελ. Σύμφωνα πάντως με την Επίτομη Ιστορία Της Εκστρατείας... σκοτώθηκαν δύο έλληνες στρατιώτες κατά την πρώτη μέρα χωρίς να δίδονται περισσότερες πληροφορίες.

«Ξέσπασε ταραχή Οι έλληνες στρατιώτες τον περικύκλωσαν και τον λόγχισαν στο στήθος και στο σώμα. Καθ' αυτό τον τρόπο ο Hasan Tahsin μαρτύρησε μόλις στα τριάντα του χρόνια»

Μετά τον πυροβολισμό, οι έλληνες στρατιώτες έλαβαν θέση μάχης και άρχισαν να βάλλουν ενάντια των τουρκικών στρατώνων. Τα ακριβή ωστόσο γεγονότα παραμένουν αδιευκρίνιστα. Σύμφωνα με τον Μαζαράκη, οι έλληνες στρατιώτες παρέλαυναν με άδεια τυφέκια⁵⁷, η ελληνική (αντ-)επίθεση όμως έγινε με πραγματικά πυρά, μιας και το κτήριο ήταν διάτρητο με σφαίρες.

Σύμφωνα πάλι με τον Nouredin Pacha, έγινε έκκληση κατάπαυσης του πυρός, ενώ υψώθηκε λευκή σημαία⁵⁸, όμως σύμφωνα με την ίδια πηγή και τη λογική, οι τούρκοι στρατιώτες απομακρύνθηκαν από την πρόσοψη του κτηρίου⁵⁹, για να αποφύγουν τις ομοβροντίες⁶⁰.

Ενώ λοιπόν οι στρατιώτες έστρεψαν τα τυφέκια τους στους τουρκικούς στρατώνες, εξέλιξη που δικαιολογείται, από την πεποίθηση πως τα πυρά προερχόταν από εκεί, δεν γίνεται αναφορά θανάτωσης του δράστη, γιατί ο δράστης ήταν άγνωστος.

Αν ο πρώτος πυροβολισμός ήταν πράξη τούρκου ζηλωτή, θα ήταν συμφέρον και των ελλήνων (για να υποδείξουν την εθνικότητα του δράστη) αλλά και των τούρκων (για να προβάλλουν το αδικαιολόγητο της ελληνικής επίθεσης στους στρατώνες) να ονοματίσουν τον δράστη, πράγμα που δεν έγινε.

Ο Hasan Tahsin δεν αναφέρεται ούτε σε κάποιο κείμενο της εποχής ούτε σε ιστορικά κείμενα, ωστόσο το όνομα του εμφανίζεται τόσο στο διαδίκτυο⁶¹, όσο και σε επιστημονικά άρθρα⁶² χωρίς περαιτέρω διευκρινήσεις.

⁵⁷ Ο Μαζαράκης, συμμετείχε στην διασυμμαχική επιτροπή εξέτασης, χωρίς δικαίωμα ψήφου και ανέλαβε την ελληνική υπεράσπιση, έναντι των πορισμάτων της επιτροπής. Βλ. Νεράτζης, σ. 165.

⁵⁸ Copy of the report addressed to the Ministry... σ.19

⁵⁹ ο.π.

⁶⁰ ο.π. σ.18

⁶¹ στο YouTube, στο άρθρο της Wikipedia «Greco Turkish War (1919-1922)» και «Hasan Tahsin», στον ιστότοπο του μουσείου Ατατούρκ και εθνικής αντίστασης [http://www.genelkurmay.org/eng/Anitkabir/baskahramanlar_17.html] κ.α.

Εξαίρεση αποτελεί το βιβλίο του Mango, Atatürk: «Ο Celal (Bayar), ο τοπικός ηγέτης της Cup, που από εκείνη την περίοδο κρυβόταν στην ενδοχώρα, παραθέτει την αναφορά ενός αυτόπτη μάρτυρα. Σύμφωνα με την αναφορά, ο πυροβολισμός ήταν πράξη ενός εθνικιστή Τούρκου πολίτη, ονόματι Aziz (Ben de Yazdim, 1796-7). Η τιμή του πρώτου πυροβολισμού έχει αποδοθεί επίσης στον Τούρκο δημοσιογράφο, Hasan Tahsin (Tekeli and Ilkin, 76), ο οποίος στην πραγματικότητα ήταν ένας πρώην πράκτορας της Teşkilât-ı Mahusa και εργαζόταν με ψεύτικο όνομα. Ο Hasan Tahsin πρωτοστάτησε στο κάλεσμα για αντίσταση κατά την παραμονή της κατοχής ((Tekeli and Ilkin, 72)».⁶³

Η δράση κατά συνέπεια του Hasan Tahsin είναι στη καλύτερη περίπτωση νεφελώδης, αλλά το όνομα του, έχει περάσει στη συλλογική μνήμη της Τουρκίας, ως εκείνου που έριξε τον πρώτο πυροβολισμό. Σύμφωνα με το γ2.100.002.002t:

«Ο δημοσιογράφος Hasan Tahsin δεν μπορούσε να ανταπεξέλθει στον πόνο της εισβολής και ήταν τόσο γενναίος που πολέμησε μόνος του μ' ένα σύνταγμα. Έτσι έγινε το σύμβολο του εθνικού αγώνα της Τουρκικής Ανεξαρτησίας. Τώρα όλοι τον ανακαλούν με περηφάνια. Χαμογελάει στην ιστορία από το άγαλμα του στην πλατεία Konak της Izmir⁶⁴, ακόμα και ας μην έχει τάφο για να τον συναντήσουμε...».

Η πράξη του λοιπόν, απαλλαγμένη από τις βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες αρνητικές συνέπειες που επέφερε και διανθισμένη με μυθοπλαστικά στοιχεία, χαρακτηρίζεται ως πράξη πατριωτική. Η δράση του Hasan Tahsin, εντοπίζεται κατ' αυτόν τον τρόπο, περισσότερο σε ένα συμβολικό επίπεδο παρά στην ιστορική πραγματικότητα, διαχωρισμός ωστόσο που δεν γίνεται διακριτός στο διαδίκτυο. Αντιθέτως, το συμβολικό επίπεδο, προβάλλεται στην ιστορική πραγματικότητα, διαστρεβλώνοντας την τελευταία:

⁶² Βλέπε μεταξύ άλλων Jaschke, G. (1965). *Die Welt des Islams, New Series*, 10 (1/2), σσ. 105-107. Ανάκτηση Σεπτέμβριος 2008 από Jstor: <http://www.jstor.org/stable/1569644> και Neyzi, L. (2002). Remembering to Forget: Sabbateanism, National Identity, and Subjectivity in Turkey. *Society for Comparative Study of Society and History*.

⁶³ Mango, 2001, σ. 585, υποσημείωση 143.

⁶⁴ Το άγαλμα τέλος του Tahsin να κρατάει περίστροφο υπάρχει όντως στην Izmir. Βλέπε: Google Earth κ.α.

*«Οι ελληνικές δυνάμεις χρησιμοποίησαν το συμβάν σαν βάση για τη διεξαγωγή επιθέσεων βαθύτερα στην Τουρκία».*⁶⁵

⁶⁵ γ4.400.011.004g

1.1.2. Η ελληνική κατοχή και οι ελληνικές ακρότητες.

*« Εις τον ποταμόν αυτόν [σ.σ. Μαίανδρο] οι αντίπαλοι στρατοί είχαν τα φυλάκια των εκατέρωθεν των οχθών του. Η βόρεια όχθη κατείχετο από ημάς, η νοτία από τους κεμαλικούς. Και ο ποταμός είχε πλάτος εις πολλά σημεία μόλις 50 μέτρων, ενώ το βάθος του το καλοκαίρι ήτο μόλις έως τα γόνατα. Πολλές φορές Έλληνες και Τούρκοι έπλυναν μαζί τα ρούχα των ή τα πόδια των εις το ποτάμι συζητούντες [...] Αι συζητήσεις μεταξύ των ήσαν σχεδόν αί ίδιαι: 'Πότε θα τελειώση αυτός ο πόλεμος; Βαρεθήκαμε κι εμείς και εσείς. Ούτε σεις μπορείτε να νικήσετε οριστικά εμάς, ούτ' εμείς εσάς. Αυτό αποδεικνύεται από τα γεγονότα. Και έτσι, χρόνια τώρα, υποφέρουμε και οι δύο!' ».*⁶⁶

Ε. Σταυρίδης

1.1.2.1. Γενικά

Οι ελληνικές δυνάμεις άρχισαν σταδιακά και για ποικίλους λόγους, να επεκτείνουν τη ζώνη κατοχής. Η επέκταση ωστόσο σε περιοχές που το χριστιανικό στοιχείο αποτελούσε μειοψηφία, συνοδεύτηκε από αναρίθμητες κυρίως ελληνικές αλλά και τουρκικές ακρότητες.

Κατά τη διάρκεια και τη λήξη του πολέμου, εκδόθηκαν σε διεθνείς γλώσσες, τόσο ελληνικά⁶⁷ όσο και τουρκικά⁶⁸ “Black Books”, που περιέγραφαν τις κτηνωδίες του αντιπάλου. Η παράδοση συνεχίστηκε σε περιόδους κυρίως εθνικής έντασης,⁶⁹ με την

⁶⁶ Smith, 2004, σ. 483

⁶⁷ Μεταξύ άλλων βλέπε: Œcumenical Patriarchate. (1920). *The Black Book of the Sufferings of the Greek People in Turkey from the Armistice to the End of 1920*. Constantinople: Press of the Patriarchate. Ανάκτηση Σεπτέμβριος 2008, από Greek Genocide 1914-1923: <http://www.greek-genocide.org/books.html>.

⁶⁸ Μεταξύ άλλων βλέπε: Ministère De L' Intérieur Direction Générale Des Immigrés Publication No5. (1921). *Atrocités Grecques en Turquie Second Livre*. Constantinople: Ahmed Ishan & Cie. Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Univeristy of Louisville. Turkish Mortality and Migration. The Baykan, Kuzay and Kevenk Collection : <http://louisville.edu/a-s/history/turks/>.

⁶⁹ Μήλλας, Η. (2001). Εικόνες Ελλήνων και Τούρκων. Σχολικά βιβλία, ιστοριογραφία, λογοτεχνία και εθνικά στερεότυπα (Β' εκδ.). Αθήνα: Αλεξάνδρεια, σ. 133-134

έκδοση “εκλαϊκευτικών” επί τω πλείστο βιβλίων, και στα τελευταία χρόνια, με τη διάδοση προπαγανδιστικών κειμένων στον παγκόσμιο ιστό.

Το βίντεο y2.310.006.006t⁷⁰ είναι χαρακτηριστικό της τελευταίας κατηγορίας, ενώ παράλληλα υπογραμμίζει τη συνέχεια των παραδόσεων, περιέχοντας ένα σημαντικό αριθμό ελληνικών ακροτήτων.

Ο Uploader σε επερώτηση για την εγκυρότητα των στοιχείων που παραθέτει⁷¹, απαντά πως τα τεκμήρια που αποδεικνύουν την ευστάθεια των ισχυρισμών του, υπάρχουν στο Turkish History Foundation⁷².

Η προβληματική ωστόσο σύνταξη κάποιων προτάσεων⁷³ που υποδείκνυαν αντιγραφή και όχι παραγωγή λόγου, το ταυτοποίησαν εν μέρει με τον ιστότοπο Greekmurderes.net⁷⁴ και εν μέρει με τον ιστότοπο Aegeantimes.net.⁷⁵

Σε κάποιες από τις εκδοχές του κειμένου, που χρησιμοποιεί το βίντεο y2.310.006.006t παρατίθενται τρεις πηγές:

Kadir Misirlioglu, Yunan Mezalimi, 1972, Istanbul.

Halide Edip, Yakup Kadri, Falih Rifki; Izmir'den Bursa'ya, 1338 (1922), Deraadet (Istanbul).

Trakya Cemiyetleri Nesriyatından, Sarki Trakya'da Yunan Zulümleri, 1338 (1922).

⁷⁰ Βλέπε γλωσσάρι.

⁷¹ http://www.youtube.com/comment_servlet?all_comments&v=CCUJAeKdGzw&fromurl=/watch%3Fv%3DCCUJAeKdGzw%26feature%3Drelated

⁷² Ο ιστότοπος του οποίου: <http://www.tarihvakfi.org.tr/english/default.asp>

⁷³ Περιγραφικό κείμενο και όχι ολοκληρωμένη πρόταση, βλέπε παρακάτω 13, 16 κ.α.

⁷⁴ http://www.greekmurderers.net/index.php?option=com_content&task=view&id=12&Itemid=14. Βλέπε Internet Memes και αποδελτίωση.

⁷⁵ <http://aegeantimes.net/index.php?name=Comments&req=showreply&tid=9646&sid=1084&pid=9588&mode=thread&order=0&thold=0>

Ο Μήλλας εντάσσει το βιβλίο του Kadir Misirioğlu, στην «εκλαϊκευτική προσέγγιση» της τουρκικής ιστοριογραφίας. Σύμφωνα με τον Μήλλα, συνεχίζει την παράδοση των μαύρων βίβλων ενόψει των εξελίξεων στην Κύπρο (1966).⁷⁶

Στο βιβλίο του Misirioğlu, οι Έλληνες προσδιορίζονται ως «κοπάδι γουρουνιών», ενώ υποστηρίζονται προτάσεις όπως «Η εθνική ύπαρξη των Τούρκων απειλείται από τους Έλληνες» και «Οι Τούρκοι δεν πρέπει να ξεχνούν τι σημαίνει “Έλληνας”».⁷⁷

Το έργο της Halide Edip εντάσσεται, σύμφωνα με την ανάλυση του Μηλλά, στο "εθνικιστικό ρεύμα" της τουρκικής λογοτεχνίας.⁷⁸ και το συγκεκριμένο της έργο (Izmir'den Bursa'ya), είναι σύμφωνα με τον ιστότοπο turkishculture.org⁷⁹ λογοτεχνικό κείμενο (Short Story).

Οι Έλληνες της Edip (Adivar), σύμφωνα πάντα με τον Μήλλα, είναι «βίαιοι, μισούν τους Τούρκους και έχουν επεκτατικές διαθέσεις»⁸⁰, ενώ η στατιστική ανάλυση που κάνει στο έργο της φανερώνει πως:

«στο σύνολο του λογοτεχνικού της έργου η σχέση θετικού/ αρνητικού χαρακτηρισμού του Έλληνα είναι 1/72»».⁸¹

Για το τελευταίο βιβλίο δεν εντοπίστηκε ούτε μια αναφορά στην βιβλιογραφία ή στον παγκόσμιο ιστό ⁸². Ο τίτλος του βιβλίου (Όμιλος Θράκης, οι ελληνικές ωμότητες στη Θράκη μέσα από πεζογραφήματα και τραγούδι), συνηγορεί ωστόσο πως και αυτό το κείμενο δεν βασίζεται σε καθαρά ιστορικές πηγές .

⁷⁶ Μήλλας, 2001, σσ. 133-134.

⁷⁷ ο.π.

⁷⁸ ο.π. σ. 173.

⁷⁹ <http://www.turkishculture.org/pages.php?SearchID=246> Ο ιστότοπος Turkish Cultural Foundation, είναι ένας μη κερδοσκοπικό οργανισμός με έδρα στις Η.Π.Α.

⁸⁰ Μήλλας, 2001, σ.174.

⁸¹ ο.π., σελ 176.

⁸² Πέρα από την αυτοανάφορα.

1.1.2.2. Ελληνικές Ακρότητες: Μάιος – Ιούλιος 1919.

Σύμφωνα με το βίντεο y2.100.002.002t δίδονται:

«Μερικές πληροφορίες για την καταστροφή και την γενοκτονία που διέπραξε ο ελληνικός στρατός (όχι όλοι οι Έλληνες) την περίοδο 1919-1923 στην τουρκική Ανατολία».

Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο θα παρατεθούν οι «πληροφορίες» του βίντεο ενώ θα εξεταστεί βιβλιογραφικά η ιστορική εγκυρότητα της κάθε πληροφορίας ξεχωριστά:

(1)⁸³ «5/6/1919. Έλληνες στρατιώτες έκαψαν τα χωριά γύρω από το Odemis και σκότωσαν αθώους μουσουλμάνους κατοικούς [...]».

Ο ιστορικός Arnold Toynbee αναφέρει τη συγκεκριμένη φωτιά επιγραμματικά, χωρίς να δίνει περισσότερες πληροφορίες.⁸⁴

«[...]Ο βρετανός στρατηγός Hamilton έστειλε την πρώτη του προειδοποίηση στον ελληνικό στρατό».

Αν το κείμενο αναφέρεται στον Sir Ian Hamilton, δεν είχε δράση από τις 16/10/1915.⁸⁵

*(2) «5/7/1919. Έλληνες βιάσαν Τουρκάλες στο σιδηροδρομικό σταθμό της Aziziye μπροστά στα μάτια των συζύγων τους».*⁸⁶

Η πληροφορία ισχύει.⁸⁷

⁸³ Η αρίθμηση δεν υπήρχε στο αυθεντικό κείμενο. Προστέθηκε για ευκολότερη πλοήγηση.

⁸⁴ Toynbee, A. J. (2007). *Το Δυτικό Ζήτημα Μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας. Μια μελέτη επαφής πολιτισμών* (Β' εκδ.). (Π. Πάρτσος, Μεταφρ.) Θεσσαλονίκη: Univerity Studio Press, σ. 340.

⁸⁵ "Hamilton, Sir Ian." *Encyclopædia Britannica. Ultimate Reference Suite*. Chicago: Encyclopædia Britannica, 2008.

⁸⁶ Ισχύει. Βλέπε γράμμα του Chukri Bey στο The Permanent Bureau of the Turkish Congress at Lausanne. (1919). *Greek Atrocities in the Vilayet of Smyrna (May to July 1919). Inedited Documents and Evidence of English and French Officers (First series)*. Lausanne: Petter Giesser & Held. Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Internet Archives : <http://www.archive.org/details/greekatrocitiesi00lausiala>, σ. 70

(3) «1/7/1919. Έλληνες σκότωσαν 200 γυναίκες στα περίχωρα του Aydin και της Nazilli».

Στην ευρύτερη περιοχή του Aydin και της Nazilli, έλαβαν χώρα μια σειρά ακροτήτων. Η συγκεκριμένη ωστόσο αναφορά δεν επαληθεύεται βιβλιογραφικά.

(4) «20/6/1919. Ο δήμαρχος του Akhisar απευθύνθηκε στους συμμάχους, ύστερα από τη σφαγή μουσουλμανικού πληθυσμού στην Menemen».

Η πληροφορία ισχύει.⁸⁸

(5) «5/7/1919. Οι Τούρκοι δεν αντιστάθηκαν στην ελληνική έλευση βασιζόμενοι στο ευρωπαϊκό συνέδριο, ωστόσο οι Έλληνες σκότωσαν εκατοντάδες. Μετά απ' αυτό το γεγονός κανένας δεν παραδιδόταν στο ελληνικό στρατό (Mondro Treaty⁸⁹)».

Το κείμενο δεν δίνει γεωγραφικές πληροφορίες για το περιστατικό. Δεν υπάρχει κάποιο καταγεγραμμένο περιστατικό την ημερομηνία που δίδεται.

(6) «9/7/1919. Ο Halit Pasa (Στρατηγός) και πέντε φίλοι δολοφονήθηκαν στο Akhisar. Απ' τα σώματά τους είχαν αφαιρεθεί οι μύτες, τα αυτιά και τα μάτια».

Η πληροφορία ισχύει.⁹⁰

⁸⁷ Βλέπε γράμμα του Chukri Bey στο The Permanent Bureau of the Turkish Congress at Lausanne. (1919). Greek Atrocities in the Vilayet of Smyrna (May to July 1919). Inedited Documents and Evidence of English and French Officers (First series). Lausanne: Petter Giesser & Held. Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Internet Archives : <http://www.archive.org/details/greekatrocitiesi00lausiala>, σ. 70

⁸⁸ ο.π. σελ. 45-46.

⁸⁹ Δεν υπάρχει Mondro Treaty αλλά Armistice of Moudros.

⁹⁰ Βλέπε το τηλεγράφημα του Πληρεξούσιου Κυβερνήτη του Ak-Hissar (3/7/1919). ο.π.,σ.47

(7) «12/7/1919. Οι Έλληνες ενώ κατείχαν το Aydin και τη Nazilli σκότωσαν περισσότερους από 2000 Μουσουλμάνους και 300-400 χριστιανούς Τούρκους (μετά από αυτό ο Para Eftim Τούρκος [και] ορθόδοξος ιερέας άρχισε να οργανώνει αντίσταση)».

Το γεγονός ισχύει ωστόσο ο αριθμός των νεκρών είναι αδιευκρίνιστος. Σύμφωνα με το τηλεγράφημα του πληρεξούσιου κυβερνήτη του Αιδινίου (22/7/1919) πέθαναν "80.500" Μουσουλμάνοι⁹¹. Ο παραπάνω αριθμός φαίνεται να είναι λανθασμένος γιατί συνολικά ο αριθμός του Καζά Αιδινίου δεν υπερέβαινε τις 50.000.⁹²

Στο τηλεγράφημα τέλος, δεν δίνονται στοιχεία για νεκρούς τουρκορθόδοξους, ενώ ο «Para Eftim» ήταν ελληνικής καταγωγής, επ' ονόματι Παύλος Καραχισαρίδης.⁹³

(8) «16/7/1919 . Οι Έλληνες, σύμφωνα με το σχέδιο τους για τον εξελληνισμό του Αιγαίου, που είναι γνωστό επίσης ως Μεγάλη Ιδέα, έκαψαν τα χωριά νότια του Menderes και ανάγκασαν τους κατοίκους να φύγουν».

Η φωτιά ισχύει. Το κατά πόσο η συγκεκριμένη φωτιά έγινε σύμφωνα με το σχέδιο της ελληνοποίησης του Αιγαίου είναι αμφίβολο, το μόνο σίγουρο ωστόσο είναι, πως υπήρχαν τέτοιες βλέψεις.

Ο Βενιζέλος για την πραγματοποίηση του ανωτέρω, σκεφτόταν μια εκούσια ανταλλαγή πληθυσμών.⁹⁴ Ο Παρασκευόπουλος στα απομνημονεύματα του όμως, δίνει στο “βενιζελικό εκούσιο” ένα πιο “ακούσιο” χαρακτήρα: «... [ο Βενιζέλος] εκσέπτετο να σχηματίση, εις τας ευφόρους εκτάσεις της Μικράς Ασίας, ένα εθνολογικόν

⁹¹ ο.π., σελ.76

⁹² Αναγνωστοπούλου, Σ. (1998). Μικρά Ασία, 19ος αι. - 1919 Οι Ελληνορθόδοξες Κοινότητες Από το Μιλλέτ των Ρωμιών στο Ελληνικό Έθνος (Β' εκδ.). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, πίνακες. Επιχειρώντας ένα πρόχειρο υπολογισμό με τα υπάρχοντα δεδομένα, ο αριθμός πρέπει να κυμαίνεται στα επίπεδα του βίντεο.

⁹³ Τουρκορθόδοξη Εκκλησία. Αρχή το 1922 στην Καππαδοκία. (2008, Ιανουάριος 29). Ελευθεροτυπία. Ανάκτηση Σεπτέμβριος 2008, από Ελευθεροτυπία: http://www.enet.gr/online/online_text/c=111,id=42604056.

⁹⁴ Smith, 2004, σ. 221.

τείχος αποτελούμενον από την υγιεινέραν και βαθύτερον ελληνικήν εκπροσώπησιν της φυλής...»⁹⁵

(9) «31/7/1919. Οι Έλληνες ανάγκασαν σχεδόν 50.000 κατοίκους να μεταναστεύσουν, δια την καύση των χωριών μεταξύ Aydin και Nazilli».

Η πλησιέστερη αναφορά, που είναι όμως ετεροχρονισμένη, αναφέρεται σε 13.000 κατοίκους.⁹⁶

(10) 28/7/1919. Έλληνες σκότωσαν 250 μουσουλμάνους στο Salihli και στην Kestelli.

Ο Toynbee αναφέρει επιγραμματικά το περιστατικό χωρίς περισσότερες πληροφορίες.

1.1.2.3. Η εξέλιξη της εκστρατείας: 1919 -1922.

Ενώ οι ελληνικές δυνάμεις αποβιβάζονται στη Σμύρνη και επεκτείνονται στα περίχωρα, η τουρκική αντίδραση, είναι εξ' αρχής κατηγορηματική. Ο Μουσταφά Κεμάλ άλλωστε:

«αρνείται να αποδεχτεί έστω προσωρινή ελληνική παρουσία στην Σμύρνη».⁹⁷

Παρ' όλη την τουρκική αποδοκιμασία όμως:

«Μέχρι τον Ιούλιο [1919] οι ελληνικές δυνάμεις κατέχουν ένα μεγάλο κομμάτι της δυτικής Τουρκίας, έχοντας να αντιμετωπίσουν μικρή αντίσταση»⁹⁸

⁹⁵ ο.π.

⁹⁶ Βλέπε το τηλεγράφημα του πληρεξούσιου κυβερνήτη του Αιδινίου (22/7/1919): (Greek Atrocities in the Vilayet of Smyrna(1919), σ.76).

⁹⁷ γ4.400.011.004g

Η ισορροπία ωστόσο σταδιακά μεταβάλλεται. Οι τουρκικές δυνάμεις, με τον Μουσταφά Κεμάλ να κερδίζει σταδιακά τις ενδοπαραταξιακές έριδες, και:

«έχοντας καταστείλει την αρμενική απειλή στα ανατολικά»⁹⁹

και περιορίζοντας τους Γάλλους στο νότο,

«στρέφονται ενάντια των ελλήνων στα δυτικά»¹⁰⁰.

Η κατάσταση αλλάζει παράλληλα και στο εσωτερικό της Ελλάδας. Οι πολίτες δυσανασχετούν με το συνεχόμενο πόλεμο, η οικονομία σταδιακά αποδυναμώνεται, ο βασιλιάς Αλέξανδρος πεθαίνει από σηψαιμία.

Ο Βενιζέλος χάνει τις εκλογές και φεύγει από την χώρα. Η αντιβενιζελική παράταξη παλινорθώνει τον βασιλιά Κωνσταντίνο και “αποκαθιστά” τους αντιβενιζελικούς αξιωματικούς και αξιωματούχους.

Οι μακροχρόνιες συνέπειες της αντικατάστασης των εμπειροπόλεμων βενιζελικών αξιωματικών στο μέτωπο της Μικρασίας, μπορούν μόνο να συγκριθούν με την αλλαγή πλευσης των συμμάχων. Οι τελευταίες διατυπώνονται από το βίντεο y2.320.007.007g, ακολούθως:

«Ο Μουσταφά Κεμάλ Πασά όμως έγινε τελικά όργανο των δυτικών ιμπεριαλιστικών δυνάμεων, κερδίζοντας έτσι ο τουρκικός ρατσισμός, την αμέριστη συμπαράσταση των Η.Π.Α, της Μεγάλης Βρετανίας, της Γαλλίας και της Ιταλίας».¹⁰¹

Ο παραπάνω συλλογισμός είναι αυθαίρετος και εν γένει αρκετά "βολικός" για να αιτιολογήσει την κατάληξη της μικρασιατικής εκστρατείας. Οι αμερικάνοι μένουν αμέτοχοι (με εξαίρεση τις αμερικάνικες φιλανθρωπικές οργανώσεις) εξ' αρχής. Η Γαλλία “βιώνει” στην Κιλικία την άνοδο των Κεμαλικών δυνάμεων και ακολουθεί

⁹⁸ γ4.100.001.001n

⁹⁹ ο.π.

¹⁰⁰ ο.π.

¹⁰¹ y2.320.007.007g

την Ιταλία σε μια εκ νέου διαπραγμάτευση των όρων της ειρήνης, όπου ο Κεμάλ αρνείται κάθε πρόταση που παραβιάζει την εθνική κυριαρχία

Η Μεγάλη Βρετανία παρακολουθεί την αλλαγή συσχετισμών, αλλά οι κινήσεις του Foreign Office επιβραδύνονται αφενός από το όραμα του Λόουντ Τζώρτζ, για μια Ελλάδα κυρίαρχη της Ανατολικής Μεσογείου¹⁰² και αφετέρου από τη κάλυψη που προσφέρουν οι ελληνικές δυνάμεις στις βρετανικές θέσεις.

Η Ελλάδα, χωρίς υποστήριξη προσπαθεί να λύσει την κατάσταση στρατιωτικά, επιφέροντας ένα τελειωτικό χτύπημα. Η πρόσκληση για τσάι στην Άγκυρα του Κωνσταντίνου όμως δεν έχει καμία σχέση με την νέα πραγματικότητα.

Στο βίντεο γ4.100.001.001n, περιγράφεται η παραπάνω κατάσταση, με το εξής απόσπασμα:

«Άρχισα να αντιλαμβάνομαι πόσο στενά ήταν τα περιθώρια της στρατιωτικής λύσης που επιδίωκαν οι Έλληνες στη Μικρά Ασία και πόσο αντίξοες ήταν οι συνθήκες, υπό τις οποίες επιζητούσαν τη νίκη κατά του Κεμάλ»¹⁰³

Οι ελληνικές δυνάμεις, μη έχοντας τη δυνατότητα νίκης και εγκλωβισμένες από τις μακρόσυρτες διπλωματικές διαπραγματεύσεις, εκτείνονται σ' ένα διευρυμένο μέτωπο, που εκ των υστέρων αποδείχθηκε, ανίκανο να υπερασπιστεί.

Με τις στρατιωτικές δυνάμεις στάσιμες και την οικονομία υπό κατάρρευση, το λαϊκό αίσθημα δεν έτρεφε πλέον καμία συμπάθεια για το όραμα της Μεγάλης Ελλάδας: «Εμείς να πάμε στα σπίτια μας, και τσιμέντο να γίνη η Μικρασία».¹⁰⁴

Το τέλος είναι προδιαγεγραμμένη:

«Τον Αύγουστο του 1922, οι Τούρκοι εξαπολύουν μια αντεπίθεση όπου»¹⁰⁵

¹⁰² Smith, 2004, κεφ. Η συνδιάσκεψη ειρήνης των Παρισίων.

¹⁰³ Toynbee, 2007, σ. 270

¹⁰⁴ Smith, 2004, σ. 418.

¹⁰⁵ γ4.100.001.001n

«Μέσα σε τρεις βδομάδες μάχης, ο Atatürk πέταξε τους έλληνες στη θάλασσα, συνέλαβε τον διοικητή των ελληνικών δυνάμεων και μπήκε στην Σμύρνη νικηφόρος».¹⁰⁶

Μπορεί ο Τρικούπης να ανέλαβε τη διοίκηση των ελληνικών στρατευμάτων μόλις τις 22 Αυγούστου / 4 Σεπτεμβρίου, όταν ήταν ήδη αιχμάλωτος του τουρκικού στρατού¹⁰⁷ και η υποχώρηση του κυρίως όγκου του ελληνικού στρατού να έγινε

«Στις 5 Σεπτεμβρίου[...] απ' το λιμάνι της Αρτάκης».¹⁰⁸

ο τουρκικός στρατός μολαταύτα κατέλαβε ή ανακατέλαβε τη πόλη της Σμύρνης τις 9 Σεπτεμβρίου.

1.1.2.4. Οι Ελληνικές Ακρότητες: 1919 -1922.

Καθώς ο πόλεμος γινόταν αδιέξοδος, η βία και από τις δύο παρατάξεις κλιμακώνονταν. Κατά τη διάρκεια ενός πολέμου, μολονότι παραβιάζονται, αρχές που θεωρούνται θεμέλιες σε καιρό ειρήνης, γίνεται διάκριση μεταξύ πολεμικής αναγκαιότητας και εγκληματικής συμπεριφοράς.

Σύμφωνα με το βίντεο γ2.300.014.003t:

«Υπόλογοι στην Ιστορία είναι οι έλληνες και όχι οι τούρκοι για τα εγκλήματα που διέπραξαν κατά της εισβολής τους στην Ανατολία[...]».¹⁰⁹

Οι παραπάνω γραμμές αποδίδονται από το βίντεο, στο έργο του ιστορικού Stanford Shaw, *Izmir & Pontus*. Αν και το απόσπασμα συνάδει με τη στάση του Shaw,¹¹⁰ ύστερα από εκτεταμένη αναζήτηση δεν βρέθηκε παρόμοιο κείμενο του τελευταίου.¹¹¹

¹⁰⁶ γ2.300.014.003t. Βλέπε περισσότερες πληροφορίες για το βίντεο στο κεφάλαιο «Η καταστροφή της Σμύρνης».

¹⁰⁷ Κατά μια εκδοχή έμαθε το διορισμό του από τον ίδιο τον Κεμάλ Ατατούρκ. Smith, 2004, σ. 522. Βλέπε επίσης το διάλογο του Κεμάλ με τον Τρικούπη στο Kinross, P. B. (1964). *Ataturk: The Rebirth of a Nation*. London: Weidenfeld and Nicolson.

¹⁰⁸ γ2.300.005.005g. Βλέπε και Γενικό Επιτελείο Στρατού Διεύθυνση Ιστορίας Στρατού, 2001, σ. 594

¹⁰⁹ «[...] και τις ακρότητες που προκάλεσαν οι ελληνικές συμμορίες στην περιοχή της Μαύρης Θάλασσας».

Το ίδιο απόσπασμα εμφανίζεται και στην ιστοσελίδα i1.501.005.014t¹¹², ενώ δίχως αναφορά παρατίθεται και στον ιστότοπο του υπουργείου εξωτερικών της Τουρκίας.¹¹³

Η συνέχεια εντούτοις, απαλλαγμένη από υποκειμενικές κρίσεις, είναι κοινή και για τις τρεις πηγές:

«Το άρθρο 59 της συνθήκης της Λωζάννης αναφέρεται στα εγκλήματα που διέπραξε η Ελλάδα στην Ανατολία».¹¹⁴

Το άρθρο 59, που απουσιάζει από τον ιστότοπο του ελληνικού υπουργείου εξωτερικών,¹¹⁵ καταδικάζει πράγματι την δράση των ελληνικών δυνάμεων (και της

¹¹⁰ Βλέπε: Shaw, S. J., & Shaw, E. K. (1977). *History of the Ottoman Empire and Modern Turkey. Volume II: Reform, Revolution and Republic: The Rise of Modern Turkey, 1808-1975*. New York: Cambridge University Press. Σελ. 340-369.

¹¹¹ Αναζήτηση στο πανεπιστήμιο Bilkent:
[Stanford J. Shaw. (n.d.). Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Bilkent University: <http://www.bilkent.edu.tr/~shaw/profile.html>],
στο πανεπιστήμιο UCLA:
[Stanford J Shaw. (n.d.). Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Department of History UCLA: <http://www.history.ucla.edu/people/faculty?lid=842>],
στο Amazon:
[Books > Stanford J. Shaw. (n.d.). Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Amazon.com: http://www.amazon.com/s/qid=1220885755/ref=sr_pg_1?ie=UTF8&rs=1000&rh=i%3Astripbooks%2Cp_27%3AStanford%20J.%20Shaw&page=1]
και γενικότερα στο Google, το Jstor και το Project Muse.

¹¹² Βλέπε αποδελτίωση. Το κείμενο παρουσιάζεται ως απόσπασμα της επιστολής του *Yuksek Soylemez* [πρώην διπλωμάτης της Τουρκίας] στον κυβερνήτη Πατάκη (21/10/2002). Δεν υπάρχει ωστόσο καμιά άλλη αναφορά (στον παγκόσμιο ιστό) για την παραπάνω επιστολή.

¹¹³ Βλέπε αποδελτίωση (i7.000.000.22t).

¹¹⁴ «Greece recognises her obligation to make reparation for the damage caused in Anatolia by the acts of the Greek army or administration which were contrary to the laws of war. On the other hand, Turkey, in consideration of the financial situation of Greece resulting from the prolongation of the war and from its consequences, finally renounces all claims for reparation against the Greek Government». Από *TREATY OF PEACE WITH TURKEY SIGNED AT LAUSANNE*. (n.d.). Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από The World War I Document Archive: http://wwi.lib.byu.edu/index.php/Treaty_of_Lausanne.

¹¹⁵ Σε βιβλιογραφική αναζήτηση, που προηγούταν χρονικά της αποδελτίωσης είχε εντοπιστεί και αποθηκευτεί το αγγλικό κείμενο της συνθήκης της Λωζάννης από το υπουργείο εξωτερικών της Ελλάδας [βλ. *Διεθνείς Συμβάσεις*. (n.d.). Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Υπουργείο Εξωτερικών -Η Ελλάδα στον κόσμο: <http://www.mfa.gr/www.mfa.gr/elGR/The+Ministry/International+Conventions/>].

ελληνικής διοίκησης) στην Μικρασία. Κατά συνέπεια η Ελλάδα που συνυπέγραψε τη συνθήκη, σημαίνει πως αναγνωρίζει την διεξαγωγή μη σύννομων (με το δίκαιο του πολέμου) δραστηριοτήτων στην Ανατολία.

Σε συνέχεια του κεφαλαίου «Ελληνικές Ακρότητες: Μάιος – Ιούλιος 1919», θα παρατεθούν οι υπόλοιπες «πληροφορίες» του βίντεο y2.100.002.002t, που αφορούν την περίοδο που εξετάζει το κεφάλαιο ενώ θα εξεταστεί βιβλιογραφικά η ιστορική εγκυρότητα της κάθε πληροφορίας ξεχωριστά:

(11) «10/4/1921. Η ομολογία του αιχμάλωτου του υπολοχαγός Teodoros Pedlis σχετικά με τη φωτιά στο Bozuysuk, κατά τη διάρκεια της οποίας σκοτωθήκαν 90 άτομα και 180 έχασαν τα σπίτια τους».

Ο Toynebee ήταν αυτόπτης μάρτυρας της φωτιάς στο Bozuysuk, χωρίς να παραθέτει περισσότερα στοιχεία, με εξαίρεση την περιγραφή των ερειπίων της επόμενης μέρας.¹¹⁶

Σχετικά με τον «Teodoros Pedlis» δεν εντοπίστηκε καμία βιβλιογραφική αναφορά που να περιέχει παρόμοιο όνομα (με όλες τι πιθανές ορθογραφίες).

(12) «11/4/1921. Ο ελληνικός στρατός μάζεψε δια της βίας χρήματα από τους Εβραίους και τους Αρμένιους της Θράκης, για την εξαγορά της στρατιωτικής τους θητείας[...].»

Υπάρχουν πάμπολλες καταγγελίες για τη λαφυραγωγική στάση των ελληνικών δυνάμεων στη Θράκη.¹¹⁷ Ο ισχυρισμός εντούτοις του βίντεο ότι, ο «ελληνικός

Όταν το κείμενο αποδελτιώθηκε και έγινε αναδρομή στο αποθηκευμένο κείμενο, για τον έλεγχο της εγκυρότητας της πρότασης, διαπιστώθηκε πως το κείμενο της συνθήκης διακοπτόταν στο άρθρο 45 και συνεχιζόταν στο άρθρο 143, περιλαμβάνοντας μόνο τους τίτλους των ενδιαμέσων κεφαλαίων. Στην συνέχεια έγινε έλεγχος των λοιπών συνθηκών/ συμβάσεων που περιέχονταν στον ιστότοπο (συνολικά 11).

Το παράδειγμα της συνθήκης της Λωζάννης δεν ήταν μοναδικό μιας και άλλοτε το κείμενο των συνθηκών/ συμβάσεων ήταν ολόκληρο και άλλοτε αποσπασματικό (με γνώμονα συνήθως, την αναφορά στην Ελλάδα).

¹¹⁶ Toynebee, 2007, σσ. 274-5

στρατός μάζεψε δια της βίας χρήματα από τους Εβραίους και τους Αρμενίους της Θράκης, για την εξαγορά της στρατιωτικής τους θητείας» κατά πάσα πιθανότητα δεν ευσταθεί.

Μια σειρά κειμένων όπως το Notes de la Sublime Porte aux Hauts Commissaires allies à Constantinople (19/4/1921)¹¹⁸ και το Le Regime d' Occupation Hellenique en Turquie,¹¹⁹ που καλύπτουν την γεωγραφική και χρονική περίοδο της πρότασης δεν κάνουν αναφορά παρόμοιου γεγονότος.

«[...] Οι Μουσουλμάνοι της Ανατολικής και της Δυτικής Θράκης της ηλικιακής ομάδας 21 εως 23 ετών κλήθηκαν να υπηρετήσουν τον [σ.σ. ελληνικό] στρατό».

Συναντάται μια παρόμοια, αν και ετεροχρονισμένη αναφορά στο κείμενο «Mohammedans forces to take part in a demonstration in favor of the Greeks».¹²⁰ Δεν γίνεται ωστόσο καμία βιβλιογραφική αναφορά επιστράτευσης μουσουλμανικού πληθυσμού.

(13) «11/4/1921. Οι διαταγές του αρχηγείου του δυτικού μετώπου, σχετικά με τη διεξαγωγή επίσημης έρευνας για τις ελληνικές ακρότητες και καταστροφές στη περιοχή του δυτικού μετώπου από τη συγγραφέα madam Glois».

¹¹⁷ Μεταξύ άλλων: «Au mois de Janvier 1921, un détachement compose de 15 soldats hellènes commandé par un sergent vint au susdit village, réquisitionna des voitures pour l'expédition militaire d'Ismidt et demanda de l'argent aux habitants». Από το: Ministère De L' Interieur Direction Generale Des Immigres Publication No5. (1921). Atrocities Grecques en Turquie Second Livre. Constantinople: Ahmed Ishan & Cie. Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Univeristy of Louisville. Turkish Mortality and Migration. The Baykan, Kuzay and Kevenk Collection : <http://louisville.edu/a-s/history/turks/>, σ.179.

¹¹⁸ Ο.Π.

¹¹⁹ Le Regime d' Occupation Hellenique en Turquie. Des Documents Officiels et des Preuves Prefutables. Lausanne: Dr A. Bovard-Giddey. Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Univeristy of Louisville. Turkish Mortality and Migration. The Baykan, Kuzay and Kevenk Collection : <http://louisville.edu/a-s/history/turks/>, σ.11-15.

¹²⁰ «On February 2, mohammedans were gathered by force to take part in a meeting organized by the Greeks of Silivri and in which Greek soldiers actually took part to protest against the Ottoman rule in Thrace.» Από: «The report of the Gendarmerie battalion commander of Tchataldja, dated March 22-1921 and numbered 1/12», στο βιβλίο: Ministry of Interior. Department of Refugees. Publication No.4. (1921). Greek Atrocities in Turkey. First Book. Constantinople: Ahmed Ihsan et Cie. Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Univeristy of Louisville. Turkish Mortality and Migration. The Baykan, Kuzay and Kevenk Collection : <http://louisville.edu/a-s/history/turks/>.

(14) «4/10/1921. Το γράμμα του Abdulkadir Bey, που πρόσφερε ιατρικές υπηρεσίες στη Sidika, με παραλήπτη τη Halide Edip (Adivar) Hanim, κάηκε από Έλληνες στρατιώτες στο χωριό Horti».

(15) «15/11/1922. Η αναφορά του 2ου αρχηγείου στρατού που μεταβιβάστηκε στο αρχηγείο του δυτικού μετώπου, σχετικά με τις συνθήκες κρατήσεις των χωρικών, την κακομεταχείριση των αιχμαλώτων πολέμου και την επίδειξη των κομμένων κεφαλιών χωρικών».

(16) «1/12/1922. Το τηλεγράφημα από το πρώτο αρχηγείο στρατού που πληροφορεί το αρχηγείο του δυτικού μετώπου ότι στο χωριό Boceklik κάηκαν ζωντανοί 380 από τους 1500 κατοίκους κοντά στο σταθμό του χωριού και ακόμη 30 στη φυλακή από Έλληνες στρατιώτες».

(17) «3/3/1922 Η λίστα που προετοιμάστηκε από την έδρα της περιοχής Saruhan και περιλαμβάνει τα ονόματα των Ελλήνων στρατιωτών και αξιωματικών που συμμετείχαν στις ωμότητες και τις σφαγές της επαρχίας της Manisa».

Οι αναφορές 13, 14, 15 και 17 αποτελούν απλά περιγραφικά κείμενα,¹²¹ με ανύπαρκτα ωστόσο συνοδευτικά αρχεία. Στις συγκεκριμένες παραθέσεις δεν δίνονται ικανοποιητικά στοιχεία έτσι ώστε να γίνει διασταύρωση της εγκυρότητας τους. Με τα διαθέσιμα στοιχεία δεν προκύπτει κάποια ταυτοποίηση.

Η αναφορά 16 φαίνεται να μην ισχύει. Ο ελληνικός στρατός αποχώρησε από την Μικρά Ασία τις 5/9/1922.¹²² Κατά συνέπεια δεν είναι δυνατό η πράξη αυτή να έγινε τον Ιανουάριο. Στην περίπτωση που το τηλεγράφημα αναφέρεται σε κάποιο παλαιότερο γεγονός δεν γίνεται κάποια παρόμοια βιβλιογραφική αναφορά..

Τέλος, το βίντεο y2.300.014.003t, αναφέρεται στις ακρότητες που διέπραξαν οι ελληνικές δυνάμεις κατά την αποχώρησή τους:

«Ο ελληνικός στρατός κατά την υποχώρησή του έκαψε κτήρια και σφάγιασε χιλιάδες (κυρίως γυναικόπαιδα επειδή οι άνδρες ήταν στο πόλεμο)».

¹²¹ Βλέπε σελίδα 28.

¹²² Βλέπε σελίδα 36

Η κατάρρευση του μετώπου και η άτακτη, τις περισσότερες των περιπτώσεων, υποχώρηση που ακολούθησε, χαρακτηρίστηκε από ακρότητες ευρείας κλίμακας. Η Μικρασία είχε χαθεί και το ηθικό καταρρέυσει. Η εκτόνωση του μάταιου του αγώνα βρήκε διέξοδο στα μουσουλμανικά χωρά που σε γενικές γραμμές ήσαν ανυπεράσπιστα, λόγω ενδείας ανδρών.

Η έλλειψη πειθαρχίας και κατά συνέπεια η ατομική ευθύνη αποτελεί τη μια όψη του νομίσματος. Από τις πηγές φαίνεται να προκύπτει και ζήτημα συλλογικής ευθύνης. Σύμφωνα με την Φιλιά Χαϊδεμένου: «Τον πρίγκιπα Αντρέα στον στρατό τον λέγανε καψοκαλύβα, γιατί δεν άφηνε τουρκικό χωριό να μην το κάψει».¹²³

Οι ακρότητες κατά την αποχώρηση ήταν αφενός σε συνέχεια της πρακτικής που ακολούθησαν κατά την κατοχή της περιοχής και είχαν αφετέρου νομοτελειακό χαρακτήρα.

Η καλύτερη ίσως διατύπωση του προηγούμενου,¹²⁴ προέρχεται από τον Lord St Davids, που απευθυνόμενος στους μετόχους της Ottoman Railway (Smyrna- Aidin), προβλέπει την επικείμενη καταστροφή: «Αν οι Έλληνες κάνουν αυτά [σ.σ. καύση χωριών και θανάτωση μουσουλμανικού πληθυσμού], τώρα που κατέχουν την χώρα ειρηνικά, τι πρόκειται να κάνουν σαν την εκκενώσουν; Όταν κάνουν αυτά, τώρα που υποτίθεται πως πρέπει να συμπεριφέρονται σωστά, τι θα κάνουν όταν φύγουν; Φοβάμαι πως αν δεν υπάρξει κάποιος συμμαχικός έλεγχος, θα καούν ακόμη περισσότερα τουρκικά χωριά. Αυτό θα είναι ειδικό μεν, αλλά τι νομίζετε πως θα συμβεί και στα ελληνικά χωριά της περιοχής, όταν οι Τούρκοι εισέλθουν στην περιοχή μετά την ελληνική αποχώρηση;».¹²⁵

¹²³ Βλέπε MegaChannel (Παραγωγός), Χαρώνης, Γ., & Βανταράκη, Κ. (Σκηνοθέτες). (2001-2002). Φάκελοι του Αλέξη Παπαχελά - (Μικρασιατική Καταστροφή) [Ταινία]. Ελλάδα.

¹²⁴ Ίσως γιατί ο λόγος του είναι απαλλαγμένος σ' ένα μεγάλο βαθμό από ανθρωπιστικά στοιχεία και εστιασμένος στις οικονομικές συνέπειες που θα επέλθουν

¹²⁵ Lord St Davids από το: Company Meetings, The Ottoman Railway from Smyrna to Aidin of his Imperial Majesty the Sultan. Lord St Davids on Greek Administration. (1922, April 1). *The Times*, 20]. Βλέπε επίσης Lieberman, B. (2003). Ethnic Cleansing in the Greek-Turkish Conflicts from the Balkan Wars through the Treaty of 112. Στο S. B. Vardy, & T. H. Tooley, *Ethnic Cleansing in Twentieth-Century Europe* (σσ. 112-121). Boulder Co. Ανάκτηση Σεπτέμβριος, 2008 από Corvinus Library: www.hungarianhistory.com/lib/vardy/vardy.doc, σ.120.

1.1.3. Η καταστροφή της Σμύρνης.

*«Με ρωτάς ποιος έκαψε την Izmir. Υπάρχουν τρεις απαντήσεις. Οι Αρμένιοι έκαψαν την Izmir. Οι Έλληνες που υποχωρούσαν έκαψαν την Izmir. Οι Τούρκοι έκαψαν την Izmir».*¹²⁶

Gülfem Iren

1.1.3.1. Οι μέρες που προηγήθηκαν της φωτιάς.

Φήμες για την κατάρρευση του μετώπου και την τουρκική επέλαση άρχισαν να συρρέουν συγκεχυμένες στην πόλη της Σμύρνης, λίγες μέρες πριν την είσοδο των κεμαλικών δυνάμεων. Ακολούθησαν κύματα προσφύγων και έλληνες στρατιώτες, που ενέτειναν την ένταση των χριστιανικών κοινοτήτων της πόλης .

Παράλληλα, διοικητικά και τραπεζικά στελέχη ξεκίνησαν να εγκαταλείπουν την πόλη, ενώ

*«... Ο ελληνικός στρατός είχε περάσει ήσυχα μέσα από τα προάστια».*¹²⁷

Μέχρι την είσοδο των τουρκικών δυνάμεων, δεν είχε απομείνει ελληνική αρχή στην πόλη και την τήρηση της τάξης ανέλαβαν, περίπολα πεζοναυτών των συμμαχικών δυνάμεων.

Τα πρώτα τουρκικά στρατεύματα έφτασαν στην πόλη της Σμύρνης, «με σωστή συμπεριφορά και [...] σχετική τάξη»,¹²⁸ τις 9 Σεπτεμβρίου. Την ίδια μέρα: «Τουρκικές περίπολοι μοίραζαν φυλλάδια, γραμμένα στα ελληνικά και στα τούρκικα. Δόθηκε ένα, στον Reverend Abraham Hartunian, έναν αρμένιο ευαγγελιστή πάστορα, καθώς επέστρεφε από μια συνάντηση που είχε με τον έλληνα και αρμένιο

¹²⁶ Neyzi, L. (2008, Fall/Winter). Remembering Smyrna / Izmir. Shared History, Shared Trauma. *History and Memory*, 20 (2), σσ. 117..

¹²⁷ γ2.320.007.007g. Απόσπασμα από το βιβλίο: Horton, G. (1926). *The Blight of Asia*. New York: Braunworth & CO INC.Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Hellenic Resources Network : <http://www.hri.org/docs/Horton/HortonBook.htm>, κεφάλαιο XVII.

¹²⁸ Smith, 2004, σ. 530

αρχιεπίσκοπο στο Αμερικάνικο Κολεγιακό Ινστιτούτο. Είχε αφήσει νωρίτερα την γυναίκα του και τα παιδιά του στην ασφάλεια του σχολείου. Ο Hartunian διαβάζει: 'Ο Μουσταφά Κεμάλ έδωσε σαφείς οδηγίες στους στρατιώτες του, να μην βλάψουν κανένα. Όσοι δεν πειθαρχούν με την ανώτερη διαταγή θα τιμωρούνται με θάνατο. Αφήστε τους ανθρώπους να είναι βέβαιοι για την ασφάλεια τους'. Κατενθουσιασμένος, ο κύριος Hartunian απεύθυνε στον Κύριο μια προσευχή ευγνωμοσύνης». ¹²⁹

Η κατάσταση ωστόσο άρχισε σύντομα να αλλάζει. «Τώρα ήταν η σειρά των Χριστιανών» ¹³⁰ άλλωστε, και «μόνο ένας αποφασισμένος και αδέκαστος διοικητής μπορούσε να αποτρέψει μεγάλης έκτασης επεισόδιο. Ο Nurettin ¹³¹ εντούτοις, που έγινε στρατιωτικός διοικητής της Σμύρνης, ήταν αποφασισμένος μόνο για εκδίκηση». ¹³²

Μεταξύ των πρώτων θυμάτων ήταν και ο Μητροπολίτης Σμύρνης Χρυσόστομος:

«Ειδική μνημία πρέπει να γίνει για τον Μητροπολίτη Σμύρνης Χρυσόστομο. Αυτός ο ευγενικός και γενναίος ελληνορθόδοξος Κληρικός υποστήριξε τους Έλληνες απελευθερωτές το 1919¹³³ και ήταν η φωνή ενός σκλαβωμένου και εξευτελισμένου έθνους, που σφάζονταν και υποτιμούνταν για αιώνες.

Όταν έφτασαν τα νέα για την επικείμενη κατάληψη της πόλης απ' τις κεμαλικές δυνάμεις και ήταν σαφές πως οι Έλληνες και οι Αρμένιοι δεν θα επιβίωναν, ο Χρυσόστομος απορρίπτοντας προτάσεις φυγάδευσης, διάλεξε μοίρα κοινή με το ποίμνιο του. Ο Μητροπολίτης Χρυσόστομος παραδόθηκε σε ένα φανατισμένο μουσουλμανικό όχλο από τον τρελό και σαδιστή κεμαλιστή στρατηγό Νουρεντίν Πάσα». ¹³⁴

¹²⁹ Dobkin, M. H. (1998). *Smyrna 1922 The Destruction of a City*. New York: Newmark Press, σ. 121.

¹³⁰ Mango, 2001, σ. 345

¹³¹ Στα κείμενα συναντάται και ως Nureddin και Nouraddin.

¹³² ο.π.

¹³³ Βλέπε σ.22

¹³⁴ γ2.320.007.007g. Απόσπασμα (χωρίς «τρελό και σαδιστή[...]» από: Horton, 1926, κεφ. XVI.

Το τέλος του Μητροπολίτη ήταν πράγματι «martyrdom»¹³⁵. Ο στρατηγός Nurettin, κάλεσε στο γραφείο του τον Μητροπολίτη όπου τον ενημέρωσε πως «ένα επαναστατικό δικαστήριο στην Άγκυρα, τον είχε καταδικάσει ήδη σε θάνατο».¹³⁶ Αφού τον άφησε ελεύθερο, βγήκε στο μπαλκόνι και φώναξε στο πλήθος: «συμπεριφερθείτε του όπως του αξίζει».¹³⁷ Το πλήθος οδήγησε τον Μητροπολίτη στο μπαρμπερίκο του ισραηλίτη¹³⁸ Ισμαήλ, όπου του ξερίζωσαν τη γενειάδα, έβγαλαν τα μάτια του και έκοψαν τα αυτιά, την μύτη και τα χέρια του, ενώπιον των γάλλων πεζοναυτών που τον συνόδευαν.

Όταν ο γάλλος ναύαρχος Dumesnil, πληροφορήθηκε τον θάνατο του Μητροπολίτη, κούνησε τους ώμους του λέγοντας: «Έπαθε αυτό που θα πάθαινε».¹³⁹ Πέρα ωστόσο από την αναμενόμενη κατάληξη, ήταν και η προσωπική έχθρα που έτρεφε ο Nurettin για τον Μητροπολίτη, όπου συνέβαλε στον θάνατο του τελευταίου. Σύμφωνα με τον ιστορικό Mango: « [σ.σ. Ο Nurettin] είχε μια προσωπική διαφορά που έπρεπε να κανονίσει, γιατί ήταν ο Μητροπολίτης που επεδίωξε την αποπομπή του Nurettin από την Σμύρνη το 1919».¹⁴⁰

Ο ρόλος του Nurettin, ήταν καταλυτικός για την τύχη των χριστιανικών πληθυσμών της πόλης.¹⁴¹ Οι ευθύνες μολαταύτα δεν περιορίζονται μονάχα σ' ένα άτομο. Ήδη από την επομένη, ο Κεμάλ απέστειλε μήνυμα, μέσω του ερυθρού σταυρού, στην

¹³⁵ Turkish Mob, at General's Order Hacked Smyrna Metropolitan's Body to Pieces. (1922, September 18). *The New York Times*. Βλέπε και Η Σμύρνη Απέραντον Σφαγείον! (1922, Σεπτέμβριος 3). *Εμπρός*, 1-2.

¹³⁶ Dobkin, 1998, σ. 133

¹³⁷ ο.π.

¹³⁸ Σύμφωνα με τον Smith λεβαντίνος. Βλέπε Smith, 2004, σ. 534. Σύμφωνα με τον Bierstadt Ιταλός ευνοούμενος. Bierstadt, E. H. (1997). *Η Μεγάλη Προδοσία. Ο ρόλος των Μεγάλων Δυνάμεων στη Μικρασιατική Καταστροφή και στη Συνθήκη της Λοζάνης*. (Ι. Γ. Κασσεσιάν, Μεταφρ.) Αθήνα: "Νέα Σύνορα" Εκδοτικός Οργανισμός Λιβάνη, σ. 59

¹³⁹ Dobkin, 1998, σ. 134

¹⁴⁰ Mango, 2001, σ. 345

¹⁴¹ Ήταν τέτοια η δράση του, που για τις σφαγές των Ελλήνων και των Κούρδων στην περιοχή της Μαύρης Θάλασσας, είχε προταθεί από μια κλειστή συνεδρίαση της τουρκικής εθνοσυνέλευσης, η θανατική καταδίκη του. Πιο αναλυτικά, βλέπε: Akcam, T. (2007). *Μια Επαίσχυντη Πράξη. Η Γενοκτονία των Αρμενίων και το ζήτημα της Τουρκικής Ευθύνης*. Αθήνα: Παπαζήση, σσ. 469-470.

Κοινότητα των Εθνών, όπου δήλωνε πως «εξαιτίας του υπάρχοντος πνεύματος ανάμεσα στο τουρκικό πληθυσμό, η κυβέρνηση της Άγκυρας, δεν θα ήταν υπεύθυνη για τις σφαγές».¹⁴²

Αναμφίβολα, ο ένας πυλώνας της μουσουλμανικής λαϊκής δυσaráσκειας, στηριζόταν στην ελληνική κατοχή και στις φρικαλεότητες των ελλήνων. Ο δεύτερος ωστόσο είχε παλιότερα θεμέλια. Ο Κεμάλ, μιλάει το 1924, για τις εντυπώσεις που αποκόμισε από τη πρώτη, σύντομη επίσκεψη του στην Σμύρνη το 1905: «Είδα αυτήν την πανέμορφη παραλιακή λεωφόρο, γεμάτη από μέλη, ενός έθνους όπου ήταν ορκισμένοι εχθροί μας και συμπέρανα ότι η Σμύρνη είχε διολισθήσει από τα χέρια των πραγματικών και ευγενών Τούρκων κατοίκων της. Δεν υπήρχε όμως καμιά διέξοδος.. Μπορώ να σας αποκαλύψω αυτήν την αλήθεια, στις μέρες μας».¹⁴³

Η Σμύρνη ή Giaour Izmir, είναι αμφίβολο κατά πόσο ήταν

«μια πόλη που η πλειοψηφία των κατοίκων της¹⁴⁴ ήταν από αιώνες έλληνες»¹⁴⁵

εντούτοις, ο οικονομικός και εν γένει ο κοινωνικός έλεγχος της πόλης είχε περάσει σε μη μουσουλμανικά χέρια. Η αποποίηση κατά συνέπεια, των ευθυνών εκ μέρους της Άγκυρας, «σήμαινε εδώ [σ.σ. Γενεύη, έδρα ΚτΕ] πως οι σφαγές είχαν ήδη ξεκινήσει».¹⁴⁶

Οι πρώτες σφαγές και λεηλασίες είχαν ξεκινήσει πράγματι το βράδυ της ενάτης Σεπτεμβρίου, ενώ συστηματοποιήθηκαν την επόμενη μέρα. Πρώτα θύματα ήσαν οι Αρμένιοι. Γιατί όμως ήταν οι Αρμένιοι, εκείνοι που δέχθηκαν το πρώτο και μεγαλύτερο κύμα βίας από τον μουσουλμανικό πληθυσμό και όχι οι Έλληνες, που ήταν υπαίτιοι της κατάστασης;

142 James, E. L. (1922, September 11). Kemal Won't Insure Against Massacres. The New York Times .

143 Mango, 2001, σ. 217-218.

144 Ο αριθμός των ρωμιών της Σμύρνης ποικίλει από 52.000 (περίπου 25%) έως 135.080 (50%) (βλ. Αναγνωστοπούλου, Σ. (1998). Μικρά Ασία, 19ος αι. - 1919 Οι Ελληνορθόδοξες Κοινότητες Από το Μιλλέτ των Ρωμιών στο Ελληνικό Έθνος (Β' εκδ.). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, πίνακες).

145 γ2.300.005.005g

146 James, E. L. (1922, September 11). Kemal Won't Insure Against Massacres. The New York Times .

Σύμφωνα με τον Mango, που εκφράζει λίγο πολύ την τουρκική άποψη: «Το μίσος μεταξύ Τούρκων και Αρμενίων ήταν ιδιαίτερα έντονο. Οι Αρμένιοι ήταν τουρκόφωνοι. Ήταν αυτόχθονες της Ανατολίας. Σε μια γενιά όμως, γύρισαν τις πλάτες τους στους μουσουλμάνους γείτονες τους και συνέπραξαν με τους ξένους εχθρούς των μουσουλμάνων. Ήταν σαν δολοφονία μέσα σε οικογένεια».¹⁴⁷

Η ιδέα της προδοσίας ήταν αρκετά διαδεδομένη μεταξύ του μουσουλμανικού πληθυσμού, για τα έθνη που, υπό την επήρεια των εθνικιστικών ιδεών, αποσκιρτούσαν από την Οθωμανική Αυτοκρατορία. Το παραπάνω πήγαξε από το γενικότερο πλαίσιο ιδεών της αυτοκρατορίας και από το πώς αντιλαμβανόταν τα μιλλέτ, εντός της αυτοκρατορίας. Ωστόσο, δεν ήταν μια μονοσήμαντη αλλαγή εκ μέρους των Αρμενίων. Οι ίδιοι οι μουσουλμάνοι παράλληλα με την εθνική αφύπνιση των μιλλέτ, άρχισαν να διαμορφώνουν μια διαφορετική ταυτότητα, που ήταν άλλοτε προσβλητική Εκείνη του Τούρκου.

Εφόσον όμως οι Αρμένιοι, δεν ήταν οι μοναδικοί προδότες, πέρα τα όποια στοιχεία που προσέδιδαν στην «προδοσία» τους ιδιαίτερη βαρύτητα, γιατί ήταν οι κύριοι αποδέκτες του τουρκικού μένους;

Οι Αρμένιοι καταρχάς, δεν ήταν διατεθειμένοι να παραδοθούν άνευ όρων. Υπήρξε αρμενική αντίδραση, ενώ κατά ένα ειρωνικό αντικαθρέφτισμα της ελληνικής απόβασης, έπεσε μια βόμβα κατά την είσοδο των κεμαλικών δυνάμεων στην πόλη, πράξη που καταλογίστηκε στους Αρμένιους.¹⁴⁸

Οι Αρμένιοι επίσης «δεν είναι Έλληνες και το μένος των Τούρκων ξέσπασε πρώτα στα συνηθισμένα τους θύματα».¹⁴⁹ Αν και υπεραπλούστευση ο συλλογισμός του Horton, έχει ιστορικό έρεισμα. Ο Morgenthau αναφέρει μεταξύ άλλων για τις διώξεις του 1915: «Αυτά τα карабάνια [σ.σ. των Ελλήνων] υπέφεραν μεγάλα δεινά, αλλά δεν σφαγιάστηκαν όπως εκείνα των Αρμενίων, και αυτός είναι πιθανόν ο λόγος που ο έξω

¹⁴⁷ Mango, 2001, σ. 343

¹⁴⁸ Σύμφωνα με τον Horton: «It has been stated that this bomb was thrown by an Armenian, but I have seen noproof of the assertion, nor can the statement that the throwing of this bomb precipitated the massacre of the Armenians, be reconciled with the Turkish claim that their troops were so exasperated with the atrocities of the Greek army that they could not be restrained when reaching Smyrna». Βλέπε Horton, 1926, κεφ. XVI.

¹⁴⁹ ο.π.

κόσμος, δεν άκουσε πολλά γι' αυτά. Οι Τούρκοι τους έδειξαν μεγαλύτερη προσοχή, όχι από οίκτο. Οι Έλληνες, σε αντίθεση με τους Αρμένιους, είχαν μια κυβέρνηση, ή οποία ενδιαφερόταν ιδιαίτερα, για την τύχη τους. »¹⁵⁰

Μετά από τέσσερις μέρες ασύλληπτης βίας, ξέσπασε στην αρμενική συνοικία, η φωτιά που έμελε να καταστρέψει το μεγαλύτερο μέρος της πόλης. Ποιος και γιατί έβαλε τη φωτιά είναι ακόμη αβέβαιο. Στα επόμενα δύο κεφάλαια θα εξεταστούν οι διαφορετικές εκδοχές της υπαιτιότητας της φωτιάς. Το μόνο σίγουρο, είναι πως μόλις η φωτιά έσβησε,

*«Η Σμύρνη έμοιαζε [...] όπως μετά από δυόμιση δεκαετίες θα έμοιαζαν οι ισοπεδωμένες απ' τους συμμαχικούς βομβαρδισμούς πόλεις της Γερμανίας στο τέλος του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου. Όλα είχαν γίνει στάχτη».*¹⁵¹

1.1.3.2. Αρμενική ή/και ελληνική υπαιτιότητα.

Για την εθνική ιστορία της Τουρκίας, δεν χωράει καμιά αμφιβολία πως οι έλληνες ή/και αρμένιοι, ήταν εκείνοι του έκαψαν την πόλη της Σμύρνης.¹⁵² Το βίντεο y2.300.014.003t, που προβάλλει αυτή τη θέση, αναφέρει:

«Ο Mark Prentiss¹⁵³, Αμερικάνος βιομηχανικός σχεδιαστής που ήταν ειδικός απεσταλμένος της Near East Relief, όντας στη Σμύρνη την περίοδο των γεγονότων, έγραψε αργότερα τις εντυπώσεις του:

¹⁵⁰ Morgenthau, H. (1918). Ambassador Morgenthau's Story. New York: Doubleday, Page & Company. Ανάκτηση Σεπτέμβριος 2008, από Brigham Young University: <http://net.lib.byu.edu/estu/wwi/comment/morgenthau/MorgenTC.htm#TC>, κεφ. XXIV. Ο συλλογισμός, σε σημαντικό βαθμό, είναι ιστορικά εστιασμένος, στις διεθνείς εξελίξεις της εποχής. Εντούτοις η ύπαρξη ενός υπολογισμού κράτους λειτουργεί ανασταλτικά, σε όποια διάθεση παρεκτροπής.

¹⁵¹ y2.300.005.005g

¹⁵² Neyzi, 2008, σ. 117.

¹⁵³ Βλέπε κεφ. Mark O. Prentiss.

‘Πολλοί αρμένιοι και έλληνες νεαροί άνδρες, ντυμένοι σαν γυναίκες ή σαν άτακτοι τούρκοι στρατιώτες... πιάστηκαν να βάζουν φωτιές τη νύχτα της Τρίτης και το πρωινό της Τετάρτης».

Πριν το ξέσπασμα της φωτιάς υπήρχαν φοβίες, που μετέφερε και ο ναύαρχος Bristol¹⁵⁴ στο State Department,¹⁵⁵ πως ο ελληνικός στρατός κατά την υποχώρηση του, και σε συνέχεια της καταστροφής της ενδοχώρας,¹⁵⁶ θα έκαιγε την πόλη της Σμύρνης.

Η υπόθεση πως οι έλληνες έκαψαν την Σμύρνη, περιορίζεται σε γενικές γραμμές στο ανωτέρω. Αν και η ελληνική εμπλοκή συναντά αντιρρήσεις, δεν συμβαίνει το ίδιο για τους Αρμένιους.

Το βίντεο βασίζεται στις μεταγενέστερες αναφορές του Mark O. Prentiss, που ενοχοποιούν αποκλειστικά τους Αρμενίους. Το y2.300.014.003t, εντούτοις τιτλοφορείται «The destruction of Izmir by the Greeks» και στην προσπάθεια του να αιτιολογήσει τον τίτλο παραποιεί το απόσπασμα που παραθέτει.¹⁵⁷

Οι Αρμένιοι υποδεικνύονται, από την τουρκική ιστοριογραφία, ως οι κύριοι ύποπτοι για την πυρπόληση της Σμύρνης. Το επικρατέστερο σενάριο, που συνάδει με τον παραπάνω συλλογισμό, είναι πως η φωτιά ξεκίνησε από φανατικούς¹⁵⁸ ή απελπισμένους¹⁵⁹ Αρμένιους, και τους Τούρκους «να μην κάνουν τίποτα να την

¹⁵⁴ Ο.Π.

¹⁵⁵ Kirli, B. K. (2005). Forgetting the Smyrna Fire. *History Workshop Journal* (60), σσ. 25-44. Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Project Muse : http://muse.jhu.edu/login?uri=/journals/history_workshop_journal/v060/60.1kirli.html, σ.31.

¹⁵⁶ «The Greek army was on the retreat, destroying everything in its wake». Neyzi, 2008, σ. 114.

¹⁵⁷ «The chief told me, and there is no doubt that he was sure of it, that his own firemen, as well as Turkish guards, had shot down many Armenian young men disguised either as women or as Turkish irregular soldiers, who were caught setting fires Tuesday night and Wednesday morning». Από το Prentiss, M. O. (1923). *Who Burned Izmir (Smyrna)? Bristol Papers - Library of Congress*. Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Georgia Turkish American Advocacy Group: http://www.gtaag.org/index.php?option=com_content&task=view&id=220&Itemid=61.

¹⁵⁸ Neyzi, 2008, σ. 117.

¹⁵⁹ Smith, 2004, σ. 534.

σταματήσουν», ¹⁶⁰ με δεύτερο, να θέλει την πυρπόληση της πόλης, απόρροια μιας συντονισμένης αρμενικής δράσης. ¹⁶¹

Υπάρχουν σίγουρα κάποιες ενδείξεις που στοιχειοθετούν την τουρκική κατηγορία. Συνοψίζοντας, η φωτιά ξεκίνησε από την αρμενική συνοικία, ¹⁶² υπήρχαν κρυμμένα πυρομαχικά στα χριστιανικά σπίτια ¹⁶³ και οι Αρμένιοι, όπως ελέχθη νωρίτερα, ¹⁶⁴ δεν ήταν διατεθειμένοι να παραδοθούν αμαχητί.

Το στοιχείο ωστόσο, που δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στον συλλογισμό, είναι η έλλειψη τουρκικού συμφέροντος από την καταστροφή της Σμύρνης:

«...Μετά από μερικές εβδομάδες απ' τη φωτιά είχα την ευκαιρία να μιλήσω με πολλούς Τούρκους αξιωματικούς. Όλοι τους ήταν αδιάλλακτοι με οποιαδήποτε κατηγορία που τους πρόσαπταν οι εχθροί τους. "Γιατί να κάψουμε την πόλη;".. "Η Σμύρνη, με όλο της το πλούτο και ευμάρεια ήταν δική μας. Ο ελληνικός στρατός είχε εγκαταλείψει τεράστιες ποσότητες στρατιωτικού υλικού και τροφίμων, τα οποία χρειαζόμασταν για το στρατό μας και τον άμαχο πληθυσμό.. Αυτά καταστράφηκαν μαζί με τις αποθήκες και τους σταθμούς, όπου ξέσπασαν πολλές φωτιές. Επιπροσθέτως οι έλληνες και οι αρμένιοι που έφυγαν (που μερικοί ήταν ιδιαίτερα ευκατάστατοι), παράτησαν τα πάντα στα σπίτια τους και στα καταστήματα τους.. Είχαμε την απόλυτη και

¹⁶⁰ Bilge Umar, an art historian and Izmirian , writes: "Turks and Armenians are equally to blame for this tragedy. All the sources show that the Greeks did not start the fire as they left the city. The fire was started by fanatical Armenians. The Turks did not try to stop the fire». Neyzi, 2008, σ. 117.

¹⁶¹ Όπως παρουσιάζεται στο απόσπασμα που παραθέτει το βίντεο γ2.300.014.003t. Το κείμενο του Prentiss βασίζεται στις: «Evidence[s] gathered by Paul Grescovitch, Chief of the Smyrna Fire Department, and carefully checked by myself, together with information which came to me from other sources, points to the Armenians as authors of the fire». Από το Prentiss, Who Burned Izmir (Smyrna)? Bristol Papers - Library of Congress, 1923

¹⁶² Ο.π.

¹⁶³ Βλέπε και Neyzi, 2008, σ. 117. «There was an ammunition depot near the Armenian church».

¹⁶⁴ Βλέπε σελίδα 46.

*αδιαφιλονίκητη κυριαρχία. Πιστεύεις πως ήμασταν τόσο ηλίθιοι να καταστρέψουμε τα πάντα;».*¹⁶⁵

Εν πρώτοις, ο συλλογισμός φαίνεται να ευσταθεί. Η Τουρκία ήταν πράγματι η μόνη και αδιαφιλονίκητη κυρίαρχος της Σμύρνης. Τα τρόφιμα ήταν επίσης αναγκαία για τη συντήρηση των στρατευμάτων, που διένυσαν μια μεγάλη απόσταση συναντώντας μοναχά καμένες, από τον ελληνικό στρατό, εκτάσεις. Τα πολεμοφόδια ήταν τέλος αναγκαία για τη συνέχιση του αγώνα. Ο Κεμάλ άλλωστε, μετά την κατάληψη της Σμύρνης:

*« προελαύνει ενάντια των βρετανικών δυνάμεων στην Istanbul».*¹⁶⁶

Ο «πλούτος» και η «ευμάρεια» της Σμύρνης ωστόσο, δεν ήταν υπό την «αδιαφιλονίκητη κυριαρχία» των τουρκικών δυνάμεων. Η πλειοψηφία των χριστιανών κατοίκων συνέχισε να διαμένει στη Σμύρνη και μετά την κατάληψη της πόλης. Κατά μια εκδοχή η φωτιά είχε εργαλειακό χαρακτήρα για να διευθετήσει το ζήτημα των μειονοτήτων.¹⁶⁷

Για τον προτεστάντη ιερέα Edouard Souller, «Όλη η τούρκικη ιστορία, δείχνει την δράση των Τούρκων[...] Όπου δεν μπορούν να σφαγιάσουν, καίνε».¹⁶⁸ Παρ' όλη την υπερβατολογική και μισαλλόδοξη επίκληση στην ιστορία, το απόσπασμα θέτει ένα εύστοχο προβληματισμό. Αποτελεί η φωτιά συνέχεια των σφαγών με άλλα μέσα;

Η καλύτερη ίσως απάντηση στο παραπάνω, συνοψίζεται στο έργο του δημοσιογράφου Falih Rifki Atay: «Γιατί καίμε την Izmir; Φοβόμαστε μήπως πως αν παρέμεναν οι επαύλεις, τα ξενοδοχεία και τα bar, δεν θα μπορούσαμε να ξεφορτωθούμε τις μειονότητες; Αυτή δεν είναι απλώς μια πράξη καταστροφής. Έχει να κάνει επίσης με το αίσθημα κατωτερότητας. Λες και αν κάποιο μέρος αντιπροσώπευε κάτι ευρωπαϊκό, ήταν γραφτό να είναι χριστιανικό και ξενικό

¹⁶⁵ γ2.300.014.003t . Αυτούσιο απόσπασμα από Prentiss, M. O.(1923). Who Burned Izmir...

¹⁶⁶ γ4.100.001.001n

¹⁶⁷ Βλέπε μεταξύ άλλων: Kirli, 2005.

¹⁶⁸ Poincare Defends Turks. (1922, October 29). *The New York Times* .

(σίγουρα όχι δικό μας). Λες και κάνοντας την πόλη έρημη γή, θα προστατεύαμε επαρκώς την τουρκικότητα της».¹⁶⁹

Τελειώνοντας με την τουρκική ιστορική θεώρηση, κρίθηκε απαραίτητο, να γίνει μια αναφορά, στην “ναυαρχίδα” των φιλοτουρκικών πηγών, Mark O. Prentiss.

1.1.3.2.1. Mark O. Prentiss

Τα γραπτά του Mark O. Prentiss αποτελούν μια ιδιόμορφη ιστορική πηγή. Αμέσως μετά την φωτιά της Σμύρνης, ο Prentiss έστειλε τηλεγραφική ανταπόκριση στους New York Times¹⁷⁰ όπου απέδιδε τη φωτιά στον τουρκικό στρατό και ανέφερε μεταξύ άλλων «Πολλοί από εμάς, είδαμε προσωπικά – και είμαστε έτοιμοι να επιβεβαιώσουμε τη δήλωση – Τούρκους στρατιώτες, συχνά υπό τις διαταγές αξιωματικών, να πετούν πετρέλαιο στα σπίτια και στους δρόμους».¹⁷¹

Στο ίδιο μοτίβο κινείται το κείμενο του, στους New York Times, τον Δεκέμβριο του ίδιου έτους¹⁷² όπου κάνει μια εκτενής καταγραφή των τούρκικων θηριωδιών στην πόλη της Σμύρνης.

¹⁶⁹ Neyzi, 2008, σ. 117.

¹⁷⁰ Prentiss, M. O. (1922, September 18). Relief Man Tells Tragedy. *The New York Times*

¹⁷¹ ο.π.. «Many of **us personally saw**- and are ready to affirm the statement – Turkish soldiers, often **directed by officers**, throwing petroleum in houses and streets. Vice Consul Barnes watched a Turkish officer leisurely fire the custom house and the passport bureau, while at least fifty Turkish soldiers stood by. Major Davis saw Turkish Soldiers throwing oil into many houses. The naval patrol reported seeing a complete horseshoe of fires started by the Turks around the American school, forcing a panicky evacuation».

¹⁷² Στο συγκεκριμένο ωστόσο άρθρο μιλάει για πρώτη φορά για πρώτη, για αβάσιμες εκκλήσεις βοήθειας. Prentiss, M. O. (1922, December 17). Americans Showed Heroism in Smyrna Conflagration. *The New York Times* .

Μετά από δύο χρόνια όμως δημοσιεύει στο περιοδικό *Atlantic Monthly*¹⁷³, ένα άρθρο που διέφερε αρκετά από τα προηγούμενα του κείμενα, μιας και δεν κάνει πλέον λόγο για τις τουρκικές θηριωδίες, αλλά μονοπωλείται, στο «φαινόμενο» της μαζικής υστερίας, που είχε καταλάβει τα μέλη ξένων αποστολών, και προκαλούσε την αναφορά ανύπαρκτων ακροτήτων.. Ενώ και στο προηγούμενο άρθρο του έκανε αναφορά δύο τέτοιων περιπτώσεων, που τη μια είχε διερευνήσει ο ίδιος,¹⁷⁴ περιέγραφε επίσης αναρίθμητες θηριωδίες στις οποίες ήταν παρών.

Τι συνέβη στο ενδιαμέσο; Ο Prentiss είχε γράψει μια αναφορά για την φωτιά της Σμύρνης, αντίγραφο της οποίας έστειλε το 1923 και στον Αντιναύαρχο Mark Bristol.¹⁷⁵

Ο Prentiss αυτή τη φορά βασιζόμενος στην μαρτυρία του Αυστριακού αρχηγού της πυροσβεστικής υπηρεσίας της πόλης, Paul Griscovich¹⁷⁶ και σε διαλόγους που είχε με τους Τούρκους στρατιωτικούς¹⁷⁷ καταλήγει: «[...] Δεν βρήκα καμία απόδειξη που να δείχνει Τούρκους στρατιώτες ή Τούρκους πολίτες, να επιθυμούν την καταστροφή της πόλης ή να την πυρπολούν σκόπιμα. Οι αποδείξεις υποδεικνύουν άλλη κατεύθυνση...»¹⁷⁸

¹⁷³ Prentiss M. O. (n.d.). *Actualities at Smyrna*. Mark O. Prentiss, *American Eyewitness, Speaks* (*Atlantic Monthly*, 1924). Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Georgia Turkish American Advocacy Group: http://www.gtaag.org/index.php?option=com_content&task=view&id=221&Itemid=61.

¹⁷⁴ ο.π. Στο κείμενο της *Atlantic* ανεβάζει τον αριθμό στις εκατό “ *I think I must have investigated a hundred such stories, without finding one of them true*”

¹⁷⁵ Prentiss, M. O. (1923). *Who Burned Izmir (Smyrna)? Bristol Papers - Library of Congress*. Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Georgia Turkish American Advocacy Group: http://www.gtaag.org/index.php?option=com_content&task=view&id=220&Itemid=61.

Η αυθεντική επιστολή δεν εντοπίστηκε παρά μέσω του [gtaag.org](http://www.gtaag.org). Τα “Bristol Papers” υπάρχουν πάντως στη βιβλιοθήκη του Κογκρέσου [[http://catalog.loc.gov/cgibin/Pwebrecon.cgi?v3=6&ti=1,6&SEQ=20080907202038&Search_Arg=Ma rk%20L.%20Bristol&Search_Code=GKEY^*&CNT=100&PID=wKA1ouUmHsJm2tjQ45Qu8vGTIF4-K&SID=1](http://catalog.loc.gov/cgibin/Pwebrecon.cgi?v3=6&ti=1,6&SEQ=20080907202038&Search_Arg=Ma%20rk%20L.%20Bristol&Search_Code=GKEY^*&CNT=100&PID=wKA1ouUmHsJm2tjQ45Qu8vGTIF4-K&SID=1)], ενώ αναφορά του κειμένου γίνεται και στο Kirli, 2005, σ. 43, υποσημείωση 25.

¹⁷⁶ και όχι προφανώς της δικιάς του.

¹⁷⁷ που δεν αναφέρει σε προγενέστερο άρθρο του, αν και οι ημερομηνίες διεξαγωγής των διαλογών, συμπίπτουν με τη χρονική περίοδο που περιγράφεται στο άρθρο του Δεκεμβρίου.

¹⁷⁸ ο.π. “It is a fact worthy of attention of the honest historian that very few people in Smyrna at the time of the fire, or during the succeeding weeks, believed that the Turks were responsible for it. That the Turks were grossly...negligent in the matter of ordinary precautions against an outbreak of fire, we all realized, and that they were tragically inefficient in fighting the fire was obvious to us all, but I

Η αλλαγή στάσης του, αν και ιδιότυπη¹⁷⁹ δεν είναι τόσο αινιγματική. Οι πράξεις και η φιλοσοφία, του προσώπου στο οποίο απεστάλη η “ανατρεπτική” αναφορά, μπορεί να φωτίσει την αλλαγή στάσης του Prentiss.

Ο Αντιναύαρχος Mark Bristol, όχι μόνο τηρώντας πιστά τις εντολές, που του είχαν δοθεί από το προϊστάμενο του Αντιναύαρχο William S. Sims¹⁸⁰, αλλά και εντείνοντας με τη προσωπική του θέληση, την προσπάθεια για οικονομική επέκταση των Η.Π.Α στην Τουρκία και στην Μέση Ανατολή¹⁸¹ έγινε σύμφωνα με τον ιστορικό Charles A. Beard «Η πεμπτούσια της φιλοσοφίας της οικονομικής επέκτασης του καπετάνιου A.T. Mahan»¹⁸² και σύμφωνα με τον Κεμαλιστή δημοσιογράφο Ahmed Emin Yalman συνέβαλε στη δημιουργία μιας άτυπης συμμαχίας μεταξύ της Τουρκίας και των Ηνωμένων Πολιτειών¹⁸³.

Για να επιτύχει ωστόσο την ευκαταία οικονομική εξάπλωση έπρεπε αφενός η αμερικανική στάση να μην ερεθίζει την τουρκική πλευρά¹⁸⁴ και η αμερικάνικη κοινή γνώμη αφετέρου να είναι φίλα προσκείμενη στο κεμαλικό καθεστώς¹⁸⁵.

have been able to find no evidence that either Turkish soldiers or Turkish civilians deliberately fired the city or wished its destruction. The evidence all points in another direction....” . Με την «άλλη κατεύθυνση» υπονοεί την αρμενική υπαιτιότητα.

¹⁷⁹ ο.π. Βασίζεται στη μαρτυρία κάποιου, που εργαζόταν πλέον για τους Τούρκους, ενώ το ελληνικής καταγωγής προσωπικό είχε συλληφθεί «*the Turkish military governor, learning that there were still Greeks in the fire department, ordered their immediate arrest*».

¹⁸⁰ «‘keep as fully informed as possible regarding all matters affecting American interests’ which he was to ‘safeguard and assist... whenever and wherever possible’». Από: Bryson, T. A. (1974, September). Admiral Mark L. Bristol, an Open-Door Diplomat in Turkey. *International Journal of Middle East Studies*, 5 (4), σσ. 450-467. Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από JSTOR : <http://www.jstor.org/stable/162089> σελ. 452

¹⁸¹ Bryson, 1974, σ. 465

¹⁸² ο.π. σελ. 453

¹⁸³ ο.π. σελ.458. Bristol’s activities from the beginning to the end of struggle for independent national existence amounted, in effect, to almost an informal alliance between Turkey and the United States.

¹⁸⁴ Βλέπε τις διαπιστώσεις της Dobkin: «Among the abutand archival materials in Washington D.C. the papers of Admiral Mark L. Bristol in the Library of Congress were invaluable in reconciling the differences –indeed the complete reversal of facts – in reports of admiral received from Smyrna and the reports he sent to the State Deptment». Dobkin, 1998, σ. 8

¹⁸⁵ Που σύμφωνα με τον Bristol ήταν το μοναδικό που μπορούσε να προσφέρει σταθερή διακυβέρνηση και κατάλληλο κλίμα. Bryson, 1974, σ. 458.

Για την υλοποίηση των παραπάνω ξεκίνησε το “φιλτράρισμα” των ειδησεογραφικών τηλεγραφημάτων, που υποστήριζαν τις χριστιανικές μειονότητες,¹⁸⁶ ενώ παράλληλα απέτρεπε τις αμερικάνικες φιλανθρωπικές οργανώσεις, από το να προκαλούν επιζήμια αποτελέσματα στα αμερικάνικα ενδιαφέροντα.¹⁸⁷

Υπό αυτές τις συνθήκες, η επίκληση του Prentiss στους ιστορικούς,¹⁸⁸ φαίνεται να καθρεπτίζει περισσότερο την αμερικάνικη πολιτική στην Τουρκία παρά τα προσωπικά του βιώματα.

1.1.3.3. Τουρκική υπαιτιότητα

Για το φιλοτουρκικό βίντεο y2.300.014.003t:

«Αποτελεί κοινή πίστη πως οι τούρκοι έβαλαν τη φωτιά στην πολύτιμη τους πόλη»,

ένδειξη του οποίου πιστοποιείται, από την ανυπαρξία παρόμοιας επεξηγηματικής εισαγωγής στα φιλελληνικά βίντεο, που ξεκινούν λίγο πολύ από μια διαδεδομένη θέση:

*«Η αρχαία και ιστορική πόλη της Σμύρνης κάηκε από τους τούρκους τις 13 Σεπτεμβρίου του 1922».*¹⁸⁹

*«Οι Τούρκοι προελαύνουν στη Σμύρνη πυρπολώνοντας την πόλη και χιλιάδες Ελλήνων και Αρμένιων».*¹⁹⁰

¹⁸⁶ Ο.π. σελ. 462. “Newspapermen also did yeoman service in Bristol’s organization. He managed the news in order to prevent the cabling of information favorable to the Christian minorities and prejudicial to the Turks.

¹⁸⁷ Ο.π. σελ. 456-457. «The task of keeping the missionaries in line was difficult, and Bristol advised Allen Dulles, chief, Near East Division State Department, that he used about one-third of his time ‘trying to keep our relief organizations from getting mixed up in politics and having a detrimental effect upon our American interests. This is of course not for publication».

¹⁸⁸ Βλέπε σελίδα 52 υποσημείωση 178.

¹⁸⁹ y2.320.007.007g

«Από τις 30 Αυγούστου¹⁹¹ η Σμύρνη άρχισε να παραδίδεται στις φλόγες από τους στρατιώτες του Κεμάλ, που ξεκίνησαν καίγοντας την αρμένικη συνοικία».¹⁹²

Αν και κοινή επωδός της ελληνικής εθνικής ιστορίας είναι πως η φωτιά ήταν τούρκικο έργο, η έκταση της τουρκικής ευθύνης κυμαίνεται από την ατυχηματική πρόκληση της φωτιάς έως το magnum opus της τουρκικής θηριωδίας.

Η ελληνική θεώρηση, πλαισιώνεται από ένα σημαντικό αριθμό στοιχείων, ένα από τα οποία είναι, πως ενώ κάηκαν η αρμενική, η ελληνική και η ευρωπαϊκή συνοικία, η εβραϊκή και η τουρκική (πλην ελαχίστων εξαιρέσεων)¹⁹³ έμειναν αλώβητες από την φωτιά.

Για τον Edward Hale Bierstadt¹⁹⁴, η γνώση της κατεύθυνσης του ανέμου, που διαμόρφωσε την “τοπολογία” της καταστροφής, αποτελεί τεκμήριο αθωότητας των

¹⁹⁰ γ4.400.011.004g

¹⁹¹ Η φωτιά ξεκίνησε τις 31/8 και όχι 30/8 βλ. Smith, 2004, σ. 534

¹⁹² γ2.300.005.005g

¹⁹³ «On the eighteenth Latife Hanum invited Ismet Pasha, the journalists, and myself to her house to celebrate the Smyrna victory. Mustafa Kemal Pasha talked to her most pleasantly in the car as we passed through Smyrna. He told me how well educated she was, what good manners she had, and how, **although her father had lost most of his property in the fire**, she was patriotic enough not to mind it». Απόσπασμα από: Edib, H. *Turkish Ordeal. Being the further memoirs of Halide Edib*. The Century CO. Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Univeristy of Louisville. Turkish Mortality and Migration. The Baykan, Kuzay and Kevenk Collection : <http://louisville.edu/a-s/history/turks/>, September 12.

¹⁹⁴ Βλέπε σελίδα 58

Ελλήνων και των Αρμενίων,¹⁹⁵ ενώ για τον George Horton,¹⁹⁶ αποτελεί όχι μόνο τεκμήριο τουρκικής ενοχής αλλά και προμελέτης.¹⁹⁷

Δυο ακόμη στοιχεία που συνάδουν με την ελληνική θέση, είναι αφενός το τουρκικό όφελος που πήγαζε από τον εμπρησμό της πόλης¹⁹⁸ και αφετέρου η φανατική δράση του Nurettin Πασά, που διατελούσε στρατιωτικός διοικητής της πόλης κατά τη διάρκεια της φωτιάς. Ο βιογράφος του Atatürk, Lord Kinross, μεταφέρει στο έργο του *Ataturk: The Rebirth of a Nation*, πηγές που εμπλέκουν τον Nurettin Πασά στην πυρπόληση της πόλης.¹⁹⁹

¹⁹⁵ «Η κατεύθυνση του ντόπιου ανέμου, του 'ιμπάτ', που πνέει σχεδόν χωρίς εξαίρεση με ωρολογιακή ακρίβεια, από τις 12 με 2 το μεσημέρι μέχρι το ηλιοβασίλεμα, είναι συνήθως από τα νοτιοδυτικά προς τα βορειανατολικά. Γνωρίζοντας αυτό το πράγμα οι Έλληνες και οι Αρμένιοι γνώριζαν επίσης ότι το να βάλουν μια φωτιά όταν και όπου άρχισε η τελευταία θα σήμαινε καταστροφή των δικών τους συνοικιών, ενώ η τουρκική συνοικία θα παρέμενε ανέπαφη. Έτσι που ήρθαν τα πράγματα η τουρκική και η εβραϊκή συνοικία, το φτωχότερο τμήμα της πόλης έμειναν άθικτες. Γιατί να κάψουν οι Έλληνες και οι Αρμένιοι τα δικά τους σπίτια, στα οποία υπήρχαν ακόμα ελπίδες να επιστρέψουν; Οι Τούρκοι είχαν λόγο να το κάνουν αυτό[...]». Bierstadt, 1997, σσ. 69-70. Το παραπάνω ωστόσο επιχείρημα δεν είναι απολύτως στεγανό. Ο Bierstadt υποθέτει πως οι Αρμένιοι και οι Έλληνες είχαν ακόμη «ελπίδες να επιστρέψουν» και γι' αυτό το λόγο δεν θα κατέστρεφαν την περιουσία τους. Αν όμως ισχύει η τουρκική προσέγγιση των «απεγνωσμένων» Αρμενίων, τότε ίσως δεν ήταν διατεθειμένοι να παραδώσουν την περιουσία τους σε τουρκικά χέρια.

¹⁹⁶ Βλέπε σελίδα 58

¹⁹⁷ «It was after this complete gutting of the Armenian portion of the town that the Turkish soldiers applied the torch to numerous houses simultaneously. As has already been mentioned, they chose a moment when a strong wind was blowing directly away from the Mohammedan settlement. [...] The following extract from a letter written by a lady connected with the American missions in Turkey has recently fallen into my hands. It is dated September 21, 1922, and was sent to a friend in the United States: 'It is quite clear in my mind that there was a definite plan to burn out the Christian quarter after it had been looted. The time for starting the great fire was when the wind was blowing away from the Turkish quarter. I remarked when the fires began.[...] The whole city had been completely under military control since Saturday afternoon and the fires began on Wednesday, which finally destroyed the city. The Turks, Chetas or regulars, or both, burned the city to dispose of the dead after having carried away their loot.'». Από Horton, G. (1926). *The Blight of Asia*. New York: Braunworth & CO INC. Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Hellenic Resources Network : <http://www.hri.org/docs/Horton/HortonBook.htm>, κεφ. XVII. Βλέπε επίσης κεφάλαιο XVI.

¹⁹⁸ Βλέπε σελίδα 50

¹⁹⁹ «Others accused the Turks themselves of deliberately starting the fire under the orders or at least with the connivance of Nur-ed-Din Pasha [the commander of the First Army]». Neyzi, 2008, σ. 117. Βλέπε και σελίδα 65

Σχετικά με την ύπαρξη σχετικών διαταγών: «Izmir's fire brigade was underwritten by the London Insurance Company and included both non-Muslim and Muslim firefighters. During the great fire, some from this brigade confronted the Turkish troops and accused them of torching the buildings while the firefighters were trying to put out the flames-to which a soldier responded, '**You have your orders and I have mine**'. According to one contemporary account, on 10 September, "the Turkish Military Governor, learning that there were still twelve Greeks in the fire department, ordered their

Ο αιδεσιμότατος Τσαρλς Ντόπσον από την άλλη πλευρά, συνδέει το ξέσπασμα της φωτιάς, με την βία και την ανομία των προηγούμενων ημερών, τοποθετώντας την στην κορυφή της κλιμακούμενης βίας.²⁰⁰

Παράλληλα με τα παραπάνω στοιχεία, που έχουν λίγο πολύ λογικές καταβολές, υπάρχουν:

«αναρίθμητοι μάρτυρες είδαν ένστολους στρατιώτες του τουρκικού στρατού να βάζουν τις φωτιές..»²⁰¹

Η διασημότερα ίσως όλων μαρτυρία, προέρχεται από την δεσποινίδα Μίνι Μίλς, διευθύντρια²⁰² του Κολεγιακού Ινστιτούτου Θηλέων Σμύρνης: «Λίγο μετά το γεύμα ξέσπασε πολύ κοντά στο σχολείο μια φωτιά που εξαπλώθηκε πολύ γρήγορα. Είδα με τα ίδια μου τα μάτια έναν Τούρκο αξιωματικό να μπαίνει στο σπίτι κρατώντας μικρούς τενεκέδες πετρελαίου ή βενζίνης και σε μερικά λεπτά το σπίτι τυλίχτηκε στις φλόγες. Οι δάσκαλοι και οι μαθήτρες μας είδαν Τούρκους στρατιώτες, και σε πολλές περιπτώσεις ένστολους αξιωματικούς, να χρησιμοποιούν μακριά ραβδία στην άκρη των οποίων ήταν δεμένα κουρέλια σε τενεκέδες με υγρό και να μπαίνουν σε σπίτια, που τυλίγονταν αμέσως στις φλόγες. Στους δρόμους δεν υπήρχε εκείνη τη στιγμή κανείς άλλος εκτός από ομάδες Τούρκων στρατιωτών. Ενώ η φωτιά άρχισε ακριβώς απέναντι από το κτίριο της σχολής μας κάθε τρίτο ή πέμπτο σπίτι της συνοικίας –της αρμένικης συνοικίας-φλεγόταν...».²⁰³

Η σημαντικότερη τέλος ένδειξη της τουρκικής υπαιτιότητας, φαίνεται να είναι παραδόξως, μια απουσία: Η συστηματική απουσία αναφοράς ή η ασαφής ή/και δίχως περισσές εξηγήσεις αναφορά της φωτιάς. Μια απουσία που ξεκινά από τον

immediate expulsion and arrest." . Kasaba, R. (2002). İzmir 1922: A Port City Unravels. Στο R. Ilbert, L. T. Fawaz, & C. A. Bayly, *Modernity and Culture: From the Mediterranean to the Indian Ocean* (σσ. 204-230). New York: Columbia University Press. Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Questia Media America Inc : <http://www.questia.com/PM.qst?a=o&d=100877444>.

²⁰⁰ «Μου φαίνεται ότι η πυρπόληση της πόλης από το φανατικό στοιχείο του τουρκικού στρατού ήταν η φυσική αποκορύφωση της άρσης των περιορισμών που είχαν επιβληθεί λόγω των στρατιωτικών αναγκών και της αχαλίνωτης ξενοφοβίας». Bierstadt, 1997, σ. 281.

²⁰¹ γ2.320.007.007g.

²⁰² Κοσμήτορας σύμφωνα με τον Smith. Βλέπε Smith, 2004, σ. 535.

²⁰³ Bierstadt, 1997, σσ. 68-69 και αλλού.

πολυήμερο λόγο του Κεμάλ²⁰⁴ και εκτείνεται σε όλη την τουρκική ιστοριογραφία.²⁰⁵ Άλλωστε, «όταν η συζήτηση επικεντρώνεται στην καταστροφική φωτιά της Σμύρνης, ο Μουσταφά Κεμάλ μπορούσε μονάχα να πει: Κάποια πράγματα είναι καλύτερα να μείνουν ανείπωτα».²⁰⁶

1.1.3.3.1. Οι φιλελληνικές πηγές.

Το βίντεο y2.320.007.007g, που καλύπτει την φωτιά της Σμύρνης υπό ένα ελληνικό “gaze”, κατ’ αντιστοιχία του y310.006.006t,²⁰⁷ αντλεί τις περισσότερες των πληροφοριών του, από το κείμενο «Black September», που “προάγει” τις ελληνικές θέσεις και κυκλοφορεί ευρέως στον παγκόσμιο ιστό.

Σε μερικές εκδοχές του κειμένου,²⁰⁸ η ιστορική αφήγηση συνοδεύεται από βιβλιογραφία (με περιγραφή και ευχαριστήριες μνείες για τους συγγραφείς), η οποία μεταξύ άλλων περιέχει τα:²⁰⁹

²⁰⁴ Βλέπε: *A speech deliverd by Ghazi Mustapha Kemal. President of the Turkish Republic. Octomber 1927.* (1929). Leipzig: K.F. Koehler. Ανάκτηση Σεπτέμβριος 2008, από armenians-1915 : <http://armenians-1915.blogspot.com/2008/08/2558-free-e-books-documents.html>.

²⁰⁵ Βλέπε το κεφάλαιο «Silence speaks» του άρθρου Kirli, 2005,σσ. 32-40.

²⁰⁶ Mango, 2001, σ. 346.

²⁰⁷ Βλέπε σελίδα 28

²⁰⁸ Βλέπε μεταξύ άλλων http://www.greeklibrary.agrino.org/projects/Smyrna1922/Smyrna_burning.htm

²⁰⁹ Τα υπόλοιπα βιβλία που παραλείφθηκαν βάσει συνάφειας είναι:
Edward Herbert Gibbons (1920), *biography of Prime Minister Venizelos*.
The American Hellenic Society, "Persecution of the Greeks in Turkey"
Prime Minister Venizelos, "Greece Before the Peace Congress of 1919"
Thea Halo's "Not Even my Name"
Leonidas Koumakis "The Miracle"
Helsinki Watch (1922), "Denying Human Rights and Ethnic Identity, The Greeks of Turkey".
State Department's "Country Reports on Human Rights"
Rev. D. Demosthenous, "The Occupied Churches of Cyprus"
Michael Cacoyannis, "Attila 74 the Rape of Cyprus" [film]

George Horton, “The Blight of Asia“

Henry Morgenthau, “I was sent to Athens”

Edward Hale Bierstadt's (1924), “The Great Betrayal”

Marjorie Housepian Dobkin's, “Smyrna 1922 the Destruction of a City”

Το βιβλίο της Marjorie Housepian Dobkin, σε αντίθεση με τα υπόλοιπα της λίστας, είναι μεταγενέστερο κείμενο και επιστημονικό, απόρροια της δίχρονης²¹⁰ ιστορικής έρευνας (αρχεία, βιβλία, αυτόπτες μάρτυρες κ.α.) της συγγραφέως. Το βιβλίο είναι τεκμηριωμένο²¹¹ και καλογραμμένο, ενώ απέσπασε σημαντικές διακρίσεις²¹².

Το βιβλίο του Edward Hale Bierstadt, είναι πλούσιο σε αναφορές ενώ διατηρεί ένα ευμεγέθη παράρτημα. Το βιβλίο μολαταύτα, χρησιμοποιεί αποκλειστικά φιλελληνικές πηγές²¹³ και αρέσκεται στη δημιουργία εντυπώσεων, με τη χρήση στομφωδών προτάσεων.²¹⁴

Ο Henry Morgenthau από την άλλη πλευρά, στο έργο του I was sent to Athens, παραθέτει κυρίως τις εντυπώσεις που αποκόμισε από τις θέσεις- κλειδιά που κατείχε

²¹⁰ Dobkin, 1998, σ. 7.

²¹¹ Ο Kirli ουσιαστικά παρακάμπτει την Dobkin αναφέροντας: «Marjorie Housepian's Smyrna, a study based largely on the sources utilized by Horton» (Kirli, 2005, σ. 33). Το θέμα της “εξισορρόπησης” και τη δυσκολία εύρεσης «τουρκικών και φιλοτουρκικών πηγών» θίγει και η ίδια η Dobkin στην εισαγωγή του βιβλίου της. Βλέπε Dobkin, 1998, σσ. 6-19.

²¹² Book of the Year, 1972 σύμφωνα με την εφημερίδα The Sunday Times (London) και ένα από τα εκατό καλύτερα βιβλία του 1971 για την κυριακάτικη βιβλιογραφική επιθεώρηση της εφημερίδας The New York Times. Dobkin, 1998, οπισθόφυλλο.

²¹³ Βλέπε το εύστοχο σχολιασμό του βιβλίου από την The American Political Science Review: «The author states in his preface that he gives his "verdict in favor of the Christian minorities and against Turkey" because "the evidence admits of no other conclusion." The verdict is not changed throughout the book and the author has collected much evidence to substantiate it. He doubt- less knows, though he leaves his readers in ignorance, of how much and how convincing proof has been amassed on the other side». Review: Briefer Notices. (1924, November). *The American Political Science Review*, , 18 (4), σσ. 831. Ανάκτηση Σεπτέμβριος 2008, από Jstor:<http://www.jstor.org/stable/1943688>.

²¹⁴ Βλέπε π.χ. «Οι θρησκείες, όπως και οι βασιλιάδες πρέπει να πλήττονται στην κεφαλή. Ο χριστιανισμός έπρεπε να πάρει ένα μάθημα». Bierstadt, 1997, σ. 58.

τόσο κατά την περίοδο που προηγήθηκε όσο και την περίοδο που ακολούθησε της καταστροφής.²¹⁵

Ο λόγος του, εκ των πραγμάτων είναι αρκετά υποκειμενικός, ενώ τάσσεται απροκάλυπτα υπέρ των ελληνικών και αρμενικών θέσεων. Ο συγγραφέας άλλωστε προτίθεται να πει «την ιστορία μιας επικής επιχείρησης»,²¹⁶ της εκστρατείας δηλαδή των Ελλήνων, ενάντια σε μια «ημιάγρια πολεμική φυλή, που ήταν ήδη οργισμένη από την στρατιωτική ήττα, και η κατοχή της ιδιαίτερης πατρίδας της από τους Έλληνες, τους οποίους αντιμετώπιζαν για πολύ καιρό με μίσος και περιφρόνηση, μετέτρεψε την περιφρόνηση σε μανία».²¹⁷

Διατυπώσεις όπως η προηγούμενη, αν για τα σημερινά δεδομένα φαντάζουν “ασύλληπτες”, συναντώνται συχνά στο βιβλίο *I was sent in Athens* και σε μεγαλύτερη συχνότητα στο προηγούμενο έργο του Morgenthau, *Ambassador Morgenthau's Story* και στο βιβλίο του George Horton, *The Blight of Asia*. Στο έργο μάλιστα του τελευταίου η έννοια της σύγκρουσης των δύο λαών, επεκτείνεται σε ένα ευρύτερο θρησκευτικό²¹⁸ - πολιτισμικό²¹⁹ πεδίο σύγκρουσης.

²¹⁵ 1913-1916: Πρέσβης της Αμερικής στην Κωνσταντινούπολη. 1919-1921: Αντιπρόεδρος της Relief Committee στην Μέση Ανατολή. 1923-1928: Πρόεδρος της επιτροπής της Κοινωνίας των Εθνών, για την αποκατάσταση των Ελλήνων προσφύγων. «I would not presume to write upon so great a theme were it not that I was an eye witness of some of its most significant events, and was, moreover, privileged to have a guiding hand in several of them. This book is written in part to add to the data available to those later historians who will describe this crucial epoch in the life of a great people. I shall hope it will find present acceptance with the general public by reason of the intrinsic interest of the subject». Morgenthau, H. (1929). *I was sent to Athens*. New York: Doubleday, Doran & Company, INC. Ανάκτηση Αύγουστος 2008 από Άντιβαρο στήν ιδιωτεία: http://www.antibaro.gr/national/morgenthau_athens.pdf, κεφ. II.

²¹⁶ Morgenthau, *I was sent to Athens*, 1929, κεφ. I

²¹⁷ ο.π. κεφ. III.

²¹⁸ Βλέπε: «the Koran gives more play to the human passions and makes a greater appeal to the natural man than the asceticism of Christianity and hence spreads more rapidly among primitive peoples and those of a lower grade of civilization. The attention of the reader has already been called to **the fact that the Turks are the lowest of the Moslem races** and it would not be fair to Mohammedans in general to say that they approve of butchery and rape as carried out by that people, so well characterized by Gladstone and many historians. These pages are written without any spirit of fanaticism and with the sole object of giving the world, especially the Christian world, the truth about certain matters of great historic significance». Horton, 1926, κεφ. XXXIII

όπως επίσης: «I am aware of the many noble qualities of the Turkish peasant, but I do not agree with many precepts of his religion, and I do not admire him when he is cutting throats or violating Christian women. The massacres already enumerated are a sufficient blot upon the Turkish name. They were made possible by the teachings of the Koran, the example of Mohammed, lust and the desire for plunder. They sink into insignificance when compared with the vast slaughter of more recent years,

Για τον Coleman, που αντιπαραβάλλει τα γραπτά των δύο αντρών στο άρθρο του George Horton: *The literary diplomat*, η αιτιολόγηση της κοινής μισαλλόδοξης συμπεριφοράς τους συνοψίζεται ως εξής: «Στο *The Blight of Asia*, ο Horton επιζητά να φέρει στο επίκεντρο, τον εφιάλτη των όσων συνέβησαν, με σκοπό να πείσει [σ.σ. ότι συνέβησαν πραγματικά] το αμερικάνικο κοινό που ήταν απορροφημένο από τον τρόπο του πρώτου παγκοσμίου πολέμου. Για να το πετύχει, περιγράφει τους Τούρκους και τους Μουσουλμάνους σαν φαύλους σε πλεόνασμα».²²⁰

Η τελευταία ωστόσο προσέγγιση, αν και καθόλα έγκυρη, αδυνατεί να αποτυπώσει το κλίμα της εποχής.²²¹ Ο Horton και ο Morgenthau δεν εκφράζουν μια ακραία και αποκλειστικά προσωπική άποψη, δεν προτείνουν κάτι καινούργιο, αλλά απευθύνονται στο κοινό αίσθημα, την στερεοτυπική εικόνα που είχαν εκ των προτέρων σχηματίσει οι αναγνώστες τους, με σκοπό οι τελευταίοι να εναντιωθούν στην αμερικάνικη πολιτική της περιοχής, που περισσότερο για οικονομικούς²²² παρά Ουίλσόνιους λόγους, προέτασσε την άρση των στερεοτύπων.

Ενώ ο Morgenthau και ο Horton παρουσιάζουν πολλά κοινά (εθνικότητα, σημαντική θέση κ.α.), ο τελευταίος συγκεντρώνει και ένα πλήθος ιδιαίτερων γνωρισμάτων, που τον διαφοροποιεί αισθητά από τους υπόλοιπους συγγραφείς της λίστας.

Ο Horton δεν ήταν ο “τυπικός” διπλωμάτης καριέρας, αλλά περισσότερο ένας «ιδεολόγος μποέμ»,²²³ που βρέθηκε στο διπλωματικό σώμα ως ανταμοιβή των πολιτικών επιλογών του.²²⁴ Ανεξάρτητα εντούτοις με το διορισμό του, ο Horton, ήταν

conducted under the auspices of Abdul Hamid, Talaat and Company, and Mustapha Khemal». Horton, 1926, κεφ. III.

²¹⁹ «the rise of Mustapha Khemal, creature of divided Christendom, of the mutually jealous and internecine Occident, has given new courage to all the yellow and black and brown peoples, whom Kipling describes as “the White Man’s Burden,” who while they may cut one another’s throats over the question of Mohammed or Confucius or Buddha, are united in their hatred of the white man». Horton, 1926, κεφ. XXIX.

²²⁰ Coleman, B. (2006, January). George Horton: The literary diplomat. *Byzantine and Modern Greek Studies*, 30 (1), σσ. 81-93.

²²¹ Βλέπε αναλυτικά: Said, E. W. (1996). *Οριενταλισμός*. (Φ. Τερζάκης, Μεταφρ.) Αθήνα: Νεφέλη.

²²² Βλέπε σελίδα 53

²²³ Σύμφωνα με τον επιθεωρητή του προξενείου της Σμύρνης Alfred L.N. Gottschalk. Coleman, 2006, σ. 86

²²⁴ ο.π., σσ.82-83.

ιδιαίτερα παραγωγικός, όχι τόσο στη τήρηση των καθηκόντων του,²²⁵ όσο στην λογοτεχνική παραγωγή.

Ο Horton, λόγω κυρίως των κλασσικών σπουδών του,²²⁶ καλλιέργησε αφενός στενές επαφές με Έλληνες²²⁷ και αφετέρου έντονα φιλελληνικά αισθήματα.²²⁸ Ακόμη και κατά την περίοδο που δεν είχε θέση στο διπλωματικό σώμα, «μιλούσε ελληνικά στο σπίτι, έτρωγε ελληνικό φαγητό και έδινε διαλέξεις στα ελληνικά στην ελληνική κοινότητα του Σικάγο».²²⁹

Γνωρίζοντας κατά συνέπεια, την έντονα φιλελληνική στάση του Horton, είναι δύσκολο να γίνει δίχως λογικές τουλάχιστον ενστάσεις δεκτή, η θέση του Horton: «Δεν είμαι μήτε φιλέλληνας μήτε φιλότουρκος, μήτε τίποτα άλλο εκτός από φιλοαμερικάνος και ‘φιλοχριστιανός’²³⁰».²³¹

Ο Horton είχε επίσης έντονη φιλανθρωπική δράση,²³² που δεδομένης της τουρκικής βίας στην πόλη της Σμύρνης, η δράση των τουρκικών δυνάμεων και πληθυσμού μπορούσε να λειτουργήσει στα μάτια του Horton ως *ab uno disce omnes*.

²²⁵ « Because of his literary interests, of having a more easygoing approach to departmental procedures, of some degree of carelessness of his person, of what the inspector refers to as ‘intellectual bohemianism’ His honesty is without question». ο.π., σ. 86.

Το παραπάνω αποτυπώνεται και στο ίδιο το βιβλίο του Horton και ιδιαίτερα στο πρόοιμο του Jamew W. Gerald: «The writer of the following pages is a man, happily, who is not restrained from telling what he knows by political reasons or by any consideration of fear or self-interest». Horton, 1926, προοίμιο.

²²⁶ Coleman, 2006, σ.81

²²⁷ Ο Horton μάλιστα παντρεύτηκε την Ελληνίδα Katherine Sacopoulo. ο.π., σ.83.

²²⁸ Για τον Coleman ωστόσο: «The same European tradition that nurtured his love of the Classics and his moral courage also nurtured his prejudice». ο.π., σ.81

²²⁹ ο.π., σ. 83.

²³⁰ Βλέπε σελίδα 60 υποσημείωση 218

²³¹ Horton, 1926, κεφ.III

²³² Η Nancy Horton κόρη του George Horton αναφέρει το 2002: «‘In Izmir in 22, he resorted to many ingenious ways of saving lives in ways he knew would be detrimental to his carrer. I get astonishing stories even today from people who tell me how he saved them. There are many letters from Turks expressing deep gratitude for his help in various situations’». Coleman, 2006, σ.86.

Ο Horton τέλος και σημαντικότερο ίσως όλων, ήταν αυτόπτης μάρτυρας της φωτιάς: «Όταν η φωτιά ξεκίνησε να παίρνει σοβαρές διαστάσεις, ανέβηκα στην ταράτσα του προξενείου να κοιτάξω. Το θέαμα αποτελούσε ένα θεόρατο σκοτεινό σύννεφο καπνού, που ‘ανέτελλε’ από μια ευρεία έκταση, [σ.σ. απόδειξη ότι] η φωτιά ξεκίνησε ταυτόχρονα σε πολλά μέρη [...] Ναύτες που είχαν σταλεί στη σκηνή [σ.σ. της φωτιάς] ανέφεραν ότι είδαν Τούρκους στρατιώτες να ρίχνουν κουρέλια ποτισμένα σε πετρέλαιο μέσα σε αρμενικά σπίτια».²³³

Το κατά πόσο η φιλελληνική στάση του μπορεί να επηρέασε τα γραπτά του είναι εύκολο να απαντηθεί, αν μολαταύτα τεθεί το ίδιο ερώτημα για τα όσα είδε και όσα άκουσε τις μέρες της καταστροφής, η όποια απάντηση δεν θα μπορεί παρά να είναι επισφαλής.²³⁴

1.1.3.4. Η έξοδος.

Καθώς οι φλόγες εξαπλώνονταν, πλήθος κόσμου, εξέρχονταν από τις φλεγόμενες συνοικίες και κατευθυνόταν στην προκυμαία.

*«Η μόνη έξοδος διαφυγής για τους Έλληνες ήταν η θάλασσα».*²³⁵

Πράγματι η ρημαγμένη ύπαιθρος και η φυλετική – θρησκευτική βία οδηγούσαν μονάχα στην θάλασσα.

Τα φιλελληνικά βίντεο συμφωνούν ως προς το τι ακολούθησε:

«Οι σύμμαχοι όμως παρ' όλο που διέθεταν 26 πολεμικά πλοία²³⁶ στη γύρω περιοχή δεν έκαναν απολύτως τίποτα για να βοηθήσουν τους Έλληνες και τους

²³³ Horton, 1926, κεφ. XVII

²³⁴ Ο Coleman πάντως απαντά στο παραπάνω ερώτημα τοιουτοτρόπως: «George Horton writes of these events not as historian, but as a memoirist and publicist. In part he was writing sensationalism[...] Horton sought to tell the truth, but he also tells half-truths, even if he came to believe in them». Coleman, 2006, σ.93

²³⁵ γ2.320.007.007g

²³⁶ 21 Σύμφωνα με την Dobkin και τον Kasaba.

*Αρμένιους παρά τις αναμέτρησες εκκλήσεις καθ' όλη τη διάρκεια της καταστροφής».*²³⁷

και

*«Οι ελληνικοί πληθυσμοί αναζητούσαν απεγνωσμένα τρόπους να περάσουν στα νησιά για να γλυτώσουν τη σφαγή και οι παλιοί σύμμαχοι της Ελλάδας που το 1897 είχαν σταματήσει τους Τούρκους έξω απ' τη Λαμία²³⁸ αυτή τη φορά κοιτούσαν αδιάφορα».*²³⁹

Από την ειδησεογραφία της εποχής,²⁴⁰ εντούτοις, γίνεται γνωστό,²⁴¹ πως οι σύμμαχοι δεν «κοιτούσαν αδιάφορα» άλλα αφενός διασφάλισαν την ασφάλεια του πληθυσμού που είχε προσφύγει στην προκυμαία αποβιβάζοντας «πυκνά ναυτικά αγγήματα εις την πόλιν δια των οποίων εσχημάτισαν αρκετά ευρεία ζώνην γύρω των καταφυγόντων εις το 'Και' της Σμύρνης προσφύγων, απαγορεύσαντες εις τους Τούρνους να πλησιάσουν, με την απειλήν ότι θα ετυφέκιζον οιονδήποτε ετόλμα να διασπάση τη ζώνην»²⁴² και αφετέρου συνέβαλαν αποφασιστικά στην σωτήρια μεταφορά αναρίθμητων κατοίκων της πόλης.

Η δράση των συμμάχων περιγράφεται λεπτομερώς και στο βιβλίο της Dobkin: «Ιταλικά καράβια περισυνέλεξαν, όποιον ήταν αρκετά τυχερός, να κολυμπήσει ως την ακτίνα δράσης τους. Τα γαλλικά καράβια συνέχισαν να στέλνουν λέμβους στην

²³⁷ ο.π.

²³⁸ Η επιχειρηματολογία σ' αυτό το σημείο θυμίζει την «εκπορνευθείσα υπό του συμφέροντος Ευρώπην» όπως την χαρακτηρίζει η εφημερίδα Σάλπιγξ πίσω στα 1897 και εύστοχα σκιαγραφεί ο Γιαννουλόπουλος. Από το βιβλίο Γιαννουλόπουλος, Γ. Ν. (2001). "Η Ευγενής μας τύφλωσις..." Εξωτερική Πολιτική και "Εθνικά Θέματα" από την Ήττα του 1897 έως τη Μικρασιατική Καταστροφή (Γ εκδ.). Αθήνα: Βιβλιόραμα, σελ 161.

²³⁹ γ2.300.005.005g

²⁴⁰ Βλέπε μεταξύ άλλων: Το Σφαγείο της Σμύρνης. Δραστική Επέμβασις Άγγλων και Αμερικάνων. Η Γενναία Στάσις των Ιαπώνων. (1922, Σεπτέμβριος 4). *Εμπρός*, 1. και Prentiss, M. O. (1922, December 17). Americans Showed Heroism in Smyrna Conflagration. *The New York Times*.

²⁴¹ Κάτι που, όχι μόνο τα βίντεο, παραβλέπουν συστηματικά.

²⁴² Εφημερίδα Εμπρός, ο.π.

ακτή, καθώς οι υπάλληλοι του προξενιού, εξέδιδαν πάσα, σε όποιον ήταν αρκετά τυχερός να πει στα γαλλικά ‘Είμαι Γάλλος, έχασα τα χαρτιά μου στην φωτιά’». ²⁴³

Εξαίρεση στα παραπάνω αποτελούσε αρχικά η αγγλική στάση. Ο δεκαπεντάχρονος Charles Kassabian, αφηγείται: « Είναι σκοτεινά. Τον Σεπτέμβρη σκοτεινιάζει ήδη από τις 18.30-19.00. Και αυτοί οι άνθρωποι κολυμπούσαν προς τις βάρκες και κείνοι έριχναν τους προβολείς πάνω τους και τους έσπρωχναν πίσω. Από τα αγγλικά καράβια, ρίχνουν νερό πάνω τους. Δεν μπορούμε να πιστέψουμε αυτό που συμβαίνει. Δεν περισυνέλεξαν τους κολυμβητές. Τους βιντεοσκοπούσαν». ²⁴⁴

Η Σμύρνη αποτελούσε, υπό τη παρούσα κατάσταση, “locus minoris resistentiae” για τους Άγγλους: «Κατευθυνόμενος [σ.σ. Major Davis] στον Iron Duke, βρήκε τον Βρετανό Ναύαρχο να αρνείται πεισματικά τις επικλήσεις του πληρώματος να χαμηλώσουν τις βάρκες. Ο Brock επέμενε ότι η αγγλική θέση ήταν σε κίνδυνο. Αφού είχε γυρίσει στο πολεμικό πλοίο με τουρκική στρατιωτική συνοδεία, κατάφερε να βγει στην ακτή και να λάβει τη συγγνώμη του Nurettin για το περιστατικό. Ο μόνος τρόπος ωστόσο να πείσει τους Τούρκους ότι η Αγγλία δεν ήταν εχθρός τους, ήταν να διαβεβαιώσει την βρετανική ουδετερότητα υπό τις παρούσες συνθήκες. Η ουδετερότητα τώρα σημαίνει, να μην επιτρέψουμε τη διάσωση των Αρμενίων και των Ελλήνων». ²⁴⁵ Μολαταύτα, οι Άγγλοι τελικά παρέβησαν την “ουδετερότητα» τους και βοήθησαν τους κατοίκους που είχαν ανάγκη: « Ήταν περασμένα μεσάνυχτα, όταν ο επικεφαλής προσωπικού, έπεισε τον Ναύαρχο ότι θα ήταν παράλογο να μην δράσει». ²⁴⁶

Οι παραπάνω ωστόσο ενέργειες των συμμάχων, δεν σχετίζονται με τις αποτρεπτικές ενέργειες στις οποίες θα μπορούσαν να προβούν νωρίτερα ώστε να σταματήσουν τα τουρκικά έκτροπα. ²⁴⁷

²⁴³ Dobkin, 1998, p. 173.

²⁴⁴ ο.π., σ. 162.

²⁴⁵ ο.π.,σ.172.

²⁴⁶ ο.π.

²⁴⁷ «The Turks were glutting freely their racial and religious lust for slaughter, rape and plunder within a stone's throw of the Allied and American battle-ships because they had been systematically led to believe that they would not be interfered with. A united order from the commanders or from any two

Τους επόμενους μήνες, όσος πληθυσμός δεν είχε καταφέρει ή θελήσει να φύγει, μαζί με τους αιχμαλώτους αναγκάστηκε να φύγει, στην ανταλλαγή των πληθυσμών. Χιλιάδες χρόνια ελληνικής παρουσίας στην Μικρασία και εκατοντάδες χρόνια μουσουλμανικής παρουσίας στον ελλαδικό χώρο διακόπηκε βίαια μέσα σε τρία χρόνια ανείπωτης βίας.

1.2. Υποστηρικτικές έρευνες

1.2.1. Ποσοστό Φιλελληνικών – Φιλοτουρκικών βίντεο σε σχέση με την Μικρασιατική εκστρατεία στο σύνολο του YouTube.

Ταυτότητα Έρευνας

Ερευνητικά ερωτήματα

Ποια πλευρά είναι πιο «εξωστρεφής» και παραγωγική στο YouTube και τι στάσης βίντεο είναι πιο πιθανόν να ειπωθεί από κάποιον ξένο;

Δείγμα

Σύνολο του YouTube

Διεξαγωγή έρευνας

Εξετάστηκαν 571 βίντεο (όροι αναζήτησης: 100, 200, 300, 410) εκ των οποίων τα 93 είχαν συνάφεια με την Μικρασιατική Εκστρατεία. Στη συνέχεια αφαιρέθηκαν τα διπλότυπα (38) και καρτελογραφήθηκαν οι τίτλοι. Τα 55 βίντεο που απέμειναν ειδώθηκαν αξιολογήθηκαν και κατηγοριοποιήθηκαν κατά τη στάση τους σε

of them -one harmless shell thrown across the Turkish quarter - would have brought the Turks to their senses». Horton, 1926, κεφ. XVI. Βλέπε και σελίδα 56.

Φιλελληνικά ή/και Αντιτουρκικά, σε Φιλοτουρκικά ή/και Ανθελληνικά και σε Ουδέτερα.

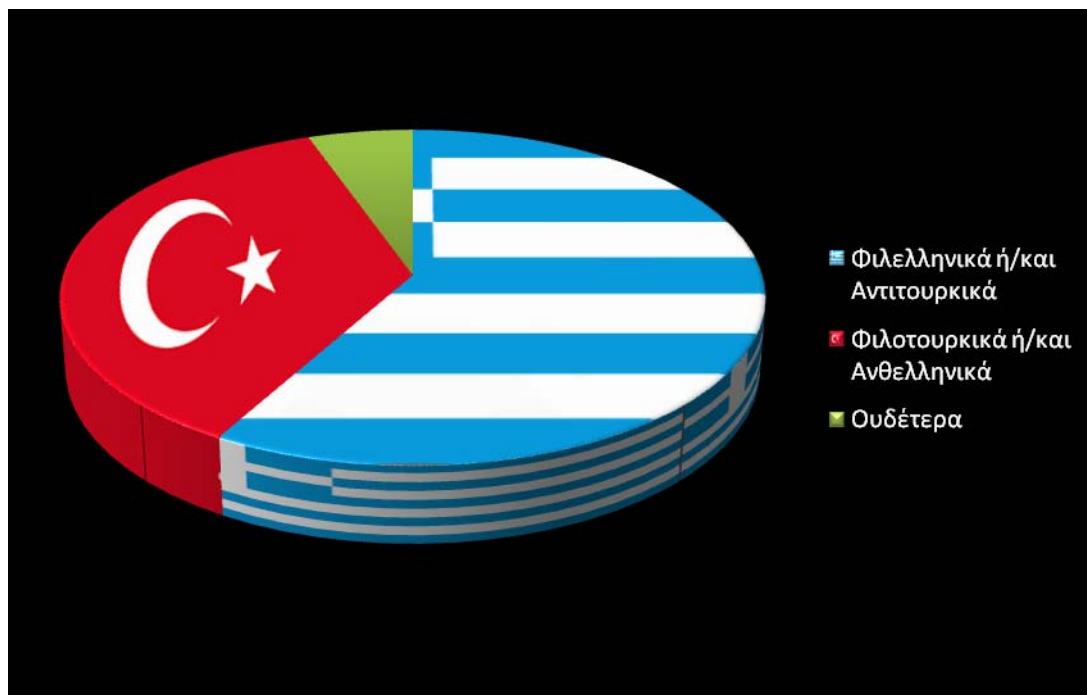
Ημερομηνία

16/9/2008

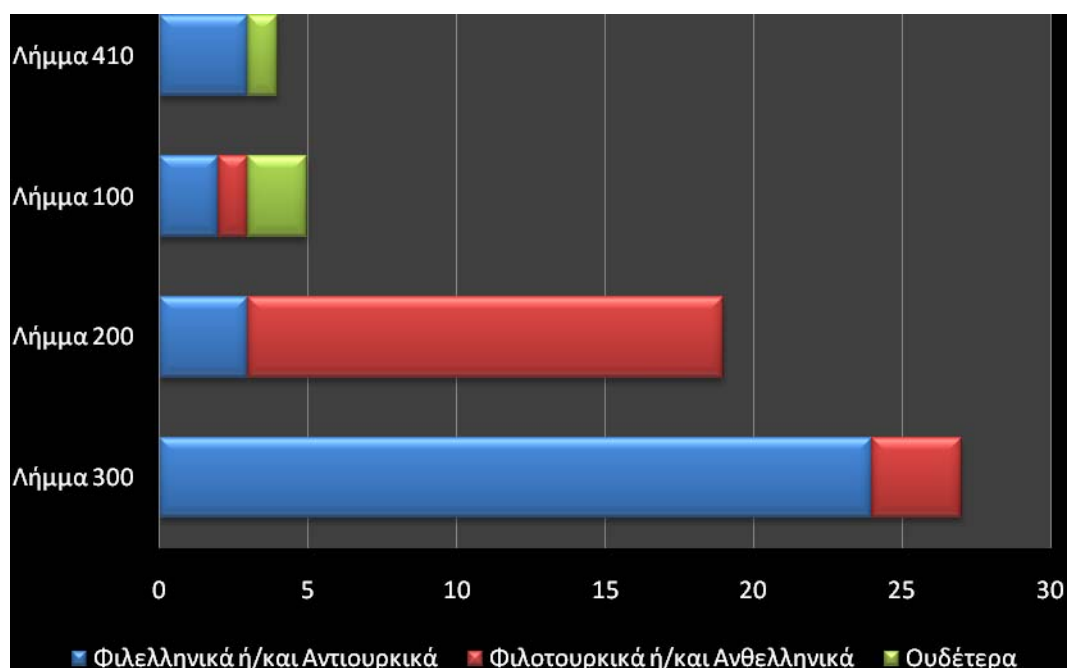
Πίνακας αποτελεσμάτων

Φιλελληνικά ή/και Αντιτουρκικά	32
Φιλοτουρκικά ή/και Ανθελληνικά	20
Ουδέτερα	3
Σύνολο	55

Γράφημα 1- Σύνολο

Γράφημα 2 – Αποτελέσματα ανά λήμμα αναζήτησης.

1.2.2. Χώρα Διαμονής – Χώρα Καταγωγής χρηστών του YouTube που παραθέτουν σχόλια στα βίντεο που σχετίζονται με την Μικρασιατική εκστρατεία.

Ταυτότητα Έρευνας

Ερευνητικά ερωτήματα

Ποια είναι η χώρα καταγωγής και ποια η χώρα διαμονής των χρηστών που σχολιάζουν και εν γένει παρακολουθούν τα βίντεο που έχουν συνάφεια με την Μικρασιατική εκστρατεία;

Δείγμα

Εστιασμένη έρευνα στο YouTube (y4.100.001.001n - y1.320.007.007g)

Διεξαγωγή έρευνας

Ανάγνωση σχολίων. Ταυτοποίηση χρηστών (στο εκάστοτε βίντεο) για την αποφυγή διπλοεγγραφών. Ανάγνωση του προφίλ του κάθε χρήστη μέσω υπερσυνδέσμων.

Χώρα Διαμονής

Στα προφίλ που αναγράφεται η χώρα διαμονής, καταχωρήθηκε η αντίστοιχη χώρα διαμονής. Τα προφίλ που δεν αναφέρουν τη χώρα προέλευσης ή για τους λογαριασμούς χρηστών που είναι είτε κλειστοί (closed) είτε υπό περιορισμό (suspended), η χώρα διαμονής καταχωρήθηκε ως άγνωστη.

Χώρα Καταγωγής - Εθνικότητα

Η χώρα διαμονής με τη χώρα καταγωγής συνήθως διαφέρει όταν πρόκειται για χώρες διαμονής που συγκεντρώναν (ή συγκεντρώνουν) οικονομικούς μετανάστες, φοιτητές κ.α. Εξετάστηκαν οι προτιμήσεις των χρηστών (κανάλια, αγαπημένα βίντεο κ.α.) βάσει γλώσσας και θεματολογίας, ενώ παράλληλα συνεκτιμήθηκαν το/τα σχόλιο/α τους.

Οι χρήστες των παραπάνω χωρών που διέθεταν εμφανή σημάδια πολιτισμικής σύνδεσης με κάποια από τις άμεσα συνδεδεμένες, με τη μικρασιατική εκστρατεία χώρες (Τουρκία, Ελλάδα, Αρμενία) καταχωρήθηκαν στην αντίστοιχη χώρα καταγωγής. Οι χρήστες που είναι ενταγμένοι (και χωρίς αποκλείσεις) στην κουλτούρα της χώρας διαμονής τους καταχωρήθηκαν με την αντίστοιχη χώρα διαμονής τους. Για τους χρήστες τέλος που εμφάνιζαν ετερόκλιτα στοιχεία, η χώρα καταγωγής καταχωρήθηκε ως άγνωστη.

Ημερομηνία

14/8/2008-19/8/2008

Πίνακες Αποτελεσμάτων

Χώρα Διαμονής

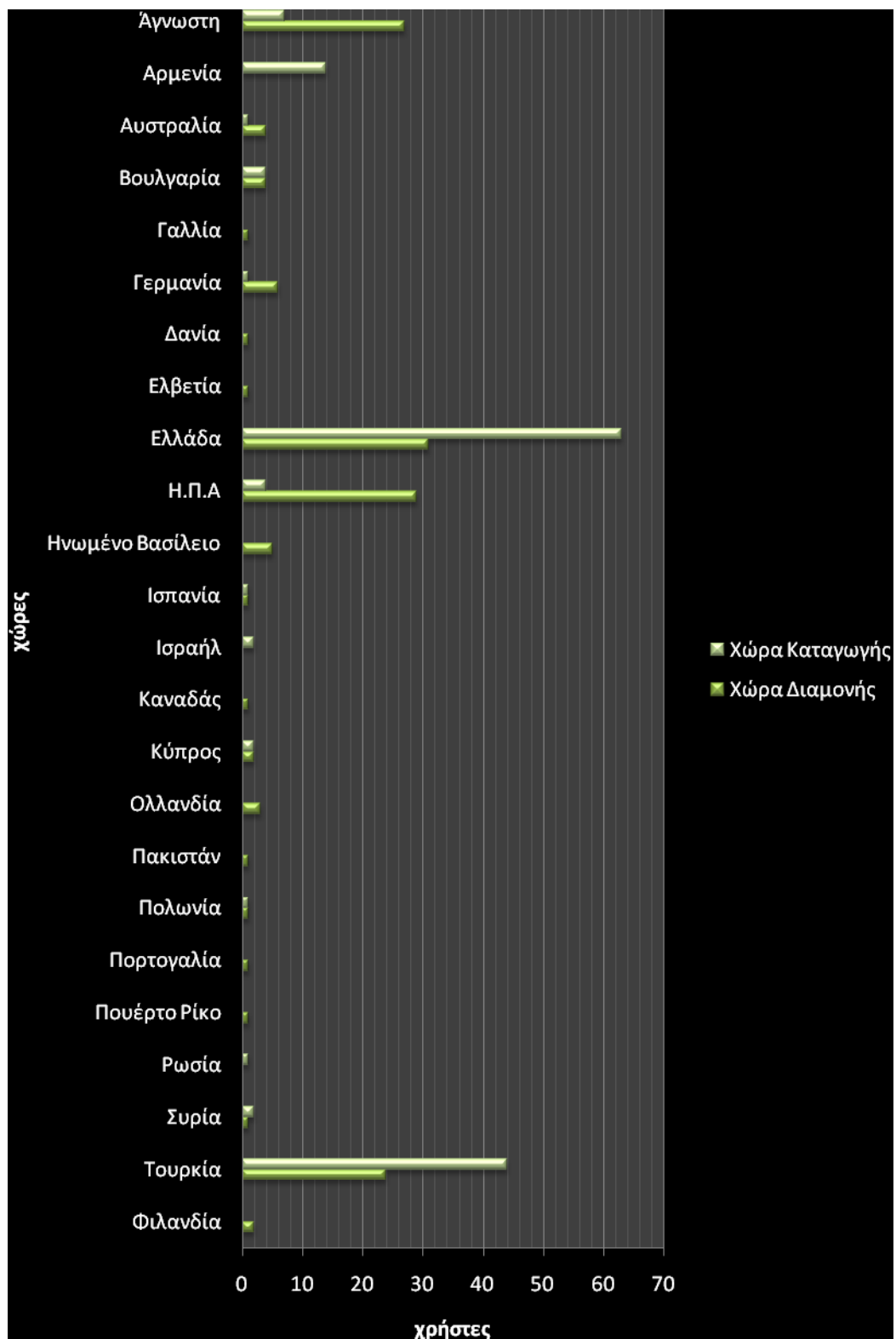
Ελλάδα	31
Η.Π.Α	29
Τουρκία	24
Γερμανία	6
Ηνωμένο Βασίλειο	5
Αυστραλία	4
Βουλγαρία	4
Ολλανδία	3
Φιλανδία	2
Κύπρος	2
Καναδάς	1
Πακιστάν	1
Πορτογαλία	1
Συρία	1
Πολωνία	1
Ελβετία	1
Πουέρτο Ρίκο	1
Ισπανία	1
Γαλλία	1
Δανία	1

Άγνωστη	27
Σύνολο	147

Χώρα Καταγωγής - Εθνικότητα

Ελλάδα	63
Τουρκία	44
Αρμενία	14
Ηνωμένες Πολιτείες	4
Βουλγαρία	4
Συρία	2
Ισραήλ	2
Κύπρος	2
Αυστραλία	1
Γερμανία	1
Πολωνία	1
Ρωσία	1
Ισπανία	1
Άγνωστη	7
Σύνολο	147

Γράφημα 3

2. Η Μικρασιατική Εκστρατεία στη Wikipedia.

2.1. Κύρια έρευνα

2.1.1. Γενικά

2.1.1. Γενικά στατιστικά στοιχεία για το άρθρο της Wikipedia «Greco-Turkish War (1919-1922)»

Έκταση – Δομή Κειμένου

Αριθμός εκδόσεων (έως τις 17/9/2008)	1626 (Εκδόσεις)
Έκταση Αρχικού Κειμένου (2/3/2004)	10 (Λέξεις)
Έκταση Τελικού Κειμένου (17/9/2008)	9823 (Λέξεις)
Συνολική έκταση διαλόγου για τη σύνταξη του άρθρου (17/9/2008)	56825 (Λέξεις)
Συντάκτες (2/3/2004 -23/7/2004)	197 (Άτομα)
Υπερσυνδέσμοι εντός του άρθρου (17/9/2008)	376 (Υπερσυνδέσμοι)
Άρθρα της Wikipedia που συνδέονται με το Greco – Turkish War (1919-1922)	26 (Άρθρα)

Αναφορές

Αναλογία παραγράφων – υποσημειώσεων (17/9/2008)	74/70
Βιβλιογραφικές Αναφορές	48
Σύνολο Βιβλίων	24
Βιβλία στα ελληνικά	1
Βιβλία στα τουρκικά (εγκυκλοπαίδεια)	1
Ιστορικός Τύπος	11
Ιστοσελίδες	4
Διπλωματικά Αρχεία	3
Διαλέξεις	1
Εγκυκλοπαίδειες	1
Συνθήκες	1
Ψηφίσματα	1
Σύνολο (17/9/2008)	70

2.2. Υποστηρικτικές έρευνες

2.2.1. Έλεγχος εγκυρότητας των αναφορών του άρθρου της Wikipedia «Greco- Turkish War (1919-1922)»

Ταυτότητα Έρευνας

Ερευνητικά ερωτήματα

Τα περισσότερα από τα στοιχεία που παρατίθενται στο άρθρο της Wikipedia «Greco – Turkish War (1919-1922)» συνοδεύονται από σχετική αναφορά. Όταν ο συντάκτης όμως είναι πρακτικά ανώνυμος και το θέμα του άρθρου είναι πρόσφορο για προπαγάνδα, υπάρχει πιθανότητα οι αναφορές που δίνονται να μην ισχύουν;

Δείγμα

Εξετάστηκαν οι 46 από τις 70 αναφορές που υπήρχαν στο άρθρο τις 17/9/2008. Οι υπόλοιπες 23 υπάρχουν αλλά δεν υπήρξε δυνατότητα εξέτασης λόγω κυρίως γεωγραφικών περιορισμών και η 1 κρίθηκε ως ύποπτη γιατί αναπαράγεται από κάποια άλλη ιστοσελίδα με εθνικιστικό περιεχόμενο.

Διεξαγωγή έρευνας

Οι αναφορές συλλέχτηκαν, αναγνώστηκαν, καρτελογραφήθηκαν και κατηγοριοποιήθηκαν ανάλογα την ορθότητα τους (βλ. Παράρτημα II, 1. Επεξήγηση Κωδικοποίησης)

Αναφορές σε έντυπο μέσα

Παράλληλη ανάγνωση αναφοράς και εντύπου μέσου. Σύγκριση αναφοράς ή πιστοποίηση αυτούσιων αποσπασμάτων. Σε περιπτώσεις όπου η παρούσα έκδοση (χρονολογία ή γλώσσα) διέφεραν από εκείνη της αναφοράς διευρυμένη ανάγνωση ολόκληρων των σχετικών κεφαλαίων και χρήση του index όπου ήταν δυνατό.

Ηλεκτρονικά Βιβλία

Ανάγνωση σχετικών κεφαλαίων ή αναζήτηση όπου ήταν δυνατό αυτούσιων ή παρεμφερών λέξεων που χρησιμοποιήθηκαν από την αναφορά.

Εφημερίδες

Αναζήτηση άρθρου και πιστοποίηση αναφοράς όπου ήταν δυνατό από τα ηλεκτρονικά αρχεία της εφημερίδας.

Ιστοσελίδες

Σύνδεση και ανάγνωση των αντιστοιχών ιστοσελίδων.

Αναφορές που δεν Εξετάστηκαν

Αναζήτηση στον παγκόσμιο ιστό (ηλεκτρονικά αρχεία, ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες, βιβλιογραφίες, βιβλιοπωλεία κ.α.) για να διαπιστωθεί αν υπάρχουν και αν χρησιμοποιούνται αυτούσιες από κάποια άλλη ιστοσελίδα.

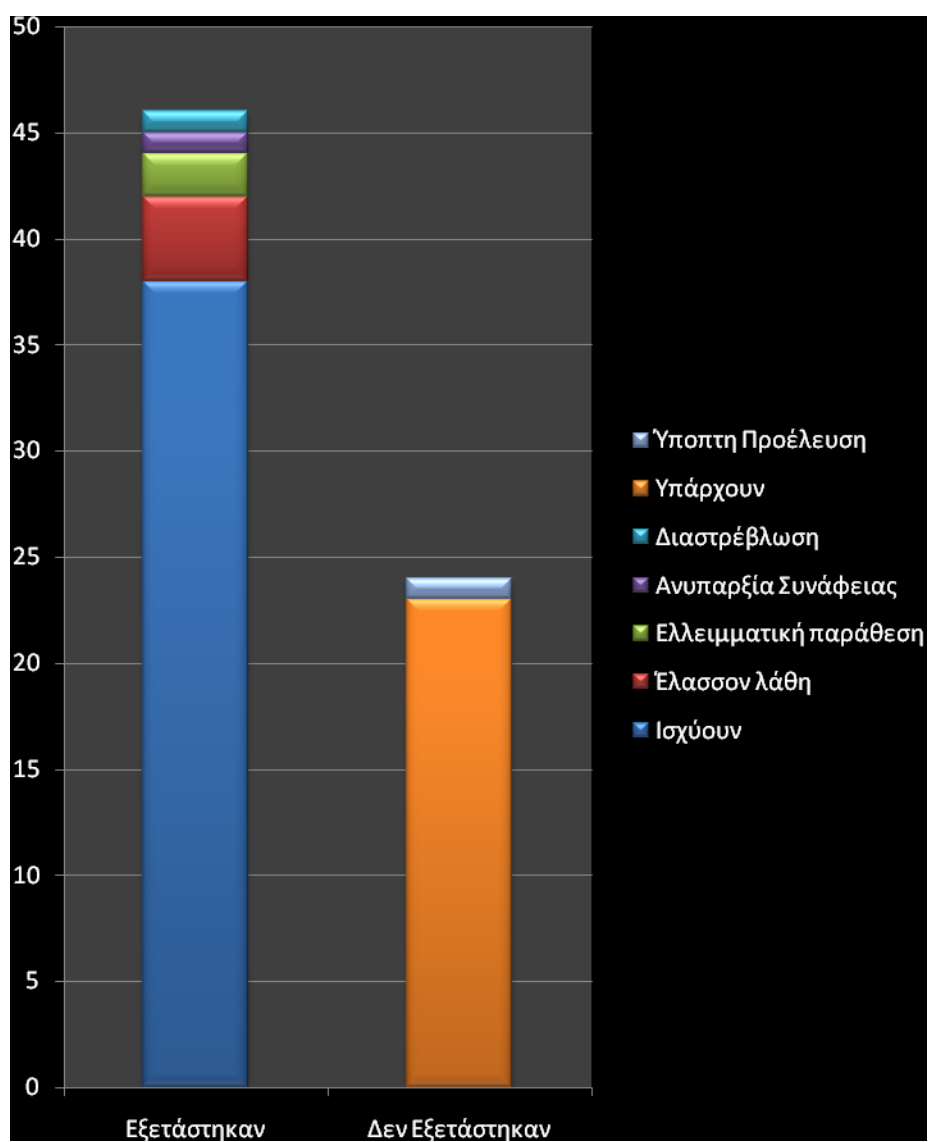
Ημερομηνία

17/9/2008-20/9/2008

Πίνακας αποτελεσμάτων.

Σύνολο	70
Εξετάστηκαν	46
Ισχύουν	38
Αναφορές που περιέχουν έλασσον λάθη (χρονολογικά, δεδομένα κ.α.)	4
Ελλειμματική παράθεση (απουσία σελίδων κ.α.) που συνάδουν ωστόσο με το πνεύμα του βιβλίου ή γενικότερες παραθέσεις του βιβλίου.	2
Ανυπαρξία συνάφειας μεταξύ αναφοράς και αναγραφόμενης πηγής.	1
Η αναφορά υπάρχει εν μέρει, αλλά γίνεται διαστρέβλωση του πνεύματος της πηγής	1
Δεν Εξετάστηκαν	24
Υπάρχουν	23
Υποπτη Προέλευση (αναπαραγωγή πηγής από εθνικιστική ιστοσελίδα)	1

Γράφημα 4

2.2.2. Στοιχεία συντακτών του άρθρου της Wikipedia «Greco-Turkish War (1919-1922)»

Ταυτότητα Έρευνας

Ερευνητικά ερωτήματα

Σε ποια χώρα διαμένουν οι συντάκτες του άρθρου της Wikipedia «Greco – Turkish War (1919-1922)»; Πόσοι συντάσσουν το άρθρο της Wikipedia μέσω ιδιωτικών υπολογιστών, πόσοι μέσω υπολογιστών ακαδημαϊκών ιδρυμάτων και πόσοι μέσω υπολογιστών κυβερνητικών οργανισμών; Πόσοι συντάκτες σχετίζονται εν γένει με κάποιο ακαδημαϊκό ίδρυμα ή κάποιο κυβερνητικό οργανισμό;

Δείγμα

Όλοι οι υπολογιστές των συντακτών του άρθρου της Wikipedia «Greco – Turkish War (1919-1922)» κατά τη περίοδο 2/3/2004 – 23/7/2007

Διεξαγωγή έρευνας

Συλλογή Δεδομένων

Με τη χρήση του προγράμματος Wikiscanner εξήχθησαν οι IP διευθύνσεις των υπολογιστών που χρησιμοποιήθηκαν για τη σύνταξη ή τη διόρθωση κειμένου και εικόνας στο άρθρο της Wikipedia «Greco – Turkish War (1919-1922)».

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα δίνει τη δυνατότητα ταυτοποίησης των IP διευθύνσεων κρατικών φορέων, επιχειρήσεων και ακαδημαϊκών ιδρυμάτων.

Πρόσθετο Λογισμικό

Για τον εντοπισμό της χώρας όπου δεν δίδονταν ικανοποιητικά στοιχεία από το πρόγραμμα Wikiscanner έγινε χρήση λογισμικού τύπου IP Address Locator.

Διαδικασία

Αφού διαγράφηκαν οι διπλοεγγραφές, οι IP διευθύνσεις ομαδοποιήθηκαν και καρτελογραφήθηκαν (αριθμητική αξία στο αντίστοιχο πεδίο που πληρούσαν) .

Ημερομηνία

17/9/2008

Πίνακες Αποτελεσμάτων

Πίνακας 1. Συνολικά

Χώρα	Αριθμός IP Διευθύνσεων
Ελλάδα	66
Η.Π.Α	47
Τουρκία	40
Ηνωμένο Βασίλειο	10
Γερμανία	9
Καναδάς	7
Ολλανδία	4
Αυστραλία	2
Γαλλία	2
Πολωνία	2
Βέλγιο	2
Φιλανδία	1
Νορβηγία	1
Αζερμπαϊτζάν	1
Σιγκαπούρη	1
Ισλανδία	1
Χιλή	1
Σύνολο	197

Πίνακας 2. Υπολογιστές Κυβερνητικών Οργανισμών

Χώρα	Αριθμός IP Διευθύνσεων
Η.Π.Α.	2
Σύνολο	2

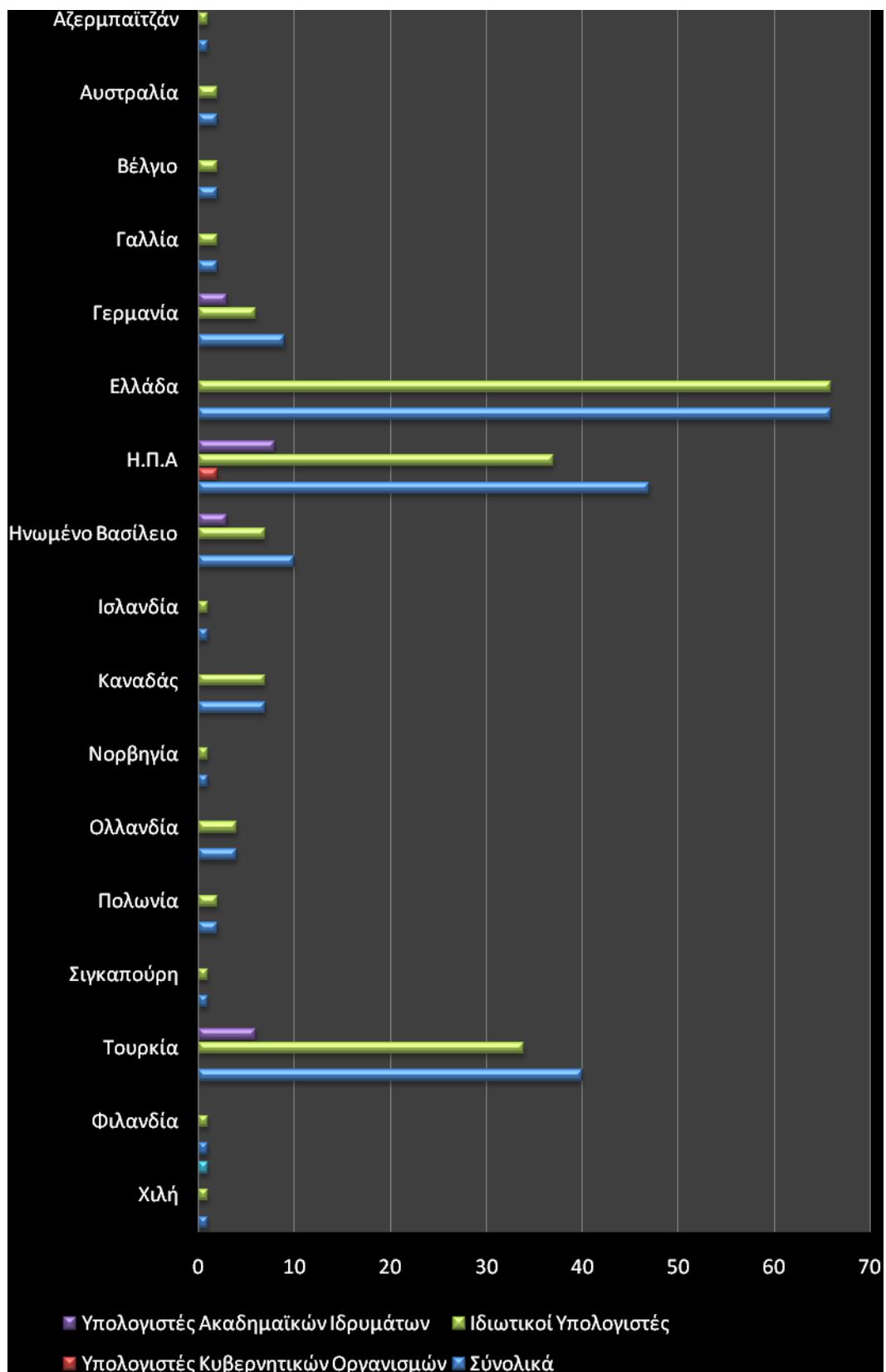
Πίνακας 3. Ιδιωτικοί Υπολογιστές

Χώρα	Αριθμός IP Διευθύνσεων
Ελλάδα	66
Η.Π.Α	37
Τουρκία	34
Ηνωμένο Βασίλειο	7
Καναδάς	7
Γερμανία	6
Ολλανδία	4
Αυστραλία	2
Γαλλία	2
Πολωνία	2
Βέλγιο	2
Φιλανδία	1
Νορβηγία	1
Αζερμπαϊτζάν	1
Σιγκαπούρη	1
Ισλανδία	1
Χιλή	1
Σύνολο	175

Πίνακας 4. Υπολογιστές Ακαδημαϊκών Ιδρυμάτων

Χώρα	Αριθμός IP Διευθύνσεων
Η.Π.Α	8
Τουρκία	6
Ηνωμένο Βασίλειο	3
Γερμανία	3
Σύνολο	20

Γράφημα 5

2.2.3. Η “επικυριαρχία” της Wikipedia στον παγκόσμιο ιστό. Το παράδειγμα του άρθρου της Wikipedia «Greco- Turkish War (1919-1922)»

Ταυτότητα Έρευνας

Ερευνητικά ερωτήματα

Η Wikipedia είναι ο 8ος ιστότοπος στην παγκόσμια κατάταξη, πρώτος ιστότοπος με γνωσιακό περιεχόμενο, ενώ η μηχανή αναζήτησης Google εμφανίζει τα λήμματα της στα πρώτα αποτελέσματα της αντίστοιχης έρευνας. Τα κείμενα της Wikipedia ωστόσο δεν έχουν πνευματικά δικαιώματα (copyright) και πολλοί ιστότοποι χρησιμοποιούν τα κείμενα τη για να βγάλουν κέρδος (διαφημίσεις). Κατά συνέπεια, πόσο πραγματικός είναι ο πλουραλισμός του παγκόσμιου ιστού, τουλάχιστον στα πρώτα αποτελέσματα αναζήτησης και σε τι ποσοστό οι διάφορες εκδόσεις της Wikipedia εμφανίζονται στον παγκόσμιο ιστό;

Δείγμα

Τα πρώτα πενήντα αποτελέσματα που εμφανίζει η μηχανή αναζήτησης Google , στο λήμμα αναζήτησης 101.

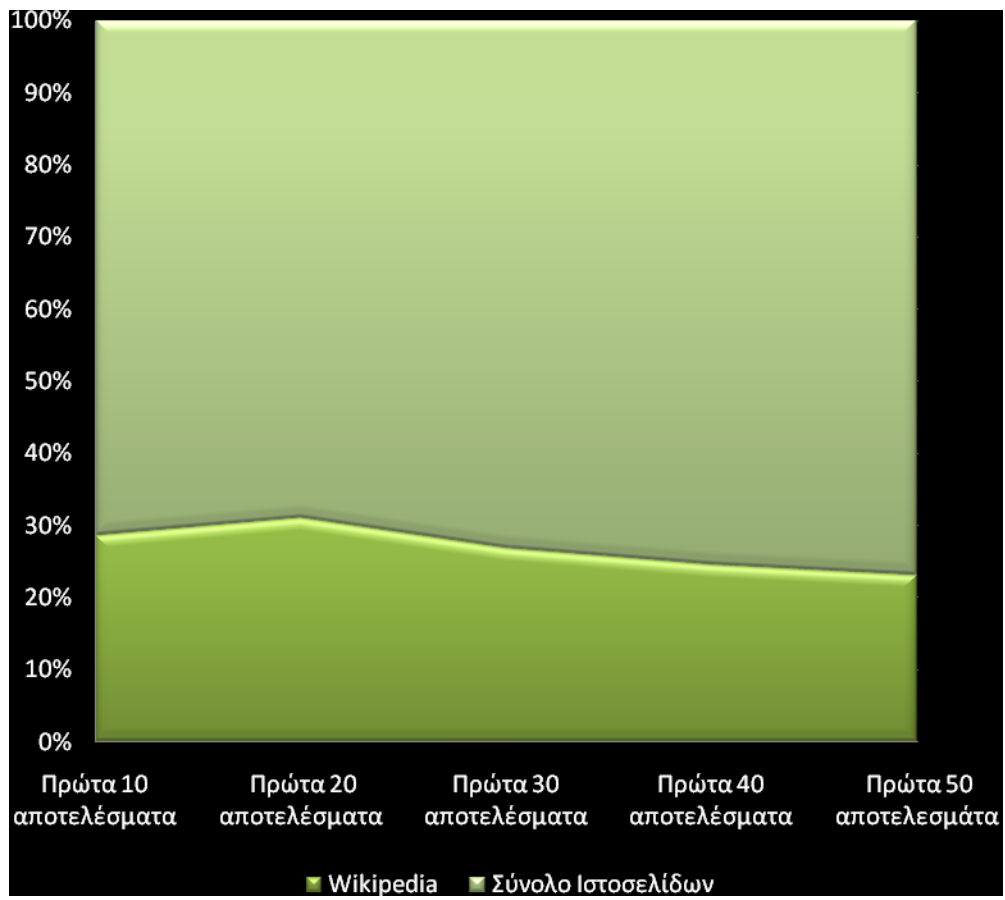
Διεξαγωγή έρευνας

Έγινε αναζήτηση του λήμματος 101 στη μηχανή αναζήτησης Google. Τα πρώτα πενήντα αποτελέσματα, αφού ανοίχτηκαν τμηματικά σε ξεχωριστές καρτέλες, εξεταστήκαν δια συνδέσεως κατά πόσο χρησιμοποιούν κείμενα της Wikipedia και στη συνέχεια αποδελτιώθηκαν.

Ημερομηνία

14/9/2008

Γράφημα 6

3. Η Μικρασιατική Εκστρατεία στον Παγκόσμιο Ιστό.

3.1. Υποστηρικτικές έρευνες – Ανεξάρτητες έρευνες

3.1.1. Ποσοστό Φιλελληνικών – Φιλοτουρκικών ιστοσελίδων σε σχέση με την Μικρασιατική εκστρατεία, στα πρώτα εκατό αποτελέσματα της μηχανής αναζήτησης Google.

Ταυτότητα Έρευνας

Ερευνητικά ερωτήματα

Ποια πλευρά είναι πιο «εξωστρεφής» και παραγωγική στο διαδίκτυο και τι στάσης ιστοσελίδες είναι πιο πιθανόν να διαβαστεί από κάποιον ξένο που είναι διατεθειμένος να κάνει μια πιο εκτενής έρευνα ;

Δείγμα

Τα πρώτα εκατό αποτελέσματα που εμφανίζει η μηχανή αναζήτησης Google , στο λήμμα αναζήτησης 501.

Διεξαγωγή έρευνας

Έγινε αναζήτηση του λήμματος 501 στη μηχανή αναζήτησης Google. Τα πρώτα εκατό αποτελέσματα, αφού ανοίχτηκαν τμηματικά σε ξεχωριστές καρτέλες, εξεταστήκαν δια συνδέσεως και κατηγοριοποιήθηκαν κατά τη στάση τους σε Φιλελληνικά ή/και Αντιτουρκικά, σε Φιλοτουρκικά ή/και Ανθελληνικά, σε Ουδέτερα και σε Διαλογικά..

Επιλογή λήμματος και μηχανής αναζήτησης.

Το λήμμα αναζήτησης 501, περιέχει όλες τις βασικές λέξεις κλειδιά για τη μικρασιατική εκστρατεία, ελαχιστοποιώντας τοιουτοτρόπως τα μη συναφή αποτελέσματα.

Η μηχανή αναζήτησης Google χρησιμοποιήθηκε, γιατί είναι μακράν η πιο δημοφιλής μηχανή αναζήτησης κατά τη διεξαγωγή της έρευνας (63% τον Αύγουστο του 2008 με δεύτερη τη μηχανή αναζήτησης Yahoo με 19%)

Σχόλια

Η πλειοψηφία των ουδετέρων αποτελεσμάτων είναι συνήθως ποικίλες εκδοχές της Wikipedia που χρησιμοποιούν διάφοροι ιστότοποι (βλέπε πιο αναλυτικά την αντίστοιχη έρευνα στη Wikipedia).

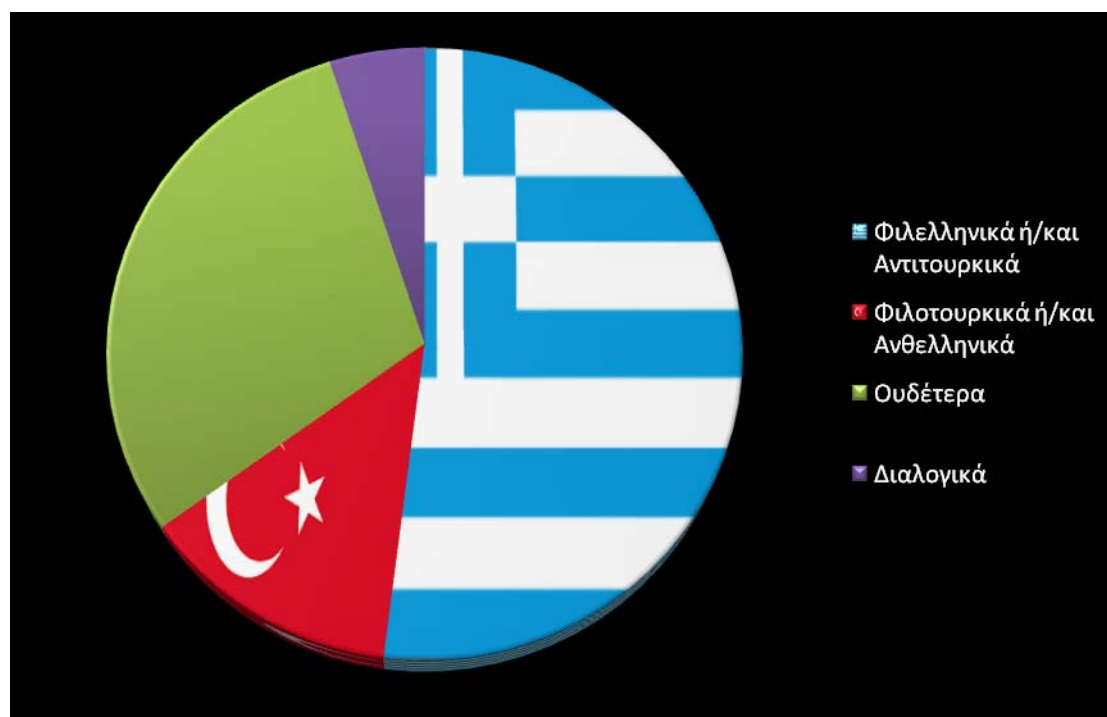
Ημερομηνία

15/9/2008

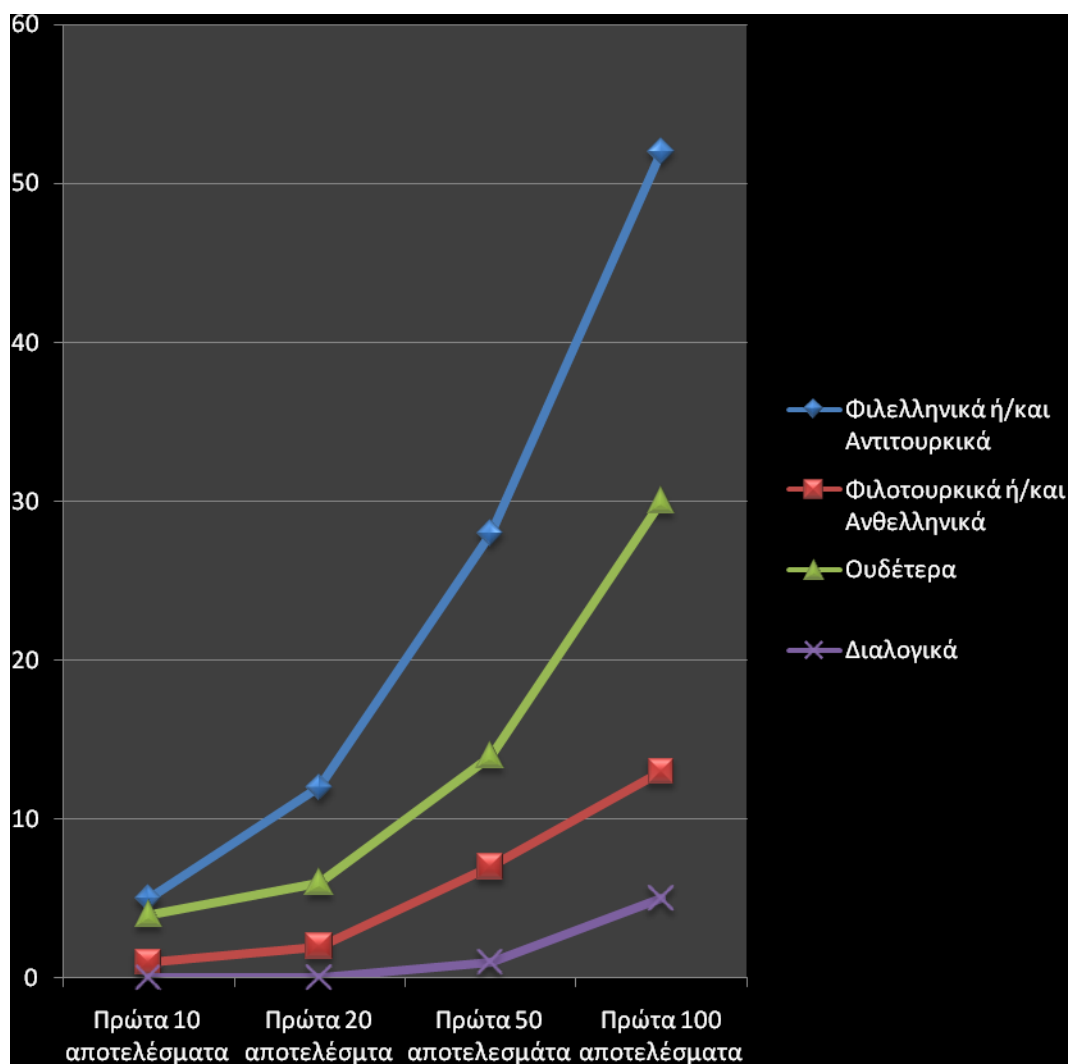
Πίνακας αποτελεσμάτων

Φιλελληνικά ή/και Αντιτουρκικά	52
Φιλοτουρκικά ή/και Ανθελληνικά	13
Ουδέτερα	30
Διαλογικά	5
Σύνολο	100

Γράφημα 7 - Σύνολο Έρευνας

Γράφημα 8 - Εξέλιξη ποσοστών

3.1.2. Διαδικτυακά Μιμίδια²⁴⁸

Τα κείμενα που εμφανίζονται στο βίντεο γ2.310.006.006t και γ2.320.007.007g, είναι φιλοτουρκικά και φιλελληνικά αντίστοιχα κείμενα που αναπαράγονται συνεχώς στο διαδίκτυο.

Εντοπίζονται είτε αυτούσια είτε σε διαφορές εκδοχές (συντετμημένα, διανθισμένα, με ή χωρίς βιβλιογραφία κ.α.). Συχνά συνυπάρχουν σε ιστότοπους που παρέχουν δυνατότητα διαλόγου μεταξύ χρηστών (π.χ. forums)

Τα κείμενα πέρα από την αναπαραγωγή, που τους προσφέρει μεγαλύτερη εξάπλωση και περισσότερες πιθανότητες να διαβαστούν, εξελίσσονται. Εκδοχές του κειμένου μεταφράζονται ή με τη χρήση των νέων τεχνολογιών οπτικοποιούνται.

Τα παραπάνω κείμενα κατά συνέπεια πληρούν τα χαρακτηριστικά ενός Διαδικτυακού Μιμιδίου. Στον παρόν κεφάλαιο γίνεται αποδελτίωση των ιστότοπων που φέρουν τα κείμενα ενώ παράλληλα καταγράφονται στοιχεία όπως η ημερομηνία, αλλαγές κ.α. Τέλος γίνεται προσπάθεια εντοπισμού της αρχικής πηγής του κάθε κειμένου. Τα κείμενα παρατίθενται με χρονολογική σειρά

3.1.2.1. Τουρκικό διαδικτυακό μιμίδιο.

Όνομα Ιστ.	Greek Murderers
Url	http://www.greekmurderers.net/index.php?option=com_content&task=view&id=12&Itemid=14
Ημερομηνία	10/4/2006. Η ιστοσελίδα υπάρχει τουλάχιστον από τον Δεκέμβριο του 2004 [βλ. Οικονόμου Αλέξανδρος (2004), Ακρότητες, Πάντειο Πανεπιστήμιο] .
Τύπος Ιστοσ.	Ιστοσελίδα
Βιβλιογραφ.	όχι. Στην έκδοση του 2004 υπήρχε βιβλιογραφία [ο.π.].
Παραπομπ.	Όχι
Αλλαγές	Η σύνταξη του κειμένου (περιγραφή των συνοδευτικών κειμένων) όπως και οι πολλαπλές αναφορές στη συγκεκριμένη ιστοσελίδα συνηγορούν πως μάλλον αποτελεί την αρχική πηγή του κειμένου.
Σχόλια	Με συνημμένα αρχεία που δεν λειτουργούν.

²⁴⁸ Βλέπε γλωσσάρι.

Όνομα Ιστ.	Kazam
Url	http://www.kazam.gr/online/el/node/99258
Ημερομηνία	24/4/2004
Τύπος Ιστοσ.	Forum
Βιβλιογραφ.	-
Παραπομπ.	-
Αλλαγές	-
Σχόλια	Αναφορά και περιγραφή της ιστοσελίδας http://www.greekmurderers.net/documents.html από Έλληνες.

Όνομα Ιστ.	Turkish Armenian Friendship
Url	http://groups.yahoo.com/group/TURKISHARMENIANFRIENDSHIP/message/4427
Ημερομηνία	2/2/2005
Τύπος Ιστοσ.	Forum
Βιβλιογραφ.	ναι
Παραπομπ.	ναι. http://www.greekmurderers.net/documents.html
Αλλαγές	-
Σχόλια	-

Όνομα Ιστ.	Military Photos Net
Url	http://www.militaryphotos.net/forums/showthread.php?t=43616
Ημερομηνία	4/2005
Τύπος Ιστοσ.	Forum
Βιβλιογραφ.	Ναι. (1) Kadir MISIRLIOGLU; Yunan Mezalimi, 1972, Istanbul. (2) Halide Edip, Yakup Kadri, Falih Rifki; Izmir'den Bursa'ya, 1338 (1922), Deraadet (Istanbul) (3) Trakya Cemiyetleri Nesriyatindan, Sarki Trakya'da Yunan Zulümleri, 1338 (1922).
Παραπομπ.	όχι
Αλλαγές	εισαγωγή βιβλιογραφίας
Σχόλια	-

Όνομα Ιστ.	Middle East Info
Url	http://www.google.com/url?sa=t&source=web&ct=res&cd=4&url=http%3A%2F%2Fwww.middleeastinfo.org%2Fforum%2Findex.php%3Fs%3Def5d8fe5737c0cffbeef132eb8d0e733%26act%3DPrint%26client%3Dwordr%26f%3D1%26t%3D5436&ei=BKbWSOvDCYn--ALRg4SyCw&usg=AFQjCNHXYgUehXNjfgl_eFGghM1a9Y9sYw&sig2=_mQJoudiZ9z4P_S929ZUAA
Ημερομηνία	10/6/2005
Τύπος Ιστοσ.	Forum
Βιβλιογραφ.	Ναι
Παραπομπ.	Ναι. http://www.greekmurderers.net/documents.html
Αλλαγές	όχι
Σχόλια	-

Όνομα Ιστ.	Illyria (Balkans) Forums
Url	http://p100.ezboard.com/Some-of-the-greek-attrocities/fbalkansfrm192.showMessage?topicID=220.topic
Ημερομηνία	18/1/2007
Τύπος Ιστοσ.	Forum
Βιβλιογραφ.	όχι
Παραπομπ.	όχι
Αλλαγές	Ναι. Ένα λάθος (1999 αντί 1919)
Σχόλια	-

Όνομα Ιστ.	YouTube
Url	http://www.youtube.com/watch?v=CCUJAeKdGzw&feature=related
Ημερομηνία	21/2/2007
Τύπος Ιστοσ.	Βίντεο
Βιβλιογραφ.	-
Παραπομπ.	-
Αλλαγές	Παράληψη στοιχείων από το αρχικό κείμενο και προσθήκη στοιχείων από τον ιστότοπο http://aegeantimes.net/index.php?name=Comments&req=showreply&tid=9646&sid=1084&pid=9588&mode=thread&order=0&thold=0 .
Σχόλια	Επένδυση του κειμένου σε Βίντεο.

Όνομα Ιστ.	World Affairs Board International Conflict & Geopolitics
Url	http://www.worldaffairsboard.com/warfare-modern-age/4687-could-genocide-happen-again-7.html
Ημερομηνία	14/12/2007
Τύπος Ιστοσ.	Forum
Βιβλιογραφ.	Ναι
Παραπομπ.	Όχι
Αλλαγές	Όχι
Σχόλια	

Όνομα Ιστ.	Phorum.gr
Url	http://www.phorum.gr/viewtopic.php?f=51&t=%20115514&start=45&st=0&sk=t&sd=a
Ημερομηνία	19/2/2008
Τύπος Ιστοσ.	Forum
Βιβλιογραφ.	όχι
Παραπομπ.	όχι
Αλλαγές	-
Σχόλια	Μεταφρασμένο στα Ελληνικά

3.1.2.1. Ελληνικό διαδικτυακό μιμίδιο

Όνομα Ιστ.	Greece.org / Hellenic Genocide
Url	http://www.greece.org:8080/opencms/opencms/HEC_Projects/Genocide/en/6_Archives/Reports/blacksept.html
Ημερομηνία	Μεταξύ 2003-2005 (Μη ακριβής ημερομηνία)
Τύπος Ιστοσ.	Ιστοσελίδα
Βιβλιογραφ.	Ναι. Σε διαφορετική όμως ιστοσελίδα [Documentation of the Genocide]
Παραπομπ.	όχι
Αλλαγές	Είναι ενυπόγραφο [Theodoros Karakostas,] και σχεδόν όλα τα μιμίδια παραθέτουν σαν πηγή τον ιστότοπο. Τα παραπάνω στοιχεία συνηγορούν πως μάλλον αποτελεί την αρχική πηγή του κειμένου.
Σχόλια	-

Όνομα Ιστ.	Greek Library
Url	http://www.greeklibrary.agrino.org/projects/Smyrna1922/index.html
Ημερομηνία	3/3/2005
Τύπος Ιστοσ.	Ιστοσελίδα
Βιβλιογραφ.	Ναι. Με περιγραφή
Παραπομπ.	Ναι. στον ιστότοπο www.greece.org
Αλλαγές	Είναι ενυπόγραφο [Σωτήρης Ραγκούσης και Χρίστος Α. Νεοφύτου] και παρουσιάζεται σαν μελέτη. Είναι πιθανό να αποτελεί την αρχική πηγή του κειμένου, ωστόσο η παραπομπή στον ιστότοπο Greece.org συνηγορεί πως αποτελεί πιθανότατα μιμίδιο.
Σχόλια	Εισαγωγικό σημείωμα στα ελληνικά και ενοποίηση του κειμένου με τη βιβλιογραφία. Τα υπόλοιπα μιμίδια αντιγράφουν το παρόν κείμενο.

Όνομα Ιστ.	New Byzantium
Url	http://www.new-byzantium.org/GrceWest.html
Ημερομηνία	2003 (Μη ακριβής ημερομηνία)
Τύπος Ιστοσ.	Ιστοσελίδα
Βιβλιογραφ.	Ναι
Παραπομπ.	Ναι. στον ιστότοπο www.greece.org
Αλλαγές	Το κείμενο υπογράφεται από τον Capt. Evangelos Rigos που είναι πρόεδρος του HEC [Greece.org]. Είναι πιθανό να αποτελεί την αρχική πηγή του κειμένου, η ανυπαρξία του ωστόσο στο Greece.org, συνηγορεί πως είναι μάλλον παράθεση.
Σχόλια	-

Όνομα Ιστ.	Kazam
Url	http://www.kazam.gr/online/node/56131
Ημερομηνία	14/09/2003
Τύπος Ιστοσ.	Forum
Βιβλιογραφ.	ναι
Παραπομπ.	Ναι. στον ιστότοπο www.greece.org
Αλλαγές	-
Σχόλια	-

Όνομα Ιστ.	Middle East Info
Url	http://www.middleeastinfo.org/forum/index.php?showtopic=4625&pid=93245&st=0&#entry93245
Ημερομηνία	10/9/2005
Τύπος Ιστοσ.	Forum
Βιβλιογραφ.	ναι
Παραπομπ.	Ναι. στον ιστότοπο www.greece.org
Αλλαγές	-
Σχόλια	-

Όνομα Ιστ.	Faith Freedom International - Forum Indonesia
Url	http://www.indonesia.faithfreedom.org/forum/viewtopic.php?t=2673
Ημερομηνία	25/10/2006
Τύπος Ιστοσ.	Forum
Βιβλιογραφ.	ναι
Παραπομπ.	Ναι. στον ιστότοπο www.greece.org
Αλλαγές	Χωρίς εισαγωγικό κείμενο.
Σχόλια	-

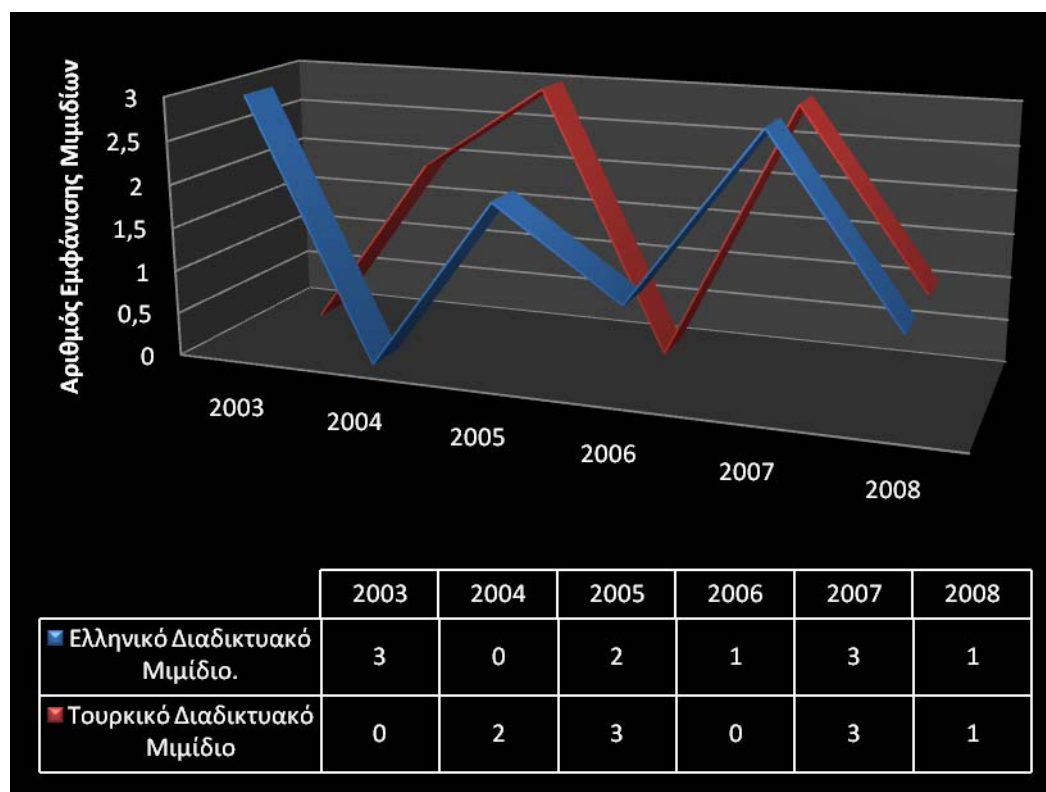
Όνομα Ιστ.	YouTube
Url	http://www.youtube.com/watch?v=BnkeAbiKawk
Ημερομηνία	9/3/2007
Τύπος Ιστοσ.	Βίντεο
Βιβλιογραφ.	Ναι
Παραπομπ.	-
Αλλαγές	Συντετμημένο και Διανθισμένο με αυτούσια αποσπάσματα από το βιβλίο του Horton Blight of Asia.
Σχόλια	Επένδυση του κειμένου σε Βίντεο.

Όνομα Ιστ.	Illyria (Balkans) Forums
Url	http://p100.ezboard.com/Ethnic-cleansing-of-Hellenic-Race-/fbalkanshellenicforum.showMessage?topicID=6311.topic
Ημερομηνία	8/7/2007
Τύπος Ιστοσ.	Forum
Βιβλιογραφ.	Ναι
Παραπομπ.	όχι
Αλλαγές	Εισαγωγική παράγραφος και φωτογραφία εικονίσματος της Παναγίας.
Σχόλια	-

Όνομα Ιστ.	Diamanda Galas
Url	http://www.diamandagalas.com/defixiones/BlackSeptember.htm
Ημερομηνία	21/10/2007
Τύπος Ιστοσ.	Ιστοσελίδα
Βιβλιογραφ.	ναι
Παραπομπ.	Ναι. στον ιστότοπο www.greece.org
Αλλαγές	-
Σχόλια	-

Όνομα Ιστ.	Turkish Murderers
Url	http://turkishmurderers.com//smyrna1922/
Ημερομηνία	15/1/2008
Τύπος Ιστοσ.	Ιστοσελίδα
Βιβλιογραφ.	ναι
Παραπομπ.	Ναι. στον ιστότοπο www.greece.org
Αλλαγές	-
Σχόλια	-

Γράφημα 9 - Εμφάνιση Διαδικτυακών Μιμίδιών ανά Χρονιά.

Συμπεράσματα – Έλεγχος Υπόθεσης.

Η υπόθεση της παρούσας εργασίας, που τέθηκε στην εισαγωγή, αφορούσε τη ποιότητα των πληροφοριών που δύναται να αντλήσει κάποιος χρήστης του διαδικτύου από τον παγκόσμιο ιστό στην αγγλική γλώσσα, σε σχέση με τη μικρασιατική εκστρατεία. Μπορεί δηλαδή κάποιος να λάβει μια αξιόπιστη πληροφόρηση για την μικρασιατική εκστρατεία μέσω του διαδικτύου;

Η απάντηση εξαρτάται σ' ένα σημαντικό βαθμό από τον ίδιο τον χρήστη. Αυτό που φαντάζει ως ευκολία, στιγμιαία γνώση, αποτελεί στην πραγματικότητα μια ενδελεχής κριτική και συνθετική διεργασία. Ο χρήστης θα έρθει σε επαφή μ' ένα τεράστιο όγκο πληροφοριών για την θεματική της αναζήτησης του, αποτελούμενο τις περισσότερες των περιπτώσεων από αν όχι αντιφατικές τουλάχιστον ασυνεχείς πληροφορίες.

Στον παγκόσμιο ιστό φιλοξενείται σήμερα ένα σημαντικό μέρος της βιβλιογραφικής γνώσης, που βρίσκεται εντούτοις ανάμεσα ή σύμμικτο με στοιχεία προπαγάνδας και υποκειμενικές προσεγγίσεις κάθε λογής. Οι γνώσεις, η εμπειρία αναζήτησης στο διαδίκτυο, η κριτική και η συνθετική ικανότητα του χρήστη, είναι ουσιαστικά υπεύθυνες για την ποιότητα της πληροφορίας που φτάνει στον χρήστη.

Ένας ακόμη σημαντικός παράγοντας που καθορίζει τη ποιότητα της πληροφόρησης από το διαδίκτυο είναι η διάθεση του χρήστη για έρευνα. Αν ο χρήστης επιθυμεί να ενημερωθεί γρήγορα και δίχως ιδιαίτερες λεπτομέρειες το πιο πιθανόν²⁴⁹ είναι να ανατρέξει στο αντίστοιχο λήμμα της Wikipedia. Τις περισσότερες των περιπτώσεων²⁵⁰ θα διαβάσει ένα σύντομο, “αξιολογικά άναρχο” και αποστασιοποιημένο κείμενο με λίγα λάθη και ακόμη λιγότερες ηθελημένες διαστρεβλώσεις. Η ποιότητα του κάθε λήμματος ωστόσο δεν είναι διασφαλισμένη. Ο χρήστης μπορεί να διαβάσει ένα λήμμα της Wikipedia που έχει μικρή ή και καμία σχέση με την πραγματικότητα.²⁵¹

Ο χρήστης απεναντίας που είναι διατεθειμένος να κάνει μια πιο εκτεταμένη έρευνα, θα συναντήσει από σπάνια (out of print) βιβλία σε ηλεκτρονική μορφή, αρχεία

²⁴⁹ Λόγω της υψηλής επισκεψιμότητας και την προβολή των λημμάτων της ανάμεσα στα πρώτα αποτελέσματα της μηχανής αναζήτησης Google.

²⁵⁰ Όπως το λήμμα της Wikipedia «Greco Turkish War (1919-1922)», που εξετάστηκε από την παρούσα εργασία.

²⁵¹ Βλέπε το λήμμα της Wikipedia «Hasan Tahsin».

εφημερίδων, εξειδικευμένα άρθρα ως πρωτότυπες και εμπειριστατωμένες έρευνες που υπάρχουν μόνο σε ηλεκτρονική μορφή. Μολαταύτα, ο χρήστης είναι διαρκώς εκτεθειμένος σε κάθε λογής πληροφορία.

Το τελευταίο που αποτελεί συνήθως τον κανόνα και όχι την εξαίρεση για τις ιστορικές ιστοσελίδες, δεν αφορά τόσο την ορθότητα των ισχυρισμών που περιέχει κάθε ιστοσελίδα, όσο την προσέγγιση, που εκ των πραγμάτων επηρεάζει μακροσκοπικά την ορθότητα της εξαγώγιμης γνώσης. Με κύρια εξαίρεση τη Wikipedia (και τις σελίδες που αναπαράγουν το περιεχόμενο της), υπάρχουν ελάχιστες ιστοσελίδες που τηρούν πραγματικά ουδέτερη στάση. Τοιουτοτρόπως έγκυρα τις περισσότερες φορές στοιχεία τοποθετούνται ή νοηματοδοτούνται με τέτοιο τρόπο, ώστε να αποκτούν ένα καθαρά εργαλειακό χαρακτήρα υποστήριξης μιας εθνικής (στην περίπτωση της ιστορίας) θέσης.

Τέλος, ανεξάρτητα των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και της διάθεσης του κάθε χρήστη, στην ηλεκτρονική αναζήτηση πληροφόρησης για την μικρασιατική εκστρατεία θα συναντούσε:

- i. Κυρίως φιλελληνικές ή/και αντιτουρκικές ιστοσελίδες και βίντεο.
- ii. Κυρίως βίντεο και ιστοσελίδες που έχουν δημιουργηθεί από Έλληνες.
- iii. Περισσότερα φιλελληνικά ή/και αντιτουρκικά διαδικτυακά μινιμάλια.
- iv. Αρκετές φιλοτουρκικές ή/και ανθελληνικές ιστοσελίδες και βίντεο.
- v. Αρκετά βίντεο και ιστοσελίδες που έχουν δημιουργηθεί από Τούρκους.
- vi. Λιγότερα φιλοτουρκικά ή/και ανθελληνικά μινιμάλια.
- vii. Ελάχιστα ουδέτερα βίντεο.
- viii. Λίγες ουδέτερες ιστοσελίδες.
- ix. Κυρίως αναφορές με βιβλιογραφικά ερείσματα.
- x. Αρκετά χρονολογικά και εν γένει ελάσσονα λάθη.
- xi. Σπάνια διαστρεβλώσεις και ηθελημένη παραποίηση πηγών.
- xii. Συχνά (σε ποσοστό 30% περίπου) κάποια έκδοση της Wikipedia.

Επίλογος

Το πρώτο ελληνικό ηλεκτρονικό παιχνίδι, «η κρίση στο αιγαίο»²⁵², περιγράφει ένα μελλοντικό ελληνοτουρκικό πόλεμο, που οφείλεται στην ιστορία και στην τεχνολογία. Πιο συγκεκριμένα, με τη νέα χιλιετία ο κεντρικός υπολογιστής του τούρκικου γενικού επιτελείου απορρυθμίζεται από το Y2K Problem²⁵³ και αντί για 1/1/2000 θεωρεί πως είναι 1/1/1900.

Το πρόβλημα επισημαίνεται αλλά φαίνεται πως δεν επηρεάζει τη λειτουργία του υπολογιστή. Δεκαεννέα χρόνια όμως αργότερα ο συγκεκριμένος υπολογιστής σημαίνει λανθασμένο συναγερμό: Τα ελληνικά στρατεύματα αποβιβάζονται στην Μικρά Ασία. Η τούρκικη απάντηση είναι άμεση και μέσα σε λίγες ώρες οι κυριότερες ελληνικές μονάδες έχουν παραδοθεί στις τουρκικές δυνάμεις.

Το παραπάνω παιχνίδι, μεταφέρει με τρόπο γλαφυρό, το πώς ένα ιστορικό γεγονός μπορεί μέσω της νέας τεχνολογίας να αποκτήσει πραγματικές διαστάσεις. Σε συμβολικό ωστόσο επίπεδο αποτελεί μια δυνητική διάσταση της ιστορίας που αναπτύχθηκε με ηλεκτρονικά μέσα και η ανάμνηση της διασώζεται από τον παγκόσμιο ιστό.

Ο τεχνολογικός “ελληνοτουρκικός πόλεμος” των ημερών μας περιορίζεται σε κείμενα και βίντεο των δύο πλευρών που κυκλοφορούν ευρέως στον παγκόσμιο ιστό και αποβλέπουν στην διάδοση ή στην αποκατάσταση της ιστορικής πραγματικότητας. Αυτός ο φαινομενικά ανέξοδος πόλεμος, συχνά αποκτά πραγματικές διαστάσεις.

Η ισχύς του άρθρου 301, του τουρκικού ποινικού κώδικα, περί προσβολής της Τουρκικότητας, εκτείνεται και στο διαδίκτυο. Με την απόφαση 2007/384 τις 6/3/2007, το πρωτοδικείο της Κωνσταντινούπολης απαγόρευσε την είσοδο στο YouTube από την Τουρκία.

²⁵² Για περισσότερες πληροφορίες βλέπε: Ελευθεριάδου, Ε. (1997, Οκτώμβριος 27). Τα Ίμια... παιχνίδι CD-ROM. Τα Νέα. Ανάκτηση Ιούνιος 2008, από <http://tanea.dolnet.gr//Article.aspx?d=19971027&nid=3986681>.

²⁵³ Το Y2K Problem ή Y2K bug αποτελεί μια πρόβλεψη που δεν επαληθεύτηκε και προέβλεπε την κατάρρευση του παγκόσμιου δικτύου των υπολογιστών τις 1/1/2000.

Την απόφαση πυροδότησε ένα βίντεο που προβλήθηκε στο YouTube και προσέβαλε τον Κεμάλ Ατατούρκ. Τα στοιχεία του δημιουργού (Stavraetos 212007) δόθηκαν σύντομα στον παγκόσμιο ιστό. Όπως υποστηρίζει ο ίδιος ο χρήστης, δέχθηκε απειλές για τη ζωή του, ενώ υποστήριξε πως η ταυτότητα του υπεκλάπη από ένα Σκώτο, τα ίχνη του οποίου αναζητά η Interpol²⁵⁴.

Με παράλληλη κάλυψη από τα τουρκικά μέσα μαζικής ενημέρωσης,²⁵⁵ το βίντεο αφαιρέθηκε από το YouTube. Μολαταύτα η κανονικότητα της πρόσβασης στον ιστότοπο διαταράχθηκε, πρόβλημα που επισήμανε τον Οκτώβριο του 2008, ο νομπελίστας Orhan Pamuk.²⁵⁶

Η κόκκινη γραμμή του ιστορικού αναθεωρητισμού της Τουρκίας, τίθεται γύρω από το πρόσωπο του Κεμάλ. Για την Ελλάδα ωστόσο, σύσσωμη η μικρασιατική εκστρατεία αποτελεί θέμα «υψηλής προτεραιότητας».²⁵⁷

Πέρα από το μέσο και τις ιδιαιτερότητες του, η ιστορία και ο τρόπος διαχείρισης της εκ μέρους κυρίως των Ελλήνων είναι που δίνει την απάντηση γιατί συνεχίζεται αυτή η διαμάχη στο νέο μέσο.

Οι ελληνικές δυνάμεις αποβιβάστηκαν στη Μικρασία ως απελευθερωτές. Στη πορεία της εκστρατείας ωστόσο, ερωτήματα για τη φύση της εκστρατείας ξεκίνησαν να αλώνουν αυτή την πεποίθηση.

Η κατοχή της Μικρασίας δεν μπορεί να ειπωθεί ως ένα μεμονωμένο γεγονός. Ήταν η απόληξη μιας συνειδητής πολιτικής επιλογής, που πάρθηκε πριν την ίδρυση του ελληνικού κράτους και διατυπώθηκε ογδόντα χρόνια περίπου πριν την εκστρατεία. Η Μεγάλη Ιδέα.

²⁵⁴ Βεργού, Ν. (2007, Μάρτιος 13). «Πόλεμος» θερμοκέφαλων ή προβοκάτσια με φερετζέ;. *Ελευθεροτυπία*. Ανάκτηση Ιούνιος 2008 από Enet: http://www.enet.gr/online/online_hprint?q=%F3%F4%E1%F5%F1%E1%DD%F4%EF&a=&id=10538884

²⁵⁵ MegaTV (Τηλεοπτικό κανάλι). (5/3/2007). *Ίντερνετ*. "Πόλεμος μεταξύ Ελλήνων και Τούρκων στο Διαδίκτυο [Δελτίο ειδήσεων]. Ελλάδα. Ανάκτηση Οκτώβριος 2008 από Dailymotion: http://www.dailymotion.com/video/x1dfzd_kemalkaistavraetos.

²⁵⁶ Nobel laureate Pamuk slams penal code and YouTube ban in Turkey. (2008). *Hürriyet*. Ανάκτηση Οκτώβριος 2008 από *Hürriyet*: <http://www.hurriyet.com.tr/english/world/10123400.asp?scr=1>.

²⁵⁷ Χαρακτηριστικά, στην υποενότητα discussion του άρθρου της Wikipedia «Greco-Turkish War (1919-1922)», για την Ελληνική πύλη (Greek portal) το άρθρο έχει υψηλή προτεραιότητα (high importance), ενώ για την Τουρκική πύλη (Turkish Portal) μέση προτεραιότητα (mid importance).

Η μικρασιατική εκστρατεία ήταν αφενός μια ιδεολογικά φορτισμένη επιχείρηση και αποτελούσε αφετέρου κομμάτι ενός ευρύτερου σχεδίου. Η μικρασιατική εκστρατεία, τοποθετούνταν στρατηγικά, δυο κινήσεις πριν το “check mat”. Για την “ολοκλήρωση” του ελληνισμού υπολειπόταν, περιφερειακοί στόχοι όπως η Κύπρος, τα Δωδεκάνησα και ο Πόντος και ο σημαντικότερος όλων, η Κωνσταντινούπολη.

Με εξαίρεση τα Δωδεκάνησα, οι υπόλοιποι στόχοι είχαν δρομολογηθεί. Κατά συνέπεια, τη στιγμή της απόβασης οι ελληνικές δυνάμεις δεν είχαν κατά νου τη φανταστικής τάξης, μεγάλη ιδέα, αλλά τη δυνητικότητα της Μεγάλης Ελλάδας.

Στην ακμή μολαταύτα που ένωνε το φανταστικό με το πραγματικό, εισέβαλε το “υπερεγώ”, γειώνοντας το ευκταίο, στην μάχη της καθημερινής επιβίωσης. Όσο πιο βαθειά προωθούνταν τα ελληνικά στρατεύματα, τόσο η χιμαιρική επιδίωξη απομακρυνόταν και σε κάθε νέα κτήση ο ιδεολογικός πόλεμος γινόταν ολοένα και πιο βρώμικος .

Οι ελληνικές δυνάμεις βίωσαν το δικό τους Βιετνάμ, όχι στις ζούγκλες της Άπω Ανατολής, αλλά στις ερήμους της Εγγύς Ανατολής, όχι υπό το δόγμα της κουμουνιστικής ανύσχεσης, αλλά το όραμα της Μεγάλης Ιδέας. Απομακρυσμένοι από τη βάση και το εσωτερικό να αντιδρά. Η υπεροπλία να μετατρέπεται από υπόσχεση εύκολης επικράτησης σε αρωγό ακροτήτων. Οι στρατιώτες από απελευθερωτές - ήρωες να γίνονται φονιάδες.

Αν δεν μεσολαβούσε η καταστροφή της Σμύρνης, οι Έλληνες θα είχαν μάλλον αποκηρύξει τη δράση τους, συνειδητοποιώντας το τι πραγματικά έκαναν στη Μικρασία. Οι κεμαλικές δυνάμεις όμως λειτουργώντας ως “Möbius band”, εξωτερίκευσαν την διαδικασία, διαταράσσοντας την ακολουθία των γεγονότων που οδήγησαν στην καταστροφή.

Η μεταμέλεια μετατράπηκε σε αυτολύπηση και η εγκληματική δραστηριότητα σε χαμένη ευκαιρία. Οι Έλληνες, που εκ των πραγμάτων εγκαταλείψαν τη Μεγάλη Ιδέα, αδυνατούσαν να προχωρήσουν, να αναδιανείμουν το ιδεολογικό κενό.

Τα λογοτεχνικά κείμενα δεν είναι απολογητικά, αλλά περιγράφουν μια εξιδανικευμένη οιδιπόδεια πρότερη πραγματικότητα. Οι ελληνικές ταινίες καταγράφουν την οδύσσεια του ξεριζωμένου και όχι τις ακρότητες του πολέμου όπως

η «αποκάλυψη τώρα». Η μουσική δεν είναι αντιδραστική (rock) αλλά συγκαταβατική (ρεμπέτικα).

Η εκ των υστέρων αυτοσυνείδηση, που ακόμη και σήμερα, ογδόντα χρόνια μετά, αποτελεί μακρινό στόχο, όταν τα κοινοβουλευτικά κόμματα ψηφίζουν ομόφωνα στην αντίθετη κατεύθυνση, όταν δηλαδή οι Έλληνες αντιληφθούν πως δεν είναι μόνο θύματα, αλλά και θύτες. Όταν αναλογιστούν πως στη μικρασιατική εκστρατεία δεν ήταν έρμαιο της κακής τύχης, αλλά κύριοι και διαμορφωτές της τραυματικής απόληξης, τότε μόνο η συλλογική συνείδηση, απαλλαγμένη από παρελθοντικές αυταπάτες, θα κάνει ένα βήμα μπροστά.

Πηγές

1. Ιστορία

1.1. Βιβλία

A speech deliverd by Ghazi Mustapha Kemal. President of the Turkish Republic. Octomber 1927. (1929). Leipzig: K.F. Koehler. Ανάκτηση Σεπτέμβριος 2008, από armenians-1915 : <http://armenians-1915.blogspot.com/2008/08/2558-free-e-books-documents.html>.

Akçam, T. (2007). *Μια Επαίσχυντη Πράξη. Η Γενοκτονία των Αρμενίων και το ζήτημα της Τουρκικής Ευθύνης*. Αθήνα: Παπαζήση.

Bierstadt, E. H. (1997). *Η Μεγάλη Προδοσία. Ο ρόλος των Μεγάλων Δυνάμεων στη Μικρασιατική Καταστροφή και στη Συνθήκη της Λοζάνης*. (Ι. Γ. Κασσεσιάν, Μεταφρ.) Αθήνα: "Νέα Σύνορα" Εκδοτικός Οργανισμός Λιβάνη.

Bureau Permanent du Congrès Turk de Lausanne. (1921). *Le Régime d' Occupation Hellénique en Turquie. Des Documents Officiels et des Preuves Préfutures*. Lausanne: Dr A. Bovard-Giddey. Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Univeristy of Louisville. Turkish Mortality and Migration. The Baykan, Kuzay and Kevenk Collection : <http://louisville.edu/a-s/history/turks/>.

Comite Turc de la Thrace. (1922). *Memoire sur la Thrace Adresse à la Société des Nations par le Comité Turc de la Thrace (30 Avril 1922)*. Constantinople: Ahmed Ishan & Cie. Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Univeristy of Louisville. Turkish Mortality and Migration. The Baykan, Kuzay and Kevenk Collection : <http://louisville.edu/a-s/history/turks/>.

Dobkin, M. H. (1998). *Smyrna 1922 The Destruction of a City*. New York: Newmark Press.

Edib, H. *Turkish Ordeal. Being the further memoirs of Halide Edib*. The Century CO. Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Univeristy of Louisville. Turkish Mortality and Migration. The Baykan, Kuzay and Kevenk Collection : <http://louisville.edu/a-s/history/turks/>.

Encyclopædia Britannica. (2008). Hamilton, Sir Ian. Στο *Encyclopædia Britannica. Ultimate Reference Suite*. Chicago.

Glenny, M. (1999). *The Balkans 1804-1999 Nationalism, War and the Great Powers*. London: Granta Books.

Horton, G. (1926). *The Blight of Asia*. New York: Braunworth & CO INC.Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Hellenic Resources Network : <http://www.hri.org/docs/Horton/HortonBook.htm>.

Kinross, P. B. (1964). *Ataturk: The Rebirth of a Nation*. London: Weidenfeld and Nicolson.

Lieberman, B. (2003). Ethnic Cleansing in the Greek-Turkish Conflicts from the Balkan Wars through the Treaty of 112. Στο S. B. Vardy, & T. H. Tooley, *Ethnic Cleansing in Twentieth-Century Europe* (σσ. 112-121). Boulder Co. Ανάκτηση Σεπτέμβριος, 2008 από Corvinus Library: www.hungarianhistory.com/lib/vardy/vardy.doc .

Mango, A. (2001). *Atatürk*. London: John Murray.

Ministère De L' Intérieur Direction Générale Des Immigrés Publication No5. (1921). *Atrocités Grecques en Turquie Second Livre*. Constantinople: Ahmed Ishan & Cie. Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Univeristy of Louisville. Turkish Mortality and Migration. The Baykan, Kuzay and Kevenk Collection : <http://louisville.edu/a-s/history/turks/>.

Ministry of Interior. Department of Refugees. Publication No.4. (1921). *Greek Atrocities in Turkey. First Book*. Constantinople: Ahmed Ihsan et Cie. Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Univeristy of Louisville. Turkish Mortality and Migration. The Baykan, Kuzay and Kevenk Collection : <http://louisville.edu/a-s/history/turks/>.

Morgenthau, H. (1918). *Ambassador Morgenthau's Story*. New York: Doubleday, Page & Company. Ανάκτηση Σεπτέμβριος 2008, από Brigham Young University: <http://net.lib.byu.edu/estu/wwi/comment/morgenthau/MorgenTC.htm#TC>.

- Morgenthau, H. (1929). *I was sent to Athens*. New York: Doubleday, Doran & Company, INC. Ανάκτηση Αύγουστος 2008 από Άντιβαρο στήν
 ιδιωτεία: http://www.antibaro.gr/national/morgenthau_athens.pdf.
- Ecumenical Patriarchate. (1920). *The Black Book of the Sufferings of the Greek People in Turkey from the Armistice to the End of 1920*. Constantinople: Press of the Patriarchate. Ανάκτηση Σεπτέμβριος 2008, από Greek Genocide 1914-1923: <http://www.greek-genocide.org/books.html>.
- Said, E. W. (1996). *Οριενταλισμός*. (Φ. Τερζάκης, Μεταφρ.) Αθήνα: Νεφέλη.
- Shaw, S. J., & Shaw, E. K. (1977). *History of the Ottoman Empire and Modern Turkey. Volume II: Reform, Revolution and Republic: The Rise of Modern Turkey, 1808-1975*. New York: Cambridge University Press.
- Smith, M. L. (2004). *Το Όραμα της Ιωνίας. Η Ελλάδα στη Μικρά Ασία 1919-1922*. (Λ. Κασδάγλη, Μεταφρ.) Αθήνα: MIET.
- Soteriadis, G. (1918). *An Ethnological Map Illustrating Hellenism In The Balkan Peninsula And Asia Minor*. London: Edward Stanford, LTD. Ανάκτηση Σεπτέμβριος 2008, από Greek Genocide 1914-1923: <http://www.greek-genocide.org/books.html>.
- The Permanent Bureau of the Turkish Congress at Lausanne. (1919). *Greek Atrocities in the Vilayet of Smyrna (May to July 1919). Inedited Documents and Evidence of English and French Officers (First series)*. Lausanne: Petter Giesser & Held. Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Internet Archives : <http://www.archive.org/details/greekatrocitiesi00lausiala>.
- Toynbee, A. J. (2007). *Το Δυτικό Ζήτημα Μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας. Μια μελέτη επαφής πολιτισμών* (Β' εκδ.). (Π. Πάρτσος, Μεταφρ.) Θεσσαλονίκη: Univerity Studio Press.
- Yapp, M. E. (1987). *The making of the Modern Near East 1792-1923*. Essex: Pearson Education Limited.
- Zurcher, E. J. (2004). *Σύγχρονη Ιστορία της Τουρκίας*. (Σ. Πετμεζάς, Επιμ., & Β. Κεχριώτης, Μεταφρ.) Αθήνα: Αλεξάνδρεια.

- Αναγνωστοπούλου, Σ. (1998). *Μικρά Ασία, 19ος αι. - 1919 Οι Ελληνορθόδοξες Κοινότητες Από το Μιλλέτ των Ρωμιών στο Ελληνικό Έθνος* (Β' εκδ.). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Γενικό Επιτελείο Στρατού Διεύθυνση Ιστορίας Στρατού. (2001). *Επίτομη Ιστορία Της Εκστρατείας Στη Μικρά Ασία 1919-1922*. Αθήνα: Διεύθυνση Ιστορίας Στρατού.
- Γιανουλόπουλος, Γ. Ν. (2001). *"Η Ευγενής μας τύφλωσις..." Εξωτερική Πολιτική και "Εθνικά Θέματα" από την Ήττα του 1897 έως τη Μικρασιατική Καταστροφή* (Γ' εκδ.). Αθήνα: Βιβλιόραμα.
- Γκάιλς, Μ. (2008). *Χαμένος Παράδεισος. Σμύρνη 1922. Η καταστροφή της μητρόπολης του μικρασιατικού Ελληνισμού*. (Α. Καλοφωλιάς, Μεταφρ.) Αθήνα: Μίνωας.
- Ιστορικός Τύπος 1. *Η εφημερίδα "Εμπρός" από 4 Αυγούστου μέχρι 8 Σεπτεμβρίου 1922*. (2006). Αθήνα: Μέτρον.
- Μήλλας, Η. (2001). *Εικόνες Ελλήνων και Τούρκων. Σχολικά βιβλία, ιστοριογραφία, λογοτεχνία και εθνικά στερεότυπα* (Β' εκδ.). Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
- Νεράτζης, Χ. *Το Έπος Της Μικρασίας 1919-1922*. Μορφωτικός Κόσμος.
- Χρυσόστομος. (2000). *Το Αρχείο του Εθνομάρτυρος Σμύρνης Χρυσόστομου. Μικρά Ασία: Μητροπολίτης Σμύρνης, Β 1918 - 1922* (Τόμ. Β'). Αθήνα: ΜΙΕΤ.

1.2. Άρθρα

- Bryson, T. A. (1974, September). Admiral Mark L. Bristol, an Open-Door Diplomat in Turkey. *International Journal of Middle East Studies* , 5 (4), σσ. 450-467.
Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από JSTOR : <http://www.jstor.org/stable/162089>.
- Coleman, B. (2006, January). George Horton: The literary diplomat. *Byzantine and Modern Greek Studies* , 30 (1), σσ. 81-93.
- Gehri, M. (1921, Juillet 1921). Mission d'enquête en Anatolie (12-22 mai 1921). *Revue Internationale Des Societes De La Croix-Rouge* , 31 (227), σσ. 721-735.

- Jaschke, G. (1965). *Die Welt des Islams, New Series* , 10 (1/2), σσ. 105-107.
Ανάκτηση Σεπτέμβριος 2008 από Jstor: <http://www.jstor.org/stable/1569644>.
- Kasaba, R. (2002). İzmir 1922: A Port City Unravels. Στο R. Ilbert, L. T. Fawaz, & C. A. Bayly, *Modernity and Culture: From the Mediterranean to the Indian Ocean* (σσ. 204-230). New York: Columbia University Press. Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Questia Media America Inc : <http://www.questia.com/PM.qst?a=o&d=100877444>.
- Kirli, B. K. (2005). Forgetting the Smyrna Fire. *History Workshop Journal* (60), σσ. 25-44. Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Project Muse :
http://muse.jhu.edu/login?uri=/journals/history_workshop_journal/v060/60.1kirli.html
- Neyzi, L. (2002). Remembering to Forget: Sabbateanism, National Identity, and Subjectivity in Turkey. *Society for Comparative Study of Society and History* .
- Neyzi, L. (2008, Fall/Winter). Remembering Smyrna / Izmir. Shared History, Shared Trauma. *History and Memory* , 20 (2), σσ. 106-127.
- Review: Briefer Notices. (1924, November). *The American Political Science Review* , 18 (4), σσ. 831. Ανάκτηση Σεπτέμβριος 2008, από Jstor:<http://www.jstor.org/stable/1943688>.

1.3. Ιστορικός Τύπος

- 120,000 Victims. Fire, Massacre and Pillage. (1922, September 16). *The Times* , 8.
- Accuses Greek Army, Too. British Merchant Suggests Their Excesses Roused Turks. (1922, September 18). *The New York Times* .
- Agony of Smyrna. Thousands Destitute. Deportations Continue. (1922, September 22). *The Scotsman* , 5.
- Company Meetings, The Ottoman Railway from Smyrna to Aidin of his Imperial Majesty the Sultan. Lord St Davids on Greek Administration. (1922, April 1). *The Times* , 20.
- Crane and King's Long-Hid Report on the Near East. (1922, December 3). *The New York Times* .

James, E. L. (1922, September 11). Kemal Won't Insure Against Massacres. *The New York Times* .

Not A War Against Islam. (1920, June 29). *The Scotsman* , 5.

Poincare Defends Turks. (1922, October 29). *The New York Times* .

Prentiss, M. O. (n.d.). *Actualities at Smyrna*. Mark O. Prentiss, *American Eyewitness, Speaks (Atlantic Monthly, 1924)*. Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Georgia American Advocacy Group:

http://www.gtaag.org/index.php?option=com_content&task=view&id=221&Itemid=61

Prentiss, M. O. (1922, December 17). Americans Showed Heroism in Smyrna Conflagration. *The New York Times* .

Prentiss, M. O. (1922, September 18). Relief Man Tells Tragedy. *The New York Times* .

Reports Massacres of Greeks in Pontus. (1921, November 6). *The New York Times* .

Turkish Mob, at General's Order Hacked Smyrna Metropolitan's Body to Pieces. (1922, September 18). *The New York Times* .

Turks Will be Turks. (1922, September 16). *The New York Times* .

Εσφάγησαν εις την Σμύρνην Άνω των 100 Χιλιάδων Χριστιανών. (1922, Σεπτέμβριος 3). *Εμπρός* , 1.

Η Σμύρνη Απέραντον Σφαγείον! (1922, Σεπτέμβριος 3). *Εμπρός* , 1-2.

Η Στρατιά της Εκδικήσεως. (1922, Σεπτέμβριος 4). *Εμπρός* , 1.

Το Σφαγείον της Σμύρνης. Δραστική Επέμβασις Άγγλων και Αμερικάνων. Η Γενναία Στάσις των Ιαπώνων. (1922, Σεπτέμβριος 4). *Εμπρός* , 1.

1.4. Συνθήκες

TREATY OF PEACE WITH TURKEY SIGNED AT LAUSANNE . (n.d.). Ανάκτηση
Αύγουστος 2008, από The World War I Document Archive:
http://wwi.lib.byu.edu/index.php/Treaty_of_Lausanne

1.5. Παγκόσμιος Ιστός

Admiral Bristol (photo). (n.d.). Ανάκτηση Σεπτέμβριος 2008, από The Library of Congress: [http://lcweb2.loc.gov/cgi-bin/query/h?pp/PPALL:@field\(NUMBER+@1\(cph+3c31129\)\)](http://lcweb2.loc.gov/cgi-bin/query/h?pp/PPALL:@field(NUMBER+@1(cph+3c31129)))

Books > Stanford J. Shaw. (n.d.). Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Amazon.com:
http://www.amazon.com/s/qid=1220885755/ref=sr_pg_1?ie=UTF8&rs=1000&rh=i%3Astripbooks%2Cp_27%3AStanford%20J.%20Shaw&page=1

Erhan, C. (1999). *SAM Papers No. 2/99. Greek Occupation of Izmir and Adjoining Territories. Report of the Inter-Allied Commission of Inquiry (May- September 1919)*. Ankara: Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Turkey. Center for Strategic Research. Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Center for Strategic Research :
<http://www.sam.gov.tr/sampapers.php>.

HALİDE EDİP ADIVAR (1882-1964). (n.d.). Ανάκτηση Ιούλιος 2008, από [turkishculture.org](http://www.turkishculture.org) Literature:
<http://www.turkishculture.org/pages.php?ChildID=125&ParentID=3&ID=4&ChildID1=246&miMore=1>

Prentiss, M. O. (1923). *Who Burned Izmir (Smyrna)? Bristol Papers - Library of Congress*. Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Georgia Turkish American Advocacy Group:
http://www.gtaag.org/index.php?option=com_content&task=view&id=220&Itemid=61

Stanford J Shaw. (n.d.). Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Department of History UCLA: <http://www.history.ucla.edu/people/faculty?lid=842>

Stanford J. Shaw. (n.d.). Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Bilkent University:
<http://www.bilkent.edu.tr/~shaw/profile.html>

Tulca, E. *Documents Français Sur L' Occupation Greque en Anatolie*. Ανάκτηση
Αύγουστος 2008, από Center for Strategic Research :
<http://www.sam.gov.tr/sampapers.php>.

Διεθνείς Συμβάσεις. (n.d.). Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Υπουργείο Εξωτερικών -
Η Ελλάδα στον κόσμο: <http://www.mfa.gr/www.mfa.gr/el-GR/The+Ministry/International+Conventions/>

1.6. Ειδησεογραφία

Τουρκορθόδοξη Εκκλησία. Αρχή το 1922 στην Καπαδοκία. (2008, Ιανουάριος 29).
Ελευθεροτυπία. Ανάκτηση Σεπτέμβριος 2008, από *Ελευθεροτυπία*:
http://www.enet.gr/online/online_text/c=111,id=42604056 .

1.7. Οπτικοακουστικά

MegaChannel (Τηλεοπτικό Κανάλι), Χαρώνης, Γ., & Βανταράκη, Κ. (Σκηνοθέτες).
(2001-2002). *Φάκελοι του Αλέξη Παπαχελά - (Μικρασιατική Καταστροφή)*
[Ντοκιμαντέρ]. Ελλάδα.

2. Παγκόσμιος Ιστός

2.1. Βιβλία

Briggs, A., & Burke, P. (2007). *A social History of the Media. From Gutenberg to the Internet* (Β' εκδ.). Polity.

Cisler, S. (Επιμ.). (2001, Ιούλιος). *Planning for Sustainability - How to Keep Your ICT Project Running*. Ανάκτηση Απρίλιος 2008, από Relief International - Educational Division - Schools Online:
<http://schoolsonline.org/resources/sustainability/index.htm#author>

Dreyfus, H. L. (2003). *Το Διαδίκτυο*. (Γ. Ναθαναήλ, Επιμ., & Γ. Μπουρλάκης, Μεταφρ.) Αθήνα: Κριτική.

Kierkegaard, S. The Present Age. Στο *Two Ages* (R. Hooker, Μεταφρ.). Ανάκτηση Ιούνιος 2008, από sorenkierkegaard.org : <http://sorenkierkegaard.org/texts/text14.htm>.

Levy, P. (1999). *Δυνητική Πραγματικότητα (Realite Viruelle)*. (Μ. Καραχάλιος, Μεταφρ.) Αθήνα: Κριτική.

McLuhan, M. (1986). *the Gutenberg galaxy the making of typographing man*. Toronto: University of Toronto Press.

Walsh, W. H. (1985). *Εισαγωγή στη Φιλοσοφία της Ιστορίας* (Β' εκδ.). (Φ. Κ. Βώρος, Μεταφρ.) Αθήνα: MIET.

Web-based Education Commission. (2000, Δεκέμβριος). *The Power of the Internet for Learning: Moving from Promise to Practice*. Ανάκτηση Απρίλιος 17, 2008, από <http://interact.hpcnet.org/webcommission/index.htm>

Γερμένης, Α. Ε. (1999). *Από τον Γουτεμβέργιο στο Internet*. Αθήνα: Παπαζήσης.

Νεγροπόντης, Ν. (2001). *Ψηφιακός Κόσμος*. (Α. Κατσίκας, Μεταφρ.) Αθήνα: Καστανιώτης.

Πλάτων. (2004). *Μύθοι* (Τόμ. Α). (Δ. Λυπούρλης, Θ. Μαυρόπουλος, Κ. Ζήτρος, Επιμ., & Η. Σ. Σπύροπουλος, Μεταφρ.) Ζήτρος.

Πλάτων. (2004). *Μύθοι* (Τόμ. Β). (Δ. Λυπούργης, Θ. Μαυρόπουλος, Ζ. Κων., Επιμ., & Η. Σ. Σπυρόπουλος, Μεταφρ.) Αθήνα: Ζήτρος.

2.2. Άρθρα

Abdullah, M. H. (2003, Δεκέμβριος). The Impact of Electronic Communication on Writing. *Digest* (188), σσ. Ανάκτηση Απρίλιος 2008, από:
<http://www.indiana.edu/~reading/ieo/digests/d188.html>.

Anderson, J. (1995, Αύγουστος). 'Cybarites', Knowledge Workers and New Creoles on the Superhighway. *Anthropology Today* , 11 (4), σσ. 13-15. Ανάκτηση Μάιος 19, 2008, από JStor: <http://www.jstor.org/stable/2783107> .

Baudrillard, J. (1998). *Simulacra and Simulations*. (M. Poster, Επιμ.) Ανάκτηση Μάιος 2008, από European Graduate School:
<http://www.egs.edu/faculty/ baudrillard/ baudrillard-simulacra-and-simulations.html>.

Capurro, R. (2000). Hermeneutics and the Phenomenon of Information. (C. Mitcham, Επιμ.) *Metaphysics, Epistemology, and Technology. Research in Philosophy and Technology* (19), σσ. 79-85. Ανάκτηση Μάιος 2008, από το προσωπικό site του Rafael Capurro: <http://www.capurro.de/ny86.htm>.

Free Web Tools Vitalize History Lessons. (2007, Νοέμβριος). *T.H.E Journal* , 34 (11), σ. 12.

Freeman, W. J. (1991, Φεβρουάριος). The Physiology of Perception. *Scientific American* , 264 (2), σσ. 78-85. Ανάκτηση Ιούνιος 2008 από
<http://cogprints.org/43/0/perception2.html>.

Gabriel, I. J., & Nyshadham, E. (2008). *A Cognitive Map of People's Online Risk Perceptions and Attitudes: An Empirical Study*. Ανάκτηση Ιούνιος 2008, από Proceedings of the 41st Hawaii International Conference on System Sciences:
<http://csdl2.computer.org/comp/proceedings/hicss/2008/3075/00/30750274.pdf>

Houston, M. J., Childers, T. L., & Heckler, S. E. (1987, November). Picture-Word Consistency and the Elaborative Processing of Advertisements. *Journal of Marketing*

Research , 24 (4), σσ. 359-369. Ανάκτηση Αύγουστος 2008, απο Jstor: <http://www.jstor.org/pss/3151383>.

Kaase, M. (2000, July). Political Science and the Internet. *International Political Science Review / Revue internationale de science politique* , 21 (3), σσ. 265-282. Ανάκτηση Μάιος, 2008 από JSTOR: <http://www.jstor.org/stable/1601236>.

Knights, M. (2008, Φεβρουάριος). Virtual Research. *History Today* , 58 (2), σσ. 32-33. Από Wilson Web.

McClelland, J. L., Mirman, D., & Holt, L. L. (2006). Are there interactive processes in speech perception? *Science Direct* , 10 (8), σσ. 363-369. Ανάκτηση Ιούνιος 2008 από πανεπιστήμιο Stanford: [http://www-
psych.stanford.edu/~jlm/papers/McCMirmanHolt06_TiCS.pdf](http://www-psych.stanford.edu/~jlm/papers/McCMirmanHolt06_TiCS.pdf) .

Ojala, M. (2007, Νοέμβριος / Δεκέμβριος). Everything Old Is New (and Online) Again. *Online* , 31 (6), σ. 5. Ανάκτηση από Wilson Web.

O'Malley, M., & Rosenzweig, R. (1997, June). Brave New World or Blind Alley? American History on the World Wide Web. *Journal of American History* , 84 (1). Ανάκτηση Αύγουστος, 2008 απο CHNM: <http://chnm.gmu.edu/resources/essays/d/13>.

Rosenzweig, R. (2005, June 24). Digital Archives Are a Gift of Wisdom to Be Used Wisely. *The Chronicle of Higher Education* , 51 (42), σσ. B20. Ανάκτηση Σεπτέμβριος 2008, από Center for History and New Media : <http://chnm.gmu.edu/resources/essays/essay.php?id=32>.

Rosenzweig, R. (2006, June). Can History be Open Source? Wikipedia and the Future of the Past. *The Journal of American History* , 93 (1), σσ. 117-146. Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Center for History and New Media : <http://chnm.gmu.edu/resources/essays/d/42>.

Schatzki, T. R. (2003, Δεκέμβριος). Nature and Technology in History. *History and Theory* , 42, σσ. 82-93.

Skurzynski, G. (1999, Άνοιξη). It's a Wired World after All: Children, Books, and the Internet. *Theory into Practice* , 38 (3), σσ. 178-183. Ανάκτηση Μάιος 19, 2008, από JStor: <http://www.jstor.org/stable/1477309> .

Steel, C. (2003). *Investigating Concept Mapping and Stimulated Recall to Reveal Academic Teacher Beliefs and How They are Enacted Through Learning Designs for the Web*. Ανάκτηση Ιούνιος 2008, από University of Queensland Australia: <http://espace.library.uq.edu.au/view/UQ:99757>

Turkle, S. (1996, Δεκέμβριος 1). Virtuality and Its Discontents Searching for Community in Cyberspace. *The American Prospect* , 7 (24), σσ. Ανάκτηση Μάιος 2008, από <http://www.prospect.org/print/v7/24/turkle-s.html>.

Valente, L. F. (1988, Summer). Fiction and the Reader: The Prefaces of Tutameia. *Hispanic Review* , 56 (3), σσ. 349-362. Ανάκτηση Σεπτέμβριος, 2008 από JSTOR: <http://www.jstor.org/stable/474024>.

Whitaker, M. P. (2004, Άνοιξη). Tamilnet.com: Some Reflections on Popular Anthropology, Nationalism, and the Internet. *Anthropological Quarterly* , 77 (3), σσ. 469-498. Ανάκτηση Μάιος 2008 από JStor: <http://www.jstor.org/stable/3318230>.

Žižek, S. (n.d.). *Cyberspace Between Perversion and Trauma*. Ανάκτηση Ιούνιος 2008, από European Graduate School: <http://www.egs.edu/faculty/zizek/zizek-the-cyberspace-real.html>.

2.3. Διαλέξεις.

Žižek, S. (2007, Οκτώμβριος 4). The Liberal Utopia. *Προπόλαια Πανεπιστημίου Αθηνών - Αμφιθέατρο Δρακόπουλου*. Αθήνα, Ελλάδα: Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης & Π.Μ.Σ. Πολιτική Επιστήμη και Κοινωνιολογία.

2.4. Παγκόσμιος Ιστός

Bošković, A. (n.d.). *Multiculturalism and the End of History*. Ανάκτηση Μάιος 2008, από <http://www.gape.org/sasa/multiculturalism.htm>

Heylighen, F. (n.d.). *Evolution of Memes on the Network: from chain-letters to the global brain*. Ανάκτηση Σεπτέμβριος 2, 2008, από Principia Cybernetica Web: <http://pespmc1.vub.ac.be/Papers/Memesis.html>

<http://www.genadios.com/data/data/index.htm>. (n.d.). Ανάκτηση Ιούνιος 22, 2008, από Εκδόσεις Γενναδείου Σχολής.

Keefe, P. (n.d.). *Can History Survive the Internet?* Ανάκτηση Ιούνιος 2007, από http://www.optimizemag.com/blog/archives/2007/05/can_history_sur.html

Maclean, D. (2002, Ιανουάριος 25). *Hegel, Zizek & Substance As Subject Multiculturalism, Sept 11th, & The Afghan Refugee Crisis*. Ανάκτηση Μάιος 2008, από Ethnical Politics: <http://www.ethicalpolitics.org/seminars/davie1.htm>

Shaviro. (n.d.). *Retconning History*. Ανάκτηση Απρίλιος 2008, από The Pinocchio Theory: <http://www.shaviro.com/Blog/?p=503>

Theall, D. (n.d.). *From the Cyberglobal Chaosmos to the Gutenberg Galaxy: The Prehistory of Cyberelectronic Language(s)*. Ανάκτηση Μάιος 2008, από The media Ecology Association: http://www.media-ecology.org/publications/MEA_proceedings/v3/Theall03.pdf

2.5. Ειδησεογραφία

Guernsey, L. (2000, Ιούνιος 29). The Search Engine as Cyborg. *New York Times*. Ανάκτηση Ιούνιος 2008, από *New York Times*: <http://query.nytimes.com/gst/fullpage.html?res=9A01EFDF1E30F93AA15755C0A9669C8B63> .

Fildes, J. (2007, Νοέμβριος 12). Meeting the Man Behind Moore's Law. *BBC News*. Ανάκτηση Ιούνιος 2008 από BBC: <http://news.bbc.co.uk/go/pr/fr/-/2/hi/technology/7080646.stm> .

Harmon, A. (2001, Νοέμβριος 21). A Nation Challenged: The Dissenters; Demonstrators Find That the Web is a Powerful Tool. *New York Times* .

Harmon, A. (2003, Σεπτέμβριος 1). As Digital Vandals Disrupt the Internet, A Call for Oversight. *New York Times* .

Harmon, A. (1999, Απρίλιος 5). Crisis in the Balkans: The Chat Rooms; War Waged on the Web: Killers Without Context. *New York Times* .

Harmon, A. (2001, Νοέμβριος 11). Cyberclasses in Session. *New York Times* .

Harmon, A. (2005, Νοέμβριος 16). Finding Information Online from Peers and Professionals. *New York Times* .

Harmon, A. (2001, Αύγουστος 25). Group Deletes Some Data about Voters from Internet. *New York Times* .

Harmon, A. (2000, Ιούνιος 25). Ideas & Trends: No Safety Net; Living Riskier Electronically. *New York Times* .

Harmon, A. (2004, Ιανουάριος 25). Ideas & Trends; Politics of the Web: Meet, Greet, Segregate, Meet Again. *New York Times* .

Harmon, A. (1999, Φεβρουάριος 20). Internet Changes Language for :-) & :- (. *New York Times* .

Harmon, A. (1999, Αύγουστος 9). Internet Sale of Nazi Books in Germany Assailed. *New York Times* .

Harmon, A. (1998, Απρίλιος 30). On Line Trail to an off - Line Killing. *New York Times* .

Harmon, A. (2003, Δεκέμβριος 26). Rituals; Making Memories in Real Time. *New York Times* .

Harmon, A. (2001, Ιούλιος 17). Technology Briefing / Internet: Closing the Rich - Poor Gap. *New York Times* .

Harmon, A. (2004, Ιανουάριος 2004). Technology; A Real- Life Debate on Free Expression in a Cyberspace City. *New York Times* .

Harmon, A. (2004, Φεβρουάριος 5). The 2004 Campaign: The Internet; Survey Finds 'Opinion Leaders' Logging on for Political News. *New York Times* .

Harmon, A. (2001, Σεπτέμβριος 23). The Search for Intelligent Life on the Internet. *New York Times* .

Harmon, A. (2004, Μάιος 14). The Struggle for Iraq: The Internet; New Technology Loosens Controls over Images of War. *New York Times* .

Harmon, A. (2002, Σεπτέμβριος 11). The Toll; Real Solace in a Virtual World: Memorials Take Root on the Web. *New York Times* .

Harmon, A. (2003, Φεβρουάριος 16). Threats and Responses: The Scientists; Journal Editors to Consider U.S. Security in Publishing. *New York Times* .

Harmon, A. (2002, Ιούνιος 24). Use of Internet is More Active at High Speed. *New York Times* .

Harmon, A. (1998, Ιούνιος 29). We the People of the Internet; Cybercitizens Debate How to Form On-Line Union, Perfect or Otherwise. *New York Times* .

Nobel laureate Pamuk slams penal code and YouTube ban in Turkey. (2008).

Hürriyet. Ανάκτηση Οκτώβριος 2008 από *Hürriyet*:

<http://www.hurriyet.com.tr/english/world/10123400.asp?scr=1> .

Oppenheimer, T. (1997, Ιούλιος). The computer delusion. *The Atlantic Monthly* , 280 (1), σσ. 45-62. Ανάκτηση Ιούνιος 2008 από

<http://www.theatlantic.com/issues/97jul/computer.htm>.

The triumph of English. (2001, December 20). *The Economist*. Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από *Economist*:

http://www.economist.com/world/europe/displayStory.cfm?Story_ID=883997 .

Βεργού, Ν. (2007, Μάρτιος 13). «Πόλεμος» θερμοκέφαλων ή προβοκάτσια με φερετζέ;. *Ελευθεροτυπία*. Ανάκτηση Ιούνιος 2008 από *Enet*:

http://www.enet.gr/online/online_hprint?q=%F3%F4%E1%F5%F1%E1%DD%F4%EF&a=&id=10538884 .

Γιανναράκης, Ι. (2006, Σεπτέμβριος 17). Ο Γουτεμβέργιος, οι εφημερίδες και το Internet. *Το Βήμα*. Ανάκτηση Μάιος 2008 από:

<http://tovima.dolnet.gr/print.php?e=B&f=14867&m=A52&aa=3> , A52.

Γιανναράκης, Γ. (2007, Απρίλιος 8). Πληροφοριακή έκρηξη! *Το Βήμα*. Ανάκτηση Μάιος 2008, από *Το Βήμα onLine*:

<http://tovima.dolnet.gr/print.php?e=B&f=15033&m=D22&aa=2> , D22.

Εκδοτικός οίκος ετοιμάζει τον ετήσιο τόμο της wikipedia. (2008, Απρίλιος 24).

Ανάκτηση Μάιος 2008, από PC World:

http://www.pcw.gr/default.php?pid=8&art_id=3134

Ελευθεριάδου, Ε. (1997, Οκτώβριος 27). Τα Ίμια... παιχνίδι CD-ROM. *Τα Νέα*.

Ανάκτηση Ιούνιος 2008, από [http://ta-](http://ta-nea.dolnet.gr//Article.aspx?d=19971027&nid=3986681)

[nea.dolnet.gr//Article.aspx?d=19971027&nid=3986681](http://ta-nea.dolnet.gr//Article.aspx?d=19971027&nid=3986681) .

Κ., Σ. (2008, Μάιος 5). Απαγόρευσαν από τη Wikipedia το Υπουργείο Δικαιοσύνης των ΗΠΑ. *e-go.gr* . [http://new.e-](http://new.e-go.gr/general.asp?catid=6424&subid=20110&tag=50...)

[go.gr/general.asp?catid=6424&subid=20110&tag=50...](http://new.e-go.gr/general.asp?catid=6424&subid=20110&tag=50...)

Καφαντάρης, Τ. (2006, Ιουνιός 4). Το μέλλον του διαδικτύου. *Το Βήμα*. Ανάκτηση

Μάιος 2008, από <http://tovima.dolnet.gr/print.php?e=B&f=14779&m=H02&aa=1> , H02.

Κέζα, Α. (2007, Ιούνιος 24). Το Googol και το Google. *Το Βήμα*. Ανάκτηση Μάιος 2008, από <http://tovima.dolnet.gr/print.php?e=B&f=15094&m=S04&aa=1> , S04.

Μανδραβέλης, Π. (2008, Απρίλιος 20). Τα μυστήρια της δωρεάν πληροφορίας.

Καθημερινή , 24.

Φράγκος, Σ. (2005, Σεπτέμβριος 18). Τζίμης Γουέιλς Ο οραματιστής της

ηλεκτρονικής εγκυκλοπαίδειας. *Το Βήμα*. Ανάκτηση Μάιος 2008, από

<http://tovima.dolnet.gr/print.php?e=B&f=14568&m=D13&aa=1> , D13.

Παπαγιαννίδου, Μ. (2007, Μάρτιος 25). Το φετίχ της ανωνυμίας. *Το Βήμα*. Ανάκτηση

Μάιος 2008, από <http://tovima.dolnet.gr/print.php?e=B&f=15022&m=S02&aa=1> , S02.

Παπαδημητρίου, Χ. (2006, Νοέμβριος 19). "Ψηφιακός" πολιτισμός. *Το Βήμα*, H08.

(Θ. Λαϊνάς, Συνέντευξη στον/στην) Ανάκτηση Μάιος 2008, από

<http://tovima.dolnet.gr/print.php?e=B&f=14920&m=H08&aa=1>.

Πώς ένα site ξεσκέπασε τις "επιμέλειες" κρατικών οργανώσεων και πολυεθνικών εταιριών στη Wikipedia. (2007, Σεπτέμβριος 1). *Ελεύθερος Τύπος*. Ανάκτηση Μάιος 2008, από <http://www.e-tipos.com/newsitem?id=8467>.

Τσιμιτάκης, Μ. (2008, Μάρτιος 2). Αδύνατη η καταστολή στον κυβερνοχώρο. *Καθημερινή*. Ανάκτηση Μάιος 2008, από http://news.kathimerini.gr/4Dcgi/4Dcgi/_w_articles_civ_12_02/03...

Φάρμπερ, Ν. (2006, Σεπτέμβριος 24). "Φοβάται το Διαδίκτυο όποιος φοβάται τη φωνή σου". *Το Βήμα*, Η08. (Τ. Καφαντάρης, Συνέντευξη στον/στην) Ανάκτηση Μάιος 2008, από <http://tovima.dolnet.gr/print.php?e=B&f=14873&m=H08&aa=1>.

2.6. Λογοτεχνία

Forster, M. E. (1909). *The Machine Stops*. Ανάκτηση Μάιος 2008, από <http://c-wd.net/machine/>.

2.7. Οπτικοακουστικά

MegaChannel (Τηλεοπτικό κανάλι). (5/3/2007). *Ιντερνέτ. "Πόλεμος μεταξύ Ελλήνων και Τούρκων στο Διαδίκτυο* [Δελτίο ειδήσεων]. Ελλάδα. Ανάκτηση Οκτώβριος 2008 από Dailymotion: http://www.dailymotion.com/video/x1dfzd_kemalkaistavraetos.

Παράρτημα Ι – Γλωσσάρι.

Google Search

Η Google search ανήκει στην Google Inc. και αποτελεί την πιο δημοφιλή μηχανή αναζήτησης του διαδικτύου.

Η μηχανή αναζήτησης της Google δημιουργήθηκε το 1997 από τον Larry Page και τον Sergey Brin. Η λέξη Google, είναι μια τεχνίτη λέξη και προέρχεται από την λέξη Googol που αναφέρεται στην αριθμητική αξία 10^{100} . Εξαιτίας της δημοτικότητας του ιστότοπου και τη διαδομένη χρήση της λέξης στην καθημερινή γλώσσα, το ρήμα “google” προστέθηκε στο λεξικό της αγγλικής γλώσσας Merriam Webster και στο λεξικό Oxford English Dictionary, και σημαίνει «Να χρησιμοποιείς τη μηχανή αναζήτησης της Google για να ανακτήσεις πληροφορίες από το διαδίκτυο».

Το πατενταρισμένο αλγοριθμικό σύστημα αναζήτησης της Google ονομάζεται **PageRank** και αποτελεί συνδυασμό του αριθμού συνδέσεων κάθε ιστοσελίδας (πόσες δηλαδή ιστοσελίδες χρησιμοποιούν υλικό από τη συγκεκριμένη ιστοσελίδα) και ενός ανθρωποκεντρικού συστήματος κριτηρίων που καθορίζουν τη βαρύτητας της κάθε ιστοσελίδας.

Information Overload

Η αδυναμία του χρήστη να ιεραρχήσει και να επεξεργαστεί την ολοένα αυξανόμενη ροή πληροφοριών που δέχεται ιδιαίτερα μέσω του παγκόσμιου ιστού.

Internet Protocol

Το Internet Protocol είναι ένα πρωτόκολλο επικοινωνίας που χρησιμοποιείται για τη μετάδοση δεδομένων, σε μορφή πακέτων (**packets**, ψηφιακά αρχεία διαιρεμένα σε κομμάτια) μεταξύ δύο ή περισσότερων υπολογιστών (ή δικτύων υπολογιστών) που επικοινωνούν μεταξύ τους (**internetworking**).

Internet Protocol Address

Η IP address είναι μια αριθμητική ταυτότητα που χορηγείται από τις συσκευές που συμμετέχουν σ' ένα υπολογιστικό δίκτυο που χρησιμοποιεί το Internet Protocol.

Οι IP address χωρίζονται ανάλογα με τον παροχέα και τον λογαριασμό κάθε χρήστη, σε **Στατικές** (κάθε φορά η συσκευή που συνδέεται σ' ένα δίκτυο υπολογιστών λαμβάνει την ίδια IP address) και σε **Δυναμικές** (κάθε φορά η συσκευή που συνδέεται σ' ένα δίκτυο υπολογιστών λαμβάνει μια τυχαία διαθέσιμη IP address).

IP locator

Τα IP locator είναι είδος εφαρμογών που διατίθενται στον παγκόσμιο ιστό και εξυπηρετούν στον εντοπισμό της γεωγραφικής προέλευση μιας IP address.

Uniform Resource Locator (Ενιαίος Εντοπιστής Πόρων)

Ο URL, είναι μια συμπιεσμένη γραμμή αλφαριθμητικών χαρακτήρων που ονοματοθετεί έναν πόρο στον παγκόσμιο ιστό (Uniform Resource Identifier) και παρέχει επιπρόσθετες πληροφορίες όπως σε ποιο σημείο είναι διαθέσιμος ο πόρος και τι πρωτόκολλο επικοινωνίας απαιτείται για την ανάκτηση του.

Upload (≈ ανεβάζω, ανέβασμα στην ελληνική αργκό)

Ο όρος Upload (ή **Uploading**) περιγράφει την μεταφορά ηλεκτρονικών αρχείων μεταξύ δύο υπολογιστικών συστημάτων.

Uploader (≈ αποστολέας)

Uploader ονομάζεται ο χρήστης που μεταφέρει ηλεκτρονικά αρχεία μεταξύ δύο υπολογιστικών συστημάτων.

Wikipedia

Η Wikipedia είναι μια δωρεάν (ανάγνωση και αναπαραγωγή), πολύγλωσση και ανοιχτού περιεχομένου εγκυκλοπαίδεια που διευθύνεται από το μη κερδοσκοπικό ίδρυμα Wikipedia Foundation.

Η λέξη Wikipedia προέρχεται από τη σύνθεση των **wiki** (τεχνολογία που επιτρέπει τη δημιουργία ιστοτόπων μέσω της συνέργειας πολλαπλών χρηστών) και **pedia** (το δεύτερο συστατικό της λέξης Encyclopedia).

Η Wikipedia δημιουργήθηκε το 2001, από τον Jimmy Wales και τον Larry Sanger, ως συμπληρωματικό έργο της Nupedia (2000-2003). Η Nupedia ήταν ένα δωρεάν εγκυκλοπαιδικό έργο, γραμμένο από ειδικούς στην αγγλική γλώσσα. Η εγκυρότητα κάθε άρθρου της, ελεγχόταν μέσα από τυπικές διαδικασίες (**peer review**). Η δυστοκία ωστόσο παραγωγής άρθρων (24 άρθρα συνολικά), οδήγησε στη διακοπή του εγχειρήματος το 2003.

Τα εγκυκλοπαιδικά λήμματα (**articles**) της Wikipedia “δεν ανήκουν” σε κάποιον και είναι απόρροια της συλλογικής εργασίας εθελοντών απ’ όλο τον κόσμο· σχεδόν όλα τα λήμματα είναι ανοιχτά σε αλλαγές απ’ οποιονδήποτε έχει πρόσβαση στον ιστότοπο της Wikipedia.

Τα λήμματα της Wikipedia διέπονται από τις αρχές της ουδετερότητας (**neutral point-of-view** ή **npoV**) και της αμεροληψίας (**nonbiased**). Τα λήμματα της Wikipedia δεν πρέπει να βασίζονται τέλος σε κάποια πρωτότυπη εργασία αλλά σε κοινώς αποδεκτή γνώση.

Η Wikipedia foundation δεν λογοκρίνει τα λήμματα της Wikipedia (εξαίρεση αποτελούν λήμματα που έχουν υποστεί βανδαλισμό) βάσει περιεχομένου (π.χ., πορνογραφία) και “πολιτικής ορθότητας” (το σημαντικότερο παράδειγμα του ανωτέρω είναι το λήμμα με τις απεικονίσεις του προφήτη Μωάμεθ), ωστόσο τα άρθρα υπόκεινται στους νόμους περί πνευματικής ιδιοκτησίας

Κάθε λήμμα της Wikipedia συνοδεύεται από τον υποτομέα **History** όπου υπάρχουν όλες οι προηγούμενες εκδόσεις του λήμματος και τον υποτομέα **Discussion** όπου υπάρχει ο σχετικός διάλογος μεταξύ των συντακτών για τη μεθοδευμένη σύνταξη του αντίστοιχου λήμματος.

Η **κριτική** που επιδέχεται η Wikipedia εστιάζεται κυρίως στην “ανοιχτή” φύση της σύνταξης των λημμάτων. Σε γενικές γραμμές θεωρείται αξιόπιστη ωστόσο είναι αδύνατη η διασφάλιση της εγκυρότητας κάθε άρθρου σε δεδομένη χρονική στιγμή. Για την επίλυση των ανωτέρω προβλημάτων έχουν αναπτυχθεί μια σειρά μέτρων όπως η εσωτερική βαθμολογία κάθε άρθρου, αυτοματοποιημένα προγράμματα που εντοπίζουν βανδαλισμούς κ.α.

Την άνοιξη του 2008 τέλος, η Wikipedia αριθμούσε πάνω από 10 εκατομμύρια εγκυκλοπαιδικά λήμματα σε 253 γλώσσες (το ένα τέταρτο περίπου των οποίων ήταν γραμμένα στην αγγλική γλώσσα) και αποτελεί σήμερα τη μεγαλύτερη και πιο δημοφιλή πηγή αναφορών στο διαδίκτυο.

Περισσότερες Πληροφορίες:

Rosenzweig, R. (2006, June). Can History be Open Source? Wikipedia and the Future of the Past. The Journal of American History, 93 (1), σσ. 117-146. Ανάκτηση Αύγουστος 2008, από Center for History and New Media : <http://chnm.gmu.edu/resources/essays/d/42>.

Wikiscanner

Το Wikiscanner είναι ένα πρόγραμμα που διατίθεται δωρεάν στο διαδίκτυο [<http://wikiscanner.virgil.gr/>] και ανιχνεύει τις IP διευθύνσεις των συντακτών της Wikipedia, ενώ παράλληλα ταυτοποιεί ένα μέρος των IP διευθύνσεων με ακαδημαϊκά ιδρύματα, κυβερνητικούς οργανισμούς και πολυεθνικές εταιρίες.

Σύμφωνα με τον δημιουργό του ιστότοπου Virgil Griffith, κατασκεύασε τον ιστότοπο, όταν διάβασε πως πολλά μέλη του Κογκρέσου “διόρθωναν” προς όφελος τους, τις σχετικές με το πρόσωπο τους καταχωρήσεις της Wikipedia.

YouTube

Το YouTube είναι ένας ιστότοπος όπου οι χρήστες μπορούν να παρακολουθούν βίντεο άλλων χρηστών ή να κάνουν upload δικά τους βίντεο.

Το YouTube δημιουργήθηκε τον Φεβρουάριο του 2005. Τον Νοέμβριο του 2006 η Google εξαγόρασε τον ιστότοπο για το ποσό των 1,65 δισεκατομμυρίων δολαρίων.

Δεν υπάρχουν ιδιαίτερα στατιστικά δεδομένα για τον ιστότοπο, το καλοκαίρι του 2006 ωστόσο η εταιρία ανακοίνωσε πως παρακολουθούνταν 100 εκατομμύρια βίντεο ημερησίως, 50 χιλιάδες βίντεο προσθέτονταν στον ιστότοπο κάθε μέρα και υπήρχαν περίπου 79 εκατομμύρια χρήστες του ιστότοπου. Τα επόμενα χρόνια ο ιστότοπος γιγαντώθηκε ακόμη περισσότερο. Τον Απρίλιο του 2008 το YouTube φιλοξενούσε περί τα 83,4 εκατομμύρια βίντεο.

Τέλος η δημοτικότητα του ιστοτόπου (3^ο πιο δημοφιλής ιστότοπος στο διαδίκτυο) έχει δημιουργήσει διαδικτυακές διασημότητες (**YouTube Internet Celebrities**), που μέσω των βίντεο τους κατάκτησαν αναγνωσιμότητα (όχι πάντα θετικού πρόσημου) στην πατρίδα τους ή και παγκοσμίως λόγω των βίντεο τους. Τέτοιες διασημότητες συχνά μεταπηδούν στη τηλεόραση ή στην μουσική παραγωγή.

Βικιπαίδεια

Η Βικιπαίδεια είναι η έκδοση της Wikipedia στην ελληνική γλώσσα.

Διαδικτυακή πύλη (Web Portal)

Μια διαδικτυακή πύλη συγκεντρώνει και ομογενοποιεί πληροφορίες από διαφορετικές πηγές. Συχνά παρέχει εξατομικευμένες υπηρεσίες όπως ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και ειδήσεις (παραδείγματα: Yahoo, otenet.gr κ.α.).

Διαδικτυακό μιμίδιο (Internet Meme)

Μιμίδιο είναι η βασική μονάδα πολιτισμικής κληρονομιάς. Ο όρος προτάθηκε το 1976 από τον Richard Dawkins, για να περιγράψει την μετάδοση πολιτισμικών ιδεών μεταξύ ανθρώπων, κατ' αναλογία της μεταφορά γενετικού υλικού από τον γονέα στο παιδί.

Ο όρος Διαδικτυακό Μιμίδιο χρησιμοποιείται για να περιγράψει τη μετάδοση πολιτισμικών ιδεών μέσω της τεχνολογίας του διαδικτύου.

Περισσότερες πληροφορίες:

Heylighen, F. (n.d.). Evolution of Memes on the Network: from chain-letters to the global brain. Ανάκτηση Σεπτέμβριος 2, 2008, από Principia Cybernetica Web:

<http://pespmc1.vub.ac.be/Papers/Memesis.html>

Διαδικτυακό Φόρουμ (Internet Forum ή Message Board)

Διαδικτυακό Φόρουμ είναι ένας ψηφιακός πίνακας ανακοινώσεων. Φιλοξενείται σε υποτομείς ευρύτερων ιστοτόπων ή σε εξειδικευμένους ιστότοπους διαλογικού χαρακτήρα.

Διαδίκτυο (Internet)

Το διαδίκτυο είναι ένα παγκόσμιο πλέγμα διασυνδεμένων δικτύων υπολογιστών που ανταλλάσσουν δεδομένα και χρησιμοποιούν τη τυποποιημένη Σουίτα Πρωτοκόλλων Διαδικτύου (TCP/IP).

Ηλεκτρονικό Βιβλίο (e-book)

Το ηλεκτρονικό βιβλίο αποτελεί το ηλεκτρονικό ανάλογο του έντυπου βιβλίου. Στα πλεονεκτήματα του περιλαμβάνονται η εύκολη αναζήτηση λέξεων μέσα στο κείμενο, οι υπερσυνδέσμοι, το μικρό κόστος παραγωγής και η δυνατότητα διατήρησης μεγάλης βιβλιοθήκης σε μηδενικό φυσικό χώρο.

Ιστολόγιο (Weblog ή Blog)

Το ιστολόγιο είναι ένας ιστότοπος, που συνήθως διατηρείται από ένα συντάκτη, και περιλαμβάνει περιοδικές εγγραφές, σε μορφή ημερολογίου.

Ιστοσελίδα (Web Page)

Η ιστοσελίδα είναι μια συλλογή πληροφοριών συμβατή για προβολή μέσω του παγκόσμιου ιστού. Πολλές ιστοσελίδες μαζί συνθέτουν έναν ιστότοπο.

Ιστότοπος ή ιστοχώρος ή δικτυακός τόπος (Website)

Ο ιστότοπος είναι μια συλλογή ιστοσελίδων, εικόνων και άλλων ψηφιακών μέσων τα όποια φιλοξενούνται στην ίδια περιοχή του παγκόσμιου ιστού.

Λέξη κλειδί (Keyword)

Μια λέξη κλειδί είναι μια λέξη ή έννοια συγκεκριμένης σημασίας που χρησιμοποιείται σαν κλειδί ή κωδικός για άλλες λέξεις ή πληροφορίες.

Οι μηχανές αναζήτησης χρησιμοποιούν λέξεις κλειδιά για τον εντοπισμό σχετικών ιστοσελίδων.

Μηχανή Αναζήτησης (Web Search Engine)

Οι μηχανές αναζήτησης είναι είδος εφαρμογών που διατίθενται στον παγκόσμιο ιστό και εξυπηρετούν στην αναζήτηση πληροφοριών μέσα στο παγκόσμιο ιστό.

Παγκόσμιος Ιστός (World Wide Web)

Ο Παγκόσμιος Ιστός είναι ένα σύστημα διασυνδεδεμένων υπερκειμένων που χρησιμοποιεί το Διαδίκτυο ως υποδομή.

Στην ελληνική γλώσσα η έννοια του διαδικτύου επικαλύπτει την έννοια του παγκόσμιου ιστού, αν και αποτελούν δυο διακριτές έννοιες. Σε γενικές γραμμές το διαδίκτυο είναι η τεχνολογία που επιτρέπει τη λειτουργία του παγκόσμιου ιστού, ενώ ο παγκόσμιος ιστός είναι το περιβάλλον στο οποίο ο χρήστης εργάζεται.

Προφίλ Χρήστη (User Profile)

Το προφίλ χρήστη είναι συνήθως μια εξατομικευμένη ιστοσελίδα, που διατίθεται σε εγγεγραμμένους χρήστες ενός ιστοτόπου και περιέχει μια σειρά προσωπικών δεδομένων που αφορά τον αντίστοιχο χρήστη .

Πρωτόκολλο Ελέγχου Μετάδοσης (Transmission Control Protocol)

Το TCP είναι υπεύθυνο για την αξιόπιστη αποστολή και λήψη δεδομένων στο Διαδίκτυο. Μαζί με το IP Protocol αποτελούν την **Σουίτα Πρωτοκόλλων Διαδικτύου TCP/IP (Internet Protocol Suite)**.

Υπερύνδεσμος (hyperlink)

Ο υπερσύνδεσμος είναι ένας μη γραμμικός τρόπος οργάνωσης πληροφοριών.

Όταν ο υπερσύνδεσμος έχει κειμενική μορφή ονομάζεται **υπερκείμενο (hypertext)** και μπορεί να αποτελεί μια αναφορά ή ένα στοιχείο πλοήγησης ενός κειμένου σε κάποιο άλλο τομέα του ίδιου κειμένου ή σ' ένα ξεχωριστό κείμενο

Όταν ο υπερσύνδεσμος συνδέει μη κειμενικά αρχεία ονομάζεται **hypermedia**.

Παράρτημα II – Έρευνα

1. Επεξήγηση Κωδικοποίησης

Λόγω της απουσίας σχετικής έρευνας, δημιουργήθηκε ένα σύστημα κωδικοποίησης, με σκοπό να καλύψει τις ανάγκες της παρούσης εργασίας και ίσως να χρησιμοποιηθεί με κάποιες τροποποιήσεις σε επόμενες εργασίες.

Αποδελτίωση YouTube

				1
Ταυτότητα έρευνας				2
Κωδ.	3	Ημερ. Κατάτα.		5
Όρ. Αναζήτ.	4	Ημερ. Εργασ.		6
Βίντεο				7
Όνομα	8	Κατηγορία		10
		Αρ. Κατάταξης		11
url	9	Σκοπός		12
		Διάρκεια		13
Ετικέτες				14
Στατιστικά Στοιχεία				15
Ημερ. upload	16	Favorited		18
Θεάσεις	17	Βαθμολογία		19
Περιεχόμενο				20
Θέμα				21
Στάση				22
Εικόνα				23
Ήχος				24
Αφηγητής / Συντονιστής				25
όνομα				26
περισ. πληρ.				27
ιδιότητα				28
Σχόλια Θεατών				29
Σχόλια	30	Αριθμός	32	
		Εθνικότητα	33	
Χώρα	31			
Uploader				34
Uploader / Ετ. ή Πρ.	35	Χώρα Προέλευσης		36
Διαδικτυακός τόπος				37
Σχόλια				38

Αποδελτίωση Παγκόσμιου Ιστού

				39
Ταυτότητα έρευνας 40				
Κωδ.	41	Ημερ. Κατάταξ.		43
Όρος αναζ.	42	Ημερ. εργασίας		44
Ηλεκτρονική Διεύθυνση 45				
Τύπος				46
Τίτλος				47
url				48
Ιστότοπος				49
url				50
Στατιστικά Στοιχεία 51				
Αρχ. Επεξεργ.	52	Αρ. Κατάταξης		54
Τελ. Επεξεργ.	53	Επισκεψιμότητα		55
Συνδέσεις				56
Περιεχόμενο 57				
Θέμα				58
Στάση				59
Σκοπός				60
Εικόνες	61	Βίντεο		62
Αρχεία				63
Βιβλιογραφία				64
Μοναδ. Αναφορές				65
Ιστότοπος 66				
Σκοπός				67
Περιεχόμενο				68
Σχόλια				69
Δημιουργός 70				
Δημιουργός				71
Χώρα	72	Εθνικότητα		73
Σχόλια				74

Έλεγχος εγκυρότητας αναφορών της Wikipedia

Αριθμός Παραπομπής	Παραπομπή	Κωδικός Ελέγχου
75	76	77

Αποδελτίωση διαδικτυακών Μιμιδίων

Όνομα Ιστ.	78
Url	79
Ημερομηνία	80
Τύπος Ιστοσ.	81
Βιβλιογραφ.	82
Παραπομπ.	83
Αλλαγές	84
Σχόλια	85

1. Παρούσα έρευνα και τίτλος Βίντεο (όπως εμφανίζεται στο YouTube)
2. Υποενοότητα της αποδελτίωσης όπου παρουσιάζονται στοιχεία σχετικά με την αποδελτίωση του βίντεο.
3. Κάθε βίντεο και ιστοσελίδα που αποδελτιώθηκε φέρει ένα μοναδικό κωδικό π.χ. y4.100.001.001n που το κάνει διακριτό από τα υπόλοιπα βίντεο / ιστοσελίδες και φέρει κάποια βασικά στοιχεία για το ίδιο. Ο κωδικός χωρίζεται στα εξής μέρη:

Τύπος ηλεκτρονικής διεύθυνσης (Xx.xxx.xxx.xxxx)

Ο τύπος ηλεκτρονικής διεύθυνσης δηλώνει το ηλεκτρονικό είδος της αποδελτιωθείσας ιστοσελίδας. Το πεδίο μπορεί να συμπληρωθεί από τις εξής τιμές:

y	Βίντεο από το YouTube
i	Ιστοσελίδα
w	Λήμμα της Wikipedia
b	Ιστολόγιο
f	Διαδικτυακό φόρουμ

Τυπολογία βάσει περιεχομένου (xX.xxx.xxx.xxxx)

Η τυπολογία βάσει περιεχομένου δηλώνει τη στάση των συντακτών της ιστοσελίδας και σε γενικές γραμμές το περιεχόμενο της ιστοσελίδας / βίντεο. Το πεδίο μπορεί να συμπληρωθεί από τις εξής τιμές:

1	Στρατευμένοι ιδιώτες (συχνά βραχίονες συλλόγων ομογένειας κ.α.) που συνοδεύουν συνήθως όσα γράφουν με βιβλιογραφία και τηρούν μετριοπαθής στάση. Στόχος τους είναι τις περισσότερες φορές η δημιουργία θετικού κλίματος στους πολίτες ξένων χωρών σχετικά με το εκάστοτε ζήτημα.
2	Στρατευμένοι ιδιώτες που “δεν κρατούν τα προσχήματα” και έχουν έντονα εθνικιστική στάση. Το υλικό που περιέχουν οι ιστοσελίδες αποτελεί σε γενικές γραμμές μετάφραση αντιλήψεων “εσωτερικής κατανάλωσης”.
3	Ιδιώτες που κρατούν ουδέτερη στάση

4	Εγκυκλοπαίδειες και γνωσιακοί φορείς.
5	Πανεπιστήμια
6	Μη κυβερνητικοί οργανισμοί.
7	Κυβερνητικοί οργανισμοί
8	Ειδησεογραφία

Λήμμα Αναζήτησης (xx.XXX.xxx.xxxx)

Το λήμμα αναζήτησης δηλώνει τις λέξεις κλειδιά που χρησιμοποιήθηκαν για την αναζήτηση (στη μηχανή αναζήτηση της Google, όταν αναζητούνται ιστοσελίδες και στη μηχανή αναζήτησης της YouTube όταν αναζητούνται βίντεο) της αποδελτιωθείσας σελίδας. Τα λήμματα αναζήτησης χωρίζονται σε έξι κατηγορίες με επιμέρους υποκατηγορίες:

000			Εστιασμένη αναζήτηση ή σύνδεση μέσω υπερσυνδέσμου.
100			Ελληνοτουρκικός πόλεμος
	100	<i>Greco Turkish 1919</i>	
	101	<i>Greco-Turkish war</i>	
200			Εθνικοαπελευθερωτικός αγώνας της Τουρκίας
	200	<i>Turkish War</i>	
300			Σμύρνη
	300	<i>Smyrna 1922</i>	
	310	<i>Smyrna War</i>	
	320	<i>Smyrna Greece</i>	
	330	<i>Smyrna Story</i>	
400			Ιστορία Ελλάδας και Τουρκίας
	400	<i>History Greece Turkey</i>	
	410	<i>Anatolia Greece Turkey</i>	
500			Γενικοί όροι αναζήτησης.
	501	<i>Izmir Smyrna Atrocities Kemal 1919 1922 Asia Minor, Greek Turkish</i>	

Κατάταξη ιστοσελίδας / βίντεο (xx.xxx.XXX.xxxx)

Ο αριθμός κατάταξης των ιστοσελίδων (μηχανή αναζήτησης Google) και ο αριθμός κατάταξης των βίντεο (εσωτερική κατάταξη της μηχανής αναζήτησης της YouTube) στο αντίστοιχο λήμμα αναζήτησης. Ο αριθμός φέρει τρία ψηφία. Σε περίπτωση εστιασμένης αναζήτησης το πεδίο συμπληρώνεται με τρία μηδενικά (000).

Εσωτερική αρίθμηση ιστοσελίδας / βίντεο (xx.xxx.xxx.XXXx)

Κάθε ιστοσελίδα / βίντεο που αποδελτιώνεται λαμβάνει ένα μοναδικό τριψήφιο αριθμό.

Στάση ιστοσελίδας / βίντεο (xx.xxx.xxx. xxx X)

Η στάση της ιστοσελίδας / βίντεο δηλώνει τη φίλια ή εχθρική στάση ενάντια σε κάποια “εθνική αντίληψη της ιστορίας” ή αν πρόκειται για ουδέτερη ή διαλογική ιστοσελίδα / βίντεο. Το πεδίο μπορεί να συμπληρωθεί από τις εξής τιμές:

g	Φιλελληνική ή/και Αντιτουρκική ιστοσελίδα / βίντεο
t	Φιλοτουρκική ή/και Ανθελληνική ιστοσελίδα / βίντεο
n	Ουδέτερη ιστοσελίδα / βίντεο
d	Διαλογική ιστοσελίδα / βίντεο (αφορά συνήθως ηλεκτρονικές πηγές τύπου internet forum)

4. Το λήμμα αναζήτησης που χρησιμοποιήθηκε.
5. Η ημερομηνία κατάταξης της ιστοσελίδας/ βίντεο.
6. Η ημερομηνία εργασίας για την αποδελτίωση της ιστοσελίδας/ βίντεο (μπορεί να διαφέρει από την ημερομηνία κατάταξης)
7. Υποεπινότητα της αποδελτίωσης όπου παρουσιάζονται γενικά στοιχεία του βίντεο.
8. Όνομα του βίντεο (όπως εμφανίζεται στο YouTube)
9. Το url στο οποίο φιλοξενείται το αντίστοιχο βίντεο (βλέπε γλωσσάρι)

10. Το πεδίο δηλώνει κατά πόσο το βίντεο πρόκειται για ιδιοκατασκευή (παραγωγή του χρήστη) ή αποτελεί απόσπασμα από τηλεοπτική / κινηματογραφική παραγωγή.
11. Ο αριθμός κατάταξης του βίντεο (βάσει της εσωτερικής μηχανής αναζήτησης του YouTube).
12. Τι σκοπό (πληροφοριακό, διαφημιστικό, προπαγάνδα, ψυχαγωγικό κ.α.) επιτελεί η ύπαρξη του συγκεκριμένου βίντεο στο YouTube.
13. Η διάρκεια του βίντεο σε λεπτά (m) και δευτερόλεπτα (s).
14. Οι ετικέτες (tags) που χρησιμοποιήθηκαν από τον Uploader του συγκεκριμένου βίντεο για την ταξινόμηση και τον εντοπισμό του βίντεο.
15. Υποενότητα της αποδελτίωσης όπου παρουσιάζονται στατιστικά στοιχεία σε σχέση με το βίντεο.
16. Η ημερομηνία όπου το βίντεο απεστάλη στο YouTube (upload. Βλέπε γλωσσάρι).
17. Πόσες φορές το συγκεκριμένο βίντεο έχει ιδωθεί.
18. Πόσες φορές το βίντεο έχει συμπεριληφθεί στη λίστα των “αγαπημένων βίντεο” από χρήστες του YouTube.
19. Η βαθμολογία που έχει λάβει το βίντεο από τους υπόλοιπους χρήστες του YouTube. Η εσωτερική βαθμολογία, μαζί με τις θεάσεις επηρεάζει την εσωτερική κατάταξη του βίντεο.
20. Υποενότητα της αποδελτίωσης όπου παρουσιάζονται στοιχεία σχετικά με το περιεχόμενο του βίντεο.
21. Ποιο ιστορικό συμβάν περιγράφεται στο βίντεο.
22. Βλέπε 3. Στάση βίντεο/ ιστοσελίδας
23. Περιγραφή του οπτικού μέρους του βίντεο (εικόνες εποχής, βίντεο κ.α.)
24. Περιγραφή του ηχητικού μέρους του βίντεο (αφήγηση, μουσική κ.α.)
25. Υποενότητα της αποδελτίωσης όπου παρουσιάζονται στοιχεία για τον αφηγητή ή συντονιστή του βίντεο (όπου εμφανίζεται).
26. Το όνομα του/των προσώπου/ων που εμφανίζεται/ονται.
27. Το url όπου φιλοξενούνται περισσότερες πληροφορίες για το/τα πρόσωπο/α που εμφανίζεται/ονται.
28. Η ιδιότητα του/ων προσώπου/ων που εμφανίζεται/ονται.
29. Υποενότητα της αποδελτίωσης όπου παρουσιάζονται στοιχεία σχετικά με τα σχόλια των θεατών του βίντεο.

30. Κάποιο/α χαρακτηριστικό/α σχόλιο/α που αφορά/ουν το βίντεο.
31. Η χώρα διαμονής των σχολιαστών (βλέπε μεθοδολογία στο «Χώρα Διαμονής – Χώρα Καταγωγής χρηστών του YouTube που παραθέτουν σχόλια στα βίντεο που σχετίζονται με την Μικρασιατική εκστρατεία»). Οι χώρες αναγράφονται με τον τομέα που καταλαμβάνει η κάθε χώρα στο διαδίκτυο (domain).
32. Συνολικός αριθμός σχολίων.
33. Η χώρα καταγωγής (εθνικότητα) των σχολιαστών (βλέπε μεθοδολογία στο «Χώρα Διαμονής – Χώρα Καταγωγής χρηστών του YouTube που παραθέτουν σχόλια στα βίντεο που σχετίζονται με την Μικρασιατική εκστρατεία»). Οι χώρες αναγράφονται με τον τομέα που καταλαμβάνει η κάθε χώρα στο διαδίκτυο (domain).
34. Υποενοότητα της αποδελτίωσης όπου παρουσιάζονται στοιχεία σχετικά με τον uploader (βλέπε γλωσσάρι) του βίντεο.
35. Το όνομα του λογαριασμού που διαθέτει ο uploader και όπου είναι διαθέσιμο ο δημιουργός του βίντεο.
36. Χώρα προέλευσης του uploader.
37. Το url του ιστότοπου ή της ιστοσελίδας που διατηρεί ο uploader ή ο δημιουργός του βίντεο. Επίσης γίνεται αναφορά του ιστότοπου που παραπέμπει (σήμανση «παραπέμπει») ο χρήστης.
38. Σχόλια για το συγκεκριμένο χρήστη, εφόσον παρουσιάζει κάποιες ιδιαιτερότητες.
39. Αντίστοιχο με το 1 προσαρμοσμένο για τον παγκόσμιο ιστό.
40. Αντίστοιχο με το 2 προσαρμοσμένο για τον παγκόσμιο ιστό.
41. Αντίστοιχο με το 3 προσαρμοσμένο για τον παγκόσμιο ιστό.
42. Αντίστοιχο με το 4 προσαρμοσμένο για τον παγκόσμιο ιστό.
43. Αντίστοιχο με το 5 προσαρμοσμένο για τον παγκόσμιο ιστό.
44. Αντίστοιχο με το 6 προσαρμοσμένο για τον παγκόσμιο ιστό.
45. Αντίστοιχο με το 7 προσαρμοσμένο για τον παγκόσμιο ιστό.
46. Βλέπε 3 Τύπος ηλεκτρονικής διεύθυνσης
47. Όνομα/ τίτλος ιστοσελίδας (όπως εμφανίζεται).
48. Το url της ιστοσελίδας
49. Το όνομα/ τίτλος ιστότοπου όπου φιλοξενείται η ιστοσελίδα (όπως εμφανίζεται).

50. Το url του ιστοτόπου όπου φιλοξενείται η ιστοσελίδα .
51. Αντίστοιχο με το 15 προσαρμοσμένο για τον παγκόσμιο ιστό.
52. Η ημερομηνία αρχικής επεξεργασίας της ιστοσελίδας, όπου εμφανίζεται.
53. Η ημερομηνία της τελικής επεξεργασίας τελευταία έκδοση, όπου εμφανίζεται.
54. Ο αριθμός κατάταξης της ιστοσελίδας μέσω της μηχανής αναζήτησης Google.
55. Επισκεψιμότητα της ιστοσελίδας, όπου διατίθεται.
56. Πόσες φορές η συγκεκριμένη ιστοσελίδα χρησιμοποιείται από κάποια άλλη ιστοσελίδα. Τα αποτελέσματα εξάγονται από τη «σύνθετη αναζήτηση» της μηχανής αναζήτησης Google.
57. Αντίστοιχο με το 20 προσαρμοσμένο για τον παγκόσμιο ιστό.
58. Αντίστοιχο με το 21 προσαρμοσμένο για τον παγκόσμιο ιστό.
59. Αντίστοιχο με το 22 προσαρμοσμένο για τον παγκόσμιο ιστό.
60. Αντίστοιχο με το 12 προσαρμοσμένο για τον παγκόσμιο ιστό.
61. Η ύπαρξη εικόνων στην ιστοσελίδα.
62. Η ύπαρξη βίντεο στην ιστοσελίδα.
63. Η ύπαρξη διαθέσιμων αρχείων (βιβλία, εφημερίδες κ.α.) στην ιστοσελίδα.
64. Η ύπαρξη αναφορών ή συνοδευτικής βιβλιογραφίας για το κείμενο που φιλοξενείται στην ιστοσελίδα.
65. Αναφορά κάποιου μοναδικού γεγονότος που δεν αναφέρεται σε κάποια άλλη ιστοσελίδα.
66. Υποενότητα της αποδελτίωσης όπου παρουσιάζονται στοιχεία σχετικά με τον ιστότοπο όπου φιλοξενείται η ιστοσελίδα.
67. Αντίστοιχο με το 60.
68. Αντίστοιχο με το 58.
69. Σχόλια για το συγκεκριμένο ιστότοπο, εφόσον παρουσιάζει κάποιες ιδιαιτερότητες.
70. Αντίστοιχο με το 34 προσαρμοσμένο για τον παγκόσμιο ιστό.
71. Αντίστοιχο με το 35 προσαρμοσμένο για τον παγκόσμιο ιστό.
72. Αντίστοιχο με το 36 προσαρμοσμένο για τον παγκόσμιο ιστό.
73. Η χώρα καταγωγής (εθνικότητα) του δημιουργού της ιστοσελίδας.
74. Αντίστοιχο με το 38 προσαρμοσμένο για τον παγκόσμιο ιστό.
75. Ο αριθμός παραπομπής που εξετάζεται (βάσει της αρίθμησης της Wikipedia).
76. Η παραπομπή που εξετάζεται, όπως εμφανίζεται στη Wikipedia.

77. Ο κωδικός ελέγχου δηλώνει την ορθότητα ή το είδος λάθους που εμφανίζουν οι αντίστοιχες παραπομπές. Το πεδίο μπορεί να συμπληρωθεί από τις εξής τιμές:

c0	Ελλειμματική παράθεση (απουσία σελίδων κ.α.) που συνάδουν ωστόσο με το πνεύμα του βιβλίου ή γενικότερες παραθέσεις του βιβλίου.
c1	Ισχύει
c2	Αναφορές που περιέχουν έλασσον λάθη (χρονολογικά, δεδομένα κ.α.)
c3	Ανυπαρξία συνάφειας μεταξύ αναφοράς και αναγραφόμενης πηγής.
c4	Η αναφορά υπάρχει εν μέρει, αλλά γίνεται διαστρέβλωση του πνεύματος της πηγής
c5	Η αναφορά δεν ισχύει και γίνεται διαστρέβλωση του πνεύματος της πηγής.
c6	Η αναφορά δεν ισχύει.
c7	Η αναφορά υπάρχει αλλά δεν υπήρξε δυνατότητα εξέτασης λόγω κυρίως γεωγραφικών περιορισμών
c8	Η αναφορά δεν εντοπίστηκε.
c9	Υποπτη Προέλευση (αναπαραγωγή πηγής από εθνικιστική ιστοσελίδα)

78. Αντίστοιχο με το 47 προσαρμοσμένο για τα Διαδικτυακά Μιμίδια.

79. Αντίστοιχο με το 48 προσαρμοσμένο για τα Διαδικτυακά Μιμίδια.

80. Ημερομηνία αρχικής επεξεργασίας και όπου δεν διατίθεται ημερομηνία τελικής επεξεργασίας. Αν δεν υπάρχει διαθέσιμη ημερομηνία αναζήτηση μέσω του browser (Mozilla Firefox 3.0 / πληροφορίες σελίδας) της τελευταίας επεξεργασίας της ιστοσελίδας.

81. Αντίστοιχο με το 46 προσαρμοσμένο για τα Διαδικτυακά Μιμίδια.

82. Αντίστοιχο με το 64 προσαρμοσμένο για τα Διαδικτυακά Μιμίδια.

83. Η ύπαρξη παραπομπών ή υπερσυνδέσμων σε άλλη ιστοσελίδα ή ιστότοπο.

84. Αλλαγές που εμφανίζονται στην παρούσα εκδοχή του Μιμιδίου.

85. Σχόλια για το συγκεκριμένη εκδοχή του μιμιδίου, εφόσον παρουσιάζει κάποιες ιδιαιτερότητες.

2. Έρευνα στο YouTube

2.1. Αποδελτίωση και απομαγνητοφωνήσεις.

Έρευνα στο YouTube - Blood and Oil - Middle East in WWI Pt 20: Greco-Turkish War			
Ταυτότητα έρευνας			
Κωδ.	y4.100.001.001n	Ημ.Κατάταξης	14/8/2008
Όρος αναζ.	greco turkish war 1919	Ημ. εργασίας	15/8/2008
Βίντεο			
Όνομα	1. Blood and Oil - Middle East in WWI Pt 20: Greco-Turkish War	Κατηγορία	Ντοκιμαντέρ
		Αρ. κατάταξης	1
Διαδικτυακός τύπος	http://www.youtube.com/watch?v=iuhMIPcB9hY	Σκοπός	Διαφήμιση
		Διάρκεια	6m12s
ετικέτες	ottoman empire turkey world war great fuel oil gas petroleum energy britain british english england middle east.		
Στατιστικά Στοιχεία			
Ημ. upload	1/7/2008	Favorited	6
Θεάσεις	903	Βαθμολογία	5/5 (8 κρίσεις)
Περιεχόμενο			
Θέμα	Ανάλυση Στρατηγικής των εμπολέμων . Εξαιρετικά σύντομη ιστορική παράθεση, που λόγω της συντομίας της, μπορούν να γίνουν παρανοήσεις (π.χ. Δεν αναφέρεται η ύπαρξη ελληνικού στοιχείου στην Μικρά Ασία).		
Στάση	Ουδέτερη		
Εικόνα	Εικόνες και Βίντεο εποχής. Αφήγηση σε πρώτο πρόσωπο.		
Ήχος	Αφήγηση στα αγγλικά. Μουσική		
Αφηγητής / Συντονιστής			
όνομα	Edward J. Erickson		
περισσότερες πληρ.	http://dvds.inecom.com/products/consumer/bloodandoil/Biographies/EdwardErickson.asp		
ιδιότητα	Στρατιωτικός εν αποστρατεία. Διδακτορικό απ' το πανεπιστήμιο του Leeds. Συγγραφέας βιβλίων και άρθρων σχετικά με τον Οθωμανικό στρατό στις αρχές του 20ου αιώνα.		
Σχόλια Θεατών			
Σχόλια Ενδεικτικά	Proud to be a Turk / Great	Αριθμός	4
		Εθνικότητα	Tr (2), Us (1), AU (1)
Χώρα	NL(2), US (1), AU(1)		
Uploader			
Uploader / Εταιρία. ή Πρόσωπο.	Bloodandoilmovie / Inecom Entairtenment CO	Χώρα Προέλ.	Η.Π.Α
url	http://www.BloodAndOil.com		
Σχόλια	-		

The Allies, exhausted from four years of total war, readily accept Greece's offer to suppress the Turkish nationalist movement. On May 15, 1919, a Greek Army lands on the western coast of Turkey, with an Italian force also landing farther south. By July, Greek forces have captured a large portion of western Turkey, encountering little opposition.

Having disposed of the Armenian threat in the east, Turkish forces turn toward the Greek army in the west. In August 1922, the Turks launch a counter-offensive and drive the Greeks back toward Izmir (Smyrna) on the southwest coast of Turkey. On September 11th, the Turks recapture Izmir, and Kemal advances toward British forces at Istanbul.

Έρευνα στο YouTube - The Story of Hasan Tahsin, a National Hero...
--

Ταυτότητα έρευνας

²⁵⁸ Σημείωση:

Τα περισσότερα βίντεο του YouTube που χρησιμοποιήθηκαν στην παρούσα εργασία, έχουν δημιουργηθεί από άτομα, που η μητρική τους γλώσσα (L1) δεν ήταν η αγγλική.

Στην αρχή της έρευνας έγινε προσπάθεια μιας αυτολεξεί μετάφραση, λόγω της πίστης, πως και η γλώσσα που χρησιμοποιείται στα βίντεο είναι κομμάτι οργανικό των ιστορικών προβολών του κάθε βίντεο, ωστόσο το αποτέλεσμα ήταν απογοητευτικό. Το τελικό κείμενο που είχε τις περισσότερες φορές συντακτικά λάθη, γινόταν άλλοτε ολότελα ακατανόητο.

Κατά συνέπεια, μια πιο ελεύθερη μετάφραση που θα έδινε περισσότερη βαρύτητα στις ιδέες παρά στη γλώσσα του κάθε βίντεο, δεν αποτελούσε μεταφραστική επιλογή, αλλά μεταφραστική δέσμευση. Κάτω από αυτές τις συνθήκες, συμπεριλήφθηκαν στο παρόν παράρτημα τα αυθεντικά κείμενα των βίντεο που χρησιμοποιήθηκαν στην έρευνα, δίδοντας τοιουτοτρόπως στον αναγνώστη, την δυνατότητα άμεσης πρόσβασης και σύγκρισης της μετάφρασης και του αρχικού κειμένου.

Κωδ.	y2.100.002.002t	Ημερ. Κατάτα.	14/8/2008
Όρ. Αναζήτ.	greco turkish war 1919	Ημερ. Εργασ.	16/8/2008
Βίντεο			
Όνομα	The Story of Hasan Tahsin, a National Hero...	Κατηγορία	Τηλεόραση
		Αρ. Κατάταξης	2
url	http://www.youtube.com/watch?v=ct8GAaLzZHM	Σκοπός	Ιστορική Προβολή
		Διάρκεια	1m54s
ετικέτες	gayreece mrseanie gayreek armenian greek greece hellas kemal turk hellenic gay nazi adolf hitler lipooo armenia cyprus		
Στατιστικά Στοιχεία			
Ημερ. upload	15/8/2008	Favorited	7
Θεάσεις	290	Βαθμολογία	4,5/5 (15 κρίσεις)
Περιεχόμενο			
Θέμα	Αφήγηση της ελληνικής απόβασης (15/5/1919) στη Σμύρνη και το "ανδραγάθημα" του Hasan Tahsin, όπου σύμφωνα με το βίντεο φέρει την πατρότητα του πρώτου πυροβολισμού.		
Στάση	Υπέρ της Τουρκίας		
Εικόνα	Δημοσιογράφος σε studio. Πορτραίτο του Tahsin. Εικόνες εποχής. Λαϊκοί πίνακες. Φωτογραφία του Μητροπολίτη Αθηνών Χριστόδουλου. Κινηματογραφικά αποσπάσματα. Λήψη του μνημείου του Tahsin. Αγγλικοί Υπότιτλοι.		
Ήχος	Αφήγηση στα Τουρκικά.		
Αφηγητής / Συντονιστής			
όνομα	Uğur Dündar (Συντονιστής)		
περισ. πληρ.	http://www.startv.com.tr/ProgramDetay.aspx?ProgramID=17		
ιδιότητα	Δημοσιογράφος Star TV. Παρουσιάζει το Star Haber		
Σχόλια Θεατών			
Σχόλια Ενδεικτικά	5*****	Αριθμός	6
		Εθνικότητα	TR (3), ΑΓΝΩΣΤΕΣ (3)
Χώρα	TR (2), DE 1, ΑΓΝΩΣΤΗ (1), Suspended(1), Closed(1)		
Uploader			
Uploder / Ετ. ή Πρ.	Gayloop / Star TV(Τουρκία)	Χώρα Προέλευσης	TR
Διαδικτυακός τόπος	http://www.startv.com.tr/		
Σχόλια	Προϊόν εσωτερικής κατανάλωσης που λόγω του YouTube και του υποτιτλισμού βρίσκει διέξοδο σε ένα ευρύτερο κοινό.		

Κείμενο

May 15th 1919 Izmir had been donated with Greek flags It is 8 a.m. Greek Army came to the land of Pasaport Izmir Metropolitan Hristos Tomos said: “My sons the more you drink Turkish blood the more you perform a meritorious action”. And he knelt down and kissed boots of Greek colonel.

At that moment, a thin, tall young man with black suit, rushed suddenly. Revolver gun at his hand, fired and Greek soldier fell down the horse Trouble broken out. Greek soldiers surrounded him. They plunge bayonet into his chest and his body. In this way Hasan Tahsin became martyr when he was just 30.

Izmir Burns.. Journalist Hasan Tahsin couldn't endure the pain of invasion.. And he was so brave that he fought alone against a regiment. So he became the light, the symbol of the Turkish National Struggle for Independence.

Now, everyone commemorates him with proud. He smiles to history from the sculpture in Izmir Konak Square. Even without having a grave to visit him... We kneel down in front of this great holy memory of this great hero with respect and gratitude.

Έρευνα στο YouTube - The destruction of Izmir by the Greeks

Ταυτότητα έρευνας

Κωδ.	y2.300.014.003t	Ημερ. Κατάταξης	16/8/2008
Όρ. αναζή.	Smyrna 1922	Ημερ. εργασίας	17/8/2008
Βίντεο			
Όνομα	The destruction of Izmir by the Greeks	Κατηγορία	Ίδιοκατασκευή
		Αρ, κατάταξης	14
url	http://www.youtube.com/watch?v=r8pfo7_U9mA	Σκοπός	Ιστορική Προβολή
		Διάρκεια	3m59s
ετικέτες	smyrna 1922 izmir Ataturk Venizelos Μικρά Ασία Σμύρνη Μικρασιατική καταστροφή Μεγάλη Ιδέα Τουρκία Ελλάδα Turkey Greece		
Στατιστικά Στοιχεία			
Ημ.upload	15/4/2008	Favorited	7
Θεάσεις	284	Βαθμολογ.	4/5 (15κρίσ.)
Περιεχόμενο			
Θέμα	Οι έλληνες και οι αρμένιοι είναι οι υπαίτιοι της καταστροφής της Σμύρνης.		
Στάση	Υπέρ της Τουρκίας		
Εικόνα	Φωτογραφίες Εποχής / φωτιά Σμύρνης. Πρωτοσέλιδα τούρκικων εφημερίδων. Χάρτης Μεγάλης Ιδέας. Πορτραίτο Κεμάλ. Τουρκική σημαία.Καρτέλες κειμένων.		
Ήχος	Μουσική. Εμβατήριο		
Σχόλια Θεατών			
Σχόλια Ενδεικτικά	(1)You can say to me who him says these??? In who book?? In who site??? You can say to me one site for what you say???? Or all these are from your imagination??? I have many documents to I prove you opposite... can you?	Αριθμός	11
	(2)When the Greeks occupied the izmir region in 1919 and later, as they penetrated into central Anatolia, they carried out a policy of genocide on a grand scale. Typical was the Aydin massacre of June 25, 1919. Turkish families were burnt alive when their homes were set on fire. Others were gunned down in the streets an estimated 9,716 Turks were butchered that day	Εθνικότητα	TR(7), GR(3), DE(1)
Χώρα	US(3), TR(1), GR(2), PK(1), DE(1), Closed(1), Suspended(2)		
Uploader			
Χρήστης	hardLikeRock	Χωρ. Προέλ.	TR
url	-		
Σχόλια	Uroloader ελληνοτουρκικών αναμετρήσεων και της τηλεοπτικής παραγωγής Kurtulus. Η γλωσσική του επάρκεια τέλος, είναι ένδειξη ανώτερης εκπαίδευσης.		

Everybody wants to get in on the genocide act, and this time it's the Greeks. Izmir 1922, It's commonly believed the Turks set fire to their own valuable city. In 1920 Izmir was given up to the Greeks by the Ottomans as part of a Peace agreement proposed Churchill.

Although intended as an allied occupation under the armistice terms, it was in fact a Greek occupation which quickly became an excuse to extend the boundaries of Greece across the Aegean in accordance with the Greek dream of rejuvating the Byzantine Emp.

In a three week battle Ataturk threw the Greeks back into the sea, captured the Greek commanding general and re-entered Izmir triumphant. The retreating Greek army massacred thousands of Turkish families who were mostly women and children since their men were away at war. Buildings were burned to the ground. Since then various allegations have been made trying to implicate the Turks for the burning of Izmir.

Here are the impressions of Mark Prentiss, an American industrial engineer, who was a special representative of the Near East Relief. Being in Izmir at the time he later wrote his impressions...

"... Many Armenians and Greek young men disguised as women or as Turkish irregular soldiers... were caught setting fires Tuesday night and Wednesday morning."

"... During several weeks after the fire I had an opportunity to talk with many Turkish commanders, and they were all of one mind in leveling either bitter or philosophical accusations at their enemies for destroying the city.."

"... They were contemptuous of the suggestion, made in a few quarters, that they had a responsibility for the burning. "Why should we burn the city?"..

"Smyrna, with all its wealth and treasure, was ours. The fleeing Greek army had abandoned huge quantities of military stores and food supplies that were desperately needed by our armies and civilians..

.. These have been destroyed, together with the warehouses and stations where many fires broke out. Besides, the fleeing Greeks and Armenians, many of them wealthy as you know, had abandoned everything in their homes and their stores..

We were in absolute and undisputed possession. Do you think that we are such fools as to have destroyed everything?”

Stanford Shaw... On Izmir & Pontus

“History thus points not to the Turks but to the Greeks as the party that should apologize for the war crimes committed during its invasion of Anatolia.. and the atrocities committed by the Greek bands in the Black Sea region..”

.. Article 59 of the Treaty of Lausanne refers to the war crimes committed by Greece in Anatolia.”

Έρευνα στο YouTube - History of Ottoman Turkish Empire III (1909-1923)			
Ταυτότητα έρευνας			
Κωδ.	γ4.400.011.004g	Ημερ.	18/8/2008

		Κατάταξης		
Όρος αναζήτησης	History Greece Turkey	Ημερομηνία εργασίας	18/8/2008	
Βίντεο				
Όνομα	History of Ottoman Turkish Empire III (1909-1923)	Κατηγορία	Ιδιοκατασκευή	
		Αριθμός κατάταξης	11	
url	http://www.youtube.com/watch?v=VRDddDsyAts	Σκοπός	Ιστορική Προβολή	
		Διάρκεια	9m52s	
ετικέτες	History Ottoman Turkish Empire Germany Russia Austo-Hungary Britain France Serbia Greece Turkey Turks Armenia			
Στατιστικά Στοιχεία				
Ημερομηνία upload	17/1/2008	Favorited	18	
Θεάσεις	3.260	Βαθμολογία	4/5 (41 κρίσεις)	
Περιεχόμενο				
Θέμα	Η ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας κατά την περίοδο 1909-1923.			
Στάση	Αντιτουρκική			
Εικόνα	Φωτογραφίες εποχής. Χάρτες. Κείμενο στα αγγλικά.			
Ήχος	Μουσική.			
Σχόλια Θεατών				
Σχόλια Ενδεικτικά	(1) Very informative. I knew some things but now I learned more. Thanks you for the info. (2) The modern turkish nation is based on greek, armenian, kurd and many more genocides! they are worse than the nazis! they are simply barbarians!	Αριθμός	22	
		Εθνικότητα	AM(8), GR(4), BG(2), SY(1), IL(1)	
Χώρα		US (7), BG(2), GR(2), FI(1), NL(1), PT(1), Closed(1), Suspended(1)		
Uploader				
Uploader / Ετ ή Πρ.	Armenia1968 / Hay Brountsk	Χώρα Προέλ.	US	
url	-			
Σχόλια	-			

Κείμενο

[απόσπασμα για την ελληνική εκστρατεία] [...] Greek forces land in Izmir (Smyrna) on May 28, 1919, a Turkish nationalist opens fire prompting brutal reprisals. Greek forces use this as a base for launching attack deeper in Turkey. Ataturk refuses to accept even a temporary Greek presence in Izmir

After struggling with Greece for a few years, Turks fight the Battle of Dumlupinar between August 26 – 30 1922 defeating the Greeks. Turks advance onto Smyrna (Izmir) and burn the city, massacring thousands of Greeks and Armenians [...]

Ερευνα στο YouTube - THE DESTRUCTION OF SMYRNA 1922 [english subtitles]

Ταυτότητα έρευνας

Κωδ.	y2.300.005.005g	Ημερ. Κατάταξης	19/8/2008
Όρος αναζήτησης	Smyrna 1922	Ημερομηνία εργασίας	19/8/2008
Βίντεο			
Όνομα	THE DESTRUCTION OF SMYRNA 1922 [english subtitles]	Κατηγορία	(Αδιευκρίνιστο) Το βίντεο θυμίζει τηλεοπτική παραγωγή ωστόσο δεν μπορεί να ταυτιστεί με κάποια γνωστή εκπομπή (φάκελοι, μηχανή του χρόνου, Ντοκουμέντα κ.α.)
		Αριθμός κατάταξης	5
Διαδικτυακός τύπος	http://www.youtube.com/watch?v=1eR712sef5I	Σκοπός	Ιστορική Προβολή
		Διάρκεια	2m49s
ετικέτες	THE DESTRUCTION OF SMYRNA 1922 greek greece türkiye turkey Kemal		
Στατιστικά Στοιχεία			
Ημερομηνία upload	25/5/2008	Favorited	16
Θεάσεις	391	Βαθμολογία	5/5 (26 κρίσεις)
Περιεχόμενο			
Θέμα	Η καταστροφή της Σμύρνης. Το βίντεο ακολουθεί την ελληνική ιστοριογραφία, προσάπτοντας την ευθύνη της καταστροφής στα τούρκικα στρατεύματα		
Στάση	Υπέρ της Ελλάδας		
Εικόνα	Βίντεο εποχής. Υπότιτλοι στα αγγλικά.		
Ήχος	Μουσική. Αφήγηση στα Ελληνικά		
Σχόλια Θεατών			
Σχόλια Ενδεικτικά	opios ksanapei oti strimoxnontan fotia na pesi na ton kapsei.	Αριθμός	6
		Εθνικότητα	GR(6)
Χώρα	GR(5), CA(1)		
Uploader			
Uploader / Εταιρία	NikosGreeceEver	Χώρα Προέλευσης	GR
Διαδικτυακός τύπος	Παραπέμπει στην ιστοσελίδα http://www.hellenicgenocide.org/		
Σχόλια	-		

Κείμενο (απομαγνητοφώνηση)

From 30th August onwards the city was burnt by Kemal's soldiers, who began by burning the Armenian quarter.

By 3rd September, in a city that had a majority of Greek residents... ashes were all that remained of anything Greek. Smyrna looked like the German cities would look 25 years later... at the end of World War II, once razed by allied bombing raids. Everything had been reduced to ashes.

On 5th September the last Greek soldier left Asia Minor from Artaki. The Greeks desperately sought a way to the islands to escape slaughter and the Allies who had halted the Turks outside Lamia in 1897, merely looked in indifference.

The time when the Greek presence flourished in Asia Minor was ended, in the terrible, inhumane violence wrought by the Turks.

Ταυτότητα έρευνας			
Κωδ.	y2.310.006.006t	Ημερ. Κατάταξης	19/8/2008
Όρος αναζήτησης	Smyrna War	Ημερομηνία εργασίας	19/8/2008
Βίντεο			
Όνομα	Re: The Destruction and Genocide Of Smyrna	Κατηγορία	Ιδιοκατασκευή
		Αριθμός κατάταξ.	6
Διαδικτυακός τύπος	http://www.youtube.com/watch?v=CCUJAeKdGzw&feature=related	Σκοπός	Φιλειρηνικός (;)
		Διάρκεια	6m8s
Ετικέτες	Greek Armenian Genocide Smyrna Izmir turkey turks war terror terrorism crime cyprus turkish istanbul constantinople		
Περιεχόμενο			
Θέμα	Βίντεο που απαντά στην ελληνική προπαγάνδα, παραθέτοντας τις ελληνικές ομότητες στη Μικρά Ασία.		
Στάση	Φιλειρηνική / Υπέρ Τουρκίας		
Εικόνα	Κείμενο κυρίως. Φωτογραφίες σύγχρονες		
Ήχος	Μουσική		
Σχόλια Θεατών			
Σχόλια Ενδεικτικά	Dont forget that more than 1500000 Greeks forced to leave their homelands because of Turkish armies. Dont forget to speak about Armenians also. I recognise our mistakes but you also have to do the same. Peace is based on truth. And we have the truth only if we judge ourselves also not only the others	Αριθμός	267
		Εθνικότητα	GR(27), TR(12), AM(4), US(2), SY(1), PL(1), CY(1), RU(1), Αδιευκρίνηστο (4)
Χώρα	GR(14), TR(8), US(6), UK(4), AU(2), DE(2), SY(1), PL(1), CY(1), CH(1), Closed(7), Αδιευκρίνηστο (4), Suspended(1)		
Uploader			
Uploader / Εταιρία	schattenfaust	Χώρα Προέλευσης	Αδιευκρίνη στο
url	Αυτούσια αποσπάσματα από την ιστοσελίδα http://aegeantimes.net/index.php?name=Comments &req=showreply&tid=9646&sid=1084&pid=9588&mode=thread&order=0&thold=0 και από την ιστοσελίδα http:// www. Greekmurderers.net/index.php?option=com_content&task=view&id=12&Itemid=14		
Σχόλια	Για 9 συνεχόμενους μήνες απαντούσε σε κάθε σχόλιο που αφορούσε το βίντεο που είχε αναρτήσει στο YouTube. Οι απαντήσεις αν και όχι πάντα έγκυρες είχαν πειθώ. Έχει καλή γνώση της αγγλικής και επίσης γνώση της ελληνικής (χρησιμοποίησε translator για να δώσει απάντηση στα ελληνικά ωστόσο η σύνταξη του τελικού κειμένου παρ' όλα τα λάθη δεν θυμίζει αυτοματοποιημένο translator). Αυτό δείχνει πως αφιέρωσε σημαντικό χρόνο και κόπο για ένα και μόνο βίντεο		

Κείμενο

Some information about the destruction and Genocide of Turkish Anatolia committed by Greek 1919-1923 Army (Not entire Greek people)

5 June 1919 Greek soldiers burnt the villages around Odemis. They killed innocent Moslem folk. British General Hamilton send fist warning to Greek army

5 July 1919 Greeks raped Turkish women train passengers in Aziziye station in front of the eyes of their husbands.

1 July 1919 Greeks killed 200 “women” around Aydin and Nazilli.

20 June 1919 As the Greek soldiers massacred Moslem folk in Menemen, the mayor of Akhisar applied to the allied forces.

5 July 1919 Turks did not regist the entrance of Greek forces relying upon the European Conference. But Greeks killed hundreds of them. After that no one surrender to greek army (Mondro Treaty).

9 July 1919 in Akhisar, Halit Pasa (General) and his five friend were killed. Their bodies were separated ears and noses were cut, eyes were carved.

12 July 1919 Greeks occupying Aydin and Nazilli killed more than 2000 Moslems and 300-400 Christian Turk (after that Papa Eftim Turkish Orthodox Priest start to organize resistance.

16 July 1919 Greeks burnt the villages south of Menderes and forced folk to escape. According to their Hellinized Aegean Plan also known as Megali Idea

31 July 1919 Greeks put almost 50.000 local folc in emigrant position through burning their villages between Aydin and Nazilli.

28 July 1919 Greeks massacred 250 Moslems in Salihli and Kestelli

April 10, 1921 the testimony of the captured lieutenant Teodoros Pedlis about the fire of Bozuyuk. Which is 90 people die with fire, 180 suddenly became homeless.

11 April 1921 Greeks Army with Forcely collected money from, Jews and Armenians for their military service in Thrace. Moslems in East and Western Thrace between ages 21-23 were called for military service.

April 11, 1921 The orders of the Western Front Headquarters about the French writer Madam Glois to the committee formed to investigate the Greek atrocities and destruction in the Western Front region

October 4, 1921. The letter from Abdülkadir Bey, who medically treated Sidika, burnt by Greek soldiers in Horti Village, to Halide Edip (Adivar) Hanim concerning the event.

November 15, 1922. The report by the 2nd Army Headquarters presented to the Western Front Headquarters about the imprisonment of Turkish villagers, about their mistreatment as POWs and about beheading of some villagers and exhibiting their heads to others.

December 1, 1922 The telegraph from 1st Army Headquarters informing the Western Front Headquarters that in Böceklik, Greek soldiers have burnt 380 of the 1500 people near the station and 30 people in prison.

March 3, 1922 The list prepared by Saruhan Head Office showing the names of Greek soldiers and officers who participated in the atrocities and massacres in Manisa province. [...]

[Το βίντεο συνεχίζει με φιλειρηνικά σχόλια]

Έρευνα στο YouTube - Smyrna The true			
Ταυτότητα έρευνας			
Κωδ.	γ2.320.007.007g	Ημερ. Κατάταξης	19/8/2008
Όρος αναζήτησης	Smyrna Greece	Ημερομηνία εργασίας	19/8/2008
Βίντεο			
Όνομα	Smyrna The true	Κατηγορία	Ιδιοκατασκευή
		Αριθμός κατάταξης	7
Διαδικτυακός τύπος	http://www.youtube.com/watch?v=BnkeAbiKawk	Σκοπός	Ιστορική Προβολή
		Διάρκεια	5m21s
Ετικέτες	Greece Smyrna		
Στατιστικά Στοιχεία			
Ημερομηνία upload	9/3/2007	Favorited	24
Θεάσεις	4.667	Βαθμολογία	4.5/5 (46 κρίσεις)
Περιεχόμενο			
Θέμα	Η Καταστροφή της Σμύρνης.		
Στάση	Υπέρ της Ελλάδας		
Εικόνα	Φωτογραφίες Εποχής. Κείμενο στα αγγλικά.		
Ήχος	Μουσική.		
Αναφορές			
Σχόλια Θεατών			
Σχόλια Ενδεικτικά	can u tell me why Hrissostomos told that we will drink Turk Blood when the Greek army entered smyrni?and why did smyrna fire start in armenian neighbourhood?SMYRNI/İZMİR wasnt burned by greeks or turk ,OR TURKISH ARMY!an armenian burn his house firstly and that person caused the big fire!international sources tell this my friend!if u didnt do this video-nomzo eisai apo tin smyrni,i would be a good friend,coz i am like a history book and search old city with my dad!	Αριθμός	112
		Εθνικότητα	GR(24), TR(20), BG(2), AM(2), SP(1), CY(1), IL(1), US(1),
Χώρα	TR(13), US(12), GR(8), DE(2), BG(2), PR(1), FR(1), FI(1), SP(1), DK(1), AU(1), CY(1), UK(1), Closed(7)		
Uploader			
Uploader / Εταιρία	malakomagnitis	Χώρα Προέλ.	GR
url	(αποσπάσματα από την ιστοσελίδα: http://www.greeklibrary.agrino.org/projects/Smyrna1922/Smyrna_burning.htm)		
Σχόλια	Δημιουργός παρόμοιου βίντεο για την Μακεδονία.		

Κείμενο

Smyrna – Σμύρνη The true story

In May 1919, the armies of a free and independent Greece entered the glorious and long suffering city of Smyrna.

Ultimately, Mustafa Kemal Pasha became an instrument of western imperialism and as such Turkish racism earned the unconditional assistance of the United States, Great Britain, France and Italy.

In September 1922, beautiful Smyrna was conquered by the Kemalists and burned. Over 100,000 Greeks and 30,000 Armenians were slaughtered.

Special mention must be made of Metropolitan Chrysostomos of Smyrna. This brave and noble Greek Orthodox Cleric supported the Greek liberators in 1919, and was a voice for the aspirations of a nation that had been enslaved, humiliated, massacred and denigrated for centuries.

When the news broke that the Kemalist aggressors would retake Smyrna, it became apparent that the Greeks and the Armenians would not survive, Chrysostom refused the offer of safety and chose to share the fate of his flock. Metropolitan Chrysostom was handed over to a fanatical Muslim mob by the crazed and sadistic Kemalist General Nouredin Pasha.

After the third day of the occupation of Khemal's army, fires began to break out in the Christian quarter of the city. The ancient and the historic town of Smyrni is burned by the Turks on the 13th of September 1922. The fire burns the entire Christian section of the city (Greek, Italian, French and Armenian) including Schools, hospitals, theater, and public buildings.

The only way out for the Greeks of Smyrna was the sea. The allies did absolutely nothing to help the Greeks and the Armenians despite the numerous pleas for help during the destruction.

Helpness Greeks civilians waiting on the docks of Smyrna harbor to be evacuated in September 1922. The allies never helped the Greek population although they had 26 navy battleships in the vicinity observing the destruction.

An admiral of a battle-ship had been invited to dine with one of the colleagues. He arrived some minutes late and apologized for the delay, which had been caused by the dead body of a woman getting tangled up in the propeller of his launch.”

... the town was in complete control of Khemalist troops at the time and that regular soldiers of the Turkish army, in uniform, were seen by abundant witnesses to set the fires.

...We were in the Christian quarter where the fires began. Almost all Armenians except those we were sheltering had been looted and killed a day or two –even longer- before any fire began...

...The Greek soldiers had passed quietly through the suburbs about three or four days before.” “The whole city had been completely under military control since Saturday afternoon and the fires began on Wednesday, which finally destroyed the city...

..“ The Turks, Chetas or regulars, or both, burned the city to dispose of the dead after having carried away their loot”

George Horton. For thirty years Consul and Consul-General of the United States in the Near East.

“Glory and Queen of Island Sea [...]

[ακολουθεί το ποίημα "The Martyred City".]

2.2. Αναλυτικά αποτελέσματα υποστηρικτικών ερευνών.

2.2.1 Ποσοστό Φιλελληνικών – Φιλοτουρκικών βίντεο σε σχέση με την Μικρασιατική εκστρατεία στο σύνολο του YouTube.

Λήμμα	Κατάταξη	Στάση	Τίτλος Βίντεο	Βίντεο σε κομμάτια / διπλότυπα
100	1	n	Blood and Oil - Middle East in WWI Pt 20: Greco-Turkish War	
	2	t	The Story of Hasan Tahsin, a National Hero...	
	4	n	Greco Turkish War	
	8	g	EVZONES THE HELLENIC SPIRIT	
	12	g	Greek Colonization	
200	3	t	Republic Of Turkey - Turkish War of Independence 1	
	4	t	Republic Of Turkey - Turkish War of Independence 2	
	5	g	Greek-Turkish war 1821-1922 (Ottoman Empire The End)	
	9	t	The Turkish War of Independence	
	15	t	sarikamis turkey, world war 1, turkish, war, heros,	
	16	t	The Turkish War of Independence, Turkish-Greek war in 1922	
	17	t	Battle of Sakarya, Turkish-Greek war in 1921	
	18	g	Greek - Turkish war !!! wins of the GREEKS	
	22	t	The Turkish National Liberation War (1921-1922) - Part 1	[σύν.30]
	81	t	TURKISH HISTORY- KUVAYİ MİLLİYE NATIONAL -VS.PKK/ ...	
	113	t	TÜRKİYE TURKEY - 1	
	114	g	History of the Ottoman Turkish Empire II (1876-1909)	
	146	t	Who is Kemal Ataturk?	
	150	t	Turk ve Bagimsizlik (Turkish vs Greek War)	
	180	t	Turkish Army in WW1	
	241	t	Atatürk	
	261	t	Kurtulus Savasi(The War of Independence)	
	279	t	WAR OF THE SAKARYA	
	286	t	Re: The Destruction and Genocide Of Smyrna	
300	1	g	Smyrna 1922	
	2	g	Smyrna 1922	
	3	g	Smyrna 1922 - the real face of turkey	

	4	g	THE DESTRUCTION OF SMYRNA 1922 [english subtitles]	
	5	g	THE TRUE TURKEY	
	6	g	Smyrna Holocaust Footage September 1922	
	7	g	Smyrna - an ancient byzantine city of Minor Asia	
	8	g	Incendio Smyrne	
	9	g	Smyrna - izmir: In Memory of cosmopolitical Smyrna	[σύν. 8]
	12	g	Μικρασιατική καταστροφή - The destruction of Ionia	
	13	g	Smyrna Burning 1922 Footage -- Greek Genocide	
	14	g	Smyrna, beloved city	
	15	g	Turkish civilization	
	16	t	The destruction of Izmir by the Greeks	
	17	g	Greek Film Clip from Nikos Koundouros' "1922",	
	18	g	MIKRA ASIA 1922	
	21	t	1922 The burning of Izmir by Greeks	
	23	g	MIKRA ASIA 1922	
	26	g	ΣΜΥΡΝΗ - ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ - ΣΑΓΑΠΙΑΩ ΦΩΝΑΖΩ!!!	
	27	g	Atatürk and the greek flag (a respect lesson)	
	28	t	Ataturk izmire giris ve bir milletin bayragina saygi	
	36	g	Minor Asia Greek Disaster	
	37	g	Voices	
	38	g	Witnesses	
	40	g	Ελληνική Σμύρνη	
	41	g	Genocide of Greeks	
	42	g	King Constantine I of the Hellenes	
410	23	n	KKE and the Anatolian Campaign	
	25	g	Greek Genocide 1914-23: The Exodus, Archival Footage	
	27	g	1922 The burning of Smyrni by the turks	
	41	g	Genocide against Greeks	

3. Έρευνα στη Wikipedia

3.1. Αναλυτικά αποτελέσματα υποστηρικτικών ερευνών.

3.1.1. Έλεγχος εγκυρότητας των αναφορών του άρθρου της Wikipedia «*Greco- Turkish War (1919-1922)*»

Αριθμός Παραπομπής	Παραπομπή	Κωδικός Ελέγχου
1	History of the Campaign of Minor Asia, General Staff of Army, Headquarters of Army History, Athens, 1967	c2
2	Steven W. Sowards (2004-05-07). "Greek nationalism, the 'Megale Idea' and Venizelism to 1923", Twenty-Five Lectures on Modern Balkan History (The Balkans in the Age of Nationalism). Retrieved on 2008-09-03.	c1
3	(Toynbee 1922, pp. 312-313)	c1
4	Arnold J. Toynbee and Kenneth P. Kirkwood, Turkey, 1926, London: Ernest Benn, p. 94	c7
5	(Shaw 1977, pp. 239-241)	c1
6	Area Handbook for the Republic of Turkey - Page 79 by Thomas Duval Roberts	c7
7	(Akcem 2006)	c0
8	"Not War Against Islam-Statement by Greek Prime Minister" in The Scotsman, June 29, 1920, pg.5.	c1
9	Smith, Michael Llewellyn. Ionian Vision: Greece in Asia Minor, 1919-1922, pg. 35.	c1
10	Lowe, Cedric James (2002). The Mirage of Power: Volume Two: British Foreign Policy 1914-22. Routledge, 367. ISBN 9780415265973.	c7
11	Michael Llewellyn Smith, Ionian vision: Greece in Asia Minor, 1919-1922, London: Hurst & Company, 1998, ISBN 0472109901, pg. 3.	c1
12	(Kinross 1960, p. 154)	c1
13	(Shaw 1977, p. 342)	c1
14	Yurt Ansiklopedisi, 1982, p.4273, 4274	c7
15	Hellenic Army General Staff, 1957, Ο Ελληνικός Στρατός εις την Σμύρνην, p.56	c1
16	Mango, Andrew (2000). Atatürk. Overlook Press, 217.	c1
17	von Mikusch, Dagobert. Mustafa Kemal, pp.192-193.	c7

18	The statement of the officers of the British ship the Brescia, F.O. 371-4218, no.91630, Calthorpe to Curzon, Constantinople, 12 June 1919, enclosure C, "Events which happened in Smyrna on the 15th May, During the Greek Occupation, as Witnessed by the Undersigned on the Brescia" (Signed by nine officers of the ship).	c7
19	Sunga, Lyal S. (1992-01-01). Individual Responsibility in International Law for Serious Human Rights Violations. Martinus Nijhoff Publishers. ISBN 0-7923-1453-0.	c7
20	Bernhardsson, Magnus (2005-12-20). Reclaiming a Plundered Past: archaeology and nation building in modern Iraq. University of Texas Press. ISBN 0-292-70947-1.	c7
21	http://www2.mfa.gr/NR/rdonlyres/3E053BC1-EB11-404A-BA3E-A4B861C647EC/0/1923_lausanne_treaty.doc	c3
22	(Kinross 1960, p. 233)	c1
23	"Venizelos and the Asia Minor Catastrophe". Retrieved on 2008-09-03.	c1
24	Kapur, H. Soviet Russia and Asia, 1917-1927	c7
25	History, Antalya City Website	c1
26	(Kinross 1960, p. 275)	c1
27	(Shaw 1977, p. 360)	c1
28	(Kinross 1960, p. 277)	c1
29	M.E. Yapp, The making of the modern Near East, 1792-1923, London; New York: Longman, 1987, pg. 319, ISBN 0582493803	c1
30	(Shaw 1977, p. 362)	c1
31	(Kinross 1960, p. 315)	c1
32	(Shaw 1977, p. 362)	c1
33	(Shaw 1977, p. 363)	c1
34	Lenczowski, George. The Middle East in World Affairs, Cornell University Press, New York, 1962, pg. 107.	c7
35	Walder, David. The Chanak Affair, London, 1969, p. 281.	c7
36	Glenny, M. The Balkans[	c1
37	James, Edwin L. "Kemal won't Insure Against Massacres," New York Times, September 11, 1922.	c1
38	Dobkin, Marjorie Smyrna: The Destruction of a City	c2

39	(Toynbee 1922, p. 152)	c1
40	Fromkin, David, A Peace to End All Peace. Henry Holt and Company 1989.[	c7
41	Smith, Michael (1999-01-15). Ionian Vision: Greece in Asia Minor, 1919-1922. University of Michigan Press. ISBN 0-472-08569-7.	c2
42	(Kinross 1960, p. 298)	c1
43	"Ankara – The Mausoleum of Atatürk". Turkish Ministry of Culture and Tourism. Retrieved on 2008-09-02.	c1
44	(Toynbee 1922, p. 260)	c1
45	Arnold J. Toynbee and Kenneth P. Kirkwood, Turkey, 1926, London: Ernest Benn, pg. 92.	c7
46	(Akcam 2006, p. 318)	c1
47	(Toynbee 1922, p. 284)	c1
48	(Toynbee 1922, p. 285)	c1
49	(Toynbee 1922, p. 260)	c1
50	(Toynbee 1922, p. 318)	c1
51	Horton, George. Blight of Asia	c4
52	U.S. Vice-Consul James Loder Park to Secretary of State, Smyrna, 11 April 1923. US archives US767.68116/34	c9
53	(Kinross 1960, p. 318)	c1
54	Letter from Arnold Toynbee to The Times, 6 April 1922, transmitting a letter from Turkey of 9 March 1922	c7
55	F.O. 371-7898, no. E10383, Report on the Nationalist Offensive in Anatolia by Major H.G. Howell, British Member of the Inter-Allied commission proceeding to Bourssa. Constantinople, 15 September 1922	c7
56	"Turk's Insane Savagery: 10,000 Greeks Dead" in The Times, Friday, May 5, 1922.	c7
57	"5,000 Christians Massacred, Turkish Nationalist Conspiracy" in The Scotsman August 24, 1920	c7
58	"24 Greek Villages are Given to the Fire" in the Atlanta Constitution, March 30, 1922.	c7
59	"Near East Relief Prevented from Helping Greeks" in the Christian Science Monitor, July 13, 1922.	c7
60	"Turks will be Turks" in the New York Times, September 16, 1922.	c1

61	"More Turkish Atrocities" in Belfast News Letter, Thursday May 16, 1922.	c7
62	(Akcam 2006, p. 322)	c1
63	(Akcam 2006, p. 326)	c2
64	"Turkish Rule over Christian Peoples" in the Christian Science Monitor, February 1, 1919.	c7
65	(Akcam 2006, p. 323)	c1
66	"Allies to Act at Once on Armenian Outrages" in the New York Times, February 29, 1920.	c1
67	Cyprus Press Office, New York City	c0
68	Resolution of the State of New York, October 6, 2002; NY State Governor George E. Pataki Proclaims October 6th, 2002 as the 80th Anniversary of the Persecution of Greeks of Asia Minor	c1
69	Naimark, Norman M., Fires of Hatred: Ethnic Cleansing in Twentieth-Century Europe, pg.47.	c7
70	Dinah, Shelton. Encyclopaedia of Genocide and Crimes Against Humanity, pg.303.	c7

3.1.2. Στοιχεία συντακτών του άρθρου της Wikipedia «Greco-Turkish War (1919-1922)»

Πλ. Αλλ.	1	1	3	1	1	1	1	1	4	2	1	3	4	3	1	1	1	2	1	1	1	8	1	4	2
Gr	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Tr																									
Uk																									
Us																									
Ca																									
De																									
Au																									
Fi																									
Fr																									
No																									
Nl																									
Pl																									
Be																									
Az																									
Sg																									
Is																									
Cl																									
Ιδιώτ.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Gr	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Tr																									
Uk																									
Us																									
Au																									
Fi																									
Fr																									
No																									
Nl																									
Ca																									
De																									
Pl																									
Be																									
Az																									
Sg																									
Is																									
Cl																									
Πανεπ.																									
Tr																									
Uk																									
Us																									
De																									
Οργαν																									
Us																									

Πλ. Αλλ.	2	3	1	1	3	1	1	1	2	1	4	2	1	2	4	8	2	5	1	1	3	1	1	1	3
Gr	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Tr																							
Uk																							
Us																							
Ca																							
De																							
Au																							
Fi																							
Fr																							
No																							
Nl																							
Pl																							
Be																							
Az																							
Sg																							
Is																							
Cl																							
Ιδιώτ.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Gr	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Tr																							
Uk																							
Us																							
Au																							
Fi																							
Fr																							
No																							
Nl																							
Ca																							
De																							
Pl																							
Be																							
Az																							
Sg																							
Is																							
Cl																							
Πανεπ.																							
Tr																							
Uk																							
Us																							
De																							
Οργαν																							
Us																							

Πλ. Αλλ.	1	1	1	45	9	8	1	5	4	2	4	6	5	5	5	4	2	2	1	2	1	2	1	1	4
Gr	1	1	1										1						1	1	1				
Tr									1	1	1	1					1	1				1	1	1	
Uk				1																					

Us				1	1	1				1		1	1	1						1
Ca																				
De																				
Au																				
Fi																				
Fr																				
No																				
Nl																				
Pl																				
Be																				
Az																				
Sg																				
Is																				
Cl																				
Ιδιώτ.	1	1	1	1	1			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Gr	1	1	1								1					1	1	1		
Tr								1	1	1	1					1	1			
Uk				1																
Us					1					1		1	1	1						1
Au																				
Fi																				
Fr																				
No																				
Nl																				
Ca																				
De																				
Pl																				
Be																				
Az																				
Sg																				
Is																				
Cl																				
Πανεπ.					1	1												1	1	1
Tr																		1	1	1
Uk																				
Us					1	1														
De																				
Οργαν																				
Us																				

Πλ. Αλλ.	4	1	3	1	2	1	4	2	1	3	3	2	1	3	3	3	3	2	1	3	1	1	1	1	2
Gr								1	1																

Tr				1	1	1				1	1	1	1						1	1	1	1	1
Uk																			1				
Us	1	1	1									1	1	1		1	1						
Ca																							
De							1																
Au																					1		
Fi																							
Fr																							
No																							
Nl																							
Pl																							
Be																							
Az																							
Sg																							
Is																							
Cl																							
Ιδιώτ.	1	1	1	1	1	1		1	1	1	1			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Gr								1	1														
Tr				1	1	1				1	1									1	1	1	1
Uk																				1			
Us	1	1	1										1	1	1		1	1					
Au																					1		
Fi																							
Fr																							
No																							
Nl																							
Ca																							
De																							
Pl																							
Be																							
Az																							
Sg																							
Is																							
Cl																							
Πανεπ.							1				1	1											
Tr											1	1											
Uk																							
Us																							
De							1																
Οργαν																							
Us																							

Πλ. Αλλ.	2	1	2	1	2	1	2	2	1	1	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	2	1	1	1
Gr						1	1							1										

Tr	1	1	1	1		1	1							1	1				
Uk																			
Us							1	1	1		1			1	1		1	1	
Ca																			
De																1			
Au																			
Fi								1											
Fr											1	1							
No															1				
Nl																		1	
Pl																			
Be																			
Az																			
Sg																			
Is																			
Cl																			
Ιδιώτ	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Gr					1	1					1								
Tr	1	1	1	1			1	1							1				
Uk																			
Us							1	1	1		1			1			1	1	
Au																			
Fi								1											
Fr											1	1							
No															1				
Nl																		1	
Ca																			
De																			
Pl																			
Be																			
Az																			
Sg																			
Is																			
Cl																			
Πανεπ.														1		1	1		
Tr														1					
Uk																			
Us															1				
De																	1		
Οργαν																			
Us																			

Πλ. Αλλ.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Gr		1															1		

[illegible]

Tr				1	1	1	1	1	1								40
Uk										1		1					10
Us		1								1		1		1	1	1	47
Ca			1														7
De				1													9
Au					1												2
Fi																	1
Fr																	2
No																	1
Nl														1	1		4
Pl																	2
Be	1																2
Az																	1
Sg																	1
Is		1															1
Cl						1											1
Ιδιώτ.	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1				1	175
Gr																	66
Tr						1	1	1	1	1	1						34
Uk																	7
Us																	37
Au					1												2
Fi																	1
Fr																	2
No																	1
Nl														1	1		4
Ca			1														7
De				1													6
Pl																	2
Be	1																2
Az																	1
Sg																	1
Is		1															1
Cl						1											1
Πανεπ.										1	1	1	1	1	1		20
Tr																	6
Uk										1		1					3
Us											1		1	1	1		8
De																	3
Οργαν		1								1							2
Us		1								1							2
Σύνολο																	197

3.1.3. Η “επικυριαρχία” της Wikipedia στον παγκόσμιο ιστό. Το παράδειγμα του άρθρου της Wikipedia «Greco- Turkish War (1919-1922)»

Αρ. Κατάτ.	Ιστότοπος	Είδος Ιστοτόπου	url
1	Wikipedia	Wikipedia	http://en.wikipedia.org/wiki/Greco-Turkish_War_(1919-1922)
8	Phantis	μηχανή αναζήτησης	http://wiki.phantis.com/index.php/Greco-Turkish_War_(1919-1922)
9	Babylon	μηχανή αυτόματης μετάφρασης	http://www.babylon.com/definition/Greco-Turkish_War_(1919-1922)/Greek
10	Mlahanas	ιστότοπος ιδιώτη	http://www.mlahanas.de/Greece/History/GrecoTurkishWar1919_22.html
11	Wikibooks	υποτομέας Wikipedia	http://en.wikibooks.org/wiki/Modern_History/Greco-Turkish_War
14	Athens Info Guide	ταξιδιωτικός ιστότοπος	http://www.athensinfoguide.com/history/t8-7asiacampaign.htm
15	Spiritus-temporis.com	διαδικτυακή πύλη	http://www.spiritus-temporis.com/greco-turkish-war-(1919-1922)/
16	123exp-history	διαδικτυακή πύλη	http://www.123exp-history.com/t/03764217285/
20	The Free Dictionary	διαδικτυακή πύλη	http://encyclopedia2.thefreedictionary.com/Greco-Turkish+War
22	Powerset	μηχανή αναζήτησης	http://www.powerset.com/explore/go/Greco%252DTurkish-War-(1919%252D1922)
27	Wapedia	εγκυκλοπαίδεια για φορητές συσκευές	http://wapedia.mobi/en/Greco-Turkish_War_(1919-1922)
31	Masterliness.com	διαδικτυακή πύλη	http://www.masterliness.com/
34	Fixed Reference	παλαιότερες εκδόσεις της Wikipedia	http://july.fixedreference.org/en/20040724/wikipedia/Greco-Turkish_War_(1919-1922)
42	Fact-archive	διαδικτυακή πύλη	http://www.fact-archive.com/encyclopedia/Greco-Turkish_War_(1919-1922)
49	Probert Encyclopedia	διαδικτυακή πύλη	http://www.probertencyclopaedia.com/F_GRECO-TURKISH_WARS.HTM

4. Έρευνα στον παγκόσμιο ιστό.

4.1. Αποδελτίωση

Έρευνα στον Παγκόσμιο Ιστό - The Greco-Turkish War 1919-1922. A pathfinder			
Ταυτότητα έρευνας			
Κωδ.	i5.101.004.009n	Ημερ. Καταταξ.	14/9/2008
Όρος αναζ.	greco turkish war	Ημερ. εργασίας	14/9/2008
Ηλεκτρονική Διεύθυνση			
Τύπος	Ιστοσελίδα		
Τίτλος	The Greco-Turkish War 1919-1922. A pathfinder		
url	http://www.albany.edu/~pd6062/pathfinder.html		
Ιστότοπος	University of Albany. State University of New York		
url	http://www.albany.edu/		
Στατιστικά Στοιχεία			
Αρχ. Επεξεργ.	1/11/2003	Αρ. Κατάταξης	4
Τελ. Επεξεργ.	1/12/2003	Επισκεψιμότητα	-
Συνδέσεις	-		
Περιεχόμενο			
Θέμα	Οδηγός βιβλιογραφικής και διαδικτυακής έρευνας για τον ελληνοτουρκικό πόλεμο του 1919-1922.		
Στάση	Ουδέτερη		
Σκοπός	Βιβλιογραφικός οδηγός		
Εικόνες	ναι	Βίντεο	όχι
Αρχεία	όχι		
Συνδέσμους	να		
Βιβλιογραφία	ναι		
Μοναδ. Αναφορές	όχι		
Ιστότοπος			
Σκοπός	Εκπαιδευτικός		
Περιεχόμενο	Ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου		
Σχόλια	-		
Δημιουργός			
Δημιουργός	Panagiotis Dimitriou		
Χώρα	US	Εθνικότητα	GR
Σχόλια	Οι περισσότεροι σύνδεσμοι που παρατίθενται είναι ανενεργοί. Η προσπάθεια είναι καλή ωστόσο ο δημιουργός του ιστότοπου φαίνεται να μην είναι ιστορικός ή φοιτητής ιστορίας (αφενός δεν υπάρχει τμήμα ιστορίας στο πανεπιστήμιο και αφετέρου η βιβλιογραφία που περιέχει εμφανίζει σημαντικά κενά και έχει μια πιο εκλαϊκευτική προσέγγιση).		

Έρευνα στον Παγκόσμιο Ιστό - Second Greco-Turkish War 1921-1922			
Ταυτότητα έρευνας			
Κωδ.	i4.101.005.010n	Ημερ. Κατάταξ.	14/9/2008

Όρος αναζ.	greco turkish war	Ημερ. εργασίας	14/9/2008
Ηλεκτρονική Διεύθυνση			
Τύπος	Ιστοσελίδα		
Τίτλος	Second Greco-Turkish War 1921-1922		
url	http://www.onwar.com/aced/data/golf/greekturk1921.htm		
Ιστότοπος	OnWar.com / Military History / Armed Conflict Data		
url	http://www.onwar.com/index.htm		
Στατιστικά Στοιχεία			
Αρχ. Επεξεργ.	-	Αρ. Κατάταξης	5
Τελ. Επεξεργ.	16/12/2000	Επισκεψιμότητα	-
Συνδέσεις			
Περιεχόμενο			
Θέμα	Σύντομη παράθεση του ελληνοτουρκικού πολέμου (1921-1922)		
Στάση	ουδέτερη		
Σκοπός	πληροφοριακός		
Εικόνες	-	Βίντεο	-
Αρχεία	-		
Βιβλιογραφία	-		
Μοναδ. Αναφορές	-		
Ιστότοπος			
Σκοπός	"Η Armed Conflict Events Data (ACED) είναι ένα ερευνητικό πρόγραμμα που παρέχει ανεξάρτητες πληροφορίες σχετικά με γνωστούς πολέμους, διεθνείς διαφωνίες, εμφύλιους πολέμους, πραξικοπήματα, επαναστάσεις, γενοκτονίες και άλλες βίαιες συγκρούσεις".		
Περιεχόμενο	Βάση δεδομένων πολεμικών συγκρούσεων.		
Σχόλια	-		
Δημιουργός			
Δημιουργός	-		
Χώρα	-	Εθνικότητα	-
Σχόλια	-		

Έρευνα στον Παγκόσμιο Ιστό - Greco-Turkish War (1919-1922)			
Ταυτότητα έρευνας			
Κωδ.	i4.101.010.011n	Ημερ. Κατάταξ.	15/9/2008

Όρος αναζ.	Greco turkish war		Ημερ. εργασίας	15/9/2008
Ηλεκτρονική Διεύθυνση				
Τύπος	Ιστοσελίδα			
Τίτλος	Greco-Turkish War (1919-1922)			
url	http://www.mlahanas.de/Greece/History/GrecoTurkishWar1919_22.html			
Ιστότοπος	Hellenica			
url	http://www.mlahanas.de/			
Στατιστικά Στοιχεία				
Αρχ. Επεξεργ.	-		Αρ. Κατάταξης	10
Τελ. Επεξεργ.	-		Επισκεψιμότητα	29.024.630 από 191 χώρες (σύνολο ιστότοπου)
Συνδέσεις	Ιστοσελίδα του Ερυθρού Σταυρού (έκθεση για την ελληνοτουρκική σύγκρουση)			
Περιεχόμενο				
Θέμα	ο ελληνοτουρκικός πόλεμος (1919-1922)			
Στάση	ουδέτερη			
Σκοπός	πληροφοριακός			
Εικόνες	ναι		Βίντεο	όχι
Αρχεία	όχι			
Βιβλιογραφία	ναι (M. Glenney, The Balkans)			
Μοναδ. Αναφορές	-			
Ιστότοπος				
Σκοπός	-			
Περιεχόμενο	Η ιστορία της Ελλάδας			
Σχόλια	Η ιστοσελίδα βασίζεται κυρίως σε κείμενα της αγγλικής Wikipedia.			
Δημιουργός				
Δημιουργός	Μιχαήλ Λαχανάς			
Χώρα	De		Εθνικότητα	Gr
Σχόλια	Έλληνας της ομογένειας με διδακτορικό στη φυσική. Το άρθρο αποτελεί παλαιότερη έκδοση της Wikipedia (Ιούνιος 2006)			

Έρευνα στον Παγκόσμιο Ιστό - Greco-Turkish War 1920-1922
Ταυτότητα έρευνας

Κωδ.	b2.101.019.12t	Ημερ. Κατάταξ.	15/9/2008
Όρος αναζ.	greco turkish war	Ημερ. εργασίας	15/9/2008
Ηλεκτρονική Διεύθυνση			
Τύπος	Ιστολόγιο		
Τίτλος	Greco-Turkish War 1920-1922		
url	http://war-history.blogspot.com/2007/11/greco-turkish-war-1920-1922.html		
Ιστότοπος	History of War		
url	http://war-history.blogspot.com/		
Στατιστικά Στοιχεία			
Αρχ. Επεξεργ.		Αρ. Κατάταξης	19
Τελ. Επεξεργ.	18/11/2007	Επισκεψιμότητα	-
Συνδέσεις	-		
Περιεχόμενο			
Θέμα	ο ελληνοτουρκικός πόλεμος (1920-1922)		
Στάση	φιλοτουρκική		
Σκοπός	πληροφοριακός		
Εικόνες	ναι	Βίντεο	όχι
Αρχεία	-		
Βιβλιογραφία	-		
Μοναδ. Αναφορές	Ο πρίγκιπας Ανδρέας πέθανε σε μάχη το 1921 (Αναληθές. Σωστό: 1944)		
Ιστότοπος			
Σκοπός	"Μάθετε για την ιστορία του πολέμου. Μάθετε πως ο πόλεμος άλλαξε τη δομή της κοινωνίας στην οποία ζούμε. Μελετήστε τους παράγοντες και τους λόγους πίσω από τον πόλεμο"		
Περιεχόμενο	Πολεμική Ιστορία		
Σχόλια	-		
Δημιουργός			
Δημιουργός	-		
Χώρα	-	Εθνικότητα	-
Σχόλια	Αρκετά λάθη και ανθελληνική στάση. Δεν δίδεται η κατάληξη του πολέμου ενώ ρίχνει βάρος στα εγκλήματα της ελληνικής κατοχής.		

Έρευνα στον Παγκόσμιο Ιστό - the Genocide of Christianity in Asia Minor by the Turks

Ταυτότητα έρευνας			
Κωδ.	i1.501.009.13g	Ημερ. Κατάταξ.	15/9/2008
Όρος αναζ.	501	Ημερ. εργασίας	19/9/2008
Ηλεκτρονική Διεύθυνση			
Τύπος	Ιστοσελίδα		
Τίτλος	Related Links to the Genocide of Christianity in Asia Minor by the Turks		
url	http://www.greece.org/genocide/links.htm		
Ιστότοπος	Hellenic Ellectronic Center - Themis		
url	http://www.greece.org/		
Στατιστικά Στοιχεία			
Αρχ. Επεξεργ.	23/6/1905	Αρ. Κατάταξης	9
Τελ. Επεξεργ.	-	Επισκεψιμότητα	9.109 (επισκέψεις ημερησιώς 9/2008)
Συνδέσεις	-		
Περιεχόμενο			
Θέμα	Κείμενα (βιβλία, άρθρα εφημερίδων κ.α.) σχετικά με την γενοκτονία των Ελλήνων στην Μικρά Ασία και στον Πόντο.		
Στάση	φιλελληνική		
Σκοπός	προβολή θέσης		
Εικόνες	όχι	Βίντεο	όχι
Αρχεία	ναι		
Βιβλιογραφία	ναι		
Μοναδ. Αναφορές	-		
Ιστότοπος			
Σκοπός	"Στόχος της Themis είναι η προστασία της ελληνικής ιστορίας, κουλτούρας και πολιτισμικής κληρονομιάς."		
Περιεχόμενο	"Η Themis είναι ένα ανεξάρτητο λαϊκό ερευνητικό έργο που δημιουργήθηκε από τους Έλληνες της διασποράς".		
Σχόλια	Ομογενειακός ιστότοπος που ασχολείται με ελληνικά ζητήματα. Η Themis, μεταξύ άλλων, έχει ξεκινήσει συλλογή υπογραφών διαδικτυακά για την επαναλειτουργία της σχολής της Χάλκης (κάτι που προβλήθηκε και από τα ελληνικά Μ.Μ.Ε.).		
Δημιουργός			
Δημιουργός	-		
Χώρα	-	Εθνικότητα	Gr
Σχόλια	Δεν υπάρχει κάποια εισαγωγή ή συνοδευτικό κείμενο της βιβλιογραφίας σχετικά με την θέση της ελληνικής γενοκτονίας.		
Έρευνα στον Παγκόσμιο Ιστό - American Reports on the Burning of Izmir ("Smyrna")			

Ταυτότητα έρευνας			
Κωδ.	i1.501.005.014t	Ημερ. Κατάταξ.	15/9/2008
Όρος αναζ.	501	Ημερ. εργασίας	15/9/2008
Ηλεκτρονική Διεύθυνση			
Τύπος	Ιστοσελίδα		
Τίτλος	American Reports on the Burning of Izmir ("Smyrna")		
url	http://www.tallarmeniantale.com/izmir.htm		
Ιστότοπος	Tall Armenian Tale. The Other Side of the Falsified Genocide		
url	http://www.tallarmeniantale.com/		
Στατιστικά Στοιχεία			
Αρχ. Επεξεργ.	-	Αρ. Κατάταξης	5
Τελ. Επεξεργ.	-	Επισκεψιμότητα	-
Συνδέσεις			
Περιεχόμενο			
Θέμα	Επιθετική εξιστόρηση των εγκλημάτων που διέπραξαν οι Έλληνες στην Μικρασία.		
Στάση	Ανθελληνική.		
Σκοπός	Επ' ευκαιρίας του ψηφίσματος του ελληνικού κοινοβουλίου, που έθετε την 15η Σεπτεμβρίου ως ημέρα μνήμης της γενοκτονίας των Ελλήνων της Μικράς Ασίας (9/2/2001), υποδεικνύεται ποιος ήταν ο "πραγματικός εγκληματίας" της Μικρασίας.		
Εικόνες	ναι	Βίντεο	όχι
Αρχεία	Αποσπάσματα βιβλίων, άρθρων κ.α.		
Βιβλιογραφία	ναι (κυρίως του Stanford Shaw)		
Μοναδ. Αναφορές	-		
Ιστότοπος			
Σκοπός	"Υποστηρίζοντας την θέση ενάντια του Μύθου της Αρμενικής Γενοκτονίας με χρήση αμερόληπτων πηγών"		
Περιεχόμενο	Μια σειρά κειμένων που εστιάζονται στο αρμενικό ζήτημα και σε ότι μεμπτό της τουρκικής ιστορίας.		
Σχόλια	Κάνοντας χρήση αποκλειστικά "φιλοτουρκικών" πηγών και αναδεικνύοντας τις αδυναμίες των πηγών της "αντίπαλης πλευράς", ουσιαστικά ανασκευάζονται οι διαδεδομένες ιστορικές αντιλήψεις.		
Δημιουργός			
Δημιουργός	Ανώνυμος / holdwater@gmail.com		
Χώρα	-	Εθνικότητα	Tr
Σχόλια	Πρόσωπο με αρκετά διευρυμένες γνώσεις. Η μονομέρεια του και η σαφώς στρατευμένη του θέση στερούν από τον ιστότοπο την επίταση εγκυρότητας που θα μπορούσε να διαθέτει ο ιστότοπος. Ο ιστότοπος ωστόσο παρέχει μια πλούσια βάση αναφορών για τις πηγές που χρησιμοποιεί η φιλοτουρκική ιστοριογραφία.		

Ταυτότητα έρευνας			
Κωδ.	i1.501.003.015g	Ημερ. Κατάταξ.	15/9/2008
Όρος αναζ.	501	Ημερ. εργασίας	15/9/2008
Ηλεκτρονική Διεύθυνση			
Τύπος	Ιστοσελίδα		
Τίτλος	Asia Minor		
url	http://www.greek-genocide.org/asia_minor.html		
Ιστότοπος	Greek Genocide 1914-1923		
url	http://www.greek-genocide.org		
Στατιστικά Στοιχεία			
Αρχ. Επεξεργ.	-	Αρ. Κατάταξης	3
Τελ. Επεξεργ.	-	Επισκεψιμότητα	-
Συνδέσεις	-		
Περιεχόμενο			
Θέμα	Οι διώξεις και η θανάτωση των Ελλήνων στη Μικρά Ασία κατά τη περίοδο 1914-1918, μέσα από τις αναφορές ξένων συγγραφέων.		
Στάση	φιλελληνική		
Σκοπός	προβολή θέσης		
Εικόνες	ναι	Βίντεο	ναι
Αρχεία	ναι (βιβλία σε ηλεκτρονική μορφή, άρθρα εφημερίδων και πολυμέσα)		
Βιβλιογραφία	ναι		
Μοναδ. Αναφορές	-		
Ιστότοπος			
Σκοπός	"Ο ιστότοπος Greek-Genocide.org είναι ένας διαδικτυακός εκπαιδευτικός οργανισμός αφιερωμένος στη μελέτη και διατήρηση της ιστορίας που σχετίζεται με τη γενοκτονία που προετοιμάστηκε ενάντια των Ελλήνων κατοίκων της Τουρκίας"		
Περιεχόμενο	Η ελληνική γενοκτονία 1914-1923		
Σχόλια	Ένας καινούργιος ιστότοπος που κρατάει χαμηλούς τόνους και διαθέτει μια μεγάλη συλλογή δεδομένων. Ουσιαστικά αποτελεί μια μετεξέλιξη της συλλογιστικής "είμαστε θύματα και το γνωρίζει όλος ο κόσμος" στη "υποστηρίζουμε πως είμαστε θύματα και αυτές είναι οι αποδείξεις μας" και αποτελεί πιθανότατα απάντηση στις αντίστοιχες τούρκικες προσπάθειες. Η δομή του θυμίζει πολύ το Tamilnet.com (Whitaker, 2004)		
Δημιουργός			
Δημιουργός	Nikolaos Hlamides		
Χώρα	-	Εθνικότητα	-
Σχόλια	-		
Έρευνα στον Παγκόσμιο Ιστό - Smyrna			

Ταυτότητα έρευνας			
Κωδ.	i1.501.004.16g	Ημερ. Κατάταξ.	
Όρος αναζ.	501	Ημερ. εργασίας	
Ηλεκτρονική Διεύθυνση			
Τύπος	Ιστοσελίδα		
Τίτλος	Smyrna		
url	http://www.helleniccomserve.com/smyrnaone.html		
Ιστότοπος	Hellenic Communication Service		
url	http://www.helleniccomserve.com/aboutus.html		
Στατιστικά Στοιχεία			
Αρχ. Επεξεργ.		Αρ. Κατάταξης	4
Τελ. Επεξεργ.	2007	Επισκεψιμότητα	5231550 (σύνολο ιστότοπου)
Συνδέσεις	ναι (47)		
Περιεχόμενο			
Θέμα	Η Σμύρνη		
Στάση	φιλελληνική		
Σκοπός	πληροφοριακός / προβολή		
Εικόνες	ναι	Βίντεο	όχι
Αρχεία	ναι (άρθρα)		
Βιβλιογραφία	ναι		
Μοναδ. Αναφορές	όχι		
Ιστότοπος			
Σκοπός	"Σκοπός του Hellenic Communication Service είναι να φέρει στους Έλληνες της Αμερικής και της διασποράς, όλες τις πληροφορίες που χρειάζονται σχετικά με τις ελληνικές εκδηλώσεις, ειδήσεις και δραστηριότητες στη νέα ψηφιακή εποχή. "		
Περιεχόμενο	Πληροφορίες για την Ελλάδα.		
Σχόλια	Δημιουργήθηκε το 1998 από συνεισφορά του φιλανθρωπικού ιδρύματος "Christos and Mary Papoutsy Charitable Foundation". Ιστορική εξιστόρηση ήπιων τόνων. Χρησιμοποιεί ακαδημαϊκούς συνεργάτες.		
Δημιουργός			
Δημιουργός	συλλογικό		
Χώρα	Us	Εθνικότητα	Gr
Σχόλια			

Έρευνα στον Παγκόσμιο Ιστό - The Turkish-Greek conflict (1919-1923)			
Ταυτότητα έρευνας			
Κωδ.	i6.000.000.17n	Ημερ. Κατάταξ.	-
Όρος αναζ.	-	Ημερ. εργασίας	15/9/2008
Ηλεκτρονική Διεύθυνση			
Τύπος	Ιστοσελίδα		
Τίτλος	The Turkish-Greek conflict (1919-1923)		
url	http://www.icrc.org/Web/Eng/siteeng0.nsf/htmlall/5GKE3D?OpenDocument&View=defaultBody&style=custo_print		
Ιστότοπος	International Committee of the Red Cross		
url	http://www.icrc.org/		
Στατιστικά Στοιχεία			
Αρχ. Επεξεργ.	-	Αρ. Κατάταξης	
Τελ. Επεξεργ.	25/1/2005	Επισκεψιμότητα	
Συνδέσεις			
Περιεχόμενο			
Θέμα	Σύντομη εξιστόρηση της ελληνοτουρκικής σύγκρουσης (1919-1923) και της δράσης της Διεθνούς Επιτροπής του Ερυθρού Σταυρού		
Στάση	ουδέτερη		
Σκοπός	Ιστορία οργανισμού		
Εικόνες	1	Βίντεο	-
Αρχεία	-		
Βιβλιογραφία	-		
Μοναδ. Αναφορές	-		
Ιστότοπος			
Σκοπός	οι στόχοι του IRC		
Περιεχόμενο	Δράση / στόχοι IRC		
Σχόλια	-		
Δημιουργός			
Δημιουργός	IRC		
Χώρα	-	Εθνικότητα	-
Σχόλια	-		

Έρευνα στον Παγκόσμιο Ιστό - Mustafa Kemal ATATÜRK			
Ταυτότητα έρευνας			
Κωδ.	i7.000.000.18n	Ημερ. Κατάταξ.	-
Όρος αναζ.	-	Ημερ. εργασίας	15/9/2008
Ηλεκτρονική Διεύθυνση			
Τύπος	Ιστοσελίδα		
Τίτλο	Mustafa Kemal ATATÜRK [βλέπε επίσης: Ataturk's Life και The National War of Independence (1919-1923)]		
url	http://www.mfa.gov.tr/mustafa-kemal-ataturk.en.mfa [βλέπε επίσης: http://www.mfa.gov.tr/ataturk_s-life.en.mfa και http://www.dmedd.org/eng/trhistory/5.htm]		
Ιστότοπος	Republic of Turkey Ministry of Foreign Affairs		
url	http://www.mfa.gov.tr/default.en.mfa		
Στατιστικά Στοιχεία			
Αρχ. Επεξεργ.	-	Αρ. Κατάταξης	-
Τελ. Επεξεργ.	-	Επισκεψιμότητα	-
Συνδέσεις	-		
Περιεχόμενο			
Θέμα	Σύντομη βιογραφία του Ataturk και σύντομη εξιστόρηση του τουρκικού εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα.		
Στάση	Ουδέτερη		
Σκοπός	πληροφοριακός		
Εικόνες	ναι	Βίντεο	όχι
Αρχεία	όχι		
Βιβλιογραφία	όχι		
Μοναδ. Αναφορές	-		
Ιστότοπος			
Σκοπός	Υπουργείο Εξωτερικών της Τουρκίας		
Περιεχόμενο	Υπουργείο Εξωτερικών της Τουρκίας		
Σχόλια	-		
Δημιουργός			
Δημιουργός	-		
Χώρα	Tr	Εθνικότητα	Tr
Σχόλια	Στην κεντρική σελίδα του υπουργείου, υπάρχουν σύντομες βιογραφίες των Προέδρων της Τουρκικής Δημοκρατίας. Κατά συνέπεια στη βιογραφία του Ατατούρκ υπάρχει και μια σύντομη εξιστόρηση του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα της Τουρκίας. Η διατύπωση είναι τόσο λεπτή που αντικαθιστά την ελληνική εκστρατευτική δύναμη με το συμμαχικές δυνάμεις.		

Έρευνα στον Παγκόσμιο Ιστό - SAM Papers - Greek Occupation of Izmir...			
Ταυτότητα έρευνας			
Κωδ.	i7.501.053.19t	Ημερ. Κατάταξ.	15/9/2008
Όρος αναζ.	501	Ημερ. εργασίας	18/9/2008
Ηλεκτρονική Διεύθυνση			
Τύπος	Ιστοσελίδα		
Τίτλος	SAM Papers - Greek Occupation of Izmir and Adjoining Territories		
url	http://www.sam.gov.tr		
Ιστότοπος	Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Turkey. Center for Strategic Research		
url	http://www.sam.gov.tr/sampapers.php		
Στατιστικά Στοιχεία			
Αρχ. Επεξεργ.	27/6/1905	Αρ. Κατάταξης	53
Τελ. Επεξεργ.		Επισκεψιμότητα	-
Συνδέσεις	ναι		
Περιεχόμενο			
Θέμα	Στην πρώτη σελίδα του "Greek Occupation of Izmir and Adjoining Territories - Report of the Inter-allied Commission of Inquiry (May-September 1919), Çagri ERHAN, SAM PAPERS NO: 2/99" γράφει μεταξύ άλλων: " Κατά τη διάρκεια της επιτροπής των ελληνικών δυνάμεων κατοχής, Έλληνες στρατιώτες και Έλληνες πολίτες της περιοχής διέπραξαν ακρότητες ενάντια όχι μόνο του τουρκικού πληθυσμού αλλά και των μη-ελληνικών κοινοτήτων που ζούσαν ειρηνικά στην περιοχή για αιώνες. Οι ακρότητες περιλαμβάνουν σφαγές πλιατσικολόγηση, βιασμούς και καταστροφές πόλεων και χωριών". Το κείμενο βασίζεται στα πορίσματα της διασυμμαχικής επιτροπής που είχε σκοπό να διερευνήσει τις ελληνικές ακρότητες των πρώτων μηνών της κατοχής ενώ συμπεριλαμβάνει και τα σχόλια του Συνταγματάρχη Μαζαράκη που συμμετείχε στην επιτροπή χωρίς δικαίωμα ψήφου.		
Στάση	φιλοτουρκική		
Σκοπός	πληροφοριακός		
Εικόνες	-	Βίντεο	-
Αρχεία	ναι (οι μελέτες του SAM και το περιοδικό που εκδίδει).		
Βιβλιογραφία	ναι		
Μοναδ. Αναφορές	-		
Ιστότοπος			
Σκοπός	"Το Κέντρο Στρατηγικών Σπουδών (Stratejik Arastirmalar Merkezi- SAM) ιδρύθηκε για τη διεξαγωγή έρευνας στις διεθνείς σχέσεις και στις περιφερειακές σπουδές[...]"		
Περιεχόμενο	Μελέτες για την αρμενική γενοκτονία(3), για τις σχέσεις της Τουρκίας με την ευρωπαϊκή ένωση και άλλα κράτη, την υπόθεση Loizidou κ.α.		
Σχόλια	-		
Δημιουργός			
Δημιουργός	-		
Χώρα	Tr	Εθνικότητα	-
Σχόλια			

Έρευνα στον Παγκόσμιο Ιστό - Document Français Sur L'Occupation Grecque...			
Ταυτότητα έρευνας			
Κωδ.	i7.501.053.20t	Ημερ. Κατάταξ.	15/9/2008
Όρος αναζ.	501	Ημερ. εργασίας	18/9/2008
Ηλεκτρονική Διεύθυνση			
Τύπος	Ιστοσελίδα		
Τίτλος	SAM Papers - Document Français Sur L'Occupation Grecque en Anatolie		
url	http://www.sam.gov.tr		
Ιστότοπος	Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Turkey. Center for Strategic Research		
url	http://www.sam.gov.tr/sampapers.php		
Στατιστικά Στοιχεία			
Αρχ. Επεξεργ.	27/6/1905	Αρ. Κατάταξης	53
Τελ. Επεξεργ.		Επισκεψιμότητα	-
Συνδέσεις	ναι		
Περιεχόμενο			
Θέμα	Παρουσίαση των γαλλικών διπλωματικών εγγράφων [(από το Quai d' Orsay και τις γαλλικές πρεσβείες της περιοχής (Κωνσταντινούπολης, Αθηνών κ.α.)]. Μετά την εισαγωγή γίνεται κατηγοριοποίηση των εγγράφων (σ.5) μια εκ των οποίων είναι "Οι ακρότητες που διεπράχθησαν από το ελληνικό στρατό στην Ανατολή". Παρ' όλη την εισαγωγή, τα πρωτότυπα κείμενα δεν εμφανίζονται (Το έγγραφο είναι 192 σελίδων και οι περισσότερες σελίδες είναι κενές) παρά μόνο μια σύντομη περιγραφή τους.		
Στάση	φιλοτουρκική		
Σκοπός	πληροφοριακός		
Εικόνες	-	Βίντεο	-
Αρχεία	ναι (οι μελέτες του SAM και το περιοδικό που εκδίδει).		
Βιβλιογραφία	ναι		
Μοναδ. Αναφορές	-		
Ιστότοπος			
Σκοπός	"Το Κέντρο Στρατηγικών Σπουδών (Stratejik Arastirmalar Merkezi- SAM) ιδρύθηκε για τη διεξαγωγή έρευνας στις διεθνείς σχέσεις και στις περιφερειακές σπουδές[...]"		
Περιεχόμενο	Μελέτες για την αρμενική γενοκτονία(3), για τις σχέσεις της Τουρκίας με την ευρωπαϊκή ένωση και άλλα κράτη, την υπόθεση Loizidou κ.α.		
Σχόλια	-		
Δημιουργός			
Δημιουργός	-		
Χώρα	Tr	Εθνικότητα	Tr
Σχόλια			

Έρευνα στον Παγκόσμιο Ιστό - Black Sea Greeks-A brief history			
Ταυτότητα έρευνας			
Κωδ.	i7.000.000.021g	Ημερ. Κατάταξ.	-
Όρος αναζ.	-	Ημερ. εργασίας	18/9/2008
Ηλεκτρονική Διεύθυνση			
Τύπος	Ιστοσελίδα		
Τίτλος	Black Sea Greeks-A brief history		
url	http://www.ypex.gov.gr/www.mfa.gr/en-US/Policy/Geographic+Regions/South-Eastern+Europe/Turkey/Black+Sea+Greeks-A+brief+history/		
Ιστότοπος	Ministry of Foreign Affairs. Greece in the World		
url	http://www.ypex.gov.gr/www.mfa.gr/en-US		
Στατιστικά Στοιχεία			
Αρχ. Επεξεργ.	-	Αρ. Κατάταξης	-
Τελ. Επεξεργ.	24/5/2007	Επισκεψιμότητα	-
Συνδέσεις	-		
Περιεχόμενο			
Θέμα	Η γενοκτονία του Ποντιακού Ελληνισμού.		
Στάση	φιλελληνική		
Σκοπός	Πληροφοριακός		
Εικόνες	όχι	Βίντεο	όχι
Αρχεία	όχι		
Βιβλιογραφία	όχι		
Μοναδ. Αναφορές	-		
Ιστότοπος			
Σκοπός	Υπουργείο Εξωτερικών της Ελλάδας		
Περιεχόμενο	Υπουργείο Εξωτερικών της Ελλάδας		
Σχόλια	-		
Δημιουργός			
Δημιουργός	-		
Χώρα	Gr	Εθνικότητα	Gr
Σχόλια	Παραθέτει τον ελληνικό νόμο της αναγνώρισης της γενοκτονίας του ποντιακού ελληνισμού (2193/94 και εφημερίδα της κυβέρνησης 8/Α/1994) και αντίστοιχές αποφάσεις από νομοθετικά σώματα του εξωτερικού (American Statew of New Jersey 2002, New York (2002), Pennsylvania (2004), New York (2005), Florida (2005) and Massachusetts (2006).		

Έρευνα στον Παγκόσμιο Ιστό - Pontus Propaganda Against Turkey			
Ταυτότητα έρευνας			
Κωδ.	i7.000.000.22t	Ημερ. Κατάταξ.	-
Όρος αναζ.	-	Ημερ. εργασίας	15/9/2008
Ηλεκτρονική Διεύθυνση			
Τύπος	Ιστοσελίδα		
Τίτλος	Setting The Record Straight On Pontus Propaganda Against Turkey		
url	http://www.mfa.gov.tr/setting-the-record-straight-on-pontus-propaganda-against-turkey.en.mfa		
Ιστότοπος	Republic of Turkey Ministry of Foreign Affairs		
url	http://www.mfa.gov.tr/default.en.mfa		
Στατιστικά Στοιχεία			
Αρχ. Επεξεργ.	-	Αρ. Κατάταξης	-
Τελ. Επεξεργ.	-	Επισκεψιμότητα	-
Συνδέσεις	-		
Περιεχόμενο			
Θέμα	Απάντηση του τουρκικού υπουργείου για το ζήτημα του Πόντου. Το κείμενο συνεχίζει με τις ελληνικές ακρότητες στην Μικρά Ασία κατά τη διάρκεια της ελληνικής κατοχής, καταλήγοντας "Η ιστορία σ' αυτό το σημείο υποδεικνύει την Ελλάδα ως το μέρος που πρέπει να απολογηθεί για τα εγκλήματα πολέμου που διεπράχθησαν κατά τη διάρκεια της ελληνικής εισβολής στην Ανατολία και τα εγκλήματα που διεπράχθησαν από τις ελληνικές συμμορίες στη περιοχή του Πόντου και όχι το μέρος που χωρίς ντροπή μπορεί να υποστηρίζει αστήρικτους ισχυρισμούς για την υποτιθέμενη γενοκτονία του Πόντου. Το άρθρο 59 της Συνθήκης της Λωζάννης (1923), αναφέρεται στα εγκλήματα πολέμου που διέπραξε η Ελλάδα στην Ανατολία".		
Στάση	φιλοτουρκική		
Σκοπός	απάντηση / πληροφοριακός		
Εικόνες	ναι	Βίντεο	όχι
Αρχεία	όχι		
Βιβλιογραφία	ναι		
Μοναδ. Αναφορές	-		
Ιστότοπος			
Σκοπός	Υπουργείο Εξωτερικών της Τουρκίας		
Περιεχόμενο	Υπουργείο Εξωτερικών της Τουρκίας		
Σχόλια	-		
Δημιουργός			
Δημιουργός	-		
Χώρα	Tr	Εθνικότητα	Tr
Σχόλια			

Έρευνα στον Παγκόσμιο Ιστό - The Greek Holocaust of Thrace, Asia Minor and Pontos			
Ταυτότητα έρευνας			
Κωδ.	i2.000.000.023g	Ημερ. Κατάταξ.	-
Όρος αναζ.	-	Ημερ. εργασίας	19/9/2008
Ηλεκτρονική Διεύθυνση			
Τύπος	Ιστοσελίδα		
Τίτλος	The Greek Holocaust of Thrace, Asia Minor and Pontos		
url	http://web.archive.org/web/20041012194616/imia.cc.duth.gr/turkey/gree.e.html		
Ιστότοπος	The Turkish Crime of Our Century		
url	http://web.archive.org/web/20041021082405/imia.cc.duth.gr/turkey/index.e.html		
Στατιστικά Στοιχεία			
Αρχ. Επεξ.	-	Αρ. Κατάταξης	-
Τελ. Επεξ.	-	Επισκεψιμότητα	-
Συνδέσεις	ναι		
Περιεχόμενο			
Θέμα	Η τουρκικές ακρότητες από τον 11 αιώνα μ.χ. έως την καταστροφή της Σμύρνης.		
Στάση	αντιτουρκική		
Σκοπός	προβολή θέσης / δυσφήμιση		
Εικόνες	ναι	Βίντεο	όχι
Αρχεία	όχι		
Βιβλιογραφία	ναι		
Μοναδ. Αναφορές	-		
Ιστότοπος			
Σκοπός	"Απ' όλα τα σκλαβωμένα από την Τουρκία έθνη στην κοινή γνώμη της ανθρωπότητας και τον κάθε καλόβουλο άνθρωπο, αυτή η δημοσίευση στοχεύει: [1]Να τραβήξει την προσοχή της ανθρωπότητας στα θύματα των τουρκικών ακροτήτων και βανδαλισμών και η ιστορική μνήμη των γεγονότων αυτή να συνεχίσει. [2]Να πληροφορήσει την ανθρωπότητα για την πολιτική εκείνη που σκότωσε εκατομμύρια ανθρώπων (και ακολούθησε κάθε τουρκική κυβέρνηση του πρόσφατου παρελθόντος) ενάντια των σκλαβωμένων λαών που ζούσαν στη Μικρά Ασία και αποτελούσαν τη πλειοψηφία του πληθυσμού.[3] Να επεκτείνει τη δικαιοσύνη και να καταδικάσει τη Τουρκία για τα εγκλήματα της."		
Περιεχόμενο	Ο ιστότοπος περιλαμβάνει "τα εγκλήματα" της Τουρκίας ενάντια των Αρμενίων, Κούρδων και Κυπρίων.		
Σχόλια	Ο ιστότοπος δεν υπάρχει πια. Διασώζεται από ένα υποτομέα του ιστότοπου internet archives που διατηρεί τις πρώτες σελίδες του διαδικτύου.		
Δημιουργός			
Δημιουργός			
Χώρα		Εθνικότητα	
Σχόλια			

Έρευνα στον Παγκόσμιο Ιστό - Smyrna 1922			
Ταυτότητα έρευνας			
Κωδ.	i2.000.000.24g	Ημερ. Κατάταξ.	-
Όρος αναζ.	-	Ημερ. εργασίας	19/9/2008
Ηλεκτρονική Διεύθυνση			
Τύπος	Ιστοσελίδα		
Τίτλος	Smyrna 1922		
url	http://turkishmurderers.com//smyrna1922/		
Ιστότοπος	turkishmurderers.com		
url	http://turkishmurderers.com		
Στατιστικά Στοιχεία			
Αρχ. Επεξεργ.	-	Αρ. Κατάταξης	-
Τελ. Επεξεργ.	-	Επισκεψιμότητα	-
Συνδέσεις			
Περιεχόμενο			
Θέμα	Η φωτιά της Σμύρνης και η εξόντωση του ελληνισμού της Μικράς Ασίας.		
Στάση	αντιτουρκική		
Σκοπός	πληροφοριακός / προβολή θέσης		
Εικόνες	ναι	Βίντεο	ναι
Αρχεία	όχι		
Βιβλιογραφία	ναι		
Μοναδ. Αναφορές	όχι		
Ιστότοπος			
Σκοπός	-		
Περιεχόμενο	Τα τουρκικά εγκλήματα ενάντια των Αρμενίων, των Συρίων, των Ελλήνων και των Κούρδων.		
Σχόλια	-		
Δημιουργός			
Δημιουργός	-		
Χώρα	-	Εθνικότητα	-
Σχόλια	Το κείμενο για τη Σμύρνη υπάρχει και σε άλλες ιστοσελίδες.		

Έρευνα στον Παγκόσμιο Ιστό - The Destruction of Smyrna			
Ταυτότητα έρευνας			
Κωδ.	i2.000.000.25g	Ημερ. Κατάταξ.	-
Όρος αναζ.	-	Ημερ. εργασίας	19/9/2008
Ηλεκτρονική Διεύθυνση			
Τύπος			
Τίτλος	The Destruction of Smyrna		
url	http://www.greeklibrary.agrino.org/projects/Smyrna1922/Smyrna_burning.htm		
Ιστότοπος	Ελληνική βιβλιοθήκη Νοτίου Καλιφορνίας		
url	http://www.greeklibrary.agrino.org/		
Στατιστικά Στοιχεία			
Αρχ. Επεξεργ.	-	Αρ. Κατάταξης	-
Τελ. Επεξεργ.	3/3/2005	Επισκεψιμότητα	-
Συνδέσεις	ναι		
Περιεχόμενο			
Θέμα	Η φωτιά της Σμύρνης και η εξόντωση του ελληνισμού της Μικράς Ασίας.		
Στάση	αντιτουρκική		
Σκοπός	πληροφοριακός/ προβολή θέσης		
Εικόνες	ναι	Βίντεο	όχι
Αρχεία	όχι		
Βιβλιογραφία	ναι		
Μοναδ. Αναφορές	όχι		
Ιστότοπος			
Σκοπός	-		
Περιεχόμενο	Ο ιστότοπος παρέχεται από το agrino.org που είναι υποτομέας του ΚΥΠΡΟΣ-NET. Η Greek Library περιέχει διάφορα κείμενα - ιστοσελίδες που αφορούν την Ελλάδα και την Κύπρο και προέρχονται κυρίως από ομογενείς της Ελλάδας και της Κύπρου.		
Σχόλια			
Δημιουργός			
Δημιουργός	Χρίστος Α. Νεοφύτου και Σωτήρης Ραγκούσης		
Χώρα	-	Εθνικότητα	Cy
Σχόλια	Το ίδιο κείμενο υπάρχει και στο turkishmurderers.com . Παρόμοια ιστοσελίδα με έμφαση στο Βυζάντιο και την Κωνσταντινούπολη είναι και η agiasofia.com		

Έρευνα στον Παγκόσμιο Ιστό - Greek Barbarism			
Ταυτότητα έρευνας			
Κωδ.	i1.501.037.026t	Ημερ. Κατάταξ.	15/9/2008
Όρος αναζ.	501	Ημερ. εργασίας	19/9/2008
Ηλεκτρονική Διεύθυνση			
Τύπος	Ιστοσελίδα		
Τίτλος	Greek Barbarism		
url	http://www.atmg.org/GreekBarbarism.html		
Ιστότοπος	Australian - Turkish Media Group		
url	http://www.atmg.org		
Στατιστικά Στοιχεία			
Αρχ. Επεξεργ.		Αρ. Κατάταξης	37
Τελ. Επεξεργ.		Επισκεψιμότητα	
Συνδέσεις			
Περιεχόμενο			
Θέμα	Οι ελληνικές βαρβαρότητες από το 1821 έως το 1974		
Στάση	ανθελληνική		
Σκοπός	"[Τα κράτη του] Δυτικού Κόσμου, που υποτίθεται ότι είναι πρωταθλητές της δημοκρατίας αποδείχθηκαν για ακόμη μια φορά ανάκανα να δώσουν δικαιοσύνη σε έθνη με διαφορετική από τη δική τους ράτσα και θρησκεία".		
Εικόνες	όχι	Βίντεο	όχι
Αρχεία	όχι		
Βιβλιογραφία	ναι		
Μοναδ. Αναφορές	-		
Ιστότοπος			
Σκοπός	"Επιδιώκουμε την προσοχή της κοινότητας για την Τουρκία" και "Ελπίζουμε να σας παρέχουμε απαντήσεις για τις ενδημικές φύσης παρανοήσεις της Δύσης σχετικά με την Τουρκία, που ενορχηστρώνονται από τα ελληνικούς και αρμενικούς ομολόγους".		
Περιεχόμενο	Θέματα για την Τουρκία		
Σχόλια	-		
Δημιουργός			
Δημιουργός	-		
Χώρα	Au	Εθνικότητα	Tr
Σχόλια	Το κείμενο βασίζεται στη μελέτη του K.B. Raif "Greeks: The Democrats Who Are Not" που εκδόθηκε τον Σεπτέμβριο του 1995 από το Turkish Democracy Foundation in Ankara.		

Έρευνα στον Παγκόσμιο Ιστό - Who Burned Izmir? (Eyewitness Mark Prentiss)			
Ταυτότητα έρευνας			
Κωδ.	i1.000.000.027t	Ημερ. Κατάταξ.	-
Όρος αναζ.	-	Ημερ. εργασίας	20/9/2008
Ηλεκτρονική Διεύθυνση			
Τύπος	Ιστοσελίδα		
Τίτλος	Who Burned Izmir? (Eyewitness Mark Prentiss)		
url	http://www.gtaag.org/index.php?option=com_content&task=view&id=220&Itemid=61		
Ιστότοπος	Georgia Turkish American Advocacy Group		
url	http://www.gtaag.org		
Στατιστικά Στοιχεία			
Αρχ. Επεξεργ.	-	Αρ. Κατάταξης	-
Τελ. Επεξεργ.	-	Επισκεψιμότητα	-
Συνδέσεις	ναι		
Περιεχόμενο			
Θέμα	Εισαγωγή για την ελληνοτουρκική εκστρατεία και το κείμενο του Mark O. Prentiss "Who Burned Izmir?"		
Στάση	φιλοτουρκική		
Σκοπός			
Εικόνες	όχι	Βίντεο	όχι
Αρχεία	ναι		
Βιβλιογραφία	ναι		
Μοναδ. Αν.	-		
Ιστότοπος			
Σκοπός	" Η Αμερική οικοδομήθηκε με τις αρχές της δημοκρατίας και της ελευθερίας. Κατά συνέπεια είναι καθήκον κάθε πολίτη να ενασχοληθεί με τις αμερικανικές πολιτικές εξελίξεις και να εξασκήσει τις παραπάνω ελευθερίες. Επιπλέον ως Τούρκο-Αμερικάνοι αποτελούμαι μέρος μιας συχνά παραγνωρισμένης μειονοτικής συλλογικότητας. Η GTAAG επιδιώκει όχι μόνο να εκπροσωπήσει την τουρκική κοινότητα της [πολιτείας της] σε συνεννόηση με τους εκπροσώπους του Congresso αλλά να ενημερώσει και να εκπαιδεύσει το αμερικάνικο κοινό γενικά για την Τουρκία, την ιστορία μας και ζητήματα που είναι απαραίτητα για το ευ ζην της κοινότητας μας."		
Περιεχόμενο	Μια "αρκετά ψύχραιμη" ιστοσελίδα που παρέχει αρχειακό υλικό. Συνήθως τα κείμενα δεν συνοδεύονται από κάποια εισαγωγή, προκαλώντας εν μέρει σύγχυση αλλά προσθέτοντας την κατάλληλη αποστασιοποίηση, για μια πιο αντικειμενική πρόσληψη.		
Σχόλια	Η δράση της οργάνωσης σχεδόν μονοπωλείται από το αρμενικό ζήτημα. Τα 5 από τα 11 βιβλία που διαθέτει η οργάνωση αφορούν το αρμενικό ζήτημα και οι 3 από τις 6 θεματικές της ψηφιακής τους βιβλιοθήκης.		
Δημιουργός			
Δημιουργός			
Χώρα		Εθνικότητα	
Σχόλια	Η εισαγωγή παρ' όλη τη συντομία της περιέχει λάθος.		

Έρευνα στον Παγκόσμιο Ιστό - Turkish Genocide by Greeks (1919-1923)			
Ταυτότητα έρευνας			
Κωδ.	i2.000.000.028g	Ημερ. Κατάταξ.	-
Όρος αναζ.	-	Ημερ. εργασίας	20/9/2008
Ηλεκτρονική Διεύθυνση			
Τύπος	Ιστοσελίδα		
Τίτλος	Turkish Genocide by Greeks (1919-1923)		
url	http://www.greekmurderers.net/index.php?option=com_content&task=view&id=12&Itemid=14		
Ιστότοπος	Greek Murderers		
url	http://www.greekmurderers.net		
Στατιστικά Στοιχεία			
Αρχ. Επεξεργ.	-	Αρ. Κατάταξης	-
Τελ. Επεξεργ.	10/4/2006	Επισκεψιμότητα	-
Συνδέσεις			
Περιεχόμενο			
Θέμα	Απαρίθμηση των ελληνικών ακροτήτων μέσα από έγγραφα.		
Στάση	ανθελληνική		
Σκοπός	προβολή θέσης/ πληροφοριακός		
Εικόνες	ναι	Βίντεο	ναι
Αρχεία	όχι (κατ' ευφημισμό ναι – Δεν λειτουργούν οι υπερσυνδέσμοι)		
Βιβλιογραφία	ναι		
Μοναδ. Αναφορές	-		
Ιστότοπος			
Σκοπός	-		
Περιεχόμενο	Ανάδειξη των ελληνικών εγκλημάτων στην Ανατολία, τα Βαλκάνια και την Κύπρο.		
Σχόλια	-		
Δημιουργός			
Δημιουργός	-		
Χώρα	-	Εθνικότητα	-
Σχόλια	Η σελίδα στα τουρκικά διαφέρει από εκείνη στα αγγλικά.		

4.2. Αναλυτικά αποτελέσματα υποστηρικτικών ερευνών.

4.2.1. Ποσοστό Φιλελληνικών – Φιλοτουρκικών ιστοσελίδων σε σχέση με την Μικρασιατική εκστρατεία, στα πρώτα εκατό αποτελέσματα της μηχανής αναζήτησης Google.

Αριθμός Κατάταξης	Στάση	Αριθμός Κατάταξης	Στάση	Αριθμός Κατάταξης	Στάση
1	n	36	t	71	g
2	n	37	n	72	g
3	g	38	g	73	g
4	g	39	n	74	g
5	t	40	g	75	g
6	g	41	g	76	n
7	g	42	n	77	n
8	n	43	g	78	g
9	g	44	d	79	n
10	n	45	g	80	g
11	g	46	g	81	n
12	g	47	t	82	n
13	n	48	n	83	g
14	g	49	g	84	n
15	n	50	n	85	t
16	g	51	g	86	n
17	g	52	n	87	t
18	g	53	g	88	n
19	t	54	t	89	n
20	g	55	g	90	t
21	n	56	g	91	g
22	t	57	t	92	g
23	n	58	d	93	d
24	g	59	g	94	n
25	t	60	n	95	g
26	g	61	t	96	g
27	g	62	n	97	g
28	n	63	g	98	g
29	g	64	g	99	g
30	g	65	n	100	d
31	g	66	n		
32	g	67	g		
33	t	68	g		
34	g	69	d		
35	g	70	n		